

ព្រះ
ច័ត្របិដកបាលី
និង

សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ
អភិបាលបិដក
បណ្ឌិត ឥន្ទ្រភាគ

៩៩

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

គ.ស ២៥១០

អភិធម្មបិដកេ

បដ្ឋានស្ស ធម្មោ ភាគោ

បរិញ្ញាប្បដិសន្ធិ

បដិច្ចវិវា

[១] បរិញ្ញាប្បដិសន្ធិ ធម្មំ បដិច្ច បរិញ្ញាប្បដិសន្ធិ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដិសន្ធិ បរិញ្ញាប្បដិសន្ធិ ឯកំ
ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធិ ទេ ទន្ធិ ... បដិសន្ធិ-
តយោ បរិញ្ញាប្បដិសន្ធិ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ
ទន្ធិ ទេ ទន្ធិ ... ។

[២] មហាត្ថប្បដិសន្ធិ ធម្មំ បដិច្ច មហាត្ថប្បដិសន្ធិ-
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដិសន្ធិ មហាត្ថប្បដិសន្ធិ
ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធិ ទេ ទន្ធិ ...
បដិសន្ធិតយោ មហាត្ថប្បដិសន្ធិ ... ។

[៣] អប្បមាណាប្បដិសន្ធិ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមា-
ណាប្បដិសន្ធិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដិសន្ធិ អប្បមា-
ណាប្បដិសន្ធិ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធិ ទេ
ទន្ធិ ... ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន ធម្មភាគ

បរិញ្ញាប្បដិសន្ធិ

បដិច្ចវិវា

[១] ធម្មំ ដែលមានការប្រើប្រាស់ ភាស្រ័យ ទូទៅ ដែល
មានការប្រើប្រាស់ ទើបតែឡើង ព្រោះហេតុប្បដិសន្ធិ គឺ ទន្ធិ ព
ភាស្រ័យ ទូទៅ ដែលមានការប្រើប្រាស់ ទូទៅ ... ទន្ធិ ព
ភាស្រ័យ ទូទៅ ដែលមានការប្រើប្រាស់ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ទូទៅ ... ។

[២] ធម្មំ ដែលមានការប្រើប្រាស់ដល់ខុសភាព ភាស្រ័យ ទូទៅ
ដែលមានការប្រើប្រាស់ដល់ខុសភាព ទើបតែឡើង ព្រោះហេតុប្បដិសន្ធិ
គឺ ទន្ធិ ព ភាស្រ័យ ទូទៅ ដែលមានការប្រើប្រាស់ដល់ខុសភាព
នៃ ទូទៅ ... ដែលមានការប្រើប្រាស់ដល់ខុសភាព ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ ... ។

[៣] ធម្មំ ដែលមានការប្រើប្រាស់ប្រមាណមិនបាន ភាស្រ័យ
ទូទៅ ដែលមានការប្រើប្រាស់ប្រមាណមិនបាន ទើបតែឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដិសន្ធិ គឺ ទន្ធិ ព ភាស្រ័យ ទូទៅ ដែលមានការប្រើប្រាស់
ប្រមាណមិនបាន ទូទៅ ... ។

(៤) បរិក្ការម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ការម្មណោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា អធិបតីប្បច្ចយា ។
សង្ខតំ ។ អវិភតប្បច្ចយា ។

(៥) ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ តីណិ អធិប-
តីយា តីណិ ។ សង្ខតំ ។ អវិភត តីណិ ។ ឯវំ
ករណាតវំ ។

អនុលោមំ ។

(៦) បរិក្ការម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ការម្មណោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ បរិក្កា-
រម្មណំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា...
អហេតុកប្បដិសន្ធិកុណោ បរិក្ការម្មណំ ឯកំ ទន្ធិ
បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា ... វិចីកិញ្ញាសហ-
កតេ ឧទ្ធច្ចសហកតេ ទន្ធិ បដិច្ច វិចីកិញ្ញាសហ-
កតេ ឧទ្ធច្ចសហកតេ មោហោ ។

(៧) មហត្ថតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មហត្ថតារម្ម-
ណោ ធម្មោ ... នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ មហត្ថ-
តារម្មណំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា...
... វិចីកិញ្ញាសហកតេ ឧទ្ធច្ចសហកតេ ទន្ធិ បដិច្ច
វិចីកិញ្ញាសហកតេ ឧទ្ធច្ចសហកតេ មោហោ ។

(៤) ធមិ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ពាស្រ័យ ខ្ញុំធមិ ដែល
មានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ទើបតែឡើង ព្រោះការម្នាក់ក្នុងគ្នា និងអធិ-
បតីប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្លែង ។ ព្រោះអវិភតប្បច្ចយ ។

(៥) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានពីរ ៗ ក្នុងការម្នាក់ក្នុងគ្នា មាន
ពីរ ៗ ក្នុងអធិបតីប្បច្ចយ មានពីរ ៗ សេចក្តីបំប្លែង ។ ក្នុង
អវិភតប្បច្ចយ មានពីរ ៗ ចល្លិត អប្បវិចី យ៉ាងនេះ។ ។

ចប់ អនុលោម ។

(៦) ធមិ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ពាស្រ័យ ខ្ញុំធមិ ដែលមាន
ការម្នាក់ក្នុងគ្នា ទើបតែឡើង ព្រោះនោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធត ពាស្រ័យ
ខ្ញុំតាហុកកន្ធិ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ខ្ញុំខន្ធល... ខន្ធត
ពាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធល ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ក្នុងខណៈនៃអហេតុ-
កប្បបដិសន្ធិ ខ្ញុំខន្ធល... មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចីកិញ្ញា ច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈ ពាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធគាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចីកិញ្ញា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

(៧) ធមិ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នាដែលខ្ញុំសភាពធំ ពាស្រ័យ ខ្ញុំធមិ
ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នាដែលខ្ញុំសភាពធំ... ព្រោះនោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធត
ពាស្រ័យ ខ្ញុំតាហុកកន្ធិ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នាដែលខ្ញុំសភាពធំ ខ្ញុំខន្ធល...
មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចីកិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពាស្រ័យ
ខ្ញុំខន្ធគាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចីកិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

(៨) អប្បមាណារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមា-
ណារម្មណោ ធម្មោ ... នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ
អប្បមាណារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
ទ្វេ ខន្ធទ ... ។

(៩) បរិក្ខារម្នាក់ៗ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខារម្នាក់ៗ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា បរិក្ខារម្នាក់ៗ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទ ... បដិសន្ធិ-
កូណេ ... ។

(១០) មហាគ្គតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មហាគ្គតា-
ម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា មហាគ្គតា-
ម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទ ...
បដិសន្ធិកូណេ ... ។

(១១) អប្បមាណារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមា-
ណារម្មណោ ធម្មោ ... នអធិបតិប្បច្ចយា អប្បមា-
ណារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ
ខន្ធទ ... ។

(១២) បរិក្ខារម្នាក់ៗ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខារម្នាក់ៗ
ធម្មោ ... នបុរេជាតប្បច្ចយា អប្បបេ បរិក្ខារម្នាក់ៗ
ឯកំ ខន្ធំ ... បដិសន្ធិកូណេ ... ។

(៨) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ៗប្រមាណមិនបាន កាស្រ័យ
នូវធម៌ ដែលមានការម្នាក់ៗប្រមាណមិនបាន ... ព្រោះនេះហេតុប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធទ កាស្រ័យ នូវហេតុកុក្កុខ ដែលមានការម្នាក់ៗប្រមាណ
មិនបាន នូវខន្ធទ ... ។

(៩) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ៗតូចតាវ កាស្រ័យ នូវធម៌ ដែល
មានការម្នាក់ៗតូចតាវ រើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទ
កាស្រ័យ នូវខន្ធទ ដែលមានការម្នាក់ៗតូចតាវ នូវខន្ធទ ... ក្នុង
ឯកៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

(១០) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ៗដល់នូវសភាពគឺ កាស្រ័យ នូវធម៌
ដែលមានការម្នាក់ៗដល់នូវសភាពគឺ រើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្ប-
ច្ច័យ គឺ ខន្ធទ កាស្រ័យ នូវខន្ធទ ដែលមានការម្នាក់ៗដល់នូវ
សភាពគឺ នូវខន្ធទ ... ក្នុងឯកៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

(១១) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ៗប្រមាណមិនបាន កាស្រ័យ
នូវធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ... ព្រោះនេះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធទ កាស្រ័យ នូវខន្ធទ ដែលមានការម្នាក់ៗប្រមាណមិនបាន
នូវខន្ធទ ... ។

(១២) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ៗតូចតាវ កាស្រ័យ នូវធម៌ ដែល
មានការម្នាក់ៗតូចតាវ ... ព្រោះនេះហេតុប្បច្ច័យ គឺ នូវខន្ធទ ដែល
មានការម្នាក់ៗតូចតាវ ក្នុងអប្ប ... ក្នុងឯកៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[១៣] មហាគុតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មហាគុតា-
 ម្មណោ ធម្មោ ... នបុរេជាតប្បដ្ឋយា អរូបេ មហាគុ-
 តារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ទ្វេ
 ខន្ធោ ... នបុរេជាតប្បដ្ឋយា មហាគុតារម្មណោ បដិ-
 សន្ធិំ នតិ ។

[១៤] អប្បមាណារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមា-
 ណារម្មណោ ធម្មោ ... នបុរេជាតប្បដ្ឋយា អារុប្ប
 អប្បមាណារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ
 ទ្វេ ខន្ធោ ... ។ នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយញ្ច នកាសេរ-
 នប្បដ្ឋយញ្ច នអធិបតិសនិសំ ។

[១៥] បរិត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តារម្មណោ
 ធម្មោ ... នកម្មប្បដ្ឋយា បរិត្តារម្មណោ ខន្ធោ បដិច្ច
 បរិត្តារម្មណោ ចេតនា ។

[១៦] មហាគុតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មហាគុតា-
 រម្មណោ ធម្មោ ... នកម្មប្បដ្ឋយា មហាគុតារម្មណោ
 ខន្ធោ បដិច្ច មហាគុតារម្មណោ ចេតនា ។

[១៧] ធមិ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាវៈ កាស្រីយ
 នូវធមិ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាវៈ ... ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ
 គឺ ខន្ធ កាស្រីយ នូវខន្ធ ១ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាវៈ
 ក្នុងអរូប នូវខន្ធ ២ ... បដិសន្ធិ មិនមាន ក្នុងការម្នាក់ដល់នូវសភា-
 វៈ ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយេ ។

[១៨] ធមិ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន កាស្រីយ នូវ
 ធមិ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ... ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ
 គឺ ខន្ធ កាស្រីយ នូវខន្ធ ១ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន
 ក្នុងអារុប្បៈ នូវខន្ធ ២ ... នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ នឹងនកាសេរនប្បដ្ឋយ
 ដូចគ្នានឹងនអធិបតិប្បដ្ឋយដែរ ។

[១៩] ធមិ ដែលមានការម្នាក់តូចន្តា កាស្រីយ នូវធមិ ដែល
 មានការម្នាក់តូចន្តា ... ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺ ចេតនា ដែលមាន
 ការម្នាក់តូចន្តា កាស្រីយ នូវខន្ធចាំន់ឡាយ ដែលមានការម្នាក់
 តូចន្តា ។

[២០] ធមិ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាវៈ កាស្រីយ
 នូវធមិ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាវៈ ... ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺ
 ចេតនា ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាវៈ កាស្រីយ នូវខន្ធចាំន់ឡាយ
 ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាវៈ ។

[១៧] អប្បមាណារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ ... នកក្កប្បច្ចយា អប្បមាណារម្មណោ ខន្ធ បដិច្ច អប្បមាណារម្មណោ ចេតនា ។

[១៨] បរិក្ខារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខារម្មណោ ធម្មោ ... នវិបាកប្បច្ចយា បដិសន្ធិ នត្ថិ ។ នយា-នប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណសមាគតំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ ទេ ខន្ធ ... ។ នមក្កប្បច្ចយា អហេតុកំ បរិក្ខារម្មណំ ឯកំ ខន្ធ ... ទេ ខន្ធ ... អហេតុកប្បដិសន្ធិត្វណោ ទេ ខន្ធ ... ។

[១៩] មហាត្ថការម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មហាត្ថការម្មណោ ធម្មោ ... នមក្កប្បច្ចយា អហេតុកំ មហាត្ថការម្មណំ ឯកំ ខន្ធ ... ទេ ខន្ធ ... ។

[២០] អប្បមាណារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ ... នមក្កប្បច្ចយា អហេតុកំ អប្បមាណារម្មណំ ឯកំ ខន្ធ ... ទេ ខន្ធ ... ។

[២១] បរិក្ខារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខារម្មណោ ធម្មោ ... នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ បរិក្ខារម្មណំ ឯកំ ខន្ធ ... ។

[១៧] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ... ព្រោះនកក្កប្បច្ចយា គឺ ចេតនា ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យ នូវខន្ធ ទាំងឡាយ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ។

[១៨] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ ... ព្រោះនវិបាកប្បច្ចយា គឺ បដិសន្ធិ មិនមាន 12 ។ ព្រោះនយានប្បច្ចយា គឺ ខន្ធ ៧ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលប្រឡំដោយវិញ្ញាណ ៥ នូវខន្ធ ២ ... ។ ព្រោះនមក្កប្បច្ចយា គឺ នូវការបាតុក្កន្ធ ១ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ ... នូវខន្ធ ២ ... នូវខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃការបាតុក្កប្បដិសន្ធិ ... ។

[១៩] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពនៃ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពនៃ ... ព្រោះនមក្កប្បច្ចយា គឺ នូវការបាតុក្កក្នុងខន្ធ ១ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពនៃ ... នូវខន្ធ ២ ... ។

[២០] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ... ព្រោះនមក្កប្បច្ចយា គឺ នូវការបាតុក្កក្នុងខន្ធ ១ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ... នូវខន្ធ ២ ... ។

[២១] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ ... ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយា គឺ នូវខន្ធ ១ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ ក្នុងអរូបេ ... ។

[២២] មហាគុតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មហាគុ-
តារម្មណោ ធម្មោ ... នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ
មហាគុតារម្មណំ ឯកំ ទង្គំ ... ។

[២៣] មហាមាណារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មហាមា-
ណារម្មណោ ធម្មោ ... នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ
មហាមាណារម្មណំ ឯកំ ទង្គំ ... ទ្វេ ទង្គំ ... ។

[២៤] នហេតុយា តីណិ នអធិបតីយា តីណិ
។ បេ ។ នបុរេជានេ តីណិ នបច្ឆាជានេ តីណិ
នអាសេវនេ តីណិ នកក្ខេ តីណិ នវិចារេត តីណិ
នឈានេ ឯកំ នមេត្ត តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។
ឯវំ កណោតង្គំ ។

បន្ទនិយំ ។

[២៥] ហេតុប្បច្ចយា នអធិបតីយា តីណិ ...
នបុរេជានេ តីណិ នបច្ឆាជានេ តីណិ នអាសេវនេ
តីណិ នកក្ខេ តីណិ នវិចារេត តីណិ នវិប្បយុត្តេ
តីណិ ។ ឯវំ កណោតង្គំ ។

អនុលោមប្បន្ទនិយំ ។

[២៦] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ... ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ
តី នូវខន្ធ ១ មានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ក្នុងអរូប ... ។

[២៧] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ... ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ
តី នូវខន្ធ ១ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ក្នុងអរូប ... នូវ
ខន្ធ ២ ... ។

[២៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតីប្បច្ចយ
មានវារៈ ៣ ។ បេ ។ ក្នុងនបុរេជានេប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆា-
ជានេប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនេប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុង
នកក្ខេប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិចារេតប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុង
នឈានេប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនមេត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្ប-
ច្ចយ មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បន្ទនិយៈ ។

[២៩] ក្នុងនអធិបតីប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ...
ក្នុងនបុរេជានេប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជានេប្បច្ចយ មានវារៈ ៣
ក្នុងនអាសេវនេប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនកក្ខេប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុង
នវិចារេតប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ។
បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បន្ទនិយៈ ។

[២៦] នហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណេ តីណិ ...

អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ
អត្តាមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ
តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសវៈន ទ្វេ កក្កេ តីណិ
វិទាតេ ឯកំ អាហារេ តីណិ វិទ្យុយេ តីណិ
យានេ តីណិ មន្តេ ទ្វេ សម្បយុត្តេ តីណិ វិច្ឆុ
យុត្តេ តីណិ អត្ថយា តីណិ នត្ថយា តីណិ វិគតេ
តីណិ អវិគតេ តីណិ ។ ឯវំ គរណេតត្ថំ ។

ប្រែនិយាយថា ។

បរិច្ចាទេ ខ្លីៗ ។

សហនាគវារោមិ បច្ចយវារោមិ និស្សយវារោមិ

សំសង្ខវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ មជ្ឈិមវារោមិ ។

បញ្ញាវិវាទ

[២៧] បរិក្ខារម្មណៈ នម្មោ បរិក្ខារម្មណៈស្ស

នម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ បរិក្ខារម្មណៈ ហេតុ
សម្បយុត្តកាចំ ឧទ្ធាចំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ

[២៦] ក្នុងការម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ

... ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្តាមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសវៈនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុង
កក្កេប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិទាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារ-
ប្បដ្ឋយមានវារៈ ៣ ក្នុងវិទ្យុយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងយានប្ប-
ដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងមន្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងវិច្ឆុយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្ថប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនត្ថប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ បច្ចុប្បត្តិ គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ឯវំ ប្រែនិយាយថា ។

ចប់ បច្ចយវារៈ ។

សហនាគវារោមិ បច្ចយវារោមិ និស្សយវារោមិ សំសង្ខវារោមិ
សម្បយុត្តវារោមិ មជ្ឈិមវារោមិ ។

បញ្ញាវិវាទ

[២៧] ធម៌ ដែលមានការម្មណ៍តូចត្មា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល

មានការម្មណ៍តូចត្មា ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ពួកហេតុ ដែលមាន
ការម្មណ៍តូចត្មា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្កន ដោយហេតុប្បដ្ឋយ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

បដិសន្ធិត្ថុណោ បរិគ្គារម្មណោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ
ចន្ទានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨] មហាត្ថតារម្មណោ ធម្មោ មហាត្ថតារម្ម-
ណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាត្ថតា-
រម្មណោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ចន្ទានំ ហេតុប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថុណោ ... ។

[២៩] អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ អប្បមា-
ណារម្មណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អប្បមាណារម្មណោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ហេតុ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០] បរិគ្គារម្មណោ ធម្មោ បរិគ្គារម្មណស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាមំ ធម្មា
សីលំ សមាធិយិត្វា ទុច្ចោសថកម្មំ កត្វា តំ
បច្ចវេក្ខតិ បុរោ សុចីណ្ណានំ បច្ចវេក្ខតិ អរិយា
បរិគ្គារម្មណោ បរិវាទេ តិរិលសេ បច្ចវេក្ខតិ
វិក្ខម្ពិភេ តិរិលសេ បច្ចវេក្ខតិ បុរោ សមុទា-
ចីណ្ណោ តិរិលសេ ជាទន្តិ បរិគ្គារម្មណោ បរិភោ-
ទន្តោ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

ពួកហេតុ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៨] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពនំ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពនំ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ពួកហេតុ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពនំ ជាបច្ច័យ នៃពួក
សម្បយុត្តកក្នុង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ... ។

[២៩] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ
ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣០] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដោយការម្នាក់ក្នុងគ្នា គឺ បុគ្គល ឲ្យ
បាន សមាទានសីល ធ្វើឧបាសថកម្ម ហើយពិចារណា ឲ្យកុសល
នោះ ពិចារណា ឲ្យកុសលទាំងឡាយ ដែលសម្បូរល្អហើយ ក្នុង
កាលមុន ព្រះអរិយទាំងឡាយ ពិចារណា ឲ្យពួកគិលេស ដែល
មានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដែលលះបង់ហើយ ពិចារណា ឲ្យពួក
គិលេស ដែលសន្តត់សន្តិនហើយ ដឹង ឲ្យពួកគិលេស ដែល
ភ្ជាប់សន្សំមក ក្នុងកាលមុន ឃើញច្បាស់ នូវទន្ធទាំងឡាយក្នុង
គ្នា ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ចាំមិនរឿង ជាពួក មិនមែនខ្លួន

អស្សុទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ អារត្ត បរិក្ខារម្នេងស្តី
រកោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ចេតោបរិយញ្ញា-
ណន បរិក្ខារម្នេងស្តីចិត្តសមម្ពិនីស្ស ចិត្តំ ជាធាតុ
បរិក្ខារម្នេងស្តី បរិក្ខា ឧប្បា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស
បុរេនិវាសនុស្សតិញ្ញាណស្ស យថា កម្មបកញ្ញា-
ណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អរដ្ឋនាយ អារម្ម-
ណប្បច្ចយេន បដ្ចយា ។

[៣០] បរិក្ខារម្នេងស្តី ជាដ្ឋាន មហាគ្គតារម្នេងស្តី
ឧប្បស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បដ្ចយា ជំពូ ចិត្តំ
បច្ចុវេក្ខតិ ជំពូ សោតនាតំ បច្ចុវេក្ខតិ បរិក្ខារម្នេងស្តី
ឧប្បស្ស បច្ចុវេក្ខតិ ចេតោបរិយញ្ញាណំ . . .
បុរេនិវាសនុស្សតិញ្ញាណំ . . . យថា កម្មបកញ្ញាណំ
. . . អនាគតសញ្ញាណំ . បច្ចុវេក្ខតិ បរិក្ខារម្នេងស្តី
មហាគ្គតេ ឧប្បា អនិច្ចតោ . . . វិបស្សតិ អស្សុ-
ទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ អារត្ត មហាគ្គតារម្នេងស្តី រកោ
. . ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ចេតោបរិយញ្ញាណន
បរិក្ខារម្នេងស្តីមហាគ្គតិត្តសមម្ពិនីស្ស ចិត្តំ ជាធាតុ

ក្រេតអា រិកាយ ភគៈ ដែលមានការម្នេងស្តីក្នុងនាម ប្រាជ្ញា ឡើងក្នុងខន្ធ
នោះ វិបស្សតិ ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ដឹង ឡើងក្នុងខន្ធ
បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយចិត្តក្នុងនាមដែលមានការម្នេងស្តីក្នុងនាម ដោយ
ចេតោបរិយញ្ញាណ ក្នុងខន្ធ ក្នុងនាម ដែលមានការម្នេងស្តីក្នុងនាម
ជាបច្ច័យ នៃការវិចារណា ឡើងចេតោបរិយញ្ញាណ បុរេនិវាសនុស្ស-
តិញ្ញាណ យថា កម្មបកញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយការម្នេ-
ងស្តីប្រចាំ ។

[៣១] ធម៌ ដែលមានការម្នេងស្តីក្នុងនាម ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានការម្នេងស្តីក្នុងនាម ដោយការម្នេងស្តីប្រចាំ គឺ បុគ្គល វិចារ-
ណា ឡើងក្នុងខន្ធ វិចារណា ឡើងក្នុងសោតនាតុ វិចារណា ឡើងក្នុង
កញ្ញាណ ដែលមានការម្នេងស្តីក្នុងនាម ឡើងចេតោបរិយញ្ញាណ . . . ឡើង
បុរេនិវាសនុស្សតិញ្ញាណ . . . ឡើងយថា កម្មបកញ្ញាណ . . . វិចារណា
ឡើងអនាគតសញ្ញាណ ឃើញច្បាស់ ឡើងក្នុងខន្ធ ដែលដល់ឡើងសភាព
ដែលមានការម្នេងស្តីក្នុងនាម ចាំមិនឡើង . . . ក្រេតអា រិកាយ
ភគៈ ដែលមានការម្នេងស្តីក្នុងនាម ប្រាជ្ញា ឡើងក្នុងនាម . . .
ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ដឹង ឡើងក្នុងខន្ធបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្ត
ដែលដល់ឡើងសភាព ដែលមានការម្នេងស្តីក្នុងនាម ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ

បរិក្ខារម្នាក់ មហាគតា ខ្ញុំ ចេតោបរិយញ្ញាលាស្ស
បុព្វេនិវាសនុស្សតិញ្ញាលាស្ស អនាគតសញ្ញាលាស្ស
អាវជ្ជនាយ អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣២) មហាគតាម្នាក់ ឆ្មោ មហាគតាម្នាក់
ឆម្មស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ វិញ្ញា-
ណញ្ញាយតនំ បច្ចវេត្តនំ នេវសញ្ញាយសញ្ញាយតនំ
បច្ចវេត្តនំ មហាគតាម្នាក់ បច្ចវេត្តនំ ចេតោបរិ-
យញ្ញាលំ ... បុព្វេនិវាសនុស្សតិញ្ញាលំ ... យថា-
កម្មបកញ្ញាលំ . . . អនាគតសញ្ញាលំ បច្ចវេត្តនំ
មហាគតាម្នាក់ មហាគតា ខ្ញុំ អនិច្ចតោ ...
វិបស្សនំ អស្មៈនតិ តំ អាវុត្ត មហាគតាម្នាក់ ក-
តោ ... នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ចេតោបរិយញ្ញាលោន
មហាគតាម្នាក់មហាគតាចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាតតិ
មហាគតាម្នាក់ មហាគតា ខ្ញុំ ចេតោបរិយញ្ញា-
លាស្ស បុព្វេនិវាសនុស្សតិញ្ញាលាស្ស យថាកម្មប-
កញ្ញាលាស្ស អនាគតសញ្ញាលាស្ស អាវជ្ជនាយ
អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ពួកខ្លួន ដែលដល់នូវសភាពធំ ដែលមានការម្នាក់តូចគ្នា ជាបច្ច័យ
នៃការចំណេញ នូវចេតោបរិយញ្ញាលា បុព្វេនិវាសនុស្សតិញ្ញាលា
និងអនាគតសញ្ញាលា ដោយការម្នាក់ប្បច្ច័យ ។

(៣២) ឆមី ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃ
ឆមី ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ដោយការម្នាក់ប្បច្ច័យ ។ បេ ។
បុគ្គល ចំណេញ នូវវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ ចំណេញ នូវវេសញ្ញា-
នាសញ្ញាយតនៈ ចំណេញ នូវការម្នាក់ដែលដល់នូវសភាពធំ នូវចេតោ-
បរិយញ្ញាលា ... នូវបុព្វេនិវាសនុស្សតិញ្ញាលា ... នូវយថាកម្មប-
កញ្ញាលា ... ចំណេញ នូវអនាគតសញ្ញាលា ឃើញច្បាស់ នូវ
ពួកខ្លួន ដែលមានសភាពធំ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ជា
មិនឡើង ... ព្រេងអរ ពនៈ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាព
ធំ ប្រាជ្ញា នូវខ្លួននោះ ... គោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ដឹង
នូវចិត្ត នៃបុគ្គលអកប្រកបដោយចិត្ត ដែលមានសភាពធំ ដែលមាន
ការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ដោយចេតោបរិយញ្ញាលា ពួកខ្លួន ដែលដល់
នូវសភាពធំ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃការ
ចំណេញ នូវចេតោបរិយញ្ញាលា បុព្វេនិវាសនុស្សតិញ្ញាលា យថា-
កម្មបកញ្ញាលា និងអនាគតសញ្ញាលា ដោយការម្នាក់ប្បច្ច័យ ។

[៣៣] មហាគុតារម្មណោ ធម្មោ បរិត្តារម្មណស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហេន្ទ្រធម្មច្ចវេត្តណំ បច្ចវេត្តតិ ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយន្តធម្មច្ចវេត្តណំ បច្ចវេត្តតិ និព្វធត្តុប្បច្ចវេត្តណំ បច្ចវេត្តតិ និព្វសោតនាគប្បច្ចវេត្តណំ បច្ចវេត្តតិ វេទ្ធិវិជញ្ញាណ ... ទេវតាវិយញ្ញាណ ... បុព្វេនិវាសានុស្សតំញ្ញាណ ... យថាភម្មបកញ្ញាណ ... អនាគតំសញ្ញាណប្បច្ចវេត្តណំ បច្ចវេត្តតិ វរិយាមហាគុតារម្មណោ បរិវារំ តិរិលសេ បច្ចវេត្តន្តិវេត្តន្តិវេត្តតិ តិរិលសេ បច្ចវេត្តន្តិ បុព្វេ សមុទាចិល្លោ តិរិលសេ ជាទន្តំ មហាគុតារម្មណោ បរិត្តេ ទន្ធមនិច្ចរតា ... វិបស្សតិ អស្សនេតិ អភិទន្ធតិ តំអាវុត្ត បរិត្តារម្មណោ វរតា ... ទោមនស្សំ ឧប្បន្នតិ ទេវតាបរិយញ្ញាណោ មហាគុតារម្មណោបរិត្តតិសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាជាតិ មហាគុតារម្មណោ បរិត្តា ទុក្ខា ទេវតាបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតំញ្ញាណស្ស យថាភម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវុត្តនាយ អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៣) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ជាច្រើន ខែ ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដោយការម្នាក់ច្រើន គឺ បុគ្គល ពិចារណា នូវបឋមដ្ឋានប្បច្ចវេត្តណៈ ពិចារណា នូវទេវសញ្ញានាសញ្ញាយន្តធម្មច្ចវេត្តណ ពិចារណា នូវនិព្វធត្តុប្បច្ចវេត្តណ ពិចារណា នូវនិព្វសោតនាគប្បច្ចវេត្តណ នូវវេទ្ធិវិជញ្ញាណ ... នូវទេវតាវិយញ្ញាណ ... នូវបុព្វេនិវាសានុស្សតំញ្ញាណ ... នូវយថាភម្មបកញ្ញាណ ... ពិចារណា នូវអនាគតំសញ្ញាណប្បច្ចវេត្តណៈ ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ពិចារណា នូវភូតតិរិលស ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ដែលលះចំណោយ ពិចារណា នូវភូតតិរិលស ដែលសង្កត់សង្កិនចំណោយ ដ៏នូវភូតតិរិលស ដែលទ្វាបសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន បុគ្គល ឃើញច្បាស់ នូវភូតទន្ធត្រឡា ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ទាំងទៀង ។ គ្រូអរ តែងយល់ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ព្រាហ្ម នូវភូតទន្ធត្រឡា ... រោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ដ៏នូវចិត្តនៃបុគ្គលអាក្រក់ដោយចិត្តក្នុងគ្នា ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ដោយទេវតាវិយញ្ញាណ ពួកទន្ធត្រឡា ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ជាច្រើន ខែការពិចារណា នូវទេវតាវិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតំញ្ញាណ យថាភម្មបកញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយការម្នាក់ច្រើន ។

(៣៤) អប្បមាណារម្មណោ ចម្ពោ អប្បមាណា-
 រម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បត្ថយេន បច្ចយោ
 អរិយា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ បច្ចវេត្តន្តំ ផលំ បច្ច-
 វេត្តន្តំ ចេតោបរិយញ្ញាណេន អប្បមាណារម្មណាប-
 រិត្តចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាតាតិ អប្បមាណារម្មណា
 ទដ្ឋា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញា-
 ណស្ស យថាតម្កបកញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញា-
 ណស្ស អាវុដ្ឋនាយ អារម្មណាប្បត្ថយេន បច្ចយោ ។

(៣៥) អប្បមាណារម្មណោ ចម្ពោ បរិត្តារម្ម-
 ណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បត្ថយេន បច្ចយោ អរិ-
 យា តោត្រកុំ បច្ចវេត្តន្តំ វេទានំ បច្ចវេត្តន្តំ មត្ត-
 ប្បច្ចវេត្តណំ បច្ចវេត្តន្តំ ផលប្បច្ចវេត្តណំ បច្ច-
 វេត្តន្តំ និព្វានប្បច្ចវេត្តណំ បច្ចវេត្តន្តំ អប្បមាណា-
 រម្មណោ បរិត្តេ ទដ្ឋា អនិច្ចតោ ... វិមស្សតិ ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណេន អប្បមាណារម្មណាបរិត្តចិត្តសមន្តិស្ស
 ចិត្តំ ជាតាតិ អប្បមាណារម្មណា បរិត្តា ទដ្ឋា ចេ-
 តោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស
 យថាតម្កបកញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស
 អាវុដ្ឋនាយ អារម្មណាប្បត្ថយេន បច្ចយោ ។

(៣៦) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ជាច្រើន ខែ
 ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ដោយការម្នាក់ច្រើន គឺ
 ព្រះអរិយៈតាំងឡាយ ចេញមកមក ហើយពិចារណា ខ្ញុំមក ពិចារ-
 ណា ខ្ញុំផល បុគ្គល ដឹង ខ្ញុំចិត្ត ខែបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្តតូចត្នា
 ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ខ្លះ
 តាំងឡាយ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ជាច្រើន ខែការពិ-
 ចារណា ខ្ញុំចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាតម្ក-
 បកញ្ញាណ នឹងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយការម្នាក់ច្រើន ។

(៣៧) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ជាច្រើន
 ខែធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចត្នា ដោយការម្នាក់ច្រើន គឺ ព្រះ
 អរិយៈតាំងឡាយ ពិចារណា ខ្ញុំតាត្រកុំ ពិចារណា ខ្ញុំវេទានៈ
 ពិចារណា ខ្ញុំមកប្បច្ចវេត្តណៈ ពិចារណា ខ្ញុំផលប្បច្ចវេត្តណៈ ពិចារ-
 ណា ខ្ញុំនិព្វានប្បច្ចវេត្តណៈ បុគ្គល ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំខ្លះតាំងឡាយ
 តូចត្នា ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ចាមិនខ្លាំង ...
 ដឹង ខ្ញុំចិត្ត ខែបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្តតូចត្នា ដែលមានការម្នាក់
 ប្រមាណមិនបាន ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ខ្លះតាំងឡាយ តូចត្នា
 ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ជាច្រើន ខែការពិចារណា ខ្ញុំ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាតម្កបកញ្ញាណ
 នឹងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយការម្នាក់ច្រើន ។

၁ မ. နိ နိ ၇

[ត្រង់] គឺ ដែលមានអារម្មណ៍តូចតាច ដាច់ថ្វី ខែតង ដែល
មានអារម្មណ៍ដល់ខ្ញុំសេសគាត់ ដោយគឺឯកវិជ្ជាថ្វី បានដល់អារម្ម-
ណាឯចត្តិ គឺ បុគ្គល ធ្វើ ខ្ញុំវិជ្ជាចត្ត ឲ្យដាច់ខាតហើយ គឺចារណា

(៣៩) ឆមា ដែលមានការម្នាក់ដែលខ្ញុំសកាតង់ ជាច្បើយ ខែ
ឆមា ដែលមានការម្នាក់ដែលខ្ញុំសកាតង់ ដោយអធិបតីច្បើយ បាន
ដល់ការម្នាក់ធិបតី ខ្ញុំសហជាតាធិបតី ។ ការម្នាក់ធិបតី គឺ ពុទ្ធសាសនា
ធ្វើ វិញ្ញាណក្ខាយគនៈ ឲ្យជាទីគោរព ... នៅសក្កានុបក្ស
យគនៈ ... ខ្ញុំវិញ្ញាណ ដែលមានការម្នាក់ដែលខ្ញុំសកាតង់ ...
ចោលវិញ្ញាណ ពុទ្ធិមតិសាខុស្សតិក្ខណ យថាគម្ភគក្កណ ...
ធ្វើឲ្យមានកម្មសក្កានុ ឲ្យជាទីគោរព .. ធ្វើ ឲ្យខ្លួនជាទីឲ្យយ
ដែលដល់ខ្ញុំសកាតង់ មានការម្នាក់ដែលខ្ញុំសកាតង់ ឲ្យជាទីគោរព
ហើយក្រុមការ ពន្លា ដែលមានការម្នាក់ដែលខ្ញុំសកាតង់ ធ្វើ ឲ្យខ្លួន
ខ្លួនទោរ ឲ្យជាទីគោរព... ខ្ញុំ ... ។ ឯសហជាតាធិបតី គឺ
អធិបតីឆមា ដែលមានការម្នាក់ដែលខ្ញុំសកាតង់ ជាច្បើយ ខែកក
សម្បយុត្តកក្កុន ដោយអធិបតីច្បើយ ។

[២០] មហាគុតារម្មណោ ធម្មោ បរិក្ខារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណាធិបតី
 បរមជ្ឈានប្បច្ចវេក្ខណំ កុំ កក្កា បច្ចវេក្ខតិ មនា-
 គតំសញ្ញាណប្បច្ចវេក្ខណំ កុំ កក្កា ... មហាគុតា-
 រម្មណោ បរិក្ខេ ខៈទ្ធ កុំ កក្កា អស្សាទេតិ តំ កុំ
 កក្កា បរិក្ខារម្មណោ ពតោ ... ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

[២១] អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ អប្បមាណា-
 រម្មណស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ការម្មណាធិបតី សហជាតាធិបតី ។ ការម្មណាធិបតី
 អរិយា មគ្គា វដ្ឋហិក្ខា មគ្គំ កុំ កក្កា បច្ចវេក្ខតិ
 ដលំ កុំ កក្កា ... ។

សហជាតាធិបតី អប្បមាណារម្មណាធិបតី សម្បយុ-
 ត្តកានំ ទទ្ធានំ ។

[២២] អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ បរិក្ខា-
 រម្មណស្ស ធម្មស្ស ... ការម្មណាធិបតី សេក្ខា
 គោត្រកុំ កុំ កក្កា បច្ចវេក្ខតិ វេជានំ
 កុំ កក្កា បច្ចវេក្ខតិ មគ្គប្បច្ចវេក្ខណំ

[២០] ធម៌ ដែលមានការម្មណ៍ដល់ខ្ញុំសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមានការម្មណ៍តូចង្ការ ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់ការ-
 ម្មណាធិបតី គឺ បុគ្គល ធ្វើ ខ្ញុំបរមជ្ឈានប្បច្ចវេក្ខណៈ ឲ្យជាវិគោត
 ហើយពិចារណា ធ្វើ ខ្ញុំអនាគតំសញ្ញាណប្បច្ចវេក្ខណៈ ឲ្យជាវិគោត
 ... ធ្វើខ្ញុំវេទនាទាំងឡាយ តូចង្ការ ដែលមានការម្មណ៍ដល់ខ្ញុំសភាពធំ
 ឲ្យជាវិគោត ហើយត្រេកអរ ពន្លឺ មានការម្មណ៍តូចង្ការ ធ្វើខ្ញុំភ្នែក
 ខ្លះមានរឿងវិគោត... ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

[២១] ធម៌ ដែលមានការម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមានការម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ
 បានដល់ការម្មណាធិបតី ឯងសហជាតាធិបតី ។ ការម្មណាធិបតី គឺ
 ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើខ្ញុំមគ្គ ឲ្យជាវិគោត ហើយ
 ពិចារណា ធ្វើខ្ញុំផល ឲ្យជាវិគោត ... ។ ឯសហជាតាធិបតី គឺ
 អធិបតីធម៌ ដែលមានការម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន (ជាបច្ច័យ) នៃ
 ពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធ ។

[២២] ធម៌ ដែលមានការម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន (ជាបច្ច័យ)
 នៃធម៌ ដែលមានការម្មណ៍តូចង្ការ ... បានដល់ការម្មណាធិបតី គឺ
 សេក្ខបុគ្គលទាំងឡាយ ធ្វើខ្ញុំវេគោត្រកុំ ឲ្យជាវិគោត ហើយពិចារណា
 ធ្វើខ្ញុំវេទនាៈ ឲ្យជាវិគោត ហើយពិចារណា ធ្វើខ្ញុំមគ្គប្បច្ចវេក្ខណៈ

កវុំ ឈា បច្ចុវេត្តនំ ផលប្បច្ចវេត្តនំ ... ជំព្វា-
នប្បច្ចវេត្តនំ កវុំ កាត្វា បច្ចុវេត្តនំ ។

[៤៣] អប្បមាណាវម្ពណា ធម្មោ មហាគុតាវម្ព-
ណស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាវម្ព-
ណាធិបតិ សេត្វា អប្បមាណាវម្ពណំ ចេតោបរិយ-
ញ្ញាណំ កវុំ កាត្វា ... បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណំ ...
អនាគតំសញ្ញាណំ កវុំ កាត្វា បច្ចុវេត្តនំ ។

[៤៤] បរិគ្គារម្មណា ធម្មោ បរិគ្គារម្មណស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
បរិគ្គារម្មណា ទត្វា បច្ច័មាធំ ចច្ច័មាធំ ទដ្ឋាធំ
អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៥] បរិគ្គារម្មណា ធម្មោ មហាគុតាវម្ពណស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បរិគ្គារម្មណំ
តុតិច្ចតំ មហាគុតាវម្ពណស្ស ឧបមត្តិចិត្តស្ស អនន្តរ-
ាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បរិគ្គារម្មណំ កវុំ មហាគុតា-
វម្ពណយ អាវដ្ឋេនយ អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បរិគ្គារម្មណា ទត្វា មហាគុតាវម្ពណស្ស វដ្ឋានស្ស
អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឲ្យជាទីគោរព ហើយនិពាណា ផលប្បច្ចវេត្តនាៈ ... ធ្វើឲ្យ
និវាសប្បច្ចវេត្តនាៈ ឲ្យជាទីគោរព ហើយនិពាណា ។

[៤៦] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ជាប់ជួយ នៃ
ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្យល់សភាពធំ ដោយអធិបតិប្បច្ចយ បាន
ដល់ការម្នាក់ធម៌គឺ សេតុប្បុត្តលទាំងឡាយ ធ្វើឲ្យចេតោបរិយញ្ញាណ
ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ឲ្យជាទីគោរព ... ខ្យល់បុព្វេនិ-
វាសានុស្សតិញ្ញាណ ... ធ្វើឲ្យអនាគតំសញ្ញាណ ឲ្យជាទីគោរព
ហើយនិពាណា ។

[៤៧] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចត្នា ជាប់ជួយ នៃធម៌ ដែល
មានការម្នាក់តូចត្នា ដោយអនន្តរាប្បច្ចយ គឺភ្នកខន្ធមុខ ។ ដែលមាន
ការម្នាក់តូចត្នា ជាប់ជួយ នៃភ្នកខន្ធគ្រាយ ។ ដោយអនន្តរាប្បច្ចយ ។

[៤៨] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចត្នា ជាប់ជួយ នៃធម៌ ដែល
មានការម្នាក់ដល់ខ្យល់សភាពធំ ដោយអនន្តរាប្បច្ចយ គឺ ចុតិចិត្ត ដែល
មានការម្នាក់តូចត្នា ជាប់ជួយ នៃឧបមត្តិចិត្ត ដែលមានការម្នាក់ដល់
ខ្យល់សភាពធំ ដោយអនន្តរាប្បច្ចយ កវុំ៖ ដែលមានការម្នាក់តូចត្នា
ជាប់ជួយ នៃការដ្ឋេន ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្យល់សភាពធំ ដោយអ-
នន្តរាប្បច្ចយ ភ្នកខន្ធ ដែលមានការម្នាក់តូចត្នា ជាប់ជួយ នៃវដ្ឋាន
ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្យល់សភាពធំ ដោយអនន្តរាប្បច្ចយ ។

(២៦) បរិក្ខារម្មណៈ ឆ្នោត អប្បមាណាម្មណៈ ធម្មស្ស អនន្តរវដ្តយោ បច្ចុយោ បរិក្ខារម្មណៈ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុលោមំ វេទានស្ស អនុលោមំ ធលសមាបត្តិយា អនន្តរវដ្តយោ បច្ចុយោ ។

(២៧) មហាគ្គតារម្មណៈ ឆ្នោត មហាគ្គតារម្មណៈ ធម្មស្ស អនន្តរវដ្តយោ បច្ចុយោ មហាមហាម មហាគ្គតារម្មណៈ ឆ្នោត បដិមា បដិមា ឆ្នោត អនន្តរវដ្តយោ បច្ចុយោ ។

(២៨) មហាគ្គតារម្មណៈ ឆ្នោត បរិក្ខារម្មណៈ ធម្មស្ស អនន្តរវដ្តយោ បច្ចុយោ មហាគ្គតារម្មណៈ តុតិច្ឆំ បរិក្ខារម្មណៈ ធម្មស្ស អនន្តរវដ្តយោ បច្ចុយោ មហាគ្គតារម្មណៈ កង្គំ បរិក្ខារម្មណៈ ឆ្នោត អនន្តរវដ្តយោ បច្ចុយោ មហាគ្គតារម្មណៈ ឆ្នោត បរិក្ខារម្មណៈ ឆ្នោត អនន្តរវដ្តយោ បច្ចុយោ ។

(២៩) មហាគ្គតារម្មណៈ ឆ្នោត អប្បមាណាម្មណៈ ធម្មស្ស អនន្តរវដ្តយោ បច្ចុយោ មហាគ្គតារម្មណៈ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុលោមំ

(២៦) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដោយអនន្តរវដ្តយោ គឺ អនុលោម ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃតោត្រកុស្ស អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវេទានៈ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃធលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរវដ្តយោ ។

(២៧) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដោយអនន្តរវដ្តយោ គឺ តុតិច្ឆំ ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃតុតិច្ឆំ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរវដ្តយោ ។

(២៨) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដោយអនន្តរវដ្តយោ គឺ តុតិច្ឆំ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃធលសមាបត្តិ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដោយអនន្តរវដ្តយោ គឺ ឆ្នោត ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃអាវដ្ឋាន ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដោយអនន្តរវដ្តយោ តុតិច្ឆំ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃវេទានៈ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដោយអនន្តរវដ្តយោ ។

(២៩) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដោយអនន្តរវដ្តយោ គឺ អនុលោម ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា (ជាបច្ច័យ) នៃតោត្រកុស្ស អនុលោម

រោគានុស្ស អនុលោម ផលសមាបត្តិយា និរោជា
 វុជ្ជហន្តស្ស នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតំ ផលសមា-
 បត្តិយា អនន្តរវ្យាប្បយេន បទ្ធយោ ។

[៥០] អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ អប្បមា-
 ណារម្មណស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យាប្បយេន បទ្ធយោ
 បុរិមា បុរិមា អប្បមាណារម្មណា ឧត្តា បច្ឆិមា
 បច្ឆិមា ឧត្តា អនន្តរវ្យាប្បយេន បទ្ធយោ គោត្រកុ
 មគ្គស្ស រោគានំ មគ្គស្ស មន្តា ផលស្ស ផលំ
 ផលស្ស អនន្តរវ្យាប្បយេន បទ្ធយោ ។

[៥១] អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ បរិវត្តារម្ម-
 ណស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យាប្បយេន បទ្ធយោ មគ្គវ្យាប្ប-
 វេត្តណា បរិវត្តារម្មណស្ស វុជ្ជានស្ស ផលវ្យាប្បវេត្ត-
 ណា បរិវត្តារម្មណស្ស វុជ្ជានស្ស និព្វានវ្យាប្បវេត្តណា
 បរិវត្តារម្មណស្ស វុជ្ជានស្ស អប្បមាណារម្មណំ ចេតា-
 បរិយញ្ញាណំ បរិវត្តារម្មណស្ស វុជ្ជានស្ស បុព្វេនិវ-
 សាទុស្សតំញ្ញាណំ បរិវត្តារម្មណស្ស វុជ្ជានស្ស អនា-
 តតំសញ្ញាណំ បរិវត្តារម្មណស្ស វុជ្ជានស្ស ផលំ បរិវត្តា-
 រម្មណស្ស វុជ្ជានស្ស អនន្តរវ្យាប្បយេន បទ្ធយោ ។

(ជាប់ច្នៃ) នៃរោគានៈ អនុលោម (ជាប់ច្នៃ) នៃផលសមាបត្តិ នៅ-
 សញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គលកាលចេញអំពីវិវាទ ជាប់ច្នៃ នៃ
 ផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរវ្យាប្បយេន ។

[៥២] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាប់ច្នៃ
 នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ដោយអនន្តរវ្យាប្បយេន
 គឺ ភ្នកខ្លះ មុន ។ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាប់ច្នៃ
 នៃភ្នកខ្លះ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរវ្យាប្បយេន គោត្រកុ (ជាប់ច្នៃ) នៃមគ្គ
 រោគានៈ (ជាប់ច្នៃ) នៃមគ្គ មគ្គ (ជាប់ច្នៃ) នៃផល ផល ជាប់ច្នៃ
 នៃផល ដោយអនន្តរវ្យាប្បយេន ។

[៥៣] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាប់ច្នៃ
 នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ ដោយអនន្តរវ្យាប្បយេន គឺ ការវិចារណា
 នូវមគ្គ (ជាប់ច្នៃ) នៃវុជ្ជានៈ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ ការវិចារណា
 នូវផល (ជាប់ច្នៃ) នៃវុជ្ជានៈ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ ការវិចារណា
 នូវព្រះនិព្វាន (ជាប់ច្នៃ) នៃវុជ្ជានៈ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ ចេតា-
 បរិយញ្ញាណ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន (ជាប់ច្នៃ)
 នៃវុជ្ជានៈ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ បុព្វេនិវសាទុស្សតំញ្ញាណ (ជា-
 ប់ច្នៃ) នៃវុជ្ជានៈ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ អនាតតំសញ្ញាណ
 (ជាប់ច្នៃ) នៃវុជ្ជានៈ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ ផល ជាប់ច្នៃ
 នៃវុជ្ជានៈ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ ដោយអនន្តរវ្យាប្បយេន ។

(៥២) អប្បមាណាវម្ពណា ធម្មោ មហាគុតារម្មណស្ស ធម្មស្ស អនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចយោ មក្ខម្បច្ចវេត្តណា មហាគុតារម្មណស្ស វុដ្ឋានស្ស ផលម្បច្ចវេត្តណា មហាគុតារម្មណស្ស ... ធិត្វានម្បច្ចវេត្តណា មហាគុតារម្មណស្ស ... ផលំ មហាគុតារម្មណស្ស វុដ្ឋានស្ស អនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៣) បរិក្ខារម្ពណា ធម្មោ បរិក្ខារម្មណស្ស ធម្មស្ស សមនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរសធិសំ ។

(៥៤) បរិក្ខារម្ពណា ធម្មោ បរិក្ខារម្មណស្ស ធម្មស្ស សមាសិតម្បច្ចយេន បច្ចយោ អក្ខមក្ខម្បច្ចយេន បច្ចយោ ធិស្សយម្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ បដិច្ចវាសធិសា កាតត្វា ។ ឧបធិស្សយម្បច្ចយេន ការម្ពន្ធបធិស្សយោ អនន្តរម្បច្ចយោ បកត្វបធិស្សយោ ។ បកត្វបធិស្សយោ បរិក្ខារម្ពណំ សន្ធិំ ឧបធិស្សយោ ឆានំ ទេតិ សីលំ ... ឧបោសថកម្មំ ... បរិក្ខារម្ពណំ ឆានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ... អភិក្ខំ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ឆានំ ជម្លេតិ ធិដ្ឋំ ឧប្បាទិ បរិក្ខារម្ពណំ សីលំ ... បក្ខំ

(៥៥) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណនិមន្ត ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ គឺ ការពិចារណា នូវមគ្គ (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ការពិចារណានូវផល មានការម្នាក់ ដល់នូវសភាពធំ ... ការពិចារណា នូវព្រះនិព្វាន ដែលមានការម្នាក់ ដល់នូវសភាពធំ ... ផល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដែលមានការម្នាក់ ដល់នូវសភាពធំ ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ ។

(៥៦) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដោយសមនន្តរម្បច្ច័យ គឺ ប្រហែលគ្នា នឹងអនន្តរម្បច្ច័យនៃ ។

(៥៧) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដោយសមាសិតម្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអក្ខមក្ខម្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយធិស្សយម្បច្ច័យ គឺ ការ ពិនិត្យ ចង្អុល ធម៌ប្រហែលគ្នា នឹងបដិច្ចវាសធិស្វៈ ។ ដោយឧបធិស្សយម្បច្ច័យ បានដល់ការម្នាក់ឧបធិស្សយ អនន្តរម្បច្ច័យ និងបកត្វបធិស្សយ ។ ឯបកត្វបធិស្សយ គឺ បុគ្គល កាស្រ័យសព្វ ដែលមានការម្នាក់ ក្នុងគ្នា ហើយឲ្យបាន សីល ... ធ្វើទារុសថកម្ម ... ញ៉ាំងឈាម ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ឲ្យរក្សាឡើងវិបស្សនា ... អភិក្ខំ ... ញ៉ាំងសមាបត្តិឲ្យរក្សាឡើង តម្លៃនៃមានៈ ប្រកាន់ចំន្រី សីល ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ... បក្ខំ

រតនំ ឆោសំ មោហំ ឆាមំ ទិដ្ឋិ បត្តងំ កាយិកំ
 សុខំ ... កាយិកំ ទុក្ខំ ឧបទិស្សាយ នាមំ ទេតិ
 សីលំ ... ឧបោសថកម្មំ ... បរិនិព្វានំ ឧប្បា-
 ទេតិ វិបស្សនំ ... អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 ចានំ ហនតិ សង្ឃំ កិលានំ បរិនិព្វានំ សទ្ធា ...
 បញ្ញា រកោ បត្តនា កាយិកំ សុខំ ... កាយិកំ
 ទុក្ខំ បរិនិព្វានំ សទ្ធាយ បញ្ញាយ រកស្ស
 បត្តនាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
 ទុក្ខស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥] បរិនិព្វានំ ឆោសំ មោហំ ឆាមំ ទិដ្ឋិ បត្តងំ កាយិកំ
 សុខំ ... កាយិកំ ទុក្ខំ ឧបទិស្សាយ នាមំ ទេតិ
 សីលំ ... ឧបោសថកម្មំ ... បរិនិព្វានំ ឧប្បា-
 ទេតិ វិបស្សនំ ... អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 ចានំ ហនតិ សង្ឃំ កិលានំ បរិនិព្វានំ សទ្ធា ...
 បញ្ញា រកោ បត្តនា កាយិកំ សុខំ ... កាយិកំ
 ទុក្ខំ បរិនិព្វានំ សទ្ធាយ បញ្ញាយ រកស្ស
 បត្តនាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
 ទុក្ខស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

រតនំ ឆោសំ មោហំ ឆាមំ ទិដ្ឋិ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ
 ... ភាស្រ័យកាយិកទុក្ខំ ហើយទ្វេរខាង សីល ... ឧបោសថ-
 កម្ម ... ញ្ញាតិឈាន ដែលមានការម្នាក់ក្នុងខ្លួន ឲ្យកើតឡើង
 វិបស្សនា ... អភិញ្ញា ... ញ្ញាតិសមាបត្តិឲ្យកើតឡើង សម្រាប់សក្ខ
 បំបែកសង្ឃ សទ្ធា ដែលមានការម្នាក់ក្នុងខ្លួន ... បញ្ញា រតនៈ
 សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ ... កាយិកទុក្ខ ជាច្រើន ខែសទ្ធា
 ដែលមានការម្នាក់ក្នុងខ្លួន បញ្ញា រតនៈ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ
 និងកាយិកទុក្ខ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន ។

[២៥] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងខ្លួន ជាច្រើន ខែធម៌ ដែល
 មានការម្នាក់ក្នុងខ្លួនសភាព ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បានដល់ការ
 ម្នាក់ក្នុងខ្លួនស្រ័យ ឧបទិស្សយ និងបកប្បច្ចយេន ។ ឧបកត្តប-
 ទិស្សយ គឺ ចុក្ខល ភាស្រ័យ ខ្លួនសទ្ធា ដែលមានការម្នាក់ក្នុងខ្លួន
 ហើយញ្ញាតិឈាន ដែលមានការម្នាក់ក្នុងខ្លួនសភាព ឲ្យកើតឡើង
 វិបស្សនា ... អភិញ្ញា ... ញ្ញាតិសមាបត្តិឲ្យកើតឡើង កម្មនិង មានៈ
 ប្រការទំដ្ឋិ សីល ដែលមានការម្នាក់ក្នុងខ្លួន ... បញ្ញា រតនៈ
 សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ ... ភាស្រ័យខ្លួនកាយិកទុក្ខំ ញ្ញាតិឈាន
 ដែលមានការម្នាក់ក្នុងខ្លួនសភាព ឲ្យកើតឡើង វិបស្សនា ...
 អភិញ្ញា ... ញ្ញាតិសមាបត្តិឲ្យកើតឡើង កម្មនិងមានៈ ប្រការទំដ្ឋិ

បរិក្ខារមួយ សត្វ ... តាយ៉ែក់ ស្តុំ ... តា-
 យ៉ែក់ ធុត្តំ មហាត្តតារម្មណាយ សត្វាយ បញ្ញាយ
 រាគស្ស បត្តនាយ ឱបនិស្សយឃ្លង្គាយន បង្គាយ ។

(៥៦) បរិក្ខារម្នាក់ ឈ្មោះ អប្បមាណាវច្ឆណស្ស
 ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរ-
 ទិស្សយោ បកត្តបទិស្សយោ ។ បកត្តបទិស្សយោ
 បរិក្ខារម្នាក់ សង្ខំ ឧបទិស្សយ អប្បមាណាវច្ឆណ-
 ណាឯ ឧប្បាទេតិ មត្តំ ... អភិវ្លា ... សមាបត្តិ
 ឧប្បាទេតិ បរិក្ខារម្នាក់ សីលំ ... បញ្ញំ វត្ថុ
 កាយិកំ សុខំ ... កាយិកំ វត្ថុ ឧបទិស្សយ
 អប្បមាណាវច្ឆណា ឈាឯ ឧប្បាទេតិ មត្តំ ... អភិវ្លា
 ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ បរិក្ខារម្នាក់ សង្ខំ ...
 កាយិកំ សុខំ អប្បមាណាវច្ឆណាយ សម្មាយ
 បញ្ញាយ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៧) មហាត្ថតារាង្គលោ ធម្មោ មហាត្ថតារាង្គលោស្ស
ធម្មស្ស ឧបទ័ស្សយម្បត្តិយេន មច្ឆយោ អាច្ឆលា-
មទ័ស្សយោ អនន្តរូបទ័ស្សយា បកត្តរូបទ័ស្សយា ។

សព្វ ដែលមានការម្នាក់ឮចង្ហា ... កាយិកសុខ ... កាយិកទុក្ខ
ជាច្រើន ដែលសព្វ ដែលមានការម្នាក់ឮសភាពធំ បញ្ជា ព្រះ
សេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបសម្ព័ន្ធច្រើន ។

(៥៦) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងខ្លួន ជាចម្លើយ នៃធម៌ ដែល
មានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ដោយឧបទ័ស្សយន្តថ្មី បាន
ដល់អនុបទ័ស្សយន្ត និងបកក្ខន្ធម៌ស្សយន្ត ។ បកក្ខន្ធម៌ស្សយន្ត គឺ បុគ្គល
កាស្រីយ ឆ្លុវស្វា ដែលមានការម្នាក់ក្នុងខ្លួន ហើយប្រាំដំណាន ដែល
មានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ឡើងឆ្លើង ប្រាំដំណាន... ប្រាំដំ
អភិក្ខា... ប្រាំដំណាន ឡើងឆ្លើង សីល ដែលមានការម្នាក់
ក្នុងខ្លួន... បញ្ញា រតនៈ កាយិកសុខ... កាស្រីយ កាយិកសុខ
ហើយប្រាំដំណាន ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ឡើងឆ្លើង
ប្រាំដំណាន... ប្រាំដំអភិក្ខា... ប្រាំដំណាន ឡើងឆ្លើង
ស្វា ដែលមានការម្នាក់ក្នុងខ្លួន... កាយិកសុខ ជាចម្លើយ នៃ
ស្វា ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន និងបញ្ញា ដោយ
ឧបទ័ស្សយន្តថ្មី ។

(៥៧) ធម៌ ដែលមានការក្នុងដំណើរសភាពធំ ជាច្រើន ខែ
ធម៌ ដែលមានការក្នុងដំណើរសភាពធំ ដោយឧបទ្វីបស្រូវច្រើន
បានដល់ការក្នុងប្រទេសស្រូវ អន្តរាគមន៍ស្រូវ និងបក្សប្រទេសស្រូវ ។

បកត្ថបទិស្សយោ មហាត្ថការម្នាក់ សង្ខំ ឧបទិស្សយោ
 មហាត្ថការម្នាក់ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ...
 អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ ... មាទំ ... ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ
 មហាត្ថការម្នាក់ សីលំ ... បញ្ញំ ... វាតំ ...
 បត្ថនំ ឧបទិស្សយោ ... មហាត្ថការម្នាក់ ឈានំ ...
 ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ មហាត្ថការម្នាក់ សង្ខំ ... បញ្ញា ...
 វាតា ... បត្ថនា មហាត្ថការម្នាក់ សង្ខំ ...
 បត្ថនាយ ឧបទិស្សយោ បច្ចុយោ ។

(២៨) មហាត្ថការម្នាក់ ឈានំ បរិស្ថានម្នាក់
 ឈានំ ឧបទិស្សយោ បច្ចុយោ បច្ចុយោ
 មហាត្ថការម្នាក់ ឧបទិស្សយោ មហាត្ថការម្នាក់
 ឧបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ មហាត្ថការម្នាក់
 សង្ខំ ឧបទិស្សយោ ឆានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ
 ឧបោសថកម្មំ ករោតិ បរិស្ថានម្នាក់ ឈានំ ...
 វិបស្សនំ ... អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ ... មាទំ
 វេយ្យាតិ ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ មហាត្ថការម្នាក់ សីលំ ...
 បត្ថនំ ឧបទិស្សយោ ឆានំ ទេតិ ... ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ

បកត្ថបទិស្សយោ គឺ ចុត្តល កាស្រ័យ ខ្យល់ស្រព ដែលមានការម្នាក់ដល់
 ខ្យល់ស្រព ហើយញ្ចាតិឈាន ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្យល់ស្រព
 ឲ្យកើតឡើង ញ្ចាតិវិបស្សនា... ញ្ចាតិអភិញ្ញា... ញ្ចាតិសមាបត្តិ
 ... ខ្យល់ស្រព... ប្រកាន់ទិដ្ឋិ ខ្យល់ស្រព ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្យល់
 ស្រព... ខ្យល់ស្រព... ខ្យល់ស្រព... កាស្រ័យ ខ្យល់ស្រពប្រាថ្នា
 ... ខ្យល់ស្រព ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្យល់ស្រព... ប្រកាន់ទិដ្ឋិ
 ស្រព ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្យល់ស្រព... បញ្ញា... វាតា...
 សេចក្តីប្រាថ្នា ជាច្រើន ខ្យល់ស្រព ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្យល់ស្រព
 ទិដ្ឋិសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបទិស្សយោ ។

(២៩) ឆានំ ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្យល់ស្រព ជាច្រើន ខ្យល់ស្រព
 ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្យល់ស្រព ដោយឧបទិស្សយោ បានដល់ការម្នាក់
 បកត្ថបទិស្សយោ អនុបទិស្សយោ និងបកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ គឺ
 ចុត្តល កាស្រ័យ ខ្យល់ស្រព ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្យល់ស្រព ហើយ
 ឲ្យកើត សមាទានសីល ធ្វើឲ្យឧបោសថកម្ម ញ្ចាតិឈាន ដែលមាន
 ការម្នាក់ដល់ខ្យល់ស្រព... ញ្ចាតិវិបស្សនា... ញ្ចាតិអភិញ្ញា... ញ្ចាតិសមា
 បត្តិ... ករោតិឈាន ប្រកាន់ទិដ្ឋិ ខ្យល់ស្រព ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្យល់
 ស្រព... កាស្រ័យ ខ្យល់ស្រពប្រាថ្នា ហើយឲ្យកើត... ប្រកាន់ទិដ្ឋិ

អហត្ថតារម្មណា សទ្ធា . . បត្តនា បរិក្ខារម្មណាយ
 សទ្ធាយ បត្តនាយ កាយកស្ស សុខស្ស កាយ-
 កស្ស ធុត្តស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៩) អហត្ថតារម្មណា ឆន្ទោ អប្បមាណារម្ម-
 ណាស្ស ឆត្ថស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនន្តរូបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្ស-
 យោ អហត្ថតារម្មណំ សទ្ធិ ឧបទិស្សយ
 អប្បមាណារម្មណំ ឈានំ . . . មត្តំ . . . អភិញ្ញា . . .
 សមាបត្តិ ឧប្បនេតិ អហត្ថតារម្មណំ សីលំ . . .
 បន្តំ ឧបទិស្សយ អប្បមាណារម្មណំ ឈានំ . . .
 សមាបត្តិ ឧប្បនេតិ អហត្ថតារម្មណា សទ្ធា . . .
 បត្តនា អប្បមាណារម្មណាយ សទ្ធាយ បត្តនាយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៦០) អប្បមាណារម្មណា ឆន្ទោ អប្បមាណារម្ម-
 ណាស្ស ឆត្ថស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អា-
 រម្មណូបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្ថបទិស្ស-
 យោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ អប្បមាណារម្មណំ សទ្ធិ
 ឧបទិស្សយ អប្បមាណារម្មណំ ឈានំ . . . មត្តំ . . .

សទ្ធា ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ
 នៃសទ្ធា ដែលមានការម្នាក់តូចត្នា នៃសេចក្តីប្រាថ្នា កាយកស្ស
 និងកាយកត្តុ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៥៩) ឆមិ ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃ
 ឆមិ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់អនន្តរូបទិស្សយ និងបកត្ថបទិស្សយ ។ បកត្ថបទិស្សយ គឺ
 បុគ្គល អាស្រ័យ ខ្ញុំសទ្ធា ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ ហើយ
 ញ្ញាដឈាន ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន . . . ញ្ញាដ
 មត្ត . . . ញ្ញាដអភិញ្ញា . . . ញ្ញាដសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ខ្ញុំសីល
 ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ . . . អាស្រ័យ ខ្ញុំសេចក្តីប្រាថ្នា
 ហើយញ្ញាដឈាន ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន . . .
 ញ្ញាដសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សទ្ធា ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ
 . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមានការម្នាក់មានប្រ-
 មាណមិនបាន និងបញ្ញា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៦០) ឆមិ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ
 នៃឆមិ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ដោយឧបទិស្ស-
 យប្បច្ច័យ បានដល់ការម្នាក់បទិស្សយ អនន្តរូបទិស្សយ និង
 បកត្ថបទិស្សយ ។ បកត្ថបទិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ ខ្ញុំ
 សទ្ធា ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ហើយញ្ញាដឈាន
 ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន . . . ញ្ញាដមត្ត . . .

អភិញ្ញា... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អប្បមាណារម្មណំ
 សីលំ... បញ្ញា ឧបទិស្សយ អប្បមាណារម្មណំ
 ណាមំ... មគ្គំ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អប្បមា-
 ណារម្មណា សទ្ធា... បញ្ញា អប្បមាណារម្ម-
 ណាយ សទ្ធាយ បញ្ញាយ ដលសមាបត្តិយា ឧប-
 ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(៦០) អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ បរិវត្តារម្ម-
 ណាស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អា-
 រម្មណូបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកក្ខបទិស្ស-
 យោ ។ បកក្ខបទិស្សយោ អប្បមាណារម្មណំ សទ្ធិ
 ឧបទិស្សយ នាមំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧបា-
 សថកម្មំ ករោតិ បរិវត្តារម្មណំ លាមំ ឧប្បាទេតិ
 វិបស្សនំ... អភិញ្ញា... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អប្ប-
 មាណារម្មណំ សីលំ... បញ្ញា ឧបទិស្សយ នាមំ
 ទេតិ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អប្បមាណារម្មណា
 សទ្ធា... បញ្ញា បរិវត្តារម្មណាយ សទ្ធាយ បញ្ញាយ
 កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧប-
 ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

ញ្ញាមិអភិញ្ញា... ញ្ញាមិសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង នូវសីល ដែលមាន
 ការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន... កាស្រីយ នូវបញ្ញា ហើយញ្ញាមិ
 ណាម ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន... ញ្ញាមិមគ្គ...
 ញ្ញាមិសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សទ្ធា ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណ
 មិនបាន... បញ្ញា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមានការម្នាក់មានប្រ-
 មាណមិនបាន នៃបញ្ញា និងដលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៦១) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់មិនបាន ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់
 ការម្នាក់ឧបទិស្សយ អនន្តរូបទិស្សយ និងបកក្ខបទិស្សយ ។ បកក្ខប-
 ទិស្សយ គឺ បុគ្គល កាស្រីយ នូវសទ្ធា ដែលមានការម្នាក់មាន
 ប្រមាណមិនបាន ហើយឲ្យបាន សមាទានសីល ធ្វើឲ្យឧបាសថកម្ម
 ញ្ញាមិណាម ដែលមានការម្នាក់មិនបាន ឲ្យកើតឡើង ញ្ញាមិវិបស្សនា
 ... ញ្ញាមិអភិញ្ញា... ញ្ញាមិសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង នូវសីល ដែល
 មានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន... កាស្រីយ នូវបញ្ញា ហើយឲ្យ
 បាន... ញ្ញាមិសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សទ្ធា ដែលមានការម្នាក់
 មានប្រមាណមិនបាន... បញ្ញា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមាន
 ការម្នាក់មិនបាន នៃបញ្ញា កាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២២] អប្បមាណាវច្ឆណោ នធម្មោ បហគ្គតាវច្ឆណាស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ច្វយេន ។ បច្ច្វយោ អារម្មណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បតកត្វបទិស្សយោ ។ បតកត្វបទិស្សយោ អប្បមាណាវច្ឆណំ សន្នំ ឧបទិស្សយោ បហគ្គតាវច្ឆណំ ណាទំ ... វិបស្សនំ ... អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អប្បមាណាវច្ឆណំ សីលំ ... បញ្ញំ ឧបទិស្សយោ បហគ្គតាវច្ឆណំ ណាទំ ... វិបស្សនំ ... អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អប្បមាណាវច្ឆណា សន្នា ... បញ្ញា បហគ្គតាវច្ឆណាយ សន្នាយ បញ្ញាយ ឧបទិស្សយោប្បច្ច្វយេន បច្ច្វយោ ។

[២៣] បរិក្ខារម្ពណោ នធម្មោ បរិក្ខារម្ពណាស្ស ធម្មស្ស អារសវនប្បច្ច្វយេន បច្ច្វយោ បុរិមា បុរិមា បរិក្ខារម្ពណោ ខន្ធា បច្ច្វិមាទំ បច្ច្វិមាទំ បរិក្ខារម្ពណាទំ ខន្ធាទំ អារសវនប្បច្ច្វយេន បច្ច្វយោ ។

[២៤] បរិក្ខារម្ពណោ នធម្មោ អប្បមាណាវច្ឆណាស្ស ធម្មស្ស អារសវនប្បច្ច្វយេន បច្ច្វយោ បរិក្ខារម្ពណំ អនុលោមំ គោត្រភុស្ស អនុលោមំ គោតាទស្ស អារសវនប្បច្ច្វយេន បច្ច្វយោ ។

[២២] ធម៌ ដែលមានអារម្មណ៍មានប្រមាណមិនបាន ជា បច្ច្វយេន ខែធម៌ ដែលមានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ដោយឧបទិស្សយោប្បច្ច្វយេន បានដល់អារម្មណ៍បទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ និងបតកត្វបទិស្សយោ ។ បតកត្វបទិស្សយោ គឺ បុគ្គល គាស្រីយ ខុសគ្នា ដែលមានអារម្មណ៍មានប្រមាណមិនបាន ហើយញ្ញាំងឈាន ដែលមានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ... ញ្ញាំងវិបស្សនា ... ញ្ញាំងអភិញ្ញា ... ញ្ញាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង នូវសីល ដែលដែលមានអារម្មណ៍មានប្រមាណមិនបាន... គាស្រីយ នូវបញ្ញា ហើយញ្ញាំងឈាន ដែលមានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ... ញ្ញាំងវិបស្សនា ... ញ្ញាំងអភិញ្ញា ... ញ្ញាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សន្នា ដែលមានអារម្មណ៍មានប្រមាណមិនបាន... បញ្ញា ជាបច្ច្វយេន ខែសន្នា ដែលមានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ និងបញ្ញា ដោយឧបទិស្សយោប្បច្ច្វយេន ។

[២៣] ធម៌ ដែលមានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ ជាបច្ច្វយេន ខែធម៌ ដែលមានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ ដោយអារសវនប្បច្ច្វយេន គឺ ភូតខន្ធមុខា ដែលមានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ ជាបច្ច្វយេន ខែភូតខន្ធមុខា ក្រោយ ។ ដែលមានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ ដោយអារសវនប្បច្ច្វយេន ។

[២៤] ធម៌ ដែលមានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ ជាបច្ច្វយេន ខែធម៌ ដែលមានអារម្មណ៍មានប្រមាណមិនបាន ដោយអារសវនប្បច្ច្វយេន គឺ អនុលោម ដែលមានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ (ជាបច្ច្វយេន) ខែគោត្រភុអនុលោម ជាបច្ច្វយេន ខែកេរ្តិ៍ ដោយអារសវនប្បច្ច្វយេន ។

[២៥] មហាគ្គតារម្មណោ ធម្មោ មហាគ្គតារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
 មហាគ្គតារម្មណា ខន្ធា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ មហាគ្គតា-
 រម្មណាធំ ខន្ធាធំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៦] មហាគ្គតារម្មណោ ធម្មោ អប្បមាណា-
 រម្មណស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 មហាគ្គតារម្មណំ អនុលាមំ តោត្រកុស្ស អនុលាមំ
 វេទានស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧] អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ អប្បមាណា-
 រម្មណស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិ-
 មា បុរិមា អប្បមាណារម្មណា ខន្ធា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិ-
 មាធំ អប្បមាណារម្មណាធំ ខន្ធាធំ អាសេវនប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ តោត្រកុ មគ្គស្ស វេទានំ មគ្គស្ស
 អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨] បរិគ្គារម្មណោ ធម្មោ បរិគ្គារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នាណា-
 ខណ៌តា ។ សហជាតា បរិគ្គារម្មណា ចេតនា
 សម្បយុត្តកាធំ ខន្ធាធំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ ជាបច្ច័យ ខែធម៌
 ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ ដោយការសន្សំប្បច្ច័យ គឺ ភ្នក
 ខន្ធអុន ។ ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ ជាបច្ច័យ ខែភ្នកខន្ធអុន
 ក្រោយ ។ ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ ដោយការសន្សំប្បច្ច័យ ។

[៣០] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ ជាបច្ច័យ ខែ
 ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ដោយការសន្សំប្បច្ច័យ គឺ
 អនុលាម ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ (ជាបច្ច័យ) ខែតាត្រ-
 កុ អនុលាម ជាបច្ច័យ ខែវេទាន ដោយការសន្សំប្បច្ច័យ ។

[៣១] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ ខែ
 ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ដោយការសន្សំប្បច្ច័យ គឺ
 ភ្នកខន្ធអុន ។ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ ខែភ្នក
 ខន្ធអុនក្រោយ ។ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ដោយការស-
 ន្សំប្បច្ច័យ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) ខែមគ្គ វេទាន ជាបច្ច័យ ខែមគ្គ
 ដោយការសន្សំប្បច្ច័យ ។

[៣២] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចត្នា ជាបច្ច័យ ខែធម៌
 ដែលមានការម្នាក់តូចត្នា ដោយការសន្សំប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
 និងនាខណ៌ត ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមានការម្នាក់
 តូចត្នា ជាបច្ច័យ ខែភ្នកសម្បយុត្តកក្ក ដោយការសន្សំប្បច្ច័យ ។

នាពាខណ៌កា បរិក្ខារមូលក្ខិកៈ ចេតនា វិចារកាន់
បរិក្ខារមូលក្ខិកៈ ខន្ធនា កម្មប្បវត្តយេន បច្ចយោ ។

[៦៩] មហាត្ថតារមូលក្ខិកៈ ឆន្ទោ មហាត្ថតារមូ-
លក្ខិកៈ ឆន្ទស្ស កម្មប្បវត្តយេន បច្ចយោ សហជាតា
នាពាខណ៌កា ។ សហជាតា មហាត្ថតារមូលក្ខិកៈ
ចេតនា សម្បយុត្តកាន់ ខន្ធនា កម្មប្បវត្តយេន
បច្ចយោ ។ នាពាខណ៌កា មហាត្ថតារមូលក្ខិកៈ ចេត-
នា វិចារកាន់ មហាត្ថតារមូលក្ខិកៈ ខន្ធនា កម្មប្បវត្ត-
យេន បច្ចយោ ។

[៧០] មហាត្ថតារមូលក្ខិកៈ ឆន្ទោ បរិក្ខារមូលក្ខិកៈ
ឆន្ទស្ស កម្មប្បវត្តយេន បច្ចយោ នាពាខណ៌កា
មហាត្ថតារមូលក្ខិកៈ ចេតនា វិចារកាន់ បរិក្ខារមូលក្ខិកៈ
ខន្ធនា កម្មប្បវត្តយេន បច្ចយោ ។

[៧១] អប្បមាណាវមូលក្ខិកៈ ឆន្ទោ អប្បមាណាវមូ-
លក្ខិកៈ ឆន្ទស្ស កម្មប្បវត្តយេន បច្ចយោ សហជាតា
នាពាខណ៌កា ។ សហជាតា អប្បមាណាវមូលក្ខិកៈ ចេត-
នា សម្បយុត្តកាន់ ខន្ធនា កម្មប្បវត្តយេន បច្ចយោ ។

ឯនាពាខណ៌កា គឺ ចេតនា ដែលមានការមូលក្ខិកៈតូចន្តរៈ ជាបច្ច័យ
ខន្ធភក្ខិកៈក្នុង ដែលមានការមូលក្ខិកៈតូចន្តរៈ ដោយកម្មប្បវត្តយេន ។

[៦៩] ធម៌ ដែលមានការមូលក្ខិកៈដល់ខ្លួនសភាពន៍ ជាបច្ច័យ ខន្ធ
ធម៌ ដែលមានការមូលក្ខិកៈដល់ខ្លួនសភាពន៍ ដោយកម្មប្បវត្តយេន បានដល់
សហជាតា ខន្ធនាពាខណ៌កា ។ សហជាតា គឺ ចេតនា ដែលមាន
ការមូលក្ខិកៈដល់ខ្លួនសភាពន៍ ជាបច្ច័យ ខន្ធភក្ខិកៈក្នុង ដោយ
កម្មប្បវត្តយេន ។ ឯនាពាខណ៌កា គឺ ចេតនា ដែលមានការមូលក្ខិកៈដល់
ខ្លួនសភាពន៍ ជាបច្ច័យ ខន្ធភក្ខិកៈក្នុង ដែលមានការមូលក្ខិកៈដល់ខ្លួន
សភាពន៍ ដោយកម្មប្បវត្តយេន ។

[៧០] ធម៌ ដែលមានការមូលក្ខិកៈដល់ខ្លួនសភាពន៍ ជាបច្ច័យ
ខន្ធធម៌ ដែលមានការមូលក្ខិកៈតូចន្តរៈ ដោយកម្មប្បវត្តយេន បានដល់នាពា-
ខណ៌កា គឺ ចេតនា ដែលមានការមូលក្ខិកៈដល់ខ្លួនសភាពន៍ ជាបច្ច័យ
ខន្ធភក្ខិកៈក្នុង ដែលមានការមូលក្ខិកៈតូចន្តរៈ ដោយកម្មប្បវត្តយេន ។

[៧១] ធម៌ ដែលមានការមូលក្ខិកៈ មានប្រមាណមិនបាន
ជាបច្ច័យ ខន្ធធម៌ ដែលមានការមូលក្ខិកៈ មានប្រមាណមិនបាន
ដោយកម្មប្បវត្តយេន បានដល់សហជាតា ខន្ធនាពាខណ៌កា ។
សហជាតា គឺ ចេតនា ដែលមានការមូលក្ខិកៈមានប្រមាណមិន
បាន ជាបច្ច័យ ខន្ធភក្ខិកៈក្នុង ដោយកម្មប្បវត្តយេន ។

ជាតាខណ៌កា អប្បមាណារម្មណា បេតនា វិចា
កាន់ អប្បមាណារម្មណា ខន្ធានំ កក្កប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(៩២) អប្បមាណារម្មណា ធម្មោ បរិគ្គារម្ម-
ណាស្ស ធម្មស្ស កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ជាតា-
ខណ៌កា អប្បមាណារម្មណា បេតនា វិចាកាន់
បរិគ្គារម្មណា ខន្ធានំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៩៣) បរិគ្គារម្មណា ធម្មោ បរិគ្គារម្មណាស្ស
ធម្មស្ស វិចាកក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាហារវ្យច្ចយេន
បច្ចយោ វេទ្យច្ចយេន បច្ចយោ ឈានវ្យច្ចយេន
បច្ចយោ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ វិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(៩៤) បោគុយា តីណិ វារម្មណា សត្ត អធិប-
តិយា សត្ត អនន្តរេ ធម៌ សមនន្តរេ ធម៌ សហជាតេ
តីណិ អភាមរោ តីណិ ធិស្សនេ តីណិ ឧបនិស្ស-
ក្ខន្ធឯ យេ ធម៌ អាសវេនេ បក្ខ កក្កេ បក្ខ វិចាកោ តីណិ

ឯនាខណ៌កៈ គី ចេតនា ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន
ជាប់ជួយ ខែត្ថកិប្បាកក្កន ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៩៥) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាប់ជួយ
ខែត្ថកិ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាប់ជួយ បានដល់នា-
ខណ៌កៈ គី ចេតនា ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាប់ជួយ
ខែត្ថកិប្បាកក្កន ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៩៦) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាប់ជួយ ខែត្ថកិ ដែល
មានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ជាប់ជួយ ដោយកាហារវ្យ-
ច្ច័យ ជាប់ជួយ ដោយវេទ្យច្ច័យ ជាប់ជួយ ដោយឈានវ្យច្ច័យ
ជាប់ជួយ ដោយមក្កប្បច្ច័យ ជាប់ជួយ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ជា
ប់ជួយ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ជាប់ជួយ ដោយធម្មប្បច្ច័យ ជាប់ជួយ
ដោយវិភត្តប្បច្ច័យ ជាប់ជួយ ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ ។

(៩៧) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងការម្នាក់ប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៧ ក្នុងធម៌ប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៧
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៧
ក្នុងអភាមរោប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងធិស្សនប្បច្ច័យ មានវារៈ៧
ក្នុងឧបនិស្សនប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងអាសវនប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៧ ក្នុងកក្កេប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៧

អាហារ តិណ្ឌ ឥន្ទ្រិយ ឈាន មត្ត សម្បយុត្ត
អត្តិយា តិណ្ឌ ឧត្តិយា ឈរ វិគតេ ឈរ អវិគតេ
តិណ្ឌ ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

អនុលោម ។

[២៥] បរិក្ខារមូលក្ខន្ធព ឆន្ទ្រា បរិក្ខារមូលក្ខន្ធព
ឆន្ទ្រស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៦] បរិក្ខារមូលក្ខន្ធព ឆន្ទ្រា មហាត្ថតារម្ពណាស្ស
ឆន្ទ្រស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបទិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧] បរិក្ខារមូលក្ខន្ធព ឆន្ទ្រា មហាត្ថតារម្ព-
ណាស្ស ឆន្ទ្រស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨] មហាត្ថតារម្ពណា ឆន្ទ្រា មហាត្ថតារម្ព-
ណាស្ស ឆន្ទ្រស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ
មត្តប្បច្ច័យ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ និងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនត្ថិ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[២៩] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដោយការម្នាក់ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហ-
ជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។

[៣០] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានការម្នាក់ដល់ខ្លះសភាពធំ ដោយការម្នាក់ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣១] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣២] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្លះសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្លះសភាពធំ ដោយការម្នាក់ប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧៩] មហាគត្តតារម្មណោ ធម្មោ បរិត្តារម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយ- ប្បច្ចយេន បច្ចយោ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៨០] មហាគត្តតារម្មណោ ធម្មោ អប្បមាណារម្ម- ណស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៨១] អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ អប្បមាណា- រម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៨២] អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ បរិត្តារម្ម- ណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប- និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៨៣] អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ មហាគត្ត- តារម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៨៤] នហត្ថយា នវ នអារម្មណេ នវ នអធិបតីយា នវ នអនន្តរេ នវ នសមនន្តរេ នវ នសហជាតេ នវ នអត្តាមត្តោ នវ

[៧៩] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ជាច្រើន នៃ ធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចៗ ដោយការម្នាក់ច្រើន ជាច្រើន ដោយឧបនិស្សយច្រើន ជាច្រើន ដោយកក្កច្រើន ។

[៨០] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ជាច្រើន នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនប៉ាន់ ដោយឧបនិស្សយច្រើន ។

[៨១] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនប៉ាន់ ជាច្រើន នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនប៉ាន់ ដោយការម្នាក់- ច្រើន ជាច្រើន ដោយសហជាតច្រើន ជាច្រើន ដោយឧ- បនិស្សយច្រើន ។

[៨២] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនប៉ាន់ ជាច្រើន នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចៗ ដោយការម្នាក់ច្រើន ជាច្រើន ដោយឧបនិស្សយច្រើន ជាច្រើន ដោយកក្កច្រើន ។

[៨៣] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនប៉ាន់ ជាច្រើន នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ដោយការម្នាក់ច្រើន ជាច្រើន ដោយឧបនិស្សយច្រើន ។

[៨៤] ក្នុងនហត្ថច្រើន មានពីរ ៩ ក្នុងនអារម្មណច្រើន មានពីរ ៩ ក្នុងនអធិបតីច្រើន មានពីរ ៩ ក្នុងនអនន្តរច្រើន មានពីរ ៩ ក្នុងនសមនន្តរច្រើន មានពីរ ៩ ក្នុងនស- ហជាតច្រើន មានពីរ ៩ ក្នុងនអត្តាមត្តច្រើន មានពីរ ៩ ព្រ ព្រ

និស្សយេ នវ នឧបនិស្សយេ សត្ត នបុរេជាតេ
 នវ នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសវនេ នវ ។ សង្ខតំ ។
 នមក្កេ នវ នសម្បយុត្តេ នវ នវិប្បយុត្តេ នវ
 នោអត្ថយា នវ នោនត្ថយា នវ នោវិគតេ នវ
 នោអវិគតេ នវ ។ ឯវំ កណោតង្គំ ។

ចូន្និយំ ។

[៨៥] ហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្ពលោ តីណិ ...
 នអធិបតិយា នអនន្តរេ នសមនន្តរេ នឧបនិស្សយេ
 នបុរេជាតេ នបច្ឆាជាតេ នអាសវនេ តីណិ ។
 សង្ខតំ ។ នមក្កេ នវិប្បយុត្តេ នោនត្ថយា នោ-
 វិគតេ តីណិ ។ ឯវំ កណោតង្គំ ។

អនុលោមប្បច្ចន្និយំ ។

[៨៦] នហេតុប្បដ្ឋយា អាម្ពលោ សត្ត ...
 អធិបតិយា សត្ត អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហ-
 ជាតេ តីណិ អញ្ញមុញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តីណិ

ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៨ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានព័រៈ
 ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៨ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មាន
 ព័រៈ ៨ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៨ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។
 ក្នុងនមក្កប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៨ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៨
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៨ ក្នុងនោអត្ថប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៨
 ក្នុងនោនត្ថប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៨ ក្នុងនោវិគប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៨ ក្នុង
 នោអវិគប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៨ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ច្បងិយៈ ។

[៨៥] ក្នុងនអាម្ពលាប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 ... ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ នអនន្តរេប្បដ្ឋយ នសមនន្តរេប្បដ្ឋយ នឧប-
 និស្សយប្បដ្ឋយ នបុរេជាតប្បដ្ឋយ នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ននិស្សយ-
 នប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងនមក្កប្បដ្ឋយ
 នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ នោនត្ថប្បដ្ឋយ នោវិគប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ។
 បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចន្និយៈ ។

[៨៦] ក្នុងនអាម្ពលាប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ព្រោះនេះហេតុប្បដ្ឋយ
 ... ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៨
 ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៨ ក្នុងនសហជាតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣
 ក្នុងនញ្ញមុញ្ញេប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣

អតិថេយ្យវិញ្ញាណ អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋាន

ឧបនិស្សយេ នវំ អនុលោមន្តិកេ បទ្បា វេទិកេ បទ្បា
 វិហារេកា ភិក្ខុនី ។ សង្ខត្តំ ។ សម្បយុត្តេ ភិក្ខុនី
 អត្ថិយា ភិក្ខុនី ឧត្ថិយា នវំ វិហារេកា នវំ អវិហារេកា
 ភិក្ខុនី ។ ឯវំ កាលោតត្ថំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ ។

បរិក្ខារឧបាស្ថានំ វេសមិ ធិដ្ឋិវិ

អតិថេយ្យវិញ្ញាណ អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ មានព័រៈ ៩ ក្នុងការសេវប្បដ្ឋាយ មានព័រៈ ៥
 ក្នុងកម្មប្បដ្ឋាយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងវិហារប្បដ្ឋាយ មានព័រៈ ៣ ។ សេចក្តី
 បំប្រែង ។ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋាយ
 មានព័រៈ ៣ ក្នុងឧត្ថិប្បដ្ឋាយ មានព័រៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋាយ មាន
 ព័រៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មានព័រៈ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់
 យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ បរិក្ខារឧបាស្ថាន ទី ១៣

ហ័នត្ថិក៍

បដិច្ចវិវា

[៨៧] ហ័ន ធម្មំ បដិច្ច ហ័នោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ហ័នំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តេយា ខន្ធា ទេ ខន្ធទេ បដិច្ច ទេ ខន្ធា ។ ហ័នំ ធម្មំ បដិច្ច មជ្ឈិមោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ហ័នោ ខន្ធទេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ហ័នំ ធម្មំ បដិច្ច ហ័នោ ច មជ្ឈិមោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ហ័នំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តេយា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ ទេ ខន្ធទេ ... ។

[៨៨] មជ្ឈិមំ ធម្មំ បដិច្ច មជ្ឈិមោ ធម្មោ ... មជ្ឈិមំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តេយា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ ទេ ខន្ធទេ ... បដិសន្ធិត្តុលោ ខន្ធទេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ ... មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ តាជន្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

[៨៩] បណ៌តំ ធម្មំ បដិច្ច បណ៌តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តិណិ ។

ហ័នត្ថិក៍

បដិច្ចវិវា

[៨៧] ធម៌ ថោកទាប អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ថោកទាប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ អាស្រ័យ ខ្ញុំ ខន្ធទ ដ៏ថោកទាប ខន្ធល អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធល ។ ធម៌ កណ្តាល អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ថោកទាប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នែកខន្ធ ថោកទាប ។ ធម៌ ថោកទាបក្តី ធម៌ ជាកណ្តាលក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ថោកទាប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធទ ដ៏ថោកទាប ខ្ញុំខន្ធល ... ។

[៨៨] ធម៌ ជាកណ្តាល អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ជាកណ្តាល ... គឺ ខន្ធភក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធទ ជាកណ្តាល ខ្ញុំខន្ធល ... វត្ថុ អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នែកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ភ្នែកខន្ធ អាស្រ័យ ខ្ញុំវត្ថុ ខ្ញុំមហាក្ខត១ ... ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ កដ្ឋតាប្រ និងឧបាទារូប អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នែកមហាក្ខត ។

[៨៩] ធម៌ ជាន់ខ្ពស់ អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ជាន់ខ្ពស់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានវិវា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

(៧០) មជ្ឈិមត្ថា បណ្ឌិតត្ថា ធម្មំ បដិច្ច មជ្ឈិមោ ធម្មោ . . . ហេតុប្បដ្ឋយា បណ្ឌិតេ ខន្ធ ច មហាគូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៧១) ហីនត្ថា មជ្ឈិមត្ថា ធម្មំ បដិច្ច មជ្ឈិមោ ធម្មោ . . . ហេតុប្បដ្ឋយា ហីនេ ខន្ធ ច មហាគូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ហីនត្ថិតា សង្កេតិដ្ឋត្ថិតាសនិសំ វិជ្ជាវេតងំ ។ បរិមុឡា ។

ហីនត្ថិកំ បុរុសមំ និម្មិតំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

(៧០) ធម៌ ជាតណ្ហាល កាស្រ័យ ខ្សែធម៌ ជាតណ្ហាលផង ខ្សែធម៌ ជាខ័ន្ធសំផង . . . ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ កាស្រ័យ ខ្សែភកខន្ធ ជាខ័ន្ធសំផង ខ្សែភកមហាគូតផង ។

(៧១) ធម៌ ជាតណ្ហាល កាស្រ័យ ខ្សែធម៌ ហេតុបដង ខ្សែធម៌ ជាតណ្ហាលផង . . . ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ កាស្រ័យ ខ្សែភកខន្ធ ហេតុបដង ខ្សែភកមហាគូតផង ។ ហីនត្ថិកៈ បណ្ឌិត គប្បឱ្យវិនិច្ឆ័យ ប្រពៃលនឹងសង្កេតិដ្ឋត្ថិកៈផងចុះ ។ បរិមុឡា ។

ធម៌ ហីនត្ថិកៈ ទី ២ ។

មិច្ឆត្តិកំ
បដិច្ចវិហ

[៧២] មិច្ឆត្តនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច មិច្ឆត្តនិយតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា មិច្ឆត្តនិយតំ ឯកំ
ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទេ ទន្ធី ... ។ មិច្ឆត្ត-
និយតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា មិច្ឆត្តនិយតោ ទន្ធី បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ ។ មិច្ឆត្តនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច មិច្ឆត្តនិយតោ ច
អនិយតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា មិច្ឆត្ត-
និយតំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋា-
នត្វា រូបំ ទេ ទន្ធី ... ។

[៧៣] សម្មត្តនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច សម្មត្តនិយតោ
ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយា តិណំ ។

[៧៤] អនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិយតោ
ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយា អនិយតំ ឯកំ ទន្ធិ
បដិច្ច តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានត្វា រូបំ ទេ
ទន្ធី ... បដិសន្ធិត្តណោ អនិយតំ ឯកំ ទន្ធិ
បដិច្ច តយោ ទន្ធា កដត្តា ច រូបំ ទេ ទន្ធី ...

មិច្ឆត្តិកៈ
បដិច្ចវិហៈ

[៧២] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង អាស្រ័យ នូវធម៌
ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង រើបើកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង នូវខន្ធ
២ ... ។ ធម៌ មិនទៀង អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានសភាពខុស
នឹងទៀង រើបើកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ។ ធម៌ ដែល
មានសភាពខុសនឹងទៀងក្តី ធម៌ មិនទៀងក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌
ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង រើបើកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធ ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលមានសភាព
ខុសនឹងទៀង នូវខន្ធ ២ ... ។

[៧៣] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង អាស្រ័យ នូវធម៌
ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ... ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានពីរៈ ៣ ។

[៧៤] ធម៌ ដែលមិនទៀង អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមិនទៀង
... ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ
នូវខន្ធ ១ ដែលមិនទៀង នូវខន្ធ ២ ... ខន្ធ ៣ក្តី កដត្តារូបក្តី
អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលមិនទៀង ក្នុងរណៈនៃបដិសន្ធិ នូវខន្ធ ២ ...

ខន្ធ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធ ឯកំ មហាក្ខតំ
បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

(៧៥) មិច្ឆត្ថនិយតកា អនិយតកា ធម្មំ បដិច្ច
អនិយតោ ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតេ
ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៧៦) សម្មត្ថនិយតកា អនិយតកា ធម្មំ បដិច្ច
អនិយតោ ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយា សម្មត្ថនិយតេ
ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៧៧) មិច្ឆត្ថនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច មិច្ឆត្ថនិយតោ
ធម្មោ ... អារម្មណប្បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតំ ឯកំ ខន្ធ
បដិច្ច តយោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ ... ។

(៧៨) សម្មត្ថនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច សម្មត្ថនិយតោ
ធម្មោ ... អារម្មណប្បច្ចយា សម្មត្ថនិយតំ ឯកំ ខន្ធ
បដិច្ច តយោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ ... ។

ត្ថុ អាស្រ័យ ខ្យវត្ថុខន្ធ ត្ថុខន្ធ អាស្រ័យ ខ្យវត្ថុ មហាក្ខតា
អាស្រ័យ ខ្យវមហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ កដត្តាប្រ និងខន្ធតាប្រ
អាស្រ័យ ខ្យវមហាក្ខតា ២ ។

(៧៩) ធម៌ ដែលមិនទៀង អាស្រ័យ ខ្យវធម៌ ដែលមានសភាព
ខុសនឹងទៀងផង ដែលមិនទៀងផង ... ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ
ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ អាស្រ័យ ខ្យវត្ថុខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង
ផង ត្ថុមហាក្ខតាផង ។

(៨០) ធម៌ ដែលមិនទៀង អាស្រ័យ ខ្យវធម៌ ដែលមានសភាព
ត្រូវនឹងទៀងផង ដែលមិនទៀងផង ... ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ
ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ អាស្រ័យ ខ្យវត្ថុខន្ធ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង
ផង ត្ថុមហាក្ខតាផង ។

(៨១) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង អាស្រ័យ ខ្យវធម៌
ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ... ព្រោះអារម្មណប្បច្ចយ គឺ ខន្ធតា
អាស្រ័យ ខ្យវខន្ធ ១ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ខ្យវខន្ធ ២ ... ។

(៨២) ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង អាស្រ័យ ខ្យវធម៌
ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ... ព្រោះអារម្មណប្បច្ចយ គឺ ខន្ធតា
អាស្រ័យ ខ្យវខន្ធ ១ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ខ្យវខន្ធ ២ ... ។

[៨៨] អធិយតំ ធម្មំ បដិច្ច អធិយតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ អាម្ពណាប្បច្ចយា អធិយតំ ឯកំ ទន្ធ�ំ បដិច្ច
 តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធទ្វេ ... បដិសន្ធិត្តាលោ អធិ-
 យតំ ឯកំ ទន្ធឱ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធទ្វេ ...
 វត្ថុំ បដិច្ច ទន្ធា ។ សទ្ធវេ បច្ចយា ឥមិទា តាវ-
 ណោន វិគ្គារេត្តា ។ សន្ធិត្ថំ ។

[១០០] ហេតុយា នវំ អាម្ពណោ តីណិ អធិ-
 បតិយា នវំ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហ-
 ជារេត នវំ អញ្ញមេវា តីណិ ធិស្សយេ នវំ ឧប-
 ធិស្សយេ តីណិ បុរេជារេត តីណិ អាសវេន តីណិ
 កក្កេ នវំ វិចារេត ឯកំ អាហារេ នវំ ឥន្ទ្រិយេ នវំ
 ឈារេន នវំ មក្កេ នវំ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ
 នវំ អត្ថិយា នវំ នត្ថិយា តីណិ វិគតេ តីណិ អវិគតេ
 នវំ ។ ឯវំ គណេតត្ថំ ។

[៨៨] ធមិ ដែលមិនទៀង អាស្រ័យ ទ្វេធមិ ដែលមិនទៀង
 រើបកើតឡើង ព្រោះការម្នាប្បច្ចយ គឺ ទន្ធា អាស្រ័យ ទ្វេទន្ធា ទ
 ដែលមិនទៀង ទ្វេទន្ធា ២ ... ទន្ធា អាស្រ័យ ទ្វេទន្ធា ១ ដែល
 មិនទៀង ក្នុងទណៈវិនិច្ឆ័យសន្ធិ ទ្វេទន្ធា ២ ... ពួកទន្ធា អាស្រ័យ
 ទ្វេក្នុ ។ បច្ច័យទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីឱ្យពិស្តារ ពាចរេត្តនេះ
 ផងចុះ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។

[១០០] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានពីរៈ ៧ ក្នុងអាម្ពណាប្បច្ចយ មាន
 ពីរៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានពីរៈ ៧ ក្នុងអនន្តរាប្បច្ចយ មានពីរៈ
 ៣ ក្នុងសមនន្តរាប្បច្ចយ មានពីរៈ ៣ ក្នុងសហជារប្បច្ចយ មានពីរៈ
 ៧ ក្នុងអញ្ញមេវាប្បច្ចយ មានពីរៈ ៣ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ មានពីរៈ ៧
 ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ចយ មានពីរៈ ៣ ក្នុងបុរេជារប្បច្ចយ មានពីរៈ ៣
 ក្នុងអាសវេនប្បច្ចយ មានពីរៈ ៣ ក្នុងកក្កប្បច្ចយ មានពីរៈ ៧ ក្នុង
 វិចារប្បច្ចយ មានពីរៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ មានពីរៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយ-
 ប្បច្ចយ មានពីរៈ ៧ ក្នុងឈារប្បច្ចយ មានពីរៈ ៧ ក្នុងមក្កប្បច្ចយ
 មានពីរៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានពីរៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ
 មានពីរៈ ៧ ក្នុងអត្ថប្បច្ចយ មានពីរៈ ៧ ក្នុងនត្ថប្បច្ចយ មានពីរៈ ៣
 ក្នុងវិគតប្បច្ចយ មានពីរៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានពីរៈ ៧ ។ បណ្ឌិត
 គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

(១០១) អនិយមន៍ ធម្មំ បដិច្ច អនិយមេតា ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា អហេតុកំ អនិយមន៍ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តាយា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានក្សំ រូបំ ទ្វេ
 ខន្ធ ... អហេតុកប្បជិសន្តិក្ខណោ ឯកំ មហា-
 ភូតំ បដិច្ច តាហំ ... អាហារំ ... ឧត្ត ... អសញ្ញ-
 សត្តានំ ... វិចិត្តិក្ខាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ
 ខន្ធ បដិច្ច វិចិត្តិក្ខាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ
 មោហោ ។

(១០២) មិច្ឆត្ថនិយមន៍ ធម្មំ បដិច្ច អនិយមេតា
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បដ្ឋយា មិច្ឆត្ថនិយមេតា
 ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ សង្ខតំ ។

(១០៣) មិច្ឆត្ថនិយមន៍ ធម្មំ បដិច្ច មិច្ឆត្ថនិយ-
 តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអនិបតិប្បដ្ឋយា មិច្ឆត្ថនិយមេតា
 ខន្ធ បដិច្ច មិច្ឆត្ថនិយតា អនិបតិ ។

(១០៤) សម្មត្ថនិយមន៍ ធម្មំ បដិច្ច សម្មត្ថនិយ-
 តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអនិបតិប្បដ្ឋយា សម្មត្ថនិយ-
 តោ ខន្ធ បដិច្ច សម្មត្ថនិយតា អនិបតិ ។

(១០១) ធមិ ដែលមិនទៀង អាស្រ័យ ទ្វេធមិ ដែលមិនទៀង
 រើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានច្រក
 អាស្រ័យ ទ្វេហេតុកក្នុង ខ ដែលមិនទៀង ទ្វេខន្ធ ៤ ... តាហិ
 អាស្រ័យ ទ្វេហេតុក ១ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បបដិសន្តិ ... អាហារ
 ... ឧត្ត ... លស្មិត្តកសញ្ញាសត្វ ... មោហា ដែលច្រឡំដោយ
 វិចិត្តិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ ទ្វេខន្ធចាំងទ្បាយ ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចិត្តិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

(១០២) ធមិ ដែលមិនទៀង អាស្រ័យ ទ្វេធមិ ដែលមាន
 សភាពទុសន៍ទៀង រើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
 ចិត្តសមុដ្ឋានច្រក អាស្រ័យ ទ្វេភូតខន្ធ ដែលមានសភាពទុសន៍
 ទៀង ។ សេចក្តីច្រឡំ ។

(១០៣) ធមិ ដែលមានសភាពទុសន៍ទៀង អាស្រ័យ ទ្វេធមិ
 ដែលមានសភាពទុសន៍ទៀង រើបកើតឡើង ព្រោះនអនិបតិប្បដ្ឋយ
 គឺ អនិបតិធមិ ដែលមានសភាពទុសន៍ទៀង អាស្រ័យ ទ្វេភូត
 ខន្ធ ដែលមានសភាពទុសន៍ទៀង ។

(១០៤) ធមិ ដែលមានសភាពត្រូវន៍ទៀង អាស្រ័យ ទ្វេធមិ
 ដែលមានសភាពត្រូវន៍ទៀង រើបកើតឡើង ព្រោះនអនិបតិប្បដ្ឋយ
 គឺ អនិបតិធមិ ដែលមានសភាពត្រូវន៍ទៀង អាស្រ័យ ទ្វេភូតខន្ធ
 ដែលមានសភាពត្រូវន៍ទៀង ។

[១០៥] អនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិយតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អនិយតំ ឯកំ ខន្ធ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ទេ ខន្ធ
 ... បដិសន្ធិត្តនោ ខន្ធ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច
 ខន្ធ ឯកំ មហាក្ខតំ ... ។ សន្ធិត្ថំ ។ អសញ្ញា-
 សត្វាធំ ។ បេ ។

[១០៦] មិច្ឆត្ថនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិយតោ
 ធម្មោ ... នអនន្តរប្បច្ចយា ។ សន្ធិត្ថំ ។ សត្វាធំ
 បច្ចុយាធំ វិត្តារោតត្វាធំ ។

[១០៧] ធម្មេត្ថយា ឯកំ នអនន្តរណ បញ្ច
 នអធិបតិយា តីណិ នអនន្តរេ បញ្ច នសមន្តរេ
 បញ្ច នអញ្ញមន្តោ បញ្ច នឧបទិស្សយេ បញ្ច នចុ-
 រោរោតេ ន នបច្ឆាជានេ នវ នអានេសវនេ បញ្ច
 នត្ថេវេ តីណិ នវិចារេតេ នវ នអាហារេ ឯកំ
 នសង្ខារេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមគ្គេ ឯកំ
 នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ ទេ នោនត្ថិយា បញ្ច
 លោភិតេតេ បញ្ច ។ ឯវំ កណ្តត្ថំ ។

ចូដយំ ។

[១០៥] ធម៌ ដែលមិនទៀង អាស្រ័យ ខ្លីធម៌ ដែលមិនទៀង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនគរធម៌ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពាក្យ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ-
 ក្ខី អាស្រ័យ ខ្លីខន្ធ ដែលមិនទៀង ខ្លីខន្ធ ... វត្ថុ អាស្រ័យ
 ខ្លីវត្ថុខន្ធ ក្នុងនរណាដែលដឹងសន្ធិ វត្ថុខន្ធ អាស្រ័យ ខ្លីវត្ថុ មហា-
 ក្ខត ១ ... ។ សេចក្តីចម្រើន ។ លេខក្នុងអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។

[១០៦] ធម៌ ដែលមិនទៀង អាស្រ័យ ខ្លីធម៌ ដែលមាន
 សភាពខុសនឹងទៀង ... ព្រោះនគរធម៌ប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីចម្រើន ។
 ច្បើយយ៉ាងអស់ ចក្ខុវិស័យ គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[១០៧] ក្នុងនេះហេតុប្បច្ច័យ មានពីរៈ ១ ក្នុងនេះការប្បណិប្បច្ច័យ
 មានពីរៈ ២ ក្នុងនេះធម៌ប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៣ ក្នុងនេះនគរធម៌ប្បច្ច័យ
 មានពីរៈ ៤ ក្នុងនេះសមន្តរធម៌ប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៥ ក្នុងនេះអញ្ញមន្តាប្បច្ច័យ
 មានពីរៈ ៦ ក្នុងនេះឧបទិស្សប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៧ ក្នុងនេះបុរេជាន-
 តប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៨ ក្នុងនេះបច្ឆាជានតប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៩ ក្នុងនេះការស-
 វនប្បច្ច័យ មានពីរៈ ១០ ក្នុងនេះកម្មប្បច្ច័យ មានពីរៈ ១១ ក្នុងនេះវិបា-
 កប្បច្ច័យ មានពីរៈ ១២ ក្នុងនេះសាហារប្បច្ច័យ មានពីរៈ ១៣ ក្នុងនេះត្រិ-
 យប្បច្ច័យ មានពីរៈ ១៤ ក្នុងនេះឈានប្បច្ច័យ មានពីរៈ ១៥ ក្នុង
 នមគ្គប្បច្ច័យ មានពីរៈ ១៦ ក្នុងនេះសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានពីរៈ ១៧ ក្នុង
 នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានពីរៈ ១៨ ក្នុងនេះនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានពីរៈ ១៩ ក្នុង
 នោភិតេតេប្បច្ច័យ មានពីរៈ ២០ ។ ចក្ខុវិស័យ គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចុង ចូដយំ ។

[១០៨] ហេតុប្បដ្ឋយា នការម្មណោ បញ្ច ...
 នអធិបតីយា តីណិ នអនន្តរេ នសមនន្តរេ នអញ្ញា-
 មញ្ញោ នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ ន នបច្ឆា-
 ជាតេ នវេ នអាសេវនេ បញ្ច នតត្ថេ តីណិ
 នវិបាកេ នវេ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ
 ទ្វេ លោនត្ថយា បញ្ច លោវិតតេ បញ្ច ។ វេ វ
 កណោតត្ថំ ។

អនុលោមប្បដ្ឋន័យំ ។

[១០៩] នហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណោ ឯតំ ...
 អនន្តរេ ឯតំ សមនន្តរេ ឯតំ សហជាតេ ឯតំ ។
 សង្ខតំ ។ វិតតេ ឯតំ ។ វេ វ កណោតត្ថំ ។

បច្ចនិហានុលោមំ ។

បដិច្ចវិវេ ឱដ្ឋិកោ ។

សហជាតករោ បដិច្ចវាសនិសោ ។

[១០៨] ក្នុងនការម្មណាប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៥ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 ... ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ
 នសមនន្តរប្បដ្ឋយ នអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ និងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានព្រះ
 ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៦ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៥ ក្នុងនកត្ថប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៦ ក្នុងនលោនត្ថប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៥ ក្នុងនលោវិតតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៥ ។ បច្ចុតិ គប្បី
 កប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ឯ អនុលោមប្បដ្ឋន័យៈ ។

[១០៩] ក្នុងនការម្មណាប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ព្រោះនិហា-
 តប្បដ្ឋយ ... ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ ១ ក្នុងនសហជាតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។
 ក្នុងនវិតតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ។ បច្ចុតិ គប្បីកប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ឯ បច្ចនិហានុលោម ។

ឯ បដិច្ចវាសនៈ ។

សហជាតករោ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវាសនៈដែរ ។

បច្ចុប្បន្នភាព

[១១០] មិច្ឆត្តនិយតំ ធម្មំ បច្ចុយោ មិច្ឆត្តនិយតេ
 យតោ ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយោ តីណិ ។ បេ ។
 សម្មត្តនិយតំ ធម្មំ បច្ចុយោ សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ
 ... ហេតុប្បច្ចយោ តីណិ ។

[១១១] អនិយតំ ធម្មំ បច្ចុយោ អនិយតោ
 ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយោ អនិយតំ ឯកំ ចន្ទំ បច្ចុ-
 យោ ខយោ ចន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ទ្វេ ចន្ទ
 ... បដិសន្ធិក្ករណា ចន្ទ បច្ចុយោ វត្ថុ វត្ថុ បច្ចុយោ
 ចន្ទា ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចុយោ វត្ថុ បច្ចុយោ អនិយ-
 តោ ចន្ទា ។ អនិយតំ ធម្មំ បច្ចុយោ មិច្ឆត្តនិយតោ
 ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយោ វត្ថុ បច្ចុយោ មិច្ឆត្តនិយតោ
 ចន្ទា ។ អនិយតំ ធម្មំ បច្ចុយោ សម្មត្តនិយតោ
 ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយោ វត្ថុ បច្ចុយោ សម្មត្តនិយតោ
 ចន្ទា ។ អនិយតំ ធម្មំ បច្ចុយោ មិច្ឆត្តនិយតោ
 ច អនិយតោ ច ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយោ វត្ថុ
 បច្ចុយោ មិច្ឆត្តនិយតោ ចន្ទា មហាក្ខតេ បច្ចុយោ
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អនិយតំ ធម្មំ បច្ចុយោ សម្មត្ត-
 និយតោ ច អនិយតោ ច ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយោ

បច្ចុប្បន្នភាព

[១១០] ធមិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធមិ
 ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ... ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានពីរៈ ព
 ។ បេ ។ ធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែល
 មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ... ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានពីរៈ ព ។

[១១១] ធមិ ដែលមិនទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលមិនទៀង
 ... ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី ពឹងផ្អែក
 នឹងខន្ធ ដែលមិនទៀង វត្ថុ ពឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ក្នុងខណៈ
 ខែបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ពួកខន្ធ ដែលមិនទៀង
 ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ២ ... នឹងមហាក្ខត ១ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។
 ធមិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលមិន
 ទៀង ... ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹង
 ទៀង ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ពឹង
 ផ្អែក នឹងធមិ ដែលមិនទៀង ... ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ
 ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ធមិ ដែលមាន
 សភាពខុសនឹងទៀងក្តី ធមិ ដែលមិនទៀងក្តី ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែល
 មិនទៀង ... ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានសភាពខុស
 នឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ ពឹងផ្អែក នឹងពួកមហា-
 ក្ខត ។ ធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀងក្តី ធមិ ដែលមិនទៀង
 ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលមិនទៀង ... ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

វត្ថុ បច្ចយោ សម្មត្ថនិយតោ ខន្ធា មហាក្ខតោ បច្ចយោ
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[១១២] មិច្ឆត្ថនិយតកា អនិយតកា ធម្មំ បច្ច-
យោ មិច្ឆត្ថនិយតោ ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយោ មិច្ឆត្ថ-
និយតំ ឯកំ ខន្ធា វត្ថុកា បច្ចយោ តយោ ខន្ធា
ទ្វេ ខន្ធា ... ។ មិច្ឆត្ថនិយតកា អនិយតកា ធម្មំ
បច្ចយោ អនិយតោ ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយោ មិច្ឆត្ថ-
និយតោ ខន្ធា ច មហាក្ខតោ ច បច្ចយោ ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ រូបំ ។ មិច្ឆត្ថនិយតកា អនិយតកា ធម្មំ បច្ច-
យោ មិច្ឆត្ថនិយតោ ច អនិយតោ ច ធម្មោ ...
ហេតុប្បច្ចយោ មិច្ឆត្ថនិយតំ ឯកំ ខន្ធា វត្ថុកា
បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ... មិច្ឆត្ថនិយតោ
ខន្ធា ច មហាក្ខតោ ច បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[១១៣] សម្មត្ថនិយតកា អនិយតកា ធម្មំ បច្ច-
យោ សម្មត្ថនិយតោ ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយោ តិណ្ហ
បញ្ញា មិច្ឆត្ថសនិសំ ។ ឯវំ ករណតវ្យំ ។

គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង តឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប តឹងផ្អែក នឹងពួកមហាក្ខត ។

[១១៤] ធមិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង តឹងផ្អែក នឹងធម៌
ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងផង ធមិ ដែលមិនទៀងផង ... ព្រោះ
ហេតុប្បច្ចយ គឺខន្ធ ៣ តឹងផ្អែក នឹងខន្ធទ ដែលមានសភាពខុសនឹង
ទៀងផង វត្ថុផង នឹងខន្ធទ ... ។ ធមិ ដែលមិនទៀង តឹងផ្អែក នឹងធម៌
ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងផង ដែលមិនទៀងផង ... ព្រោះហេ-
តុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប តឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ដែលមានសភាព
ខុសនឹងទៀងផង ។ ពួកមហាក្ខតផង ។ ធមិ ដែលមានសភាពខុស
នឹងទៀងគឺ ធមិ ដែលមិនទៀងគឺ តឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមានសភាព
ខុសនឹងទៀងផង ធមិ ដែលមិនទៀងផង ... ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ
ខន្ធ ៣ តឹងផ្អែក នឹងខន្ធទ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងផង វត្ថុ
ផង នឹងខន្ធទ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប តឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ដែល
មានសភាពខុសនឹងទៀងផង ពួកមហាក្ខតផង ។

[១១៥] ធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង តឹងផ្អែក នឹងធម៌
ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀងផង ធមិ ដែលមិនទៀងផង ... ព្រោះ
ហេតុប្បច្ចយ គឺ មានវារៈ ៣ ឯប្រសា ប្រហែលគ្នាទាំងមិច្ឆត្តធម៌ដែរ ។
បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

[១១៤] មិច្ឆត្តិយតំ ធម្មំ បច្ចយា មិច្ឆត្តិយ-
 តោ ធម្មោ ... អាម្ពណាប្បច្ចយា ។ សង្ខត្តំ ។
 កុសលត្ថិកេ បច្ចយកាសធិសំ វិភជិតតំ ។ អវិភ-
 តប្បច្ចយា ។

[១១៥] ហេតុយា សត្តាស អាម្ពណា សត្ត
 អធិបតីយា សត្តាស អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត
 សហជាតេ សត្តាស ធម្មាមញ្ញេ សត្ត ធិស្សយេ
 សត្តាស ឧបធិស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ សត្ត អា-
 សេវេន សត្ត កាម្មេ សត្តាស វិភាគេ ឯតំ អា-
 ហារេ សត្តាស វត្ថុយេ សត្តាស ឈានេ សត្ត-
 រាស មាគ្គេ សត្តាស សម្មយុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ
 សត្តាស អត្ថិយា សត្តាស នត្ថិយា សត្ត វិភតេ
 សត្ត អវិភតេ សត្តាស ។ ឯវំ កណោតតំ ។

[១១៤] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌
 ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ... ព្រោះការម្នាប្បច្ច័យ ។ សេចក្តី
 បំប្រញា ។ បណ្ឌិត គប្បីចែកទ្រង់ដឹង នឹងបច្ច័យករៈ ក្នុងកុស-
 លត្ថិកៈផងចុះ ។ ព្រោះអវិភតប្បច្ច័យ ។

[១១៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានករៈ ១៧ ក្នុងការម្នាប្បច្ច័យ
 មានករៈ ៧ ក្នុងអធិបតីប្បច្ច័យ មានករៈ ១៧ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ច័យ មាន
 ករៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ច័យ មានករៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មាន
 ករៈ ១៧ ក្នុងធម្មាមញ្ញប្បច្ច័យ មានករៈ ៧ ក្នុងធិស្សយប្បច្ច័យ មាន
 ករៈ ១៧ ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ច័យ មានករៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ
 មានករៈ ៧ ក្នុងអាសេវេប្បច្ច័យ មានករៈ ៧ ក្នុងកាម្មប្បច្ច័យ មាន
 ករៈ ១៧ ក្នុងវិភាគប្បច្ច័យ មានករៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានករៈ
 ១៧ ក្នុងវត្ថុយប្បច្ច័យ មានករៈ ១៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានករៈ
 ១៧ ក្នុងមាគ្គប្បច្ច័យ មានករៈ ១៧ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ច័យ មានករៈ ៧
 ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានករៈ ១៧ ក្នុងអត្ថប្បច្ច័យ មានករៈ ១៧ ក្នុង
 នត្ថិប្បច្ច័យ មានករៈ ៧ ក្នុងវិភតប្បច្ច័យ មានករៈ ៧ ក្នុងអវិភ-
 តប្បច្ច័យ មានករៈ ១៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

(១១២) អធិយតំ ធម្មំ បច្ចយា អធិយតោ ធម្មោ

... ធម្មោតុប្បច្ចយា អហេតុកំ អធិយតំ ឯកំ ខន្ធ
បច្ចយា តាយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋាននក្ខំ រូបំ ទេ
ខន្ធ ... អហេតុកប្បដិសន្ធិត្ថាណោ ខន្ធ បច្ចយា
វត្ថុ វត្ថុ បច្ចយា ខន្ធ ឯកំ មហាក្ខតំ ... អសញ្ញា-
សត្តានំ ... ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ
តាយាយតនំ បច្ចយា តាយវិញ្ញាណំ វត្ថុ បច្ចយា
អហេតុកា អធិយតា ខន្ធ វិចិត្តិញ្ញាសហគតេ
ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធ ច វត្ថុញ បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញា-
សហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ គោហោ ។

(១១៣) មិច្ឆត្ថនិយតំ ធម្មំ បច្ចយា អធិយតោ

ធម្មោ ... ឧអាវច្ឆណាប្បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតេ ខន្ធ
បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលត្ថិតសនិសំ
បញ្ច កាតញ្ច ។

(១១៤) មិច្ឆត្ថនិយតំ ធម្មំ បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតោ

ធម្មោ ... ឧអធិបតិប្បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតេ ខន្ធ
បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតា អធិបតិ ។

(១១៦) ធមិ វេលមិនទៀង ព័ន្ធផ្អែក នីធមិ វេលមិនទៀង

... ព្រោះនេះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្បច្ច័យ ព័ន្ធផ្អែក
នឹងអហេតុកខន្ធ ១ វេលមិនទៀង នឹងខន្ធ ២ ... វត្ថុ ព័ន្ធផ្អែក នឹង
ពួកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកខន្ធ ព័ន្ធផ្អែក នឹងវត្ថុ
មហាក្ខត ១ ... រលស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ចក្ខុវិញ្ញាណ ព័ន្ធផ្អែក
នឹងចក្ខាយតនៈ តាយវិញ្ញាណ ព័ន្ធផ្អែក នឹងតាយាយតនៈ ពួកអហេតុ-
កខន្ធ វេលមិនទៀង ព័ន្ធផ្អែក នឹងវត្ថុ មោហៈ វេលច្រឡំដោយ
វិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ព័ន្ធផ្អែក នឹងពួកខន្ធ វេលច្រឡំដោយ
វិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង វត្ថុផង ។

(១១៧) ធមិ មិនទៀង ព័ន្ធផ្អែក នីធមិ វេលមានសភាព

ទុសនិទៀង ... ព្រោះនេះការម្នោតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្ប-
ព័ន្ធផ្អែក នឹងពួកខន្ធ វេលមានសភាពទុសនិទៀង ។ ព្រោះ ៦
បណ្ឌិត គប្បត្រូវប្រហែលគ្នានឹងកុសលត្ថិតដែរ ។

(១១៨) ធមិ វេលមានសភាពទុសនិទៀង ព័ន្ធផ្អែក នីធមិ

វេលមានសភាពទុសនិទៀង ... ព្រោះនេះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ អធិបតិ-
ធមិ វេលមានសភាពទុសនិទៀង ព័ន្ធផ្អែក នឹងពួកខន្ធ វេល
មានសភាពទុសនិទៀង ។

[១១៧] សម្មត្ថនិយតំ ធម្មំ បច្ចយា សម្មត្ថនិយតេ ធម្មោ ... ធម្មតិបតិប្បច្ចយា សម្មត្ថនិយតេ ខន្ធ បច្ចយា សម្មត្ថនិយតា អធិបតិ ។

[១២០] អនិយតំ ធម្មំ បច្ចយា អនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មតិបតិប្បច្ចយា អនិយតំ វេតំ ខន្ធ បច្ចយា តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុត្តានិកា រូបំ ទេ ខន្ធ ... ចដិសន្តិកុណោ ... ។ សន្តិកុំ ។ អសក្ខំ សត្តានំ ... ចក្កាយតនំ បច្ចយា ... កាយាយតនំ បច្ចយា ... វត្ថុំ បច្ចយា អនិយតា ខន្ធ ។ អនិយតំ ធម្មំ បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មតិបតិប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតា អធិបតិ ។ អនិយតំ ធម្មំ បច្ចយា សម្មត្ថនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មតិបតិប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា សម្មត្ថនិយតា អធិបតិ ។

[១២១] មិច្ឆត្ថនិយតកា អនិយតកា ធម្មំ បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មតិបតិប្បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតេ ខន្ធ ច វត្ថុកា បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតា អធិបតិ ។

[១១៧] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ... ព្រោះធម៌បតិប្បច្ច័យ គឺ ធម៌បតិបតិ ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ។

[១២០] ធម៌ ដែលមិនទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមិនទៀង ... ព្រោះធម៌បតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធកក្កិ ចិត្តសមុត្តានិកា ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធទ ដែលមិនទៀង នឹងខន្ធល ... ក្នុងឧទាហរណ៍សន្តិ ... ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។ របស់ពួកអសក្ខសត្វ ... ពឹងផ្អែក មិនច្បាយតទេ ... ពឹងផ្អែក នឹងកាយាយតទេ ... ពួកខន្ធ ដែលមិនទៀង ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមិនទៀង ... ព្រោះធម៌បតិប្បច្ច័យ គឺ ធម៌បតិបតិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមិនទៀង ... ព្រោះធម៌បតិប្បច្ច័យ គឺ ធម៌បតិបតិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។

[១២១] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងនឹង ធម៌ ដែលមិនទៀងនឹង ... ព្រោះធម៌បតិប្បច្ច័យ គឺ ធម៌បតិបតិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងនឹង វត្ថុនឹង ។

[១២២] សម្មត្តនិយតត្វា អនិយតត្វា ធម្មំ
 បច្ចយា សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មិបតិប្បច្ចយា
 សម្មត្តនិយតេ ខន្ធ ច វត្ថុត្វា បច្ចយា សម្មត្ត-
 និយតា អនិបតិ ។

[១២៣] មិច្ឆត្តនិយតំ ធម្មំ បច្ចយា អនិយតោ
 ធម្មោ ... ធម្មនន្តវច្ចយា ។ សង្ខតំ ។ ខោ-
 នត្ថិប្បច្ចយា ខោវិភត្តប្បច្ចយា ។

[១២៤] ឧហេតុយា ឯតំ ធម្មាប្បិណ្ឌ បញ្ច
 ធម្មិបតិយា សត្វ ធម្មនន្តវេ បញ្ច ធម្មមនន្តវេ
 បញ្ច ធម្មាមត្តោ បញ្ច ធម្មិបតិស្សយេ បញ្ច ធម្ម-
 វេជ្ជាតេ ធម្ម ធម្មច្ឆាជ្ជាតេ សត្តវស ធម្មាសេវេន បញ្ច
 ធម្មក្ខេ សត្ត ធម្មិវាតេ សត្តវស ធម្មាហារេ ឯតំ
 ធម្មន្ទ្រិយេ ធម្មាធម ធម្មត្ថេ ឯតំ ធម្មម្សយុត្តេ
 បញ្ច ធម្មម្សយុត្តេ ទ្វេ ខោនត្ថិយា បញ្ច ខោវិភតេ
 បញ្ច ។ ឯវំ កណោតតំ ។

[១២៥] ធម្មំ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធម្មិ
 ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀងផង ធម្មំ ដែលមិនទៀងផង ... ព្រោះ
 ធម្មិបតិប្បច្ចយ គឺ ធម្មិបតិធម្មិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ពឹងផ្អែក
 នឹងភ្នកខន្ធ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀងផង នឹងវត្ថុផង ។

[១២៦] ធម្មំ ដែលមិនទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធម្មិ ដែលមាន
 សភាពខុសនឹងទៀង ... ព្រោះធម្មនន្តវច្ចយ ។ សេចក្តីចម្រើន ។
 ព្រោះធម្មាមត្តវច្ចយ នឹងខោវិភត្តវច្ចយ ។

[១២៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ចយ មានករៈ ១ ក្នុងនអាម្មណ្ឌប្បច្ចយ
 មានករៈ ៥ ក្នុងនអនិបតិប្បច្ចយ មានករៈ ៧ ក្នុងនធម្មនន្តវច្ចយ មាន
 ករៈ ៥ ក្នុងនសមមន្តវច្ចយ មានករៈ ៥ ក្នុងនអត្តមត្តាប្បច្ចយ មាន
 ករៈ ៥ ក្នុងនឧបេស្សយប្បច្ចយ មានករៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាកប្បច្ចយ
 មានករៈ ៦ ក្នុងនបច្ឆាជ្ជាតប្បច្ចយ មានករៈ ១៧ ក្នុងនការសវនប្បច្ចយ
 មានករៈ ៥ ក្នុងនកម្មប្បច្ចយ មានករៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ចយ
 មានករៈ ១៧ ក្នុងនអាហារប្បច្ចយ មានករៈ ១ ក្នុងនវត្ថុនិយមប្បច្ចយ
 នលាធប្បច្ចយ នឹងមន្តប្បច្ចយ មានករៈ ១ ក្នុងនសម្សយុត្តប្បច្ចយ
 មានករៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានករៈ ៦ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ចយ
 មានករៈ ៥ ក្នុងនោវិភតប្បច្ចយ មានករៈ ៥ ។ ចន្ទាត
 តប្បព័ យ៉ាងនេះចុះ ។

មិច្ឆត្តិកេ សំសង្ការោ

[១២៥] ហេតុប្បដ្ឋយា នវារម្មណោ បញ្ច ...
 នអធិបតីយា សត្ត នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
 នអញ្ញាបញ្ច នឧបទិស្សយេ បញ្ច នបុរោជាតេ ។
 នបញ្ញាជាតេ សត្តាស នអាសេវនេ បញ្ច នកម្មេ
 សត្ត នវិចារកេ សត្តាស នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្ប-
 យុត្តេ ទ្វេ លោធន្តិយា បញ្ច លោភិកេតេ បញ្ច ។ ឯវ
 កណោតវ្យំ ។

អនុលោមប្បច្ចនិយំ ។

[១២៦] នហេតុប្បដ្ឋយា វារម្មណោ ឯតំ ...
 អនន្តរេ ឯតំ ។ សង្ខតំ ។ អវិគតេ ឯតំ ។ ឯវ
 កណោតវ្យំ ។

បច្ចនិយានុលោមំ ។

និស្សយករោ បច្ចយករសនិសោ ។

សំសង្ការោ

[១២៧] មិច្ឆត្តនិយតំ ធម្មំ សំសង្កោ មិច្ឆត្តនិយ-
 តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា មិច្ឆត្តនិយតំ
 ឯតំ ទទ្ធ�ំ សំសង្កា តយោ ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្ធលោ ... ។

មិច្ឆត្តិកេ សំសង្ការោ

[១២៥] ក្នុងនវារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 ... ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងនអនន្តរាប្បដ្ឋយ មានវារៈ
 ៥ ក្នុងនសមនន្តរាប្បដ្ឋយ នវារម្មណាប្បដ្ឋយ និងនឧបទិស្សយាប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៥ ក្នុងនបុរោជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនបញ្ញាជាតប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ១៧ ក្នុងនកម្មាសាប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៧ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនលោធន្តិប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៥ ក្នុងនលោភិកេតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់
 យ៉ាងនេះចុះ ។

ធម៌ អនុលោមប្បច្ចនិយំ ។

[១២៦] ក្នុងវារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ព្រោះនវហេតុប្បដ្ឋយ
 ... ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ។ សេចក្តីបំប្រុង ។ ក្នុងអវិគ-
 តប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ធម៌ បច្ចនិយានុលោម ។

និស្សយករោ ប្រពៃហលន្តានិធិបច្ចយករសនិសោ ។

សំសង្ការោ

[១២៧] ធម៌ ដែលមានសភាពទុសនិវេទៀន ច្រឡំនឹងធម៌ ដែល
 មានសភាពទុសនិវេទៀន រើហេតុឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ទទ្ធា
 ៧ ច្រឡំនឹងទទ្ធា ដែលមានសភាពទុសនិវេទៀន និងទទ្ធា ២ ... ។

[១២៨] សម្មត្ថនិយតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ សម្មត្ថនិយតោ ធម្មោ . . . ហេតុប្បច្ចយា សម្មត្ថនិយតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធោ . . . ។

[១២៩] អនិយតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អនិយតោ ធម្មោ . . . ហេតុប្បច្ចយា អនិយតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធោ ។ បេ ។ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

[១៣០] មិច្ឆត្ថនិយតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ មិច្ឆត្ថនិយតោ ធម្មោ . . . អាម្មណប្បច្ចយា ។ សន្និទ្ធី ។ អវិគតប្បច្ចយា ។

[១៣១] ហេតុយា តីណិ អាម្មណោ តីណិ ។ សន្និទ្ធី ។ ករេម្ហ តីណិ វិចារេក ឯកំ អាហារេ តីណិ អវិគតេ តីណិ ។ ឯវំ គណោតវំ ។

អនុលោមំ ។

[១៣២] អនិយតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អនិយតោ ធម្មោ . . . ឯហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ អនិយតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធោ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

[១២៨] ធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង . . . ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ពា ច្រឡំនឹងខន្ធ ខ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង នឹងខន្ធ ២ . . . ។

[១២៩] ធមិ ដែលមិនទៀង ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមិនទៀង . . . ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ពា ច្រឡំនឹងខន្ធ ខ ដែលមិនទៀង នឹងខន្ធ ២ ។ បេ ។ ក្នុងខណៈវេទនាសន្និ . . . ។

[១៣០] ធមិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង . . . ព្រោះការម្មណប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្រាញ ។ ព្រោះអវិគតប្បច្ចយ ។

[១៣១] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានពីរ ពា ក្នុងការម្មណប្បច្ចយ មានពីរ ពា ។ សេចក្តីបំប្រាញ ។ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ មានពីរ ពា ក្នុងវិបាកប្បច្ចយ មានពីរ ខ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ មានពីរ ពា ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានពីរ ពា ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ធម៌ អនុលោម ។

[១៣២] ធមិ ដែលមិនទៀង ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមិនទៀង . . . ព្រោះនរហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ពា ច្រឡំនឹងអរហេតុកខន្ធ ខ ដែលមិនទៀង នឹងខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈវេទនាហេតុកប្បដិសន្និ . . . ។

[១៣៣] មិច្ឆត្តនិយតំ ធម្មំ សំសង្ការោ មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា មិច្ឆត្តនិយតេ ខន្ធ សំសង្ការោ មិច្ឆត្តនិយតា អធិបតិ ។

[១៣៤] សម្មត្តនិយតំ ធម្មំ សំសង្ការោ សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ ... នអធិបតិប្បច្ចយា សម្មត្តនិយតេ ខន្ធ សំសង្ការោ សម្មត្តនិយតា អធិបតិ ។

[១៣៥] អនិយតំ ធម្មំ សំសង្ការោ អនិយតោ ធម្មោ ... នអធិបតិប្បច្ចយា អនិយតំ ឯកំ ខន្ធ សំសង្ការោ តយោ ខត្វា ទ្វេ ខន្ធ ... បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

[១៣៦] សម្មត្តនិយតំ ធម្មំ សំសង្ការោ សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ ... នបុរោជិតប្បច្ចយា អរូបេ សម្មត្តនិយតំ ឯកំ ខន្ធ សំសង្ការោ តយោ ខត្វា ទ្វេ ខន្ធ ... ។

[១៣៧] អនិយតំ ធម្មំ សំសង្ការោ អនិយតោ ធម្មោ ... នបុរោជិតប្បច្ចយា អរូបេ អនិយតំ ឯកំ ខន្ធ សំសង្ការោ តយោ ខត្វា ទ្វេ ខន្ធ ... បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

[១៣៣] ធមិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ទើបតែត្រឡប់ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ អធិបតិធមិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ច្រឡំនឹងភ្នកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ។

[១៣៤] ធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ... ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ អធិបតិធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ច្រឡំនឹងភ្នកខន្ធ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ។

[១៣៥] ធមិ ដែលមិនទៀង ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមិនទៀង ... ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលមិនទៀង នឹងខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[១៣៦] ធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ... ព្រោះនបុរោជិតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ក្នុងអរូប នឹងខន្ធ ២ ... ។

[១៣៧] ធមិ ដែលមិនទៀង ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមិនទៀង ... ព្រោះនបុរោជិតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលមិនទៀង ក្នុងអរូប ... នឹងខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

(១៣៥) មិច្ឆត្ថនិយតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ មិច្ឆត្ថនិយតោ ធម្មោ ... នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា បរិបុណ្ណំ ។

(១៣៩) អនិយតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អនិយតោ ធម្មោ ... នអានុសាសនប្បច្ចយា អនិយតំ ឯកំ ខន្ធសំសដ្ឋា ... ទេ ខេទេ ... ធម៌សន្តិក្ខណោ ... ។

(១៤០) មិច្ឆត្ថនិយតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ មិច្ឆត្ថនិយតោ ធម្មោ ... និកម្មប្បច្ចយា និពាតប្បច្ចយា ។

(១៤១) អនិយតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អនិយតោ ធម្មោ ... នឈានប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណំ ។ នមត្តប្បច្ចយា អហេតុកំ អនិយតំ ... ។

(១៤២) សម្មត្ថនិយតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ សម្មត្ថនិយតោ ធម្មោ ... នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ សម្មត្ថនិយតំ ឯកំ ខន្ធសំសដ្ឋា តរយា ខន្ធទេ ខេទេ ... ។

(១៤៣) អនិយតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អនិយតោ ធម្មោ ... នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ អនិយតំ ឯកំ ខន្ធទេ ខេទេ ... ។

(១៣៨) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ... ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ចយា (ចប់) បរិបុណ្ណំ ។

(១៣៩) ធម៌ ដែលមិនទៀង ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមិនទៀង ... ព្រោះនអានុសាសនប្បច្ចយា គឺ ច្រឡំនឹងខន្ធទេ ដែលមិនទៀង ... នឹងខន្ធទេ ២ ... ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ ... ។

(១៤០) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ... ព្រោះនកម្មប្បច្ចយា នឹងនិពាតប្បច្ចយា ។

(១៤១) ធម៌ ដែលមិនទៀង ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមិនទៀង ... ព្រោះនឈានប្បច្ចយា បានដល់បញ្ចវិញ្ញាណ ។ ព្រោះនមត្តប្បច្ចយា អហេតុកំ ដែលមិនទៀង ... ។

(១៤២) ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ... ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយា គឺ ខន្ធតា ច្រឡំនឹងខន្ធទេ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ក្នុងអរូបេ នឹងខន្ធទេ ២ ... ។

(១៤៣) ធម៌ ដែលមិនទៀង ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមិនទៀង ... ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយា គឺ នឹងខន្ធទេ ដែលមិនទៀង ក្នុងអរូបេ ... នឹងខន្ធទេ ២ ... ។

(១៤៤) នបេតុយា ឯកំ នអធិបតិយា តីណិ
 នបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសវនេ
 ឯកំ នកម្មេ តីណិ នវិហារេ តីណិ នឈានេ
 ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។ ឯវំ
 គណេតង្គំ ។

ច្បង្គំ ។

(១៤៥) បេតុប្បត្តយា នអធិបតិយា តីណិ ...
 នបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសវនេ
 ឯកំ នកម្មេ តីណិ នវិហារេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ
 ទ្វេ ។ ឯវំ គណេតង្គំ ។

អនុលោមប្បច្ចង្គំ ។

(១៤៦) នបេតុប្បត្តយា អារម្មណេ ឯកំ ...
 អនន្តរេ ឯកំ ។ សង្ខត្តំ ។ អវិកតេ ឯកំ ។ ឯវំ
 គណេតង្គំ ។

បច្ចង្គិយានុលោមំ ។

សម្បយុត្តកំ ពេ សំសង្ការសនិសោ ។

(១៤៧) ក្នុងនេហតុប្បត្តិយ មានវារៈ ១ ក្នុងនេអធិបតិប្បត្តិយ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងនេបុរេជាតប្បត្តិយ មានវារៈ ២ ក្នុងនេបច្ឆាជាតប្បត្តិយ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងនេអាសវនប្បត្តិយ មានវារៈ ១ ក្នុងនេកម្មប្បត្តិយ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងនេវិហារប្បត្តិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនេឈានប្បត្តិយ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងនេមត្តប្បត្តិយ មានវារៈ ១ ក្នុងនេវិប្បយុត្តប្បត្តិយ មានវារៈ ២ ។
 ចណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ច្បង្គិយៈ ។

(១៤៨) ក្នុងនេអធិបតិប្បត្តិយ មានវារៈ ៣ ព្រោះហតុប្បត្តិយ ...
 ក្នុងនេបុរេជាតប្បត្តិយ មានវារៈ ២ ក្នុងនេបច្ឆាជាតប្បត្តិយ មានវារៈ ៣
 ក្នុងនេអាសវនប្បត្តិយ មានវារៈ ១ ក្នុងនេកម្មប្បត្តិយ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 នេវិហារប្បត្តិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនេឈានប្បត្តិយ មានវារៈ ២ ។
 ចណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចង្គិយៈ ។

(១៤៩) ក្នុងនេអារម្មណប្បត្តិយ មានវារៈ ១ ព្រោះនេហតុប្បត្តិយ
 ... ក្នុងនេអនន្តរេប្បត្តិយ មានវារៈ ១ ។ សេចក្តីបំប្រែង ។ ក្នុងនេ
 គតប្បត្តិយ មានវារៈ ១ ។ ចណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ច្បង្គិយានុលោម ។

សម្បយុត្តកំ ពេ ប្រវិហិតភាវីន៍សំសង្ការវិវា ។

បញ្ហាទី៣

[១៤៩] មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្តនិយតស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ មិច្ឆត្តនិយតា
ហេតុ សម្មយុត្តកានំ ខុទ្ទានំ ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ ។

[១៥០] មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ មិច្ឆត្តនិយតា
ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ។

[១៥១] មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្តនិយតស្ស
ច អនិយតស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុ-
យោ មិច្ឆត្តនិយតា ហេតុ សម្មយុត្តកានំ ខុទ្ទានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[១៥២] សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ សម្មត្តនិយតស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ តិណំ ។

[១៥៣] អនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អនិយតា ហេតុ សម្ម-
យុត្តកានំ ខុទ្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស រូបានំ បដិ-
សន្ធិក្ករណ ... ។

បញ្ហាទី៤

[១៥៤] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ
ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្កន្ធ
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៥៥] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនទៀង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលមានសភាព
ខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។

[១៥៦] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងផង ធម៌ ដែលមិនទៀងផង ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជា
បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្កន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៥៧] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានពីរ ៗ

[១៥៨] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនទៀង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលមិនទៀង (ជាបច្ច័យ) នៃពួក
សម្បយុត្តកក្កន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ក្នុងឧទាហរណ៍នៃបដិសន្ធិ... ។

(១៥២) មិច្ឆត្តនិយមោ ធម្មោ អនិយតស្ស
 នម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា មិច្ឆត្ត-
 និយមោ បរិវេន កំលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វេ សមុ-
 នាចំណ្លោ កំលេសេ ជាធន្តិ មិច្ឆត្តនិយមោ ខន្ធ
 អនិច្ចតោ ... វិបស្សន្តិ ចេតោបរិយញ្ញាណោន មិច្ឆត្ត-
 និយតតិក្កសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាធន្តិ មិច្ឆត្តនិយតា ខន្ធ
 ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសាទុស្សនិញ្ញាណស្ស
 យេថាភម្មបតញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស
 អាវជ្ជោនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៥៣) សម្មត្តនិយមោ ធម្មោ អនិយតស្ស
 នម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា មត្តា
 វុដ្ឋហិតា មត្តំ បច្ចវេក្ខន្តិ ចេតោបរិយញ្ញាណោន
 សម្មត្តនិយតតិក្កសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាធន្តិ សម្មត្តនិយតា
 ខន្ធ ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសាទុស្ស-
 និញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជោនាយ
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៥៤) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនទៀង ដោយការម្នាប្បច្ច័យ គឺ ព្រះភរិយៈទាំងឡាយ តែង
 ពិចារណា ខ្សែក្រវាត់កំលេស ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដែលលះ
 ហើយ ដឹង ខ្សែក្រវាត់កំលេស ដែលធ្លាប់សន្សំហើយក្នុងកាលមុន ឃើញ
 ច្បាស់ ខ្សែក្រវាត់ខ្លួន ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាមិនទៀង ...
 ដឹង ខ្សែក្រវាត់ នៃបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្ត ដែលមានសភាពខុសនឹង
 ទៀង ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកខ្លួន ដែលមានសភាពខុសនឹង
 ទៀង ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្សែចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវា-
 សាទុស្សនិញ្ញាណ យេថាភម្មបតញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយ
 ការម្នាប្បច្ច័យ ។

(១៥៥) ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនទៀង ដោយការម្នាប្បច្ច័យ ព្រះភរិយៈទាំងឡាយ ចេញ
 អំពីមត្ត ហើយពិចារណា ខ្សែក្រវាត់ ដឹង ខ្សែក្រវាត់ របស់បុគ្គលអ្នកប្រកប
 ដោយចិត្ត ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ
 ពួកខ្លួន ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា
 ខ្សែចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសាទុស្សនិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ
 ដោយការម្នាប្បច្ច័យ ។

[១៥៤] អធិយតោ ធម្មោ អធិយតស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាធិ ធម្មា សីលំ
 សមាធិយិត្វា ឧបាសថេកម្មំ កត្វា តំ បច្ចវេក្ខន្តិ
 បុរេ សុចិណ្ឌានំ ... ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ បច្ច-
 វេក្ខន្តិ អរិយា ផលំ បច្ចវេក្ខន្តិ ធិត្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ
 ធិត្វានំ តោត្រកុស្ស វេនានស្ស ផលស្ស អាវុដ្ឋិចាយ
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា អធិយតេ ចហី-
 រេ កីលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ពិកេ តិលេសេ ...
 បុរេ សមុទាចិណ្ឌោ ... ចក្កំ ... វត្ថុ ... អធិយតេ
 ខន្ធនំ អធិច្ចតោ ឧត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សា-
 នេន្តិ អភិធម្មន្តំ តំ អារត្ត អធិយតោ វេនាន ... វោម-
 នស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ ធិត្វេន ចក្កុយា រូបំ បស្សតិ ធិត្វាយ
 សោតនាតុយា សុខំ សុណាតិ ចេតោបរិយញ្ញាលោន
 អធិយតចិត្តសមុទ្គិស្ស ចិត្តំ ជាតាតិ អាគាសានន្ទា-
 យននំ វិញ្ញាណញ្ញាយននស្ស អាគិញ្ញញ្ញាយននំ
 ទេវសញ្ញាជាសញ្ញាយននស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ រូបាយននំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋញ្ញាយននំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ

[១៥៤] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនទៀង
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ តួគងន ឲ្យបាន សមាខានសីល ធ្វើឲ្យ
 ឧបាសថកម្ម ហើយវិចារណា ឲ្យកុសលនោះ ឲ្យកុសលទាំងឡាយ
 ដែលសម្បូណ៌ហើយ ក្នុងកាលមុន ... ចេញអំពីឈាន ហើយវិចារ-
 ណា ឲ្យឈាន ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ វិចារណា ឲ្យផល វិចារណា
 ឲ្យព្រះវិនិច្ឆ័យ ព្រះវិនិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ នៃការវិចារណា ឲ្យតែត្រកូ
 រោគនៈ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ
 តែងវិចារណា ឲ្យក្នុងកាលស ដែលមិនទៀង ដែលលះចំហើយ
 ឲ្យក្នុងកាល ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ... ដែលផ្ទុះសង្កិនហើយ ក្នុង
 កាលមុន ... ឲ្យចក្កុ ... ឲ្យវត្ថុ ... ឃើញ ឲ្យក្នុងខន្ធធ្វើ ដែល
 មិនទៀង ចាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនវិនិច្ឆ័យ ហើយត្រេកអរ រីករាយ
 កនៈ ដែលមិនទៀង ប្រាជ្ញា ឲ្យខន្ធនោះ... វោមនស្ស កើតឡើង
 បុគ្គល ឃើញ ឲ្យរូប ដោយវិចារណា ឬ ឲ្យសំឡេង ដោយវិចារណា
 ដឹង ឲ្យចិត្ត របស់បុគ្គល ក្នុងប្រភពដោយចិត្តដែលមិនទៀង ដោយច-
 តោបរិយញ្ញាណ ភាសានញ្ញាយននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញា-
 យននៈ ភាគិញ្ញញ្ញាយននៈ ជាបច្ច័យ នៃទេវសញ្ញាជាសញ្ញាយននៈ
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ប្រាយននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃឧក្កវិញ្ញាណ
 ដោដ្ឋញ្ញាយននៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

អធិយតា ទទ្ធា ឥន្ទ្រិធិញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស មុត្តេនិវាសាទុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតិសញ្ញាណស្ស អារដ្ឋនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៥៥] អធិយតោ នម្មោ មិច្ឆត្តនិយតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបជីវិត្រ្យយំ មាតុយាតកកម្មស្ស បិតុយាតកកម្មស្ស អរហន្តយាតកកម្មស្ស រុហិរុប្បាទកកម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ យំ វត្ថុំ បកមសន្តស្ស មិច្ឆត្តនិយតា ទទ្ធា ទប្បជ្ឈន្តិ តំ វត្ថុំ មិច្ឆត្តនិយតានំ ទទ្ធានំ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៥៦] អធិយតោ នម្មោ សម្មត្តនិយតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ និព្វានំ មគ្គស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៥៧] មិច្ឆត្តនិយតោ នម្មោ មិច្ឆត្តនិយតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ មិច្ឆត្តនិយតាធិបតិ សម្មយុត្តកានំ ទទ្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ភូតខន្ធ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥន្ទ្រិធិញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ មុត្តេនិវាសាទុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបកញ្ញាណ និងអនាគតិសញ្ញាណ ដោយការម្ស្នកប្បច្ច័យ ។

[១៥៥] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយការម្ស្នកប្បច្ច័យ គឺ រូបជីវិត្រ្យយំ ជាបច្ច័យ នៃមាតុយាតកកម្ម បិតុយាតកកម្ម អរហន្តយាតកកម្ម និងរុហិរុប្បាទកកម្ម ដោយការម្ស្នកប្បច្ច័យ ភូតខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង របស់បុគ្គល កាលស្ថាបអវ្ក្ក្កល នូវត្រៃណា ភើតឡើង ត្រូវទោះ ជាបច្ច័យ នៃភូតខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយការម្ស្នកប្បច្ច័យ ។

[១៥៦] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយការម្ស្នកប្បច្ច័យ គឺ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយការម្ស្នកប្បច្ច័យ ។

[១៥៧] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកកម្ម ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៥៧] មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតី
 មិច្ឆត្តនិយតាធិបតី មិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អធិ-
 បតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៥៨] មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្តនិយតស្ស
 ត អនិយតស្ស ត ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សហជាតាធិបតី មិច្ឆត្តនិយតាធិបតី សម្ម-
 យុត្តកានំ ទទ្ធានំ មិត្តសមុដ្ឋានានុ រូបានំ អធិប-
 តីប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៥៩] សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ សម្មត្តនិយតស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតី
 សម្មត្តនិយតាធិបតី សម្មយុត្តកានំ ទទ្ធានំ អធិប-
 តីប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៦០] សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភារម្មណា-
 ធិបតី សហជាតាធិបតី ។ ភារម្មណាធិបតី អរិយា-
 មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ កវុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តំ ។
 សហជាតាធិបតី សម្មត្តនិយតាធិបតី មិត្តសមុដ្ឋា-
 នានំ រូបានំ អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៥៨] ធម៌ ដែលមានសភាពទុសន៍ទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនទៀង ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតី គឺ
 អធិបតីធម៌ ដែលមានសភាពទុសន៍ទៀង ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

[១៥៩] ធម៌ ដែលមានសភាពទុសន៍ទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានសភាពទុសន៍ទៀងផង ធម៌ ដែលមិនទៀងផង ដោយអធិ-
 បតីប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតី គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមាន
 សភាពទុសន៍ទៀង ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ភូតចិត្តស-
 មុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

[១៦០] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់សហ-
 ជាតាធិបតី គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ
 នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

[១៦១] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនទៀង ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់ភារម្មណាធិបតី និង
 សហជាតាធិបតី ។ ភារម្មណាធិបតី គឺ ព្រះអរិយៈចំនងាយ ចេញ
 អំពីមគ្គ ធ្វើ ខ្សែមគ្គ ឲ្យជាទីគោរព ហើយកិច្ចការណា ។ ឯសហ-
 ជាតាធិបតី គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ
 នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

[១៦២] សម្មត្ថនិយមេតា នម្មោ សម្មត្ថនិយតស្ស
 ច អនិយតស្ស ច ធម្មស្ស អនិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតាធិបតិ សម្មត្ថនិយតាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ
 ឧត្តានំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទកា រូបានំ ។

[១៦៣] អនិយមេតា នម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
 អនិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហ-
 ជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ធានំ ធានុ សីលំ
 ... ឧបោសថកម្មំ ... តំ គរុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ
 មុទ្ធ សុចិណ្ឌានំ គរុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ អវិយា
 ជលំ គរុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ ជិវ្ហានំ គរុំ កត្វា ...
 ជិវ្ហានំ កោត្រកុស្សំ វេទានស្ស ធលស្ស អនិបតិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កំ ... វត្ថុំ ... អនិយមេតា ឧទ្ធ
 គរុំ កត្វា អស្សនេតិ អភិទន្ទេតិ តំ គរុំ កត្វា អនិ-
 យមេតា វាគោ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ អនិយ-
 តាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ឧត្តានំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទកា
 រូបានំ អនិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៦៤] ធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងរឿង ជាបច្ច័យ នៃធមិ
 ដែលមានសភាពត្រូវនឹងរឿងផង ធមិ ដែលមិនរឿងផង ដោយអ-
 ធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធមិ ដែលមាន
 សភាពត្រូវនឹងរឿង (ជាបច្ច័យ) នៃភូគសម្បយុត្តកក្កដនំ ពួកចិត្ត-
 សមុដ្ឋាប្រជនំ ។

[១៦៥] ធមិ ដែលមិនរឿង ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនរឿង
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតិ ធិបតិ ។
 អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន ខ្ញុំសីល ... ឧបោសថក្ក ...
 ធ្វើ ខ្ញុំកុសលនោះ ឲ្យជាវិគោរោ ហើយវិចារណា ធ្វើ ខ្ញុំកុកុសល
 ដែលសន្សំល្អហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាវិគោរោ ហើយវិចារណា ព្រះ
 អវិយៈកំផឡាយ ធ្វើ ខ្ញុំផល ឲ្យជាវិគោរោ ហើយវិចារណា ធ្វើ
 ខ្ញុំព្រះនិរ្វាន ឲ្យជាវិគោរោ ... ព្រះនិរ្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកូ
 វេទានៈ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បុគ្គល ធ្វើ ខ្ញុំចក្ក ... ខ្ញុំ
 វត្ថុ ... ធ្វើ ខ្ញុំភូគខន្ធ ដែលមិនរឿង ឲ្យជាវិគោរោ ហើយក្រេក
 អរ រីករាយ រាគៈ ដែលមិនរឿង ធ្វើ ខ្ញុំទន្ធនោះ ឲ្យជាវិគោរោ
 ហើយកើតរឿង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធមិ ដែលមិនរឿង
 ជាបច្ច័យ នៃភូគសម្បយុត្តកក្កដនំ ពួកចិត្តសមុដ្ឋាប្រជនំ ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៦៤] អនិយតោ ធម្មោ សម្មត្ថនិយតស្ស
ធម្មស្ស អនិមតិប្បដូរយេន បច្ចុយោ អាមន្តណាធិបតិ
និព្វានំ មត្តស្ស អនិមតិប្បដូរយេន បច្ចុយោ ។

[១៦៥] មិច្ឆត្ថនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរប្បដូរយេន បច្ចុយោ មិច្ឆត្ថនិយតា
ទុក្ខា វុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បដូរយេន បច្ចុយោ ។

[១៦៦] សម្មត្ថនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរប្បដូរយេន បច្ចុយោ មត្តោ ផលប្ប
អនន្តរប្បដូរយេន បច្ចុយោ ។

[១៦៧] អនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
អនន្តរប្បដូរយេន បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា អនិយតា
ទុក្ខា បច្ច័មានំ បច្ច័មានំ អនិយតានំ ទុក្ខានំ អនន្ត-
រប្បដូរយេន បច្ចុយោ អនុលោមំ គោត្រភុស្ស អនុ-
លោមំ វេរោទស្ស ផលំ ផលស្ស អនុលោមំ ផល-
សមាបត្តិយា និរោទា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញាណ-
សញ្ញាយតនំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរប្បដូរយេន
បច្ចុយោ ។

[១៦៨] អនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្ថនិយតស្ស ធម្មស្ស
អនន្តរប្បដូរយេន បច្ចុយោ អនិយតំ តោមនស្ស

[១៦៩] ធមិ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមាន
សភាពទ្រទ្រង់ទៀង ដោយអនិមតិប្បដូរ បានដល់ការម្នាក់ធិបតិ គឺ
ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយអនិមតិប្បដូរ ។

[១៧០] ធមិ ដែលមានសភាពទុសន៍ទៀង ជាបច្ច័យ នៃធមិ
ដែលមិនទៀង ដោយអនន្តរប្បដូរ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានសភាពទុស
ន៍ទៀង ជាបច្ច័យ នៃដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរប្បដូរ ។

[១៧១] ធមិ ដែលមានសភាពទ្រទ្រង់ទៀង ជាបច្ច័យ នៃធមិ
ដែលមិនទៀង ដោយអនន្តរប្បដូរ គឺ មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃផល ដោយ
អនន្តរប្បដូរ ។

[១៧២] ធមិ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនទៀង
ដោយអនន្តរប្បដូរ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមិនទៀង មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកខន្ធ ដែលមិនទៀង ក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បដូរ អនុលោម
(ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវេរោទៈ ផល
(ជាបច្ច័យ) នៃផល អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ នៅ-
សញ្ញាមាសញ្ញាយតនៈ លេសបុគ្គលកាលចេញអំពីនិរោធ ជាបច្ច័យ
នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បដូរ ។

[១៧៣] ធមិ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានស-
ភាពទុសន៍ទៀង ដោយអនន្តរប្បដូរ គឺ វោមទស្ស ដែលមិនទៀង

មិត្តភក្តិយុត្តស្ស គោបនស្សស្ស អនន្តរឫទ្ធិយេន
បច្ចុយោ អនិយតោ មិត្តាធិដ្ឋិនិយតមិត្តាធិដ្ឋិយោ
អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចុយោ ។

(១៦៩) អនិយតោ ធម្មោ សម្មត្តនិយតស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចុយោ គោត្រកុ មិត្តស្ស
កេនាធិ មិត្តស្ស អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចុយោ ។

(១៧០) មិត្តភក្តិយុត្តស្ស ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
សមនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចុយោ អនន្តរសនិសំ ។
សហជាតឫទ្ធិយេន បច្ចុយោ បដិច្ចវាសនិសំ នវ
បញ្ញា ។ អញ្ញាមញ្ញឫទ្ធិយេន បច្ចុយោ បដិច្ចវាស-
និសំ តិស្សោ បញ្ញា ។ ធិស្សយឫទ្ធិយេន បច្ចុយោ
កុសលត្ថិតសនិសា តេស បញ្ញា ។

(១៧១) មិត្តភក្តិយុត្តស្ស ធម្មោ មិត្តភក្តិយុត្តស្ស
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយឫទ្ធិយេន បច្ចុយោ បកត្ថប-
និស្សយោ មាតុយាតកកម្មំ បិតុយាតកកម្មស្ស ឧប-
និស្សយឫទ្ធិយេន បច្ចុយោ មាតុយាតកកម្មំ ... បិតុ-
យាតកកម្មំ ... អរហន្តយាតកកម្មំ ... រុហៈវប្បាធកកម្មំ
... សង្ឃកេនកកម្មំ ... និយតមិត្តាធិដ្ឋិយោ ឧប-
និស្សយឫទ្ធិយេន បច្ចុយោ ។ ធម្មំ កាតវុំ ។

ជាបច្ច័យ នៃវាចាមនស្ស ដែលមានសភាពខុស ខឹងរឿង ដោយ
អនន្តរឫទ្ធិយេន អនិយតមិត្តាធិដ្ឋិ (ជាបច្ច័យ) នៃនិយតមិត្តាធិដ្ឋិ ដោយ
អនន្តរឫទ្ធិយេន ។

(១៦៩) ធម៌ ដែលមិនរឿង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានស-
ភាពត្រូវនឹងរឿង ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន គឺ គោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) នៃ
មិត្ត កេនាធិ ជាបច្ច័យ នៃមិត្ត ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន ។

(១៧០) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងរឿង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលនឹងរឿង ដោយសមនន្តរឫទ្ធិយេន គឺ ប្រវេហនត្តា មិនរឿង-
រឿងយេន ។ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតឫទ្ធិយេន ប្រសា ៧ មាន
សេចក្តីប្រវេហនត្តា នឹងបដិច្ចវាសនេន ។ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញាមញ្ញ-
ឫទ្ធិយេន គឺ ប្រសា ៧ មានសេចក្តីប្រវេហនត្តានឹងបដិច្ចវាសនេន ។
ជាបច្ច័យ ដោយធិស្សយឫទ្ធិយេន គឺ ប្រសា ១៣ មានសេចក្តី
ប្រវេហនត្តានឹងកុសលត្ថិតនេន ។

(១៧១) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងរឿង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានសភាពខុសនឹងរឿង ដោយឧបនិស្សយឫទ្ធិយេន បានដល់
បកត្ថបនិស្សយេន គឺ មាតុយាតកកម្ម ជាបច្ច័យ នៃបិតុយាតកកម្ម ដោយ
ឧបនិស្សយឫទ្ធិយេន មាតុយាតកកម្ម ... បិតុយាតកកម្ម ... អរហន្ត-
យាតកកម្ម ... រុហៈវប្បាធកកម្ម ... សង្ឃកេនកកម្ម ... ជាបច្ច័យ នៃនិយត-
មិត្តាធិដ្ឋិ ដោយឧបនិស្សយឫទ្ធិយេន ។ ចក្កៈ ចរណ៍ត គប្បីធ្វើផងដែរ ។

និយតមិច្ឆាធិដ្ឋំ និយតមិច្ឆាធិដ្ឋំយោ ឧបនិស្សយប្បច្ច-
យេន បច្ចុយោ និយតមិច្ឆាធិដ្ឋំ មាតុយាតកកម្មស្ស...
សង្ឃកេនកកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

(១៧២) មិច្ឆត្ថនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ អនន្តរ-
និស្សយោ បកត្វបនិស្សយោ ។ បកត្វបនិស្សយោ
មាតុ ជីវិតា កេហេបត្វា តស្ស បដិយាតត្វាយ ឆានំ
នេតិ សីលំ សមាទិយតិ ខោសាសនកម្មំ កករោតិ
មិច្ឆំ ជីវិតា កេហេបត្វា ... អហន្តំ ជីវិតា ...
ឧដ្ឋេន ជិត្តេន តថាតតស្ស លោហិតំ ... សង្ឃំ
ភិក្ខុត្វា តស្ស បដិយាតត្វាយ ឆានំ ... សីលំ ...
ខោសាសនកម្មំ កករោតិ ។

(១៧៣) សម្មត្ថនិយតោ ធម្មោ សម្មត្ថនិយតស្ស
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ បកត្វ-
បនិស្សយោ បថមោ មត្តោ ធុតិយស្ស មត្តស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ តតិយោ មត្តោ
ចតុត្ថស្ស មត្តស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

និយតមិច្ឆាធិដ្ឋំ ជាបច្ច័យ នៃនិយតមិច្ឆាធិដ្ឋំ ដោយឧបនិស្សយប្ប-
ច្ច័យ និយតមិច្ឆាធិដ្ឋំ ជាបច្ច័យ នៃមាតុយាតកកម្ម... នៃសង្ឃកេនកកម្ម
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(១៧៤) ធម៌ ដែលមានសភាពទុក្ខនិរោធិ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនទៀង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរ-
និរោធិ៍ចកត្វបនិស្សយ ។ ចកត្វបនិស្សយ គឺ បុគ្គល ផ្ដាច់ជីវិតមាតា
ហើយឲ្យបាន សមាភានសីល ធ្វើឲ្យខាតសេចក្ដី ដើម្បីប្រយោជន៍
យាត់យ៉ាង ឲ្យផលនៃកម្មនោះ ផ្ដាច់ជីវិតវិភា... ជីវិតព្រះអរហន្ត...
ច្បាំងលោហិត នៃព្រះអរហន្ត ដោយខោសចិត្ត... បំបែកសង្ឃ ឲ្យ
បាន... ឲ្យសីល... ធ្វើខាតសេចក្ដី ដើម្បីប្រយោជន៍យាត់យ៉ាង
ឲ្យផល នៃកម្មនោះ ។

(១៧៥) ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនិរោធិ៍ទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានសភាពត្រូវនិរោធិ៍ទៀង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ចកត្វ-
បនិស្សយ គឺ បថមមគ្គ ជាបច្ច័យ នៃចុត្តមមគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្ប-
ច្ច័យ តតិយមគ្គ ជាបច្ច័យ នៃចត្តមមគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(១៧៤) សឡត្ថនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ
 អនន្តរូបនិស្សយោ បកក្ខបនិស្សយោ ។ បកក្ខប-
 និស្សយោ អរិយា មត្តំ ឧបនិស្សយេ អនុប្បន្នំ
 សមាបត្តិ ឧច្ឆារនេន្នំ ឧប្បន្នំ សមាបន្នន្នំ សង្ខារ
 អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សន្នំ មាត្រា អរិយានំ
 អត្ថប្បនិសម្ពិទ្ធាយ . . . ហោហោធម្មោសល្លស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ មាត្រា ផលសមាបត្តិយា
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៧៥) អនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្ស-
 យោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកក្ខបនិស្សយោ ។
 បកក្ខបនិស្សយោ អនិយតំ សន្ធិំ ឧបនិស្សយ
 ពានំ នេតិ សីលំ . . . ឧបោសថកម្មំ . . . ឈានំ
 . . . អភិញ្ញា . . . សមាបត្តិ . . . មាតិ . . . ជិដ្ឋិ
 កល្យាណំ អនិយតំ សីលំ . . . សុតំ ហតិ បញ្ញា
 វាគំ បត្ថនំ កាយិកំ សុខំ កាយិកំ ធុត្តំ ឧត្តំ

(១៧៦) ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវបានរៀន ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនរៀន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការឡើយ-
 និស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកក្ខបនិស្ស័យ ។ បកក្ខបនិស្ស័យ គឺ
 ព្រះអរិយៈតាំងឡាយ អាស្រ័យ ខ្ញុំមគ្គ ហើយញ្ញាំងសមាបត្តិ ដែល
 មិនខាន់កើត ឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់សមាបត្តិ ដែលកើតឡើងហើយ
 ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំសង្ខារតាំងឡាយ ជាមិនរៀន ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន
 មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃអត្ថប្បនិសម្ពិទ្ធា លេសត្រូវតែអរិយៈ . . . នៃ
 វាមានសភាពសល្ល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃ
 ផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(១៧៧) ធម៌ ដែលមិនរៀន ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិន
 រៀន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការឡើយនិស្ស័យ អនន្តរូ-
 បនិស្ស័យ និងបកក្ខបនិស្ស័យ ។ បកក្ខបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល
 អាស្រ័យ ខ្ញុំសង្ខារ ដែលមិនរៀន ហើយឲ្យបាន ខ្ញុំសីល . . . ខ្ញុំ
 ឧបោសថកម្ម . . . ញ្ញាំងឈាន . . . ញ្ញាំងអភិញ្ញា . . . ញ្ញាំងសមាបត្តិ
 . . . ខ្ញុំវាចា . . . ប្រកាន់ជិដ្ឋិ ខ្ញុំសីល ដែលមិនរៀន . . . ខ្ញុំ
 សុត ហតិ បញ្ញា វាគៈ បត្ថន កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ ធុត្ត ឧត្ត

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

គោជនំ . . . សេនាសនំ ឧបទិស្សយ នានំ យេតិ . . .
 . . . ធិតមយាតំ កកោតិ អនិយតា សន្ធា . . .
 បញ្ញា . . . រាគា . . . សេនាសនំ អនិយតាយ
 សន្ធាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
 ធុត្ថស្ស ធិសសមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បឋមស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ តស្សេវ ទេវ
 សញ្ញាសញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មំ តស្សេវ បឋមំ
 ឈានំ ធុតិយស្ស ឈានស្ស អាភិក្ខុញ្ញាយតនំ
 ទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនស្ស ចាណាតិចារតា ចា
 ណាតិចារតស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 ចត្តំ កាតតំ ។

[១៧៦] អនិយតោ នឿន តិច្ឆត្តនិយតស្ស
 ធុត្ថស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូប
 ទិស្សយោ បកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ
 អនិយតំ រាគំ ឧបទិស្សយ មាតវំ ជីវិតា កេរោបេតិ
 . . . សង្ឃំ កិច្ចតិ អនិយតំ ទោសំ . . . បត្ថនំ . . .
 កាយិកំ សុខំ . . . សេនាសនំ ឧបទិស្សយ មាតវំ
 ជីវិតា កេរោបេតិ . . . សង្ឃំ កិច្ចតិ អនិយតោ រាគា
 . . . សេនាសនំ មាតុយាតកក្ខស្ស បិតុយាតកក្ខស្ស

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

និទ្ទិកោជនំ . . . ភាស្រ័យ ទ្យុវសេនាសនៈ ហើយឲ្យបាន . . .
 សម្លាប់អ្នកចិត្តម សង្ខា ដែលមិនទៀង . . . បញ្ញា . . . រាគៈ . . .
 សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ ទៃសង្ខា ដែលមិនទៀង ទៃកាយិកសុខ
 កាយិកសុខ ទ័ងផលសមាបត្តិ ដោយទុច្ចរិតស្សប្បច្ច័យ បរិកម្ម ទៃ
 បឋមជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ) ទៃបឋមជ្ឈាននោះឯង បរិកម្ម ទៃទេវសញ្ញា
 នាសញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) ទៃទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈនោះឯង
 បឋមជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ) ទៃធុតិយជ្ឈាន អាភិក្ខុញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
 ទៃទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ បាណាតិចារត ជាបច្ច័យ ទៃបាណាតិចារត
 ដោយទុច្ចរិតស្សប្បច្ច័យ ។ ចក្កៈ ចន្ទាភិក្ខុ កម្សិះភ្លឺងដំបូរ ។

[១៧៦] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ ទៃធម៌ ដែលមាន
 សភាពទុសនិទៀង ដោយទុច្ចរិតស្សប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូប
 ទិស្សយ ទ័ងបកត្ថបទិស្សយ ។ បកត្ថបទិស្សយ គឺ បុគ្គល ភាស្រ័យ
 ទ្យុវរាគៈ ដែលមិនទៀង ហើយផ្ដាច់ជីវិតមាតា . . . បំបែកសង្ឃ
 គោសៈ ដែលមិនទៀង . . . បក្ខនា . . . កាយិកសុខ . . . ភាស្រ័យ
 ទ្យុវសេនាសនៈ ហើយផ្ដាច់ជីវិតមាតា . . . បំបែកសង្ឃ រាគៈ ដែល
 មិនទៀង . . . សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ ទៃមាតុយាតកម្ម បិតុយាតកម្ម

អរហន្តយាគកម្មស្ស វុហិវុហ្យាធិកម្មស្ស សង្ឃកេម-
កម្មស្ស និយតមិច្ឆាធិដ្ឋយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[១៧៧] អនិយតោ នម្មោ សម្មត្តនិយតស្ស
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌ-
បនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តរូបនិស្សយោ ។
ចកត្តរូបនិស្សយោ បរមេស្ស មត្តស្ស បរិកក្ខំ បដ-
មស្ស មត្តស្ស ចតុត្តស្ស មត្តស្ស បរិកក្ខំ ចតុត្តស្ស
មត្តស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧៨] អនិយតោ នម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជានំ វត្ថុ-
បុរេជានំ ។ អារម្មណបុរេជានំ ចត្តំ ... វត្ថុ អនិច្ច-
តោ ... វិចស្សនំ មស្សនេតិ អតីនន្តតិ តំ អារម្ម-
អនិយតោ ករតោ ឧប្បន្នតិ ធិត្វេន ចត្តា រូបំ ...
ធិត្វាយ សោតនាត្ថយា សង្ឃំ សុណាតិ រូនាយតនំ
ចត្តវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋនាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វត្ថុបុរេជានំ ចត្តា-
យតនំ ចត្តវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ . . . វត្ថុ អនិ-
យតនំ ឧទ្ធានំ បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អរហន្តយាគកម្ម សុហិវុហ្យាធិកម្ម សង្ឃកេធិកម្ម និវិនិយតមិច្ឆាធិដ្ឋ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេ ។

[១៧៩] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមាន
សភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្នា-
បនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និវតកត្តបនិស្សយ ។ កេត្តបនិស្សយ
គឺ បរិកម្ម នៃបឋមមត្ត (ជាបច្ច័យ) នៃបឋមមត្ត បរិកម្ម នៃចតុត្តមមត្ត
ជាបច្ច័យ នៃចតុត្តមមត្ត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១៨០] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនទៀង
ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់ការម្នាបុរេជានំ និងវត្ថុបុរេជានំ ។
អារម្មណបុរេជានំ គឺ បុគ្គល ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំវត្ថុ ... ខ្ញុំវត្ថុ ជាមិនទៀង
... វត្ថុតតា កែវយ កតៈ ដែលមិនទៀង ប្រាកដ ខ្ញុំវត្ថុនោះ រើប
កើតឡើង ខ្ញុំវត្ថុ ដោយវិញ្ញចក្ក ... ឮ ខ្ញុំសំឡេង ដោយវិញ្ញសាគធាតុ
រូបាយគនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចតុវិញ្ញាណ ដោយរូបាយគនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
កាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។ វត្ថុបុរេជានំ គឺ ចតុយគនៈ
(ជាបច្ច័យ) នៃចតុវិញ្ញាណ កាយាយគនៈ ... វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចក្ក
ខន្ធ ដែលមិនទៀង ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។

[១៧៧] អនិយមេតា ធម្មោ មិច្ឆត្ថនិយតស្ស
 ធម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជានំ
 វត្ថុបុរេជានំ ។ អារម្មណបុរេជានំ បូជនីវិត្ត្រិយំ នាគុ-
 យាតកម្មស្ស ចិត្តយាតកម្មស្ស អាហន្តយាតកម្មស្ស
 វហិវុច្ឆានកម្មស្ស ។ ថេ ។ បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ មិច្ឆត្ថនិយតានំ ទទ្ធានំ
 បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧៨] អនិយមេតា ធម្មោ សម្មត្ថនិយតស្ស
 ធម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ
 សម្មត្ថនិយតានំ ទទ្ធានំ បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧៩] មិច្ឆត្ថនិយមេតា ធម្មោ អនិយតស្ស
 ធម្មស្ស បច្ឆាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជានា
 មិច្ឆត្ថនិយតា ទទ្ធា បុរេជានស្ស វិមស្ស កាយស្ស
 បច្ឆាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៨០] សម្មត្ថនិយមេតា ធម្មោ អនិយតស្ស
 ធម្មស្ស បច្ឆាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាន
 សម្មត្ថនិយតា ទទ្ធា បុរេជានស្ស វិមស្ស កាយស្ស
 បច្ឆាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧៧] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានស-
 ភាពខុសនឹងទៀង ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់ការម្នាបុរេជាន
 នឹងវត្ថុបុរេជាន ។ ការម្នាបុរេជាន គឺ បូជនីវិត្ត្រិយំ ជាបច្ច័យ
 នៃមាតុយាតកម្ម ចិត្តយាតកម្ម អាហន្តយាតកម្ម និងវហិវុច្ឆានកម្ម
 ។ ថេ ។ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។ វត្ថុបុរេជាន គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃតួកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។

[១៧៨] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានស-
 ភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់វត្ថុបុរេជាន គឺ វត្ថុ
 ជាបច្ច័យ នៃតួកខន្ធ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយបុរេជាន-
 ប្បច្ច័យ ។

[១៧៩] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនទៀង ដោយបច្ឆាជានប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាន គឺ តួក
 ខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែល
 កើតមុន ដោយបច្ឆាជានប្បច្ច័យ ។

[១៨០] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនទៀង ដោយបច្ឆាជានប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាន គឺ តួកខន្ធ
 ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
 ដោយបច្ឆាជានប្បច្ច័យ ។

[១៤៣] អនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
 បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អនិយតា
 ទទ្ធា បុរោសស្ស វេសស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៤] អនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
 អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អនិយ-
 តា ទទ្ធា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ អនិយតាធំ ទទ្ធាធំ
 អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ គោត្រកុស្ស
 អនុលោមំ រោគាទស្ស អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៥] អនិយតោ ធម្មោ មិត្តភក្តិយតស្ស
 ធម្មស្ស អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនិយតំ ទោ-
 មនស្សំ មិត្តភក្តិយតស្ស ទោមនស្សស្ស អាសវ-
 នប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនិយតមិត្តាទិដ្ឋំ និយតមិត្តា-
 ទិដ្ឋិយា អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៦] អនិយតោ ធម្មោ សម្មត្តនិយតស្ស
 ធម្មស្ស អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ គោត្រកុ មត្តស្ស
 រោគាធំ មត្តស្ស អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៧] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនទៀង
 ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ភ្នកខន្ធ ដែលមិនទៀង
 ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[១៤៨] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនទៀង
 ដោយភាសនប្បច្ច័យ គឺ ភ្នកខន្ធ មុន ។ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ
 នៃភ្នកខន្ធ ក្រោយ ។ ដែលមិនទៀង ដោយភាសនប្បច្ច័យ អនុ-
 លោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រកុ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃរោគាទៈ
 ដោយភាសនប្បច្ច័យ ។

[១៤៩] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានស-
 ភាពខុសនឹងទៀង ដោយភាសនប្បច្ច័យ គឺ ទោមនស្ស ដែលមិន
 ទៀង ជាបច្ច័យ នៃទោមនស្ស ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយ
 ភាសនប្បច្ច័យ អនិយតទិដ្ឋាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ នៃនិយតមិត្តាទិដ្ឋិ ដោយ
 ភាសនប្បច្ច័យ ។

[១៥០] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានស-
 ភាពផ្ទុះនឹងទៀង ដោយភាសនប្បច្ច័យ គឺ គោត្រកុ (ជាបច្ច័យ)
 នៃមត្ត រោគាទៈ ជាបច្ច័យ នៃមត្ត ដោយភាសនប្បច្ច័យ ។

[១៨៧] មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្តនិយតស្ស
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ មិច្ឆត្តនិយតា ចេ-
 តនា សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។

[១៨៨] មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ជាតា-
 ខណិកា ។ សហជាតា មិច្ឆត្តនិយតា ចេតនា មិច្ឆ-
 សមុដ្ឋានានំ រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ជា-
 តាខណិកា មិច្ឆត្តនិយតា ចេតនា វិបាកានំ ទទ្ធានំ
 កនត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៨៩] មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្តនិយតស្ស
 ច អនិយតស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 មិច្ឆត្តនិយតា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ មិច្ឆ-
 សមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៩០] សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ សម្មត្តនិយតស្ស
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សម្មត្តនិយតា
 ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[១៨៧] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែល
 មានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្កន្ធ ដោយ
 កម្មប្បច្ច័យ ។

[១៨៨] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនទៀង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ទំន់
 នាតាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមានសភាពខុស
 នឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯ
 នាតាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ
 នៃភូតវិបាកក្ខន្ធដ៏ ភូតកដ្ឋក្ខន្ធដ៏ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[១៨៩] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងផង ធម៌ ដែលមិនទៀងផង ដោយ
 កម្មប្បច្ច័យ បានដល់ចេតនា ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ
 នៃភូតសម្បយុត្តកក្កន្ធដ៏ ភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[១៩០] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែល
 មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្កន្ធ ដោយ
 កម្មប្បច្ច័យ ។

[១៧១] សម្បត្តិយៈតា ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ជាតា-
 ខណ៌តា ។ សហជាតា សម្បត្តិយតា ចេតនា
 ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 ជាតាខណ៌តា សម្បត្តិយតា ចេតនា វិហាកានំ
 ទទ្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧២] សម្បត្តិយៈតា ធម្មោ សម្បត្តិយតស្ស
 ច អនិយតស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សម្បត្តិយតា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធា-
 នំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។

[១៧៣] អនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ជាតាខណ៌តា ។
 សហជាតា អនិយតា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ
 ទទ្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។ ជាតាខណ៌តា
 អនិយតា ចេតនា វិហាកានំ ទទ្ធានំ កដត្តា ច
 រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧៤] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនទៀង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ទិដ្ឋនាទា-
 ណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង
 ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនាទាណិកៈ
 គឺ ចេតនា ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃពួកវិហាកក្នុង
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[១៧៥] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀងធម៌ ដែលមិនទៀងធម៌ ដោយកម្ម-
 ប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្បយុត្តកក្នុងនិង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបនិង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[១៧៦] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនទៀង
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនាទាណិកៈ ។ សហជាត
 គឺ ចេតនា ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងនិង ពួក
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបនិង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ... ។
 ឯនាទាណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃពួកវិហាកក្នុង
 និង ពួកកដត្តារូបនិង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(១៩៤) អនិយមេតោ ធម្មោ អនិយមេតស្ស ធម្មស្ស
វិចាកកម្មច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកោ អនិយមេតោ ឋិតោ
ចន្ទោ តិណ្ណន្នំ ចន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានា រូបានំ
វិចាកកម្មច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុលោ ចន្ទា
វត្ថុស្ស ។

(១៩៥) មិច្ឆត្ថនិយមេតោ ធម្មោ មិច្ឆត្ថនិយមេតស្ស
ធម្មស្ស អាហារេវ្យច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុនិយម្យច្ចយេន
មច្ចយោ នាមច្ចយេន បច្ចយោ មគ្គច្ចយេន
បច្ចយោ សម្មយុត្តច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៩៦) មិច្ឆត្ថនិយមេតោ ធម្មោ អនិយមេតស្ស
ធម្មស្ស វិញ្ញយុត្តច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
បច្ចាជាតំ ។ សហជាតា មិច្ឆត្ថនិយមេតោ ចន្ទា ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិញ្ញយុត្តច្ចយេន បច្ចយោ ។
បច្ចាជាតា មិច្ឆត្ថនិយមេតោ ចន្ទា បុរោចានស្ស ធម្មស្ស
កាយស្ស វិញ្ញយុត្តច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៩៧) សម្មត្ថនិយមេតោ ធម្មោ អនិយមេតស្ស
ធម្មស្ស វិញ្ញយុត្តច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
បច្ចាជាតំ ។ សហជាតា សម្មត្ថនិយមេតោ ចន្ទា ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិញ្ញយុត្តច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៩៤) ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលមិនទៀង
ដោយវិចាកកម្មច្ចយេន គឺ វិចាកកម្ម ១ ដែលមិនទៀង ជាច្រើន ខែធម៌
៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិចាកកម្មច្ចយេន រួចទាំងអស់
(ជាច្រើន) នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈខែបដិសន្ធិ ។

(១៩៥) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែធម៌
ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយអាហារេវ្យច្ចយេន ជាច្រើន ដោយ
វត្ថុនិយម្យច្ចយេន ជាច្រើន ដោយនាមច្ចយេន ជាច្រើន ដោយ
មគ្គច្ចយេន ជាច្រើន ដោយសម្មយុត្តច្ចយេន ។

(១៩៦) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែធម៌
ដែលមិនទៀង ដោយវិញ្ញយុត្តច្ចយេន បានដល់សហជាតំ និង
បច្ចាជាតំ ។ សហជាតំ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង
ជាច្រើន ខែពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិញ្ញយុត្តច្ចយេន ។ ឯបច្ចាជាតំ
គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែកាយនេះ
ដែលកើតមុន ដោយវិញ្ញយុត្តច្ចយេន ។

(១៩៧) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែធម៌
ដែលមិនទៀង ដោយវិញ្ញយុត្តច្ចយេន បានដល់សហជាតំ និង
បច្ចាជាតំ ។ សហជាតំ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹង
ទៀង ជាច្រើន ខែពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិញ្ញយុត្តច្ចយេន ។

មច្ឆាជាតា សម្មត្ថនិយតា មច្ឆា បុរោជាតស្ស នមស្ស
កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។

(១៩៨) អនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន មច្ចយោ សហជាតំ បុរោជាតំ
មច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អនិយតា មច្ឆា ចិត្តស-
ម្មាជានំ រូបានំ វេទិសន្ធិក្កាលោ មច្ឆា វត្ថុស្ស វិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយេន មច្ចយោ វត្ថុ មច្ឆានំ វិប្បយុត្តប្បច្ច-
យេន មច្ចយោ ។ បុរោជាតំ ធម្មាយតនំ ធម្មវិញ្ញា-
ណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ អនិ-
យតានំ មច្ឆានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។
មច្ឆាជាតា អនិយតា មច្ឆា បុរោជាតស្ស នមស្ស
កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។

(១៩៩) អនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្ថនិយតស្ស ធម្មស្ស
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន មច្ចយោ បុរោជាតំ វត្ថុ មិច្ឆត្ថនិ-
យតានំ មច្ឆានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។

(២០០) អនិយតោ ធម្មោ សម្មត្ថនិយតស្ស ធម្មស្ស
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន មច្ចយោ បុរោជាតំ វត្ថុ សម្មត្ថនិ-
យតានំ មច្ឆានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។

ឯមច្ឆាជាត គឺ ភ្នកខន្ធ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃ
កាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(១៩៨) ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនទៀង
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរោជាត និងមច្ឆា-
ជាត ។ សហជាត គឺ ភ្នកខន្ធ ដែលមិនទៀង (ជាបច្ច័យ) នៃ
ភ្នកចិត្តសម្មាសន្តប្ប ភ្នកខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃវេទិសន្ធិ
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃភ្នកខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
បុរោជាត គឺ ចក្ខុយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ
(ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃភ្នកខន្ធ ដែលមិនទៀង
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯមច្ឆាជាត គឺ ភ្នកខន្ធ ដែលមិនទៀង
ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(១៩៩) ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានស-
ភាពខុសនឹងទៀង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរោជាត គឺ វត្ថុ
ជាបច្ច័យ នៃភ្នកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ ។

(២០០) ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានសភាព
ត្រូវនឹងទៀង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរោជាត គឺ វត្ថុ នា-
បច្ច័យ នៃភ្នកខន្ធ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[២០០] មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្តនិយតស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ មិច្ឆត្តនិយតោ
 ឯកោ ទេវោ តិណ្ណន្នំ ទព្វានំ ទ្វេ ទព្វា ទ្ធិន្នំ
 ទព្វានំ ។

[២០១] មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។
 សហជាតា មិច្ឆត្តនិយតោ ទព្វា មិច្ឆសមុដ្ឋានានំ
 រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា មិច្ឆត្ត-
 និយតោ ទព្វា បុរេជាតស្ស វិមស្ស កាយស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០២] មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្តនិយតស្ស
 ច អនិយតស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 មិច្ឆត្តនិយតោ ឯកោ ទេវោ តិណ្ណន្នំ ទព្វានំ មិច្ឆ-
 សមុដ្ឋានានក្ខ រូចានំ ទ្វេ ទព្វា ... ។

[២០៣] សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ សម្មត្តនិយតស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តិស្ស បច្ឆា ។

[២០៤] អនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ

[២០៥] ធម៌ ដែលមានសភាពទុសនិវៀន ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានសភាពទុសនិវៀន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល
 មានសភាពទុសនិវៀន (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ)
 នៃខន្ធ ២ ។

[២០៦] ធម៌ ដែលមានសភាពទុសនិវៀន ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនទៀន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត នឹងបច្ឆាជាត ។
 សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានសភាពទុសនិវៀន ជាបច្ច័យ
 នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ
 ដែលមានសភាពទុសនិវៀន ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[២០៧] ធម៌ ដែលមានសភាពទុសនិវៀន ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានសភាពទុសនិវៀនផង ធម៌ ដែលមិនទៀនផង ដោយអត្ថិ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមានសភាពទុសនិវៀន (ជាបច្ច័យ) នៃ
 ខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ខន្ធ ២ ... ។

[២០៨] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនិវៀន ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានសភាពត្រូវនិវៀន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មានបច្ឆា ៣ ។

[២០៩] ធម៌ ដែលមិនទៀន ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 មិនទៀន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត

បច្ចាជានំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ អនិយ-
 តោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណានំ ខន្ធនំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នកា រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ...
 បដិសន្ធិត្តរោ ខន្ធា វត្ថុស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វត្ថុ ខន្ធនំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ ... អសញ្ញាសត្ថានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ... ។ បុរេ-
 ជានំ ចត្តំ ... វត្ថុ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ
 វិមស្មតិ អស្មនេតិ អភិទន្ធិតិ តំ អាវត្ត ភគោ
 ឧប្បន្នតិ ខោមនស្សំ ឧប្បន្នតិ ជិន្ធជន ចត្តនា រូបំ
 បស្មតិ ជិន្ធជាយ សោតនាតុយា សន្ធិ សុណាតិ
 រូបាយនំ បត្តវិញ្ញាណស្ស ខោជ្ជន្ធជាយនំ កាយ-
 វិញ្ញាណស្ស ចត្តាយនំ បត្តវិញ្ញាណស្ស កាយា-
 យនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ អនិយតានំ ខន្ធនំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចាជានា អនិយតា
 ខន្ធា បុរេនាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ កតត្ថិកាវេ អាហារោ ឥមស្ស
 កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ រូបជីវិត្រ្យំ
 តាដត្តារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បច្ចាជានំ អាហារំ និឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាត គី ខន្ធខ ដែលមិន
 ទៀង ជាបច្ច័យ នៃខន្ធខ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិ-
 ប្បច្ច័យ ខន្ធគ ២ ... ពួកខន្ធគ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ក៏ខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធគ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហា-
 ក្ខតខ ... មហាក្ខត ខ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ថ ... ។ បុរេជាន គី
 បុគ្គល ឃើញច្បាស់ នៃចក្ខុ ... ខ្សែ ចំនិន្ទៀង ជាខត្ត ជាអនត្ត
 ក៏មិនត្រឹមត្រូវ តែកាយ ព្រោះ ប្រាកដ ខ្សែនោះ រើបើកឃើញ
 គោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ ខ្សែ ដោយវិជ្ជាចក្ខុ ឬ ខ្សែប-
 ទៀង ដោយវិជ្ជាសោតនាតុ ប្រាយននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
 ដោយរូបាយននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចត្តាយននៈ (ជាបច្ច័យ)
 នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ
 ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធគ ដែលមិនទៀង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ចាជាន
 គី ពួកខន្ធគ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុខ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ កតត្ថិកាវេ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ ។ រូបជីវិត្រ្យំ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ ។

(២០៦) អនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្ថនិយតស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជានំ រូបជីវិតន្ទ្រិយំ
 មាតុយាតកម្មស្ស ។ ឬ ។ រូបាវុប្បាទកម្មស្ស អត្ថ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ មិច្ឆត្ថនិយតានំ ទទ្ធានំ
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២០៧) អនិយតោ ធម្មោ សម្មត្ថនិយតស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជានំ វត្ថុ
 សម្មត្ថនិយតានំ ទទ្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២០៨) មិច្ឆត្ថនិយតោ ច អនិយតោ ច ធម្មោ
 មិច្ឆត្ថនិយតស្ស ធម្មស្ស ... សហជានំ បុរេជានំ ។
 សហជានោ មិច្ឆត្ថនិយតោ ឯកោ ធម្មោ ច វត្ថុ ច
 តិណ្ឌិនំ ទទ្ធានំ ទ្វេ ទទ្ធា ច ... ។

(២០៩) មិច្ឆត្ថនិយតោ ច អនិយតោ ច
 ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស ... សហជានំ បច្ចា-
 ជានំ អាហារំ វិជ្ជិយំ ។ សហជានោ មិច្ឆត្ថនិ-
 យតោ ទទ្ធា ច មហាក្ខតោ ច ចិត្តសមុដ្ឋាបាទំ
 រូបាទំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចាជានោ
 មិច្ឆត្ថនិយតោ ទទ្ធា ច កកឡិកាហោ អាហារោ ច
 វិសស្ស កាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២០៦) ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមាន
 សភាពទុសនិទៀង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាន គឺ រូ-
 បជីវិតន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃមាតុយាតកម្ម ។ ឬ ។ នៃរូបាវុប្បាទកម្ម
 ដោយអត្ថប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃកុកខន្ធ ដែលមានសភាពទុស
 និទៀង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

(២០៧) ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមាន
 សភាពត្រូវនិទៀង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាន គឺ វត្ថុ ជា
 បច្ច័យ នៃកុកខន្ធ ដែលមានសភាពត្រូវនិទៀង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

(២០៨) ធម៌ ដែលមានសភាពទុសនិទៀងក្តី ធម៌ ដែលមិន
 ទៀងក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមានសភាពទុសនិទៀង ... បាន
 ដល់សហជាន នឹងបុរេជាន ។ សហជាន គឺ ទទ្ធា ដែលមាន
 សភាពទុសនិទៀងក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃទទ្ធា ទទ្ធា ក្តី ... ។

(២០៩) ធម៌ ដែលមានសភាពទុសនិទៀងក្តី ធម៌ ដែលមិន
 ទៀងក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមិនទៀង ... បានដល់សហជាន
 បច្ចាជាន អាហារ នឹងវិជ្ជិយ ។ សហជាន គឺ កុកខន្ធ ដែលមាន
 សភាពទុសនិទៀងក្តី កុកមហាក្ខតក្តី ជាបច្ច័យ នៃកុកចិត្តសមុដ្ឋាបរូប
 ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ បច្ចាជាន គឺ កុកខន្ធ ដែលមានសភាពទុសនិទៀង
 ទៀងក្តី កកឡិកាហោក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

បច្ឆាជាតា មិច្ឆត្តនិយតា ទុក្ខា ច រូបជីវិត្រ្មិយញ្ច
កេតត្តារូបាចំ អត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០០] សម្មត្តនិយតោ ច អនិយតោ ច
ធម្មា សម្មត្តនិយតស្ស ធម្មស្ស អត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទ្វេ បញ្ញា មិច្ឆត្តនិយតសទិសា ។

[២០១] ហេតុយា សត្ត ការម្មណោ បញ្ច អធិ-
បតិយា អដ្ឋ អនន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច ស-
ហជាតេ នវ អក្កាមញ្ញោ តីណិ ជិស្សយេ តេស
ឧបជិស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ
តីណិ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ សត្ត វិចារកេ ឯកំ
អាហារេ សត្ត ឥន្ទ្រិយេ សត្ត ឈានេ សត្ត មត្តេ
សត្ត សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា
តេស នត្តិយា បញ្ច វិគតេ បញ្ច អវិគតេ
តេស ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

បច្ឆាជាត គឺ ត្បកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងក្តី រូបជីវិត្រ្មិយ
ក្តី ជាបច្ច័យ នៃត្បកកងត្បករូប ដោយអត្តប្បច្ច័យ ។

[២១០] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀងក្តី ធម៌ ដែលមិន
ទៀងក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយអត្ត-
ប្បច្ច័យ គឺ មានបញ្ញា ២ ប្រហែលគ្នានឹងមិច្ឆត្តនិយតធម៌ដែរ ។

[២១១] ក្នុងវេទក្តប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៧ ក្នុងការម្មណប្បច្ច័យ
មានពីរៈ ៥ ក្នុងអនិច្ចិប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៨ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៥
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៨
ក្នុងកក្កាមញ្ញប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៣ ក្នុងវិស្សយប្បច្ច័យ មានពីរៈ ១៣
ក្នុងឧបជិស្សយប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៣ ក្នុង
បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៣ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៧ ក្នុងវិចារកប្បច្ច័យ មានពីរៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
មានពីរៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៧
ក្នុងមត្តប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៣ ក្នុង
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៥ ក្នុងអត្តប្បច្ច័យ មានពីរៈ ១៣ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ
មានពីរៈ ៥ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មាន
ពីរៈ ១៣ ។ បណ្ឌិត តប្បវាចំ យ៉ាងនេះចុះ ។

[២០២] មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្តនិយតស្ស
ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស-
្រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៣] មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ច-
្រយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស្រប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆា-
ន្តាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៤] មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្តនិយតស្ស
២ អនិយតស្ស ៣ ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២០៥] សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ សម្មត្តនិយតស្ស
ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស-
្រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៦] សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស្រប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បច្ឆាន្តាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៧] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែ
ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាច្រើន
ដោយឧបនិស្ស្រប្បច្ច័យ ។

[២០៨] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែធម៌
ដែលមិនទៀង ដោយការម្នេញច្រើន ជាច្រើន ដោយសហជាត-
ប្បច្ច័យ ជាច្រើន ដោយឧបនិស្ស្រប្បច្ច័យ ជាច្រើន ដោយបច្ឆា-
ន្តាតប្បច្ច័យ ជាច្រើន ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២០៩] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែធម៌
ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងផង ធម៌ ដែលមិនទៀងផង ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ។

[២១០] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាច្រើន ខែ
ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាច្រើន
ដោយឧបនិស្ស្រប្បច្ច័យ ។

[២១១] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែធម៌
ដែលមិនទៀង ដោយការម្នេញច្រើន ជាច្រើន ដោយសហជាត-
ប្បច្ច័យ ជាច្រើន ដោយឧបនិស្ស្រប្បច្ច័យ ជាច្រើន ដោយ
បច្ឆាន្តាតប្បច្ច័យ ។

[២១៧] សម្មត្ថនិយតោ ធម្មោ សម្មត្ថនិយតស្ស
ច អនិយតស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២១៨] អនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
ការម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពន្លាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២១៩] អនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្ថនិយតស្ស
ធម្មស្ស ការម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបទិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២០] អនិយតោ ធម្មោ សម្មត្ថនិយតស្ស
ធម្មស្ស ការម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២១] មិច្ឆត្ថនិយតោ ច អនិយតោ ច ធម្មា
មិច្ឆត្ថនិយតស្ស ធម្មស្ស ... សហជាតំ បុរេជាតំ ។

[២២២] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀងផង ធម៌ ដែលមិនទៀងផង ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ។

[២២៣] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនទៀង
ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយពន្លាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[២២៤] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមាន
សភាពខុសនឹងទៀង ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧប-
ទិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[២២៥] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមាន
សភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧប-
ទិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[២២៦] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងក្តី ធម៌ ដែលមិន
ទៀងក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ...
បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

[២២២] មិច្ឆត្តនិយតោ ច អនិយតោ ច ធម្មា
 អនិយតស្ស ធម្មស្ស ... សហជាតំ បច្ឆាជាតំ
 អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។

[២២៣] សម្មត្តនិយតោ ច អនិយតោ ច ធម្មា
 សម្មត្តនិយតស្ស ធម្មស្ស ... សហជាតំ បុរេជាតំ ។

[២២៤] សម្មត្តនិយតោ ច អនិយតោ ច ធម្មា
 អនិយតស្ស ធម្មស្ស ... សហជាតំ បច្ឆាជាតំ
 អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។

[២២៥] ធរេហតុយា តេរស នកាម្មណេ នអនិ-
 បតិយា នអនន្តរេ នសមនន្តរេ តេរស នសហជាតេ
 នវ នកក្ខាមញ្ញេ នវ ននិស្សយេ នវ នឧបនិស្សយេ
 តេរស នបុរេជាតេ ឯកាននស នបច្ឆាជាតេ តេរស
 នអាសេវនេ តេរស នកម្មេ នវិទាតេ នអាហារេ
 តេរស ។ សន្និទ្ធី ។ នមត្តេ តេរស នសម្ប-
 យុត្តេ នវ នវិប្បយុត្តេ សត្ត ចោអត្តិយា សត្ត

[២២២] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងក្ដី ធម៌ ដែលមិន
 ទៀងក្ដី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមិនទៀង ... បានដល់សហជាត
 បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។

[២២៣] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀងក្ដី ធម៌ ដែលមិន
 ទៀងក្ដី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ...
 បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

[២២៤] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀងក្ដី ធម៌ ដែលមិន
 ទៀងក្ដី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមិនទៀង ... បានដល់សហជាត
 បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។

[២២៥] ក្នុងនរោត្តមប្បវ័យ មានព្រះ ១៣ ក្នុងនកាម្មណប្បវ័យ
 នកនិបតិប្បវ័យ នកនន្តប្បវ័យ និងនសមនន្តប្បវ័យ មានព្រះ ១៣
 ក្នុងនសហជាតប្បវ័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងនកក្ខាមញ្ញប្បវ័យ មានព្រះ ៧
 ក្នុងននិស្សយប្បវ័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បវ័យ មានព្រះ ១៣
 ក្នុងនបុរេជាតប្បវ័យ មានព្រះ ១១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បវ័យ មានព្រះ ១៣
 ក្នុងនអាសវនប្បវ័យ មានព្រះ ១៣ ក្នុងនកម្មប្បវ័យ នវិបាកប្បវ័យ
 និងនកាការប្បវ័យ មានព្រះ ១៣ ។ សេចក្ដីបំប្រែញ ។ ក្នុង
 នមត្តេប្បវ័យ មានព្រះ ១៣ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បវ័យ មានព្រះ ៧ ក្នុង
 នវិប្បយុត្តប្បវ័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងនោអត្តិប្បវ័យ មានព្រះ ៧

បោនត្ថិយា តេស បោនិកតេ តេស បោនិកតេ
សត្ត ។ ឯវំ គណេតង្គំ ។

បច្ចុទ្ទិយំ ។

[២២២] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ សត្ត ...

នអធិបតិយា សត្ត នអនន្តរេ សត្ត នសមនន្តរេ
សត្ត នអញ្ញាមញ្ញោ តីណំ នឧបេស្សយេ សត្ត ។ បេ ។

នបរត្ថេ សត្ត នសម្បយុត្តេ តីណំ នវិប្បយុត្តេ តីណំ
បោនត្ថិយា សត្ត បោនិកតេ សត្ត ។ ឯវំ គណេតង្គំ ។

អនុលោមប្បច្ចុទ្ទិយំ ។

[២២៣] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ បញ្ច ...

អធិបតិយា អដ្ឋ អនន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច
សហជាតេ នវំ អញ្ញាមញ្ញោ តីណំ វិស្សយេ តេស

ឧបេស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ តីណំ បច្ឆាជាតេ
តីណំ អាសេវនេ តីណំ កក្កេ សត្ត វិជាកេ ឯកំ

ក្នុងនោភិក្ខុប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនោភិក្ខុប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣
ក្នុងនោភិក្ខុប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ។ បណ្ឌិត ឥប្បិកបំ យ៉ាងនេះចុះ ។

ឯចំ បច្ចុទ្ទិយៈ ។

[២២៤] ក្នុងនការម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ

... ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអនន្តរេប្បច្ចយ មានវារៈ

៧ ក្នុងនសមនន្តរេប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ មាន

វារៈ ៧ ក្នុងនឧបេស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ។ បេ ។ ក្នុងនបរត្ថេប្ប

ច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិប្ប

យុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោភិក្ខុប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុង

នោភិក្ខុប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ។ បណ្ឌិត ឥប្បិកបំ យ៉ាងនេះចុះ ។

ឯចំ អនុលោមប្បច្ចុទ្ទិយៈ ។

[២២៥] ក្នុងនការម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ

... ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរេប្បច្ចយ មានវារៈ ៥

ក្នុងនសមនន្តរេប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនសហជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ៥

ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣

ក្នុងនឧបេស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ៧

ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ចយ មានវារៈ

៧ ក្នុងនកក្កប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិជាកប្បច្ចយ មានវារៈ ១

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

អាហារេ សត្ត វត្ថុយេ ឈានេ មត្តេ សត្ត
 សម្បយុត្តេ តិណិ វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា តេរស
 ធន្ថិយា សត្ត វិគតេ សត្ត អវិគតេ តេរស ។
 ឯវំ កណោតត្ថំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ ។

មិច្ឆត្ថវិកំ បណ្ណសេវំ ឆិដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវត្ថុយប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ
 វិនិមុត្តប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៣
 ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានព័រៈ ១៣ ក្នុង
 នត្ថិប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
 មានព័រៈ ១៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ឯបំ បច្ចនីយានុលោមំ ។

ឯបំ មិច្ឆត្ថវិកៈ ទី ១៥ ។

មគ្គារម្មណត្ថិក្កំ
បដិច្ចវិហារ

[២២៨] មគ្គារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា មគ្គារម្មណំ ឯកំ ខន្ធ
បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធទេ ... ។ មគ្គារម្មណំ
ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាធិបតិ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ច-
យា មគ្គារម្មណំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច មគ្គាធិបតិ តយោ
ខន្ធា តយោ ខន្ធទេ បដិច្ច ឯតោ ខន្ធា ទេ ខន្ធទេ ... ។
មគ្គារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតិ
ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា មគ្គារម្មណំ ឯកំ
ខន្ធ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតិ ច តយោ
ខន្ធា ទេ ខន្ធទេ ... ។

[២២៩] មគ្គហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គហេតុកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា មគ្គហេតុកំ ឯកំ
ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធទេ ... ។ មគ្គហេតុកំ
ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាធិបតិ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ច-
យា មគ្គហេតុកំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច មគ្គាធិបតិ
តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធទេ ... ។ មគ្គហេតុកំ ធម្មំ

មគ្គារម្មណត្ថិក្កំ
បដិច្ចវិហារ

[២២៨] ធមិ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ ខ្ញុំធមិ
ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ព អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ខ្ញុំខន្ធ ២
... ។ ធមិ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតិ អាស្រ័យ ខ្ញុំធមិ ដែល
មានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព
ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតិ អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គ ជាអារ-
ម្មណ៍ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ព ខ្ញុំខន្ធ ២ ... ។ ពួកធមិ ដែល
មានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ក្តី ធមិ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតិក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំ
ធមិ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ព ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ក្តី មានមគ្គ ជាអធិបតិក្តី អាស្រ័យ
ខ្ញុំខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ ខ្ញុំខន្ធ ២ ... ។

[២២៩] ធមិ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្ញុំធមិ
ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ព អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ ខ្ញុំ
ខន្ធ ២ ... ។ ធមិ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតិ អាស្រ័យ ខ្ញុំធមិ
ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ព ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតិ អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១ ដែលមាន
មគ្គ ជាហេតុ ខ្ញុំខន្ធ ២ ... ពួកធមិ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុក្តី

[២៣០] មគ្គាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាធិបតី
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា មគ្គាធិបតី ឯកំ ខន្ធ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... ។ មគ្គាធិបតី
 ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្ប-
 ដ្ឋយា មគ្គាធិបតី ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច មគ្គាម្មណោ
 តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... ។ មគ្គាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច
 មគ្គហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា មគ្គា-
 ធិបតី ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច មគ្គហេតុកោ តយោ ខន្ធា
 ទ្វេ ខន្ធេ ... ។ មគ្គាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាម្ម-
 ណោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្ប-
 ដ្ឋយា មគ្គាធិបតី ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច មគ្គាម្មណោ
 ច មគ្គាធិបតី ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... ។
 មគ្គាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី

(២៣០) ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី កាស្រីយ ទូរធម៌
ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី វេចក៏តទៀង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ
ខន្ធ ៣ កាស្រីយ ទូរខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី ទូរខន្ធ ២
... ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ កាស្រីយ ទូរធម៌ ដែល
មានមគ្គ ជាអធិបតី វេចក៏តទៀង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣
ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ កាស្រីយ ទូរខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គ ជា
អធិបតី ទូរខន្ធ ២ ... ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ កាស្រីយ
ទូរធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី វេចក៏តទៀង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ
ខន្ធ ៣ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ កាស្រីយ ទូរខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គ
ជាអធិបតី ទូរខន្ធ ២ ... ។ ភូតធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ក្តី
ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតីក្តី កាស្រីយ ទូរធម៌ ដែលមានមគ្គ ជា
អធិបតី វេចក៏តទៀង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលមានមគ្គ
ជាអារម្មណ៍ក្តី មានមគ្គជាអធិបតីក្តី កាស្រីយ ទូរខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គ
ជាអធិបតី ទូរខន្ធ ២ ... ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុក្តី ធម៌
ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតីក្តី កាស្រីយ ទូរធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី

ច ឆមា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា មត្តាធិបតី ខន្ធ
 បដិច្ច មត្តហេតុកា ច មត្តាធិបតី ច តយោ ខន្ធ
 ទេ ខន្ធ ... ។

[២៣០] មត្តាវម្មណាញ មត្តាធិបតីញ ធម្ម
 បដិច្ច មត្តាវម្មណោ ឆមោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា
 មត្តាវម្មណាញ មត្តាធិបតីញ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
 មត្តាវម្មណា តយោ ខន្ធ ទេ ខន្ធ ... ។ មត្តា-
 វម្មណាញ មត្តាធិបតីញ ធម្ម បដិច្ច មត្តាធិបតី
 ឆមោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា មត្តាវម្មណាញ មត្តា-
 ធិបតីញ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច មត្តាធិបតី តយោ ខន្ធ
 ទេ ខន្ធ ... ។ មត្តាវម្មណាញ មត្តាធិបតីញ ធម្ម
 បដិច្ច មត្តាវម្មណោ ច មត្តាធិបតី ច ឆមា ឧប្បជ្ឈតិ
 ហេតុប្បច្ចយា មត្តាវម្មណាញ មត្តាធិបតីញ ឯកំ
 ខន្ធ បដិច្ច មត្តាវម្មណា ច មត្តាធិបតី ច តយោ
 ខន្ធ ទេ ខន្ធ ... ។

[២៣២] មត្តហេតុកញ មត្តាធិបតីញ ធម្ម
 បដិច្ច មត្តហេតុកោ ឆមោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា
 មត្តហេតុកញ មត្តាធិបតីញ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
 មត្តហេតុកា តយោ ខន្ធ ទេ ខន្ធ ... ។

វេហក៏តឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ដែលមានមត្ត ជា
 ហេតុក្តី មានមត្ត ជាអធិបតីក្តី កាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលមានមត្ត
 ជាអធិបតី នូវខន្ធ ២ ... ។

[២៣១] ធម៌ ដែលមានមត្ត ជាអារម្មណ៍ កាស្រ័យ នូវធម៌
 ដែលមានមត្ត ជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមត្ត ជាអធិបតីផង រើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ដែលមានមត្ត ជាអារម្មណ៍
 កាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលមានមត្ត ជាអារម្មណ៍ផង មានមត្ត ជាអធិបតី
 ផង នូវខន្ធ ២ ... ។ ធម៌ ដែលមានមត្ត ជាអធិបតី កាស្រ័យ នូវធម៌
 ដែលមានមត្ត ជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមត្ត ជាអធិបតីផង រើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ដែលមានមត្តជាអធិបតី កា-
 ស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលមានមត្ត ជាអារម្មណ៍ផង មានមត្ត ជាអធិបតីផង
 ខន្ធ ២ ... ។ ពួកធម៌ ដែលមានមត្ត ជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមត្ត
 ជាអធិបតីក្តី កាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានមត្តជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែល
 មានមត្ត ជាអធិបតីផង រើហក៏តឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព
 ដែលមានមត្ត ជាអារម្មណ៍ក្តី មានមត្ត ជាអធិបតីក្តី កាស្រ័យ នូវខន្ធ ១
 ដែលមានមត្ត ជាអារម្មណ៍ផង មានមត្ត ជាអធិបតីផង នូវខន្ធ ២ ... ។

[២៣២] ធម៌ ដែលមានមត្ត ជាហេតុ កាស្រ័យ នូវធម៌ ដែល
 មានមត្ត ជាហេតុផង ធម៌ ដែលមានមត្ត ជាអធិបតីផង រើហក៏តឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ដែលមានមត្ត ជាហេតុ កាស្រ័យ នូវ
 ខន្ធ ១ ដែលមានមត្ត ជាហេតុផង មានមត្ត ជាអធិបតីផង នូវខន្ធ ២ ... ។

មគ្គហេតុកកា មគ្គាធិបតីកា ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាធិបតី
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា មគ្គហេតុកកា មគ្គា-
 ធិបតីកា ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច មគ្គាធិបតី តាយោ ខន្ធា
 ទ្វេ ខទ្វេ ... ។ មគ្គហេតុកកា មគ្គាធិបតីកា ធម្មំ
 បដិច្ច មគ្គហេតុកកា ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា មគ្គហេតុកកា មគ្គាធិបតីកា ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច មគ្គហេតុកកា ច មគ្គាធិបតី ច តាយោ
 ខន្ធា ទ្វេ ខទ្វេ ... ។

(២៣៣) មគ្គាម្ពណ្ណំ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាម្ពណ្ណោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាម្ពណ្ណាប្បច្ចយា អធិបតីប្បច្ចយា
 អនន្តរប្បច្ចយា សមនន្តរប្បច្ចយា សហជាតប្បច្ចយា
 អភាមភាប្បច្ចយា និស្សយប្បច្ចយា ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យា បុរាជាតប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា កម្មប្បច្ច-
 យា អាហារប្បច្ចយា ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ឈានប្បច្ចយា
 មគ្គប្បច្ចយា សម្បយុត្តប្បច្ចយា វិច្ឆយុត្តប្បច្ចយា
 អត្ថប្បច្ចយា នត្ថប្បច្ចយា វិនិកប្បច្ចយា អវិក-
 តប្បច្ចយា ។

(២៣៤) ហេតុយា សត្តរស អាម្ពណ្ណោ
 អធិបតីយា អនន្តរេ សមនន្តរេ សហជាតេ

ធម្មំ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី កាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ដែលមានមគ្គជា
 ហេតុផង ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតីផង រើបើកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធភ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី កាស្រ័យ ខ្ញុំ
 ខន្ធទ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុផង មានមគ្គ ជាអធិបតីផង ខ្ញុំខន្ធទ ២
 ... ។ ធម៌ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុផង ធម៌ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតី កាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុផង ធម៌ ដែល
 មានមគ្គ ជាអធិបតីផង រើបើកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធភ
 ដែលមានមគ្គ ជាហេតុផង មានមគ្គ ជាអធិបតី កាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធទ ១
 ដែលមានមគ្គ ជាហេតុផង មានមគ្គ ជាអធិបតីផង ខ្ញុំខន្ធទ ២ ... ។

(២៣៥) ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអាម្ពណ្ណំ កាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌
 ដែលមានមគ្គ ជាអាម្ពណ្ណំ រើបើកើតឡើង ព្រោះអាម្ពណ្ណប្បច្ចយ
 អធិបតីប្បច្ចយ អនន្តរប្បច្ចយ សមនន្តរប្បច្ចយ សហជាតប្បច្ចយ
 អភាមភាប្បច្ចយ និស្សយប្បច្ចយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយ បុរាជាតប្បច្ចយ
 អាសេវនប្បច្ចយ កម្មប្បច្ចយ អាហារប្បច្ចយ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ ឈាន-
 ប្បច្ចយ មគ្គប្បច្ចយ សម្បយុត្តប្បច្ចយ វិច្ឆយុត្តប្បច្ចយ អត្ថប្បច្ចយ
 នត្ថប្បច្ចយ វិនិកប្បច្ចយ និងអវិកប្បច្ចយ ។

(២៣៦) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មាន៧៖ ១៧ ក្នុងអាម្ពណ្ណប្បច្ចយ
 អធិបតីប្បច្ចយ អនន្តរប្បច្ចយ សមនន្តរប្បច្ចយ សហជាតប្បច្ចយ

អត្ថាមត្តោ វិស្សយេ ឧបវិស្សយេ បុរោជាតេ
 អាសវវេន កម្មេ អាហារេ វេទ្រិយេ ឈារេ មត្តេ
 សម្បយុត្តេ វិប្បយុត្តេ អត្ថិយា នត្ថិយា វិគតេ
 អវិគតេ សត្តាស ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

អនុលោមំ ។

[២៣៥] មគ្គាម្ពណ្ឌំ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាម្ពណ្ឌោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ មគ្គា-
 ម្ពណ្ឌំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ទព្វា ទ្វេ ទទ្វេ ... ។

[២៣៦] មគ្គាម្ពណ្ឌំ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាម្ពណ្ឌោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា មគ្គាម្ពណ្ឌំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ទព្វា ទ្វេ ទទ្វេ ... ។ មគ្គា-
 ម្ពណ្ឌំ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាធិបតិ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអ-
 ធិបតិប្បច្ចយា មគ្គាម្ពណ្ឌំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច មគ្គា-
 ធិបតិ តយោ ទព្វា ទ្វេ ទទ្វេ ... ។ មគ្គាម្ពណ្ឌំ
 ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាម្ពណ្ឌោ ច មគ្គាធិបតិ ច ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា មគ្គាម្ពណ្ឌំ ឯកំ ខន្ធំ
 បដិច្ច មគ្គាម្ពណ្ឌោ ច មគ្គាធិបតិ ច តយោ ទព្វា
 ទ្វេ ទទ្វេ ... ។

អត្ថាមត្តាច្ច័យ វិស្សយាច្ច័យ ឧបវិស្សយាច្ច័យ បុរោជាតាច្ច័យ
 អាសវវេនាច្ច័យ កម្មាច្ច័យ អាហារាច្ច័យ វេទ្រិយាច្ច័យ ឈារា-
 ច្ច័យ មត្តាច្ច័យ សម្បយុត្តាច្ច័យ វិប្បយុត្តាច្ច័យ អត្ថាច្ច័យ
 នត្ថាច្ច័យ វិគតាច្ច័យ វិគតាច្ច័យ វិគតាច្ច័យ មានករៈ ១៧ ។ បណ្ឌិត
 គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះដឹងចុះ ។

ធម៌ អនុលោម ។

[២៣៥] ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ កាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ដែល
 មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព្វ
 កាស្រ័យ ខ្ញុំនហេតុកត្តខ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ ខ្ញុំខន្ធ ២ ... ។

[២៣៦] ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ កាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ដែល
 មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព្វ
 កាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ ខ្ញុំខន្ធ ២ ... ។ ធម៌
 ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតិ កាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព្វ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតិ
 កាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ ខ្ញុំខន្ធ ២ ... ។ ធម៌
 ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតិក្តី កាស្រ័យ
 ខ្ញុំធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិច្ច័យ
 គឺ ខន្ធ ព្វ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ក្តី មានមគ្គ ជាអធិបតិក្តី កាស្រ័យ
 ខ្ញុំខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ ខ្ញុំខន្ធ ២ ... ។

(២៣៧) មគ្គហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គហេតុកោ
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតីប្បច្ចយា មគ្គហេតុកោ ខន្ធ
 បដិច្ច មគ្គហេតុកោ អធិបតី ។ មគ្គហេតុកំ ធម្មំ
 បដិច្ច មគ្គាធិបតី ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតីប្បច្ចយា
 មគ្គហេតុកោ ខន្ធ បដិច្ច មគ្គាធិបតី អធិបតី ។
 មគ្គហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិ-
 បតី ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតីប្បច្ចយា មគ្គហេតុ-
 កោ ខន្ធ បដិច្ច មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច
 អធិបតី ។

(២៣៨) មគ្គាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាធិបតី ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតីប្បច្ចយា មគ្គាធិបតី ខន្ធ បដិច្ច
 មគ្គាធិបតី អធិបតី មគ្គាធិបតី ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធ ខន្ធ ខន្ធ ... ។ មគ្គាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច
 មគ្គាម្មណោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតីប្បច្ចយា មគ្គា-
 ធិបតី ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច មគ្គាម្មណោ តយោ ខន្ធ

(២៣៧) ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែល
 មានមគ្គ ជាហេតុ រើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតីប្បច្ចយ គឺ អធិបតីធម៌
 ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវខន្ធចាំន់ឡាយ ដែលមានមគ្គ ជា
 ហេតុ ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមាន
 មគ្គ ជាហេតុ រើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតីប្បច្ចយ គឺ អធិបតីធម៌
 ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី អាស្រ័យ នូវខន្ធចាំន់ឡាយ ដែលមានមគ្គ
 ជាហេតុ ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិ-
 បតីក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ រើបកើតឡើង ព្រោះនអ-
 ធិបតីប្បច្ចយ គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធចាំន់ឡាយ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ ។

(២៣៨) ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែល
 មានមគ្គ ជាអធិបតី រើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតីប្បច្ចយ គឺ អធិបតី-
 ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី អាស្រ័យ នូវខន្ធចាំន់ឡាយ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតី គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី
 នូវខន្ធ ២ ... ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែល
 មានមគ្គ ជាអធិបតី រើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតីប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣
 ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី

ទ្វេ ខែ ទ្វេ ... ។ មគ្គាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មគ្គ-
 ហេតុកោ ធម្មោ ... នអធិបតីប្បច្ចយា មគ្គាធិបតី
 ខែ បដិច្ច មគ្គហេតុកោ អធិបតី ។ មគ្គាធិបតី
 ធម្មំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ នអធិបតីប្បច្ចយា មគ្គាធិបតី ឯកំ ខន្ធ
 បដិច្ច មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតី ច ភយោ ខន្ធ
 ទ្វេ ខែ ទ្វេ ... ។ មគ្គាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មគ្គហេតុ-
 កោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នអធិបតីប្ប-
 ច្ចយា មគ្គាធិបតី ខែ បដិច្ច មគ្គហេតុកោ ច
 មគ្គាធិបតី ច អធិបតី ។

[២៣៩] មគ្គារម្មណោ មគ្គាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច
 មគ្គារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ នអធិបតីប្បច្ចយា មគ្គា-
 រម្មណោ មគ្គាធិបតី ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ
 ភយោ ខន្ធ ទ្វេ ខែ ទ្វេ ... ។ មគ្គារម្មណោ មគ្គា-
 ធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាធិបតី ធម្មោ ... នអធិ-
 បតីប្បច្ចយា មគ្គារម្មណោ មគ្គាធិបតី ឯកំ ខន្ធ
 បដិច្ច មគ្គាធិបតី ភយោ ខន្ធ ទ្វេ ខែ ទ្វេ ... ។

ខ្យវខ្លួន... ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្យវធម៌ ដែល
 មានមគ្គជាអធិបតី ... ព្រោះនអធិបតីប្បច្ចយ គឺ អធិបតីធម៌ ដែល
 មានមគ្គជាហេតុ អាស្រ័យខ្យវខ្លួនខាងឡាយ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ។
 ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី អា-
 ស្រ័យ ខ្យវធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី រឿបរក្សឡើង ព្រោះនអធិ-
 បតីប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី មានមគ្គជាអធិ-
 បតីក្តី អាស្រ័យ ខ្យវខ្លួន ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ខ្យវខ្លួន ២... ។
 ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតីក្តី អា-
 ស្រ័យ ខ្យវធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី រឿបរក្សឡើង ព្រោះនអធិ-
 បតីប្បច្ចយ គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី មានមគ្គជាអធិបតី
 ក្តី អាស្រ័យ ខ្យវខ្លួនខាងឡាយ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី ។

[២៣៩] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ ខ្យវធម៌
 ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង រឿបរក្ស
 ឡើង ព្រោះនអធិបតីប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍
 អាស្រ័យ ខ្យវខ្លួន ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង មានមគ្គជាអធិបតី
 ផង ខ្លួន ២... ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី អាស្រ័យ ខ្យវធម៌ ដែល
 មានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ... ព្រោះ
 នអធិបតីប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ដែលមានមគ្គជាអធិបតី អាស្រ័យ ខ្យវខ្លួន
 ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង មានមគ្គជាអធិបតីផង ខ្យវខ្លួន ២... ។

មគ្គារម្មណញ្ច មគ្គាធិបតីញ្ច ធម្មំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ
 ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា ទុប្បជ្ឈន្តំ នអធិបតីប្បច្ចយា
 មគ្គារម្មណញ្ច មគ្គាធិបតីញ្ច ឯតំ ខន្ធំ បដិច្ច
 មគ្គារម្មណា ច មគ្គាធិបតី ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ
 ខន្ធទ្វេ ... ។

[២២០] មគ្គហេតុកក្ខ មគ្គាធិបតីញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច មគ្គហេតុកោ ធម្មោ ទុប្បជ្ឈន្តំ នអធិប-
 តីប្បច្ចយា មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច ខន្ធទ្វេ បដិច្ច
 មគ្គហេតុកោ អធិបតី ។ មគ្គហេតុកក្ខ មគ្គាធិ-
 បតីញ្ច ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាធិបតី ធម្មោ ... មគ្គហេតុ-
 កោ ច មគ្គាធិបតី ច ខន្ធទ្វេ បដិច្ច មគ្គាធិបតី អធិ-
 បតី ។ មគ្គហេតុកក្ខ មគ្គាធិបតីញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា ... នអធិប-
 តីប្បច្ចយា មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច ខន្ធទ្វេ
 បដិច្ច មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច អធិបតី ។

ធមិ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី អា-
 ស្រ័យ នូវធមិ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធមិ ដែលមានមគ្គជា
 អធិបតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតីប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពា មាន
 មគ្គ ជាអារម្មណ៍ក្តី មានមគ្គ ជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ខ ដែល
 មានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង មានមគ្គជាអធិបតីផង ខន្ធ ២ ... ។

[២២០] ធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធមិ ដែល
 មានមគ្គជាហេតុផង ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអធិបតីប្បច្ច័យ គឺ អធិបតីធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុ អាស្រ័យ
 នូវខន្ធចាំដ៏ឡាយ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង មានមគ្គជាអធិបតីផង ។
 ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី អាស្រ័យ នូវធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុ
 ផង ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ... គឺ អធិបតីធមិ ដែល
 មានមគ្គជាអធិបតី អាស្រ័យខន្ធចាំដ៏ឡាយ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង
 មានមគ្គជាអធិបតីផង ។ ធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធមិ ដែល
 មានមគ្គជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ នូវធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង ធមិ
 ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ... ព្រោះនអធិបតីប្បច្ច័យ គឺ អធិបតីធមិ
 ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី មានមគ្គជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធចាំដ៏ឡាយ
 ដែលមានមគ្គជាហេតុផង មានមគ្គជាអធិបតីផង ។

(២២៤) មគ្គារម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នប្បវេជាតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតប្ប-
 ច្ចយា បរិបុណ្ណា ទ្វេបិ ។

(២២៥) មគ្គារម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ
 ធម្មោ ... នអារសវនប្បច្ចយា មគ្គារម្មណ៍ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទ្វេ ... ។ មគ្គា-
 រម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាធិបតី ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 នអារសវនប្បច្ចយា មគ្គារម្មណ៍ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 មគ្គាធិបតី តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទ្វេ ... ។ មគ្គា-
 រម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតី ច
 ធម្មោ ... នអារសវនប្បច្ចយា មគ្គារម្មណ៍ ឯកំ ខន្ធំ
 បដិច្ច មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតី ច តយោ ខន្ធា
 ទ្វេ ខន្ធទ្វេ ... ។

(២២៦) មគ្គាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាធិបតី
 ធម្មោ ... នអារសវនប្បច្ចយា មគ្គាធិបតី ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទ្វេ ... ។
 មគ្គាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ ធម្មោ ...
 នអារសវនប្បច្ចយា មគ្គាធិបតី ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 មគ្គារម្មណោ តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទ្វេ ... ។

(២២៧) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ ទ្រុធមិ ដែល
 មានមគ្គជាអារម្មណ៍ រើបកើតឡើង ព្រោះនអារសវនប្បច្ចយ គឺ
 នបច្ឆាជាតប្បច្ចយ គឺ បច្ច័យទាំង ២ មានបរិបូណ៌ច្រើនហើយ ។

(២២៨) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ ទ្រុធមិ
 ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ... ព្រោះនអារសវនប្បច្ចយ គឺ ខន្ធត
 អាស្រ័យ ទ្រុធខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទ្រុធខន្ធ ២ ... ។ ធម៌
 ដែលមានមគ្គជាអធិបតី អាស្រ័យ ទ្រុធមិ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍
 រើបកើតឡើង ព្រោះនអារសវនប្បច្ចយ គឺ ខន្ធត មានមគ្គជាអធិបតី
 អាស្រ័យ ទ្រុធខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទ្រុធខន្ធ ២ ... ។ ធម៌
 ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ
 ទ្រុធមិ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ... ព្រោះនអារសវនប្បច្ចយ គឺ
 ខន្ធត មានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី មានមគ្គជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ ទ្រុធខន្ធ ១
 ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទ្រុធខន្ធ ២ ... ។

(២២៩) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី អាស្រ័យ ទ្រុធមិ ដែល
 មានមគ្គជាអធិបតី ... ព្រោះនអារសវនប្បច្ចយ គឺ ខន្ធត អាស្រ័យ
 ទ្រុធខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ទ្រុធខន្ធ ២ ... ។ ធម៌ ដែល
 មានមគ្គជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ ទ្រុធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ...
 ព្រោះនអារសវនប្បច្ចយ គឺ ខន្ធត ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍
 អាស្រ័យ ទ្រុធខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ទ្រុធខន្ធ ២ ... ។

មគ្គាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតី
 ច ធម្មា ... ឧភាសេវនប្បច្ចយា មគ្គាធិបតី ឯកំ
 ទន្ធិ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតី ច តយោ
 ទន្ធា ទេ ទន្ធា ... ។

(២២២) មគ្គារម្មណោ មគ្គាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច
 មគ្គារម្មណោ ធម្មា ... ឧភាសេវនប្បច្ចយា មគ្គារម្ម-
 ណោ មគ្គាធិបតី ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ
 តយោ ទន្ធា ទេ ទន្ធា ... ។ មគ្គារម្មណោ មគ្គា-
 ធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាធិបតី ធម្មា ... ឧភាសេ-
 វនប្បច្ចយា មគ្គារម្មណោ មគ្គាធិបតី ឯកំ ទន្ធិ
 បដិច្ច មគ្គាធិបតី តយោ ទន្ធា ទេ ទន្ធា ... ។
 មគ្គារម្មណោ មគ្គាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ
 ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា ... ឧភាសេវនប្បច្ចយា មគ្គា-
 រម្មណោ មគ្គាធិបតី ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច មគ្គារម្ម-
 ណោ ច មគ្គាធិបតី ច តយោ ទន្ធា ទេ ទន្ធា ... ។

ធមិ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ក្តី ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី
 កាស្រ័យ ទូរធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ... ព្រោះនាការសវ-
 នប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ក្តី ដែលមានមគ្គជា
 អធិបតីក្តី កាស្រ័យ ទូរខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ទូរខន្ធ ២ ... ។

(២២២) ធមិ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ កាស្រ័យ ទូរធមិ ដែល
 មានមគ្គជាភារម្មណ៍ផង ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ... ព្រោះន-
 ាការសវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ មានមគ្គជាភារម្មណ៍ កាស្រ័យ ទូរខន្ធ ១
 ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ផង ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ទូរខន្ធ ២ ... ។
 ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី កាស្រ័យ ទូរធមិ ដែលមានមគ្គជា
 ភារម្មណ៍ផង ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ... ព្រោះនាការស-
 វនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ មានមគ្គជាអធិបតី កាស្រ័យ ទូរខន្ធ ១ ដែលមាន
 មគ្គជាភារម្មណ៍ផង ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ទូរខន្ធ ២ ... ។ ធមិ
 ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ក្តី ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី កាស្រ័យ
 ទូរធមិ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ផង ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង
 ... ព្រោះនាការសវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ក្តី
 ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី កាស្រ័យ ទូរខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គជាភា-
 រម្មណ៍ផង ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ខន្ធ ២ ... ។

(២២៥) មត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មត្តារម្មណោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា មត្តារម្មណោ ទន្ធ
 បដិច្ច មត្តារម្មណោ ធម្មតោ ។ មត្តារម្មណំ ធម្មំ
 បដិច្ច មត្តាធិបតី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា
 មត្តារម្មណោ ទន្ធ បដិច្ច មត្តាធិបតី ធម្មតោ ។
 មត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មត្តារម្មណោ ច មត្តាធិបតី
 ច ធម្មោ ... នកម្មប្បច្ចយា មត្តារម្មណោ ទន្ធ បដិច្ច
 មត្តារម្មណោ ច មត្តាធិបតី ច ធម្មតោ ។

(២២២) មក្សហតុកំ ធម្មំ បដិច្ច មក្សហតុកោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បដូយា មក្សហតុកំ ខន្ធ
 បដិច្ច មក្សហតុកោ ចេតថា ។ មក្សហតុកំ ធម្មំ
 បដិច្ច មក្សាធិបតី ធម្មោ ... នកម្មប្បដូយា មក្ស-
 ហតុកោ ខន្ធ បដិច្ច មក្សាធិបតី ចេតថា ។ មក្ស-
 ហតុកំ ធម្មំ បដិច្ច មក្សហតុកោ ច មក្សាធិបតី
 ច ធម្មោ ... នកម្មប្បដូយា មក្សហតុកោ ខន្ធ បដិច្ច
 មក្សហតុកោ ច មក្សាធិបតី ច ចេតថា ។

(២៤៥) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ ភាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ដែល
មានមគ្គជាភារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា មាន
មគ្គជាភារម្មណ៍ ភាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធចាំឌីឡាយ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ ។
ធម៌ ដែលមានមគ្គជាភជិបតិ ភាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍
ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលមានមគ្គជាភជិបតិ
ភាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធចាំឌីឡាយ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ ។ ធម៌ ដែល
មានមគ្គជាភារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជាភជិបតិក្តី ភាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌
ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ . . . ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា
ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ក្តី មានមគ្គជាភជិបតិក្តី ភាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធចាំឌី
ឡាយ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ ។

(២២២) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមាន
មគ្គជាហេតុ រួមតែកង្ខើត ព្រោះឧប្បយ្ហ គឺ ចេតនា មានមគ្គជា
ហេតុ អាស្រ័យ នូវខន្ធចាំន័យ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ។ ធម៌ ដែល
មានមគ្គជាអធិបតី អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ . . . ព្រោះ
ឧប្បយ្ហ គឺ ចេតនា មានមគ្គជាអធិបតី អាស្រ័យ នូវខន្ធចាំន័យ
ដែលមានមគ្គជាហេតុ ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមាន
មគ្គជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ . . . ព្រោះ
ឧប្បយ្ហ គឺ ចេតនា មានមគ្គជាហេតុក្តី មានមគ្គជាអធិបតីក្តី
អាស្រ័យ នូវខន្ធចាំន័យ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ។

[២២៧] មត្តាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មត្តាធិបតី ធម្មោ
... នកម្មប្បច្ចយា មត្តាធិបតី ទន្ធន បដិច្ច មត្តាធិ-
បតី ចេតនា បញ្ចា បញ្ញា ។

[២២៨] មត្តារម្មណា មត្តាធិបតីកា ធម្មំ បដិច្ច
មត្តារម្មណោ ធម្មោ ... នកម្មប្បច្ចយា ។ បថម-
យដនេ តីណិ ។

[២២៩] មត្តហេតុកកា មត្តាធិបតីកា ធម្មំ បដិច្ច
មត្តហេតុកោ ធម្មោ ទប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា ។
នុតិយយដនេ តីណិ បញ្ញា ។

[២៣០] មត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មត្តារម្មណោ
ធម្មោ ទប្បជ្ជតិ នវិចារកប្បច្ចយា បរិច្ចណ្ឌំ ។

[២៣១] មត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មត្តារម្មណោ
ធម្មោ ទប្បជ្ជតិ នមត្តប្បច្ចយា មហេតុកំ មត្តារម្ម-
ណំ ឯកំ ទន្ធន បដិច្ច តរយា ទន្ធន ទន្ធន ទន្ធន ... ។

[២៣២] មត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មត្តារម្មណោ
ធម្មោ ទប្បជ្ជតិ នវិជ្ជយុត្តប្បច្ចយា បរិច្ចណ្ឌំ ។
អរូបន្តិ វិយាមេតតំ ។

[២៣៣] នហេតុយា ឯកំ នអធិបតីយា
សត្តរស នបុរេជាតេ សត្តរស នបច្ឆាជាតេ សត្តរស

[២២៧] ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី កាស្រ័យ នូវធមិ ដែល
មានមគ្គជាអធិបតី ... ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា មានមគ្គជាអធិបតី
កាស្រ័យ នូវខន្ធចាំន់ច្បាយ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី មានបញ្ញា ៥ ។

[២២៨] ធមិ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ កាស្រ័យ នូវធមិ ដែល
មានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ... ព្រោះ
នកម្មប្បច្ចយ ។ ក្នុងបឋមយដនៈ (កំណាទី ១) មានវារៈ ៣ ។

[២២៩] ធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុ កាស្រ័យ នូវធមិ ដែលមាន
មគ្គជាហេតុផង ធមិ មានមគ្គជាអធិបតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នកម្មប្បច្ចយ ។ ក្នុងទុតិយយដនៈ (កំណាទី ២) មានបញ្ញា ៣ ។

[២៣០] ធមិ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ កាស្រ័យ នូវធមិ ដែល
មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិចារកប្បច្ចយ បរិច្ចណ្ឌិ ។

[២៣១] ធមិ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ កាស្រ័យនូវធមិ ដែល
មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣
កាស្រ័យ នូវអហេតុកក្នុង ១ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ខន្ធ ២ ... ។

[២៣២] ធមិ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ កាស្រ័យ នូវធមិ ដែល
មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិជ្ជយុត្តប្បច្ចយ បរិច្ចណ្ឌិ
ហើយ ។ តាក្យវាអរូប បណ្ឌិត គប្បីកំណត់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

[២៣៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ១ ក្នុងនអធិបតីប្បច្ចយ មានវារៈ
១៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ចយ មានវារៈ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានវារៈ១៧

នអាសេវនេ នវ នកម្មេ សត្តរស នវិចារកេ
សត្តរស នមក្កេ ឯកំ នវិច្ឆយុត្តេ សត្តរស ។ ឯវំ
គណោតត្ថំ ។

ចច្ចនិយំ ។

[២៥២] ហេតុប្បដ្ឋយា នមនិបត្តយា សត្តរស
... នបុរោជានេ សត្តរស នបច្ឆាជានេ សត្តរស
នអាសេវនេ នកម្មេ នវ នវិចារកេ នវិច្ឆយុត្តេ
សត្តរស ។ ឯវំ គណោតត្ថំ ។

អនុលោមប្បដ្ឋនិយំ ។

[២៥៥] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ឯកំ ...
អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ ។ សន្តិភំ ។ សត្វត្ត
ឯកំ ។ លាភេ សម្បយុត្តេ វិប្បយុត្តេ នត្ថយា
វិគតេ អវិគតេ ឯកំ ។ ឯវំ គណោតត្ថំ ។

ចច្ចនិយានុលោមំ ។

បដិច្ចវិហារ និដ្ឋិតោ ។

សហជាតករោចិ បច្ចយករោចិ និស្សយករោចិ
សំសង្កករោចិ សម្បយុត្តករោចិ បដិច្ចវិហារសនិសោ ។

ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានព្រះ៨ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានព្រះ១៧ ក្នុង
នវិចារកប្បដ្ឋយ មានព្រះ១៧ ក្នុងនមក្កប្បដ្ឋយ មានព្រះ១ ក្នុងនវិច្ឆ-
យុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ១៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ចប់ ចច្ចនិយៈ ។

[២៥២] ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានព្រះ១៧ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ...

ក្នុងនបុរោជានប្បដ្ឋយ មានព្រះ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយ មានព្រះ១៧
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ និងនកម្មប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៨ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយ
និងនវិច្ឆយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ១៧ ។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋនិយៈ ។

[២៥៥] ក្នុងនអាម្មណប្បដ្ឋយ មានព្រះ១ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ

... ក្នុងននន្តរេប្បដ្ឋយ មានព្រះ១ ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយ មាន
ព្រះ១ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងបច្ចយភាវីកសំ មានព្រះ១ ដូច
គ្នា ។ ក្នុងនិយានប្បដ្ឋយ សម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ នត្ថិ-
ប្បដ្ឋយ វិគតប្បដ្ឋយ និងអវិគតប្បដ្ឋយ មានព្រះ១ ។ បណ្ឌិត
គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ចប់ ចច្ចនិយានុលោម ។

ចប់ បដិច្ចវិហារ ។

សហជាតករោចិ បច្ចយករោចិ និស្សយករោចិ សំសង្កករោចិ

សម្បយុត្តករោចិ ប្រវេលាសន្តានិបដិច្ចវិហារនិសោ ។

បញ្ញាវិហារ

(២៥៦) មគ្គារម្មណោ ធម្មោ មគ្គារម្មណស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ មគ្គារម្មណា
ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ បេ ។

(២៥៧) មគ្គារម្មណោ ធម្មោ មគ្គាធិបតីស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ មគ្គារម្មណា ហេតុ
សម្បយុត្តកានំ មគ្គាធិបតីនំ ទទ្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(២៥៨) មគ្គារម្មណោ ធម្មោ មគ្គារម្មណស្ស ច
មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ បេ ។ ឥមំនា កាវណោន សន្តរស បញ្ញា
កាតញ្ច ។

(២៥៩) មគ្គហេតុកោ ធម្មោ មគ្គារម្មណស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយោ មគ្គា
វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ បច្ចវេត្តន្តំ ចេតោបរិយញ្ញាណោន មគ្គ-
ហេតុកុច្ឆិត្តសមន្តីស្ស ចិត្តំ ជានន្តំ មគ្គហេតុកា
ទទ្ធា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសាទុស្ស-
តិញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវុដ្ឋនាយ អា-
រម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បញ្ញាវិហារ

(២៥៦) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ហេតុចាំឡើយ
មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្កដាឡើយ ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ បេ ។

(២៥៧) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ហេតុចាំឡើយ មាន
មគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្កដាឡើយ ដែលមាន
មគ្គជាអធិបតី ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(២៥៨) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ បេ ។ បញ្ញា ទេវ បណ្ឌិត គប្បត្រូវដោយ
ហេតុនេះចុះ ។

(២៥៩) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកប្រាសិយៈ
ចេញអំពីមគ្គ ហើយវិចារណា ខ្ញុំមគ្គ ដឹង ខ្ញុំចិត្តរបស់មគ្គលក្ខណៈប្រកប
ដោយចិត្ត មានមគ្គជាហេតុ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ទទ្ធានំ
ឡើយ មានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃការវិចារណា ខ្ញុំចេតោ-
បរិយញ្ញាណ ខ្ញុំបុព្វេនិវាសាទុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(២៦០) មគ្គាម្ពណ្ឌតុកោ ធម្មោ មគ្គាធិបតីស្ស ធម្មស្ស ការម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ កវុំ កក្កា បច្ចវេក្ខន្តិ ។

(២៦១) មគ្គាម្ពណ្ឌតុកោ ធម្មោ មគ្គាម្មណាស្ស ច មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស ការម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ កវុំ កក្កា បច្ចវេក្ខន្តិ ។

(២៦២) មគ្គាធិបតី ធម្មោ មគ្គាធិបតីស្ស ធម្មស្ស ការម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ កវុំ កក្កា បច្ចវេក្ខន្តិ ។

(២៦៣) មគ្គាធិបតី ធម្មោ មគ្គាម្មណាស្ស ធម្មស្ស ការម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ បច្ចវេក្ខន្តិ ចេតោបរិយញ្ញាណេន មគ្គាធិបតីចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាធន្តិ មគ្គាធិបតី ទុក្ខា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស ការដ្ឋេនាយ ការម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៦០) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ពួកប្រាសាទៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ ខ្ញុំមគ្គ ឲ្យជាវិគោរព ហើយពិចារណា ។

(២៦១) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអាម្ពណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ពួកប្រាសាទៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ ខ្ញុំមគ្គ ឲ្យជាវិគោរព ហើយពិចារណា ។

(២៦២) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ពួកប្រាសាទៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ ខ្ញុំមគ្គ ឲ្យជាវិគោរព ហើយពិចារណា ។

(២៦៣) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអាម្ពណ៍ ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ពួកប្រាសាទៈ ចេញអំពីមគ្គ ពិចារណា ខ្ញុំមគ្គ ដឹង ខ្ញុំចិត្តរបស់ខ្ញុំស្មោះត្រង់ ដោយចិត្ត ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្ញុំចេតោបរិយញ្ញាណ ខ្ញុំបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ ។

[២២៤] មគ្គាធិបតី ធម្មោ មគ្គាវម្មណាស្ស ច
 មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មក្កំ កវុំ កត្វា បច្ចវេត្តន្តំ ។

[២២៥] មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
 មគ្គាវម្មណាស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មក្កំ បច្ចវេត្តន្តំ គេតោ-
 បរិយញ្ញាលោ ន មគ្គហេតុកមគ្គាធិបតីចិត្តសមន្នីស្ស
 ចិត្តំ នាធន្តំ មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
 គេតោបរិយញ្ញាលាស្ស បុរេនិវាសានុស្សតិញ្ញាលាស្ស
 អនាគតសញ្ញាលាស្ស អារម្មណយ អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២២៦] មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
 មគ្គាធិបតីស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មក្កំ កវុំ កត្វា បច្ចវេត្តន្តំ ។

[២២៧] មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច
 ធម្មា មគ្គាវម្មណាស្ស ច មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស

[២២៨] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 មានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយអារ-
 ម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ ខ្ញុំមគ្គ ឲ្យជាទី
 គោរព ហើយគិតវារណា ។

[២២៩] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយ
 អារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ហើយគិតវារណា ខ្ញុំ
 មគ្គ ដឹង ខ្ញុំចិត្ត របស់ពួកលទ្ធកប្រកបដោយចិត្ត ដែលមានមគ្គជាហេតុ
 និងដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយគេតោបរិយញ្ញាលា នន្ទតាំងឡាយ
 ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃការ
 គិតវារណា ខ្ញុំគេតោបរិយញ្ញាលា បុរេនិវាសានុស្សតិញ្ញាលា និង
 អនាគតសញ្ញាលា ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ។

[២៣០] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជា
 អធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយអារម្ម-
 ណាប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ ខ្ញុំមគ្គ ឲ្យជាទីគោរព
 ហើយគិតវារណា ។

[២៣១] ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុក្តី ធម៌
 ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 មានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតីផង

(២៧២) មគ្គហេតុកោ ធម្មោ មគ្គាម្ពណាស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តន្តំ ។

(២៧៣) មគ្គហេតុកោ ធម្មោ មគ្គាធិបតិស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តន្តំ ។ សហជាតាធិបតិ មគ្គហេតុកោធិបតិ សម្បយុត្តកានំ មគ្គាធិបតិនំ ទទ្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៤) មគ្គហេតុកោ ធម្មោ មគ្គាម្ពណាស្ស ច មគ្គាធិបតិស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តន្តំ ។

(២៧៥) មគ្គហេតុកោ ធម្មោ មគ្គហេតុកស្ស ច មគ្គាធិបតិស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ មគ្គហេតុកោធិបតិ សម្បយុត្តកានំ មគ្គហេតុកានក្ខ មគ្គាធិបតិនក្ខ ទទ្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៦) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើឲ្យមគ្គ ឲ្យជាវិគោកា ហើយនិពាណា ។

(២៧៧) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ ឲ្យមគ្គ ឲ្យជាវិគោកា ហើយនិពាណា ។ និសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៧៨) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ ឲ្យមគ្គ ឲ្យជាវិគោកា ហើយនិពាណា ។

(២៧៩) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង ដែលមានមគ្គជាអធិបតិផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៧២) មគ្គាធិបតិ ធម្មោ មគ្គាធិបតិស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ការម្មណាធិបតិ សហ-
 ជាតាធិបតិ ។ ការម្មណាធិបតិ អវិយា មគ្គា វដ្ត-
 ហិត្វា ។ បេ ។ បច្ចុវេត្តន្តិ ។ សហជាតាធិបតិ មគ្គា-
 ធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ទន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ។

(២៧៣) មគ្គាធិបតិ ធម្មោ មគ្គាម្មណស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ការម្មណាធិបតិ
 សហជាតាធិបតិ ។ ការម្មណាធិបតិ អវិយា មគ្គា
 វដ្តហិត្វា ។ បេ ។ បច្ចុវេត្តន្តិ ។ សហជាតាធិបតិ
 មគ្គាធិបតិ អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ មគ្គាម្មណានំ
 ទន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(២៧៤) មគ្គាធិបតិ ធម្មោ មគ្គាហេតុកស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតាធិបតិ
 មគ្គាធិបតិ អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ មគ្គាហេតុកានំ
 ទន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(២៧៥) មគ្គាធិបតិ ធម្មោ មគ្គាម្មណស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ការម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។

(២៧៦) ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 មានមគ្គជាអធិបតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណាធិបតិ និង
 សហជាតាធិបតិ ។ ការម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេត្យាវតីមគ្គ
 ។ បេ ។ ហើយគឺចារណា ។ និងសហជាតាធិបតិ គឺ ធមិ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកុទ្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៧៧) ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធមិ
 ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណា-
 ធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ ការម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ
 ចេត្យាវតីមគ្គ ។ បេ ។ ហើយគឺចារណា ។ និងសហជាតាធិបតិ គឺ
 អធិបតិធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកុទ្ធ
 ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៧៨) ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធមិ
 ដែលមានមគ្គជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ
 គឺ អធិបតិធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកុទ្ធ
 ដែលមានមគ្គជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៧៩) ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធមិ
 ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិផង ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។

អារម្មណាធិបតី អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា ។ បេ ។
 សហជាតាធិបតី មគ្គាធិបតី អធិបតី សម្មយុត្តកាធិ
 មគ្គារម្មណានក្ខ មគ្គាធិបតីនក្ខ ខន្ធានំ អធិបតីប្បច្ច-
 យេន បច្ចុយោ ។

[២៨០] មគ្គាធិបតី ធម្មោ មគ្គហេតុកស្ស ច
 មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
 សហជាតាធិបតី មគ្គាធិបតី អធិបតី សម្មយុត្តកាធិ
 មគ្គហេតុកានក្ខ មគ្គាធិបតីនក្ខ ខន្ធានំ អធិប-
 តីប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

[២៨១] មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
 មគ្គារម្មណស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
 សហជាតាធិបតី មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតី ច អធិ-
 បតី សម្មយុត្តកាធិ មគ្គារម្មណាធិ ខន្ធានំ អធិប-
 តីប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

[២៨២] មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
 មគ្គាធិបតីស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
 សហជាតាធិបតី មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតី ច
 អធិបតី សម្មយុត្តកាធិ មគ្គាធិបតីនំ ខន្ធានំ អធិ-
 បតីប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

អារម្មណាធិបតី គឺ ភូតព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ។ បេ ។ ឯសហជា-
 តាធិបតី គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ជាបច្ច័យ នៃភូត
 សម្មយុត្តកក្ខន្ធ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង មានមគ្គជាអធិបតីផង
 ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

[២៨០] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 មានមគ្គជាហេតុផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយអធិប-
 តីប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតី គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមានមគ្គជា
 អធិបតី ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្មយុត្តកក្ខន្ធ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង
 ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

[២៨១] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអធិ-
 បតីប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតី គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមានមគ្គ
 ជាអារម្មណ៍ក្តី ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្មយុត្ត-
 កក្ខន្ធ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

[២៨២] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយអធិ-
 បតីប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតី គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមានមគ្គ
 ជាអារម្មណ៍ក្តី ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្ម-
 យុត្តកក្ខន្ធ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

[២៧៣] មគ្គារម្មណៈ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
មគ្គារម្មណៈស្ស ច មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស អធិប-
តីប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតាធិបតី មគ្គារម្មណៈ
ច មគ្គាធិបតី ច អធិបតី សម្បយុត្តកានំ មគ្គារម្ម-
ណៈនក្ខ មគ្គាធិបតីនក្ខ ទទ្ធានំ អធិបតីប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ ។

[២៧៤] មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
មគ្គហេតុកោស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
អារម្មណៈធិបតី អរិយា មគ្គា វដ្តហិត្វា មគ្គំ កុំ
កត្វា បច្ចុវេត្តនំ ។

[២៧៥] មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
មគ្គហេតុកោស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
សហជាតាធិបតី មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច
អធិបតី សម្បយុត្តកានំ មគ្គហេតុកោនំ ទទ្ធានំ
អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៧៦] មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច
ធម្មា មគ្គាធិបតីស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ អារម្មណៈធិបតី សហជាតាធិបតី ។

[២៧៧] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ដែលមានមគ្គជា
អធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែល
មានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតី
គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី
ជាបច្ច័យ នៃភូសម្បយុត្តកក្កន ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ដែល
មានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

[២៧៨] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជា
អធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអធិ-
បតីប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណៈធិបតី គឺ ភូតព្រះអរិយៈ ចេញពីមគ្គ
ធ្វើ នូវមគ្គ ឲ្យជាវិភាគ ហើយវិចារណ ។

[២៧៩] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជា
អធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ដោយអធិបតី-
ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតី គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមានមគ្គជា
ហេតុក្តី ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូសម្បយុត្តកក្កន
ដែលមានមគ្គជាហេតុ ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

[២៨០] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ
ជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី បាន
ដល់អារម្មណៈធិបតី និងសហជាតាធិបតី ។ ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ

អារម្មណាធិបតី អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា ។ បេ ។
 សហជាតាធិបតី មគ្គហេតុកា ច មគ្គាធិបតី ច
 អធិបតី សម្បយុត្តកានំ មគ្គាធិបតីនំ ទន្ធានំ អធិ-
 បតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៤៧] មគ្គហេតុកា ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
 មគ្គារម្មណស្ស ច មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស អធិ-
 បតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតី អរិយា
 មគ្គា ។ បេ ។ បច្ចវេក្ខន្តិ ។

[២៤៨] មគ្គហេតុកា ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
 មគ្គហេតុកាស្ស ច មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស អធិ-
 បតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតី មគ្គហេតុ-
 កា ច មគ្គាធិបតី ច អធិបតី សម្បយុត្តកានំ មគ្គ-
 ហេតុកានព្វ មគ្គាធិបតីនព្វ ទន្ធានំ អធិបតីប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[២៤៩] មគ្គារម្មណា ធម្មា មគ្គារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស អនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
 មគ្គារម្មណា ទន្ធា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ មគ្គារម្មណានំ
 ទន្ធានំ អនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចយោ អារដ្ឋជា

អារម្មណាធិបតី គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ។ បេ ។ ឯសហ-
 ជាតាធិបតី គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ដែលមាន
 មគ្គជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលមានមគ្គជា
 អធិបតី ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

[២៤៧] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជា
 អធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌
 ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណា-
 ធិបតី គឺ ពួកព្រះអរិយៈ (ចេញ) អំពីមគ្គ ។ បេ ។ ហើយ
 ពិចារណា ។

[២៤៨] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង ធម៌ ដែល
 មានមគ្គ ជាអធិបតីផង ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតា-
 ធិបតី គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុក្តី ដែលមានមគ្គជា
 អធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង
 ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

[២៤៩] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ គឺ ពួក
 ខន្ធ មុន ។ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ
 ក្រោយ ។ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ អារដ្ឋជា

មគ្គាម្ពណ្ណាចំ ទន្ធាចំ អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៩០) មគ្គាម្ពណ្ណា ធម្មោ មគ្គាធិបតីស្ស ធម្មស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា មគ្គាម្ពណ្ណា ទន្ធា បច្ឆិមាចំ បច្ឆិមាចំ មគ្គាធិបតីចំ ទន្ធាចំ អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ អាវុជ្ជនា មគ្គាធិ- បតីចំ ទន្ធាចំ អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៩១) មគ្គាម្ពណ្ណា ធម្មោ មគ្គាម្ពណ្ណាស្ស ច មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា មគ្គាម្ពណ្ណា ទន្ធា បច្ឆិមាចំ បច្ឆិមាចំ មគ្គាម្ពណ្ណាធម្ម មគ្គាធិបតីធម្ម ទន្ធាចំ អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ អាវុជ្ជនា មគ្គាម្ពណ្ណា- ធម្ម មគ្គាធិបតីធម្ម ទន្ធាចំ អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៩២) មគ្គាធិបតី ធម្មោ មគ្គាធិបតីស្ស ធម្មស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា មគ្គាធិបតី ទន្ធា បច្ឆិមាចំ បច្ឆិមាចំ មគ្គាធិបតីចំ ទន្ធាចំ អនន្ត- រឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ នៃពួកទន្ធា ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

(២៩០) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ គឺ ពួកទន្ធា មុន ។ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃពួកទន្ធា ក្រោយ ។ ដែល មានមគ្គជាអធិបតី ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ អាវុជ្ជនា ជាបច្ច័យ នៃពួក ទន្ធា ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

(២៩១) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយ អនន្តរឃ្យច្ច័យ គឺ ពួកទន្ធា មុន ។ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃពួកទន្ធា ក្រោយ ។ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ផង ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតីផង ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ អាវុជ្ជនា ជាបច្ច័យ នៃពួក ទន្ធា ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ផង ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយ អនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

(២៩២) ធម៌ ដែលមគ្គជាអធិបតី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល មានមគ្គជាអធិបតី ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ គឺ ពួកទន្ធា មុន ។ ដែលមាន មគ្គជាអធិបតី ជាបច្ច័យ នៃពួកទន្ធា ក្រោយ ។ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

[២៩៩] មគ្គារម្មណោ ច មគ្គានិបតិ ច ធម្មា
 មគ្គារម្មណស្ស ច មគ្គានិបតិស្ស ច ធម្មស្ស អនន្ត-
 រវដ្តច្បយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា មគ្គារម្មណោ ច
 មគ្គានិបតិ ច ទដ្ឋា បដ្ឋមា បដ្ឋមា មគ្គារម្មណោ ធាតុ
 មគ្គានិបតិ ធាតុ ទដ្ឋា អនន្តរវដ្តច្បយេន បច្ចយោ ។

[២៩៩] មគ្គារម្មណោ ធម្មា មគ្គារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស សមនន្តរវដ្តច្បយេន បច្ចយោ អនន្តរសនិស្ស ។
 សហជាតប្បច្បយេន បច្ចយោ អត្តមត្តមប្បច្បយេន
 បច្ចយោ និស្សយប្បច្បយេន បច្ចយោ តិសុប្បិ សត្ត-
 រស បញ្ញា កាកា ។

[២៩៩] មគ្គារម្មណោ ធម្មា មគ្គារម្មណស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្បយេន បច្ចយោ អនន្តរឧបនិស្សយោ
 បកក្ខបនិស្សយោ ។ បកក្ខបនិស្សយោ បច្ចវេត្តណា
 បច្ចវេត្តណាយ ឧបនិស្សយប្បច្បយេន បច្ចយោ ។

[៣០០] មគ្គារម្មណោ ធម្មា មគ្គានិ-
 បតិស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្បយេន បច្ច-
 យោ អនន្តរឧបនិស្សយោ បកក្ខបនិស្សយោ ។
 បកក្ខបនិស្សយោ បច្ចវេត្តណា បច្ចវេត្ត-
 ណាយ ឧបនិស្សយប្បច្បយេន បច្ចយោ ។

[២៩៩] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាភាគណ៍ក្នុង ធម៌ ដែលមាន
 មគ្គជាអធិបតី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាភាគណ៍ផង
 ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយអនន្តរវដ្តច្បយេន គឺ ពួកទទ្ធ មុន ។
 ដែលមានមគ្គជាភាគណ៍ក្នុង ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ជាបច្ច័យ នៃពួក
 ទទ្ធ ក្រោយ ។ ដែលមានមគ្គជាភាគណ៍ផង ដែលមានមគ្គជាអធិបតី
 ផង ដោយអនន្តរវដ្តច្បយេន ។

[២៩៩] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាភាគណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានមគ្គជាភាគណ៍ ដោយសមនន្តរវដ្តច្បយេន គឺ បទពិន័យ
 ប្រពៃណីគ្នាផងអនន្តរវដ្តច្បយេន ។ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតវដ្តច្បយេន
 ជាបច្ច័យ ដោយអត្តមត្តមវដ្តច្បយេន ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយវដ្តច្បយេន
 បញ្ញាពិន័យ បដ្ឋមា ត្រូវធ្វើឱ្យដឹងគ្នា ក្នុងបទពិន័យផងចុះ ។

[២៩៩] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាភាគណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានមគ្គជាភាគណ៍ ដោយឧបនិស្សយវដ្តច្បយេន បានដល់អនន្តរ-
 ឧបនិស្សយ និងបកក្ខបនិស្សយ ។ បកក្ខបនិស្សយ គឺ ការពិចារណា
 ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ដោយឧបនិស្សយវដ្តច្បយេន ។

[៣០០] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាភាគណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយឧបនិស្សយវដ្តច្បយេន បានដល់អនន្តរ-
 ឧបនិស្សយ និងបកក្ខបនិស្សយ ។ បកក្ខបនិស្សយ គឺ ការពិចារណា
 (ជាបច្ច័យ) នៃការពិចារណា ដោយឧបនិស្សយវដ្តច្បយេន ។

[៣០១] មគ្គារម្មណោ នម្មោ មគ្គារម្មណស្ស ច
 មគ្គាធិបតិស្ស ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថូបនិស្សយោ ។
 បកត្ថូបនិស្សយោ បច្ចវេត្តនោ បច្ចវេត្តនោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០២] មគ្គហេតុកោ នម្មោ មគ្គហេតុកស្ស
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បកត្ថូប-
 និស្សយោ បរមោ មគ្គា ទុតិយស្ស មគ្គស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សង្ខតំ ។ តតិយោ
 មគ្គោ ចក្កត្ថស្ស មគ្គស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៣០៣] មគ្គហេតុកោ នម្មោ មគ្គារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភារម្មណ្ឌ-
 បនិស្សយោ អវិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ កុំ កត្វា
 បច្ចវេត្តនំ ។

[៣០៤] មគ្គហេតុកោ នម្មោ មគ្គាធិបតិស្ស
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភារម្មណ្ឌប-
 និស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថូបនិស្សយោ ។

[៣០១] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ ជាច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ផង ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយ។ប-
 និស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថូបនិស្សយ ។
 បកត្ថូបនិស្សយ គឺ ការពិចារណា ជាច្ច័យ នៃការពិចារណា
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣០២] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់បកត្ថ-
 ូបនិស្សយ គឺ មគ្គទី ១ ជាច្ច័យ នៃមគ្គទី ២ ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ មគ្គទី ៣ ជាច្ច័យ នៃមគ្គទី ៤
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣០៣] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ភា-
 រម្មណ្ឌូបនិស្សយ គឺ ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ ខ្ញុំមគ្គ
 ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ។

[៣០៤] ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ ជាច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់
 ភារម្មណ្ឌូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថូបនិស្សយ ។

បកត្ថបទិស្សយោ បថមោ មគ្គោ ធុតិយស្ស មគ្គស្ស
តតិយោ មគ្គោ ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស ឧបទិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៥] មគ្គហត្ថុតោ ធម្មោ មគ្គាម្ពណ្ណស្ស
ច មគ្គានិបតិស្ស ច ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបទិស្សយោ អរិ យាមគ្គា វុដ្ឋ-
ហិតា មគ្គំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តន្តិ ។

[៣០៦] មគ្គហត្ថុតោ ធម្មោ មគ្គហត្ថុតស្ស
ច មគ្គានិបតិស្ស ច ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បកត្ថបទិស្សយោ បថមោ មគ្គោ ធុតិ-
យស្ស មគ្គស្ស ។ បេ ។ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៣០៧] មគ្គានិបតិ ធម្មោ មគ្គានិបតិស្ស ធម្មស្ស
ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបទិស្ស-
យោ អនន្តបទិស្សយោ បកត្ថបទិស្សយោ ។ បក-
ត្ថបទិស្សយោ បថមោ មគ្គោ ធុតិយស្ស មគ្គស្ស
តតិយោ មគ្គោ ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស ឧបទិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ចវេត្តណា បច្ចវេត្តណាយ
ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បកត្ថបទិស្សយ គឺ មគ្គទី ១ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គទី ២ មគ្គទី ៣
ជាបច្ច័យ នៃមគ្គទី ២ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣០៥] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហត្ថ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយ
ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្ស្បឈូឧបទិស្សយ គឺ ព្រះអរិយៈទាំង-
ឡាយ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ ខ្វះមគ្គ ឱ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ។

[៣០៦] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហត្ថ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមគ្គជាហត្ថផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយ
ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់បកត្ថបទិស្សយ គឺ មគ្គទី ១ ជាបច្ច័យ
នៃមគ្គទី ២ ។ បេ ។ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣០៧] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្ស្ប-
ឈូឧបទិស្សយ អនន្តបទិស្សយ និងបកត្ថបទិស្សយ ។ បកត្ថបទិស្សយ
គឺ មគ្គទី ១ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គទី ២ មគ្គទី ៣ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គទី ២
ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ការពិចារណា ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា
ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣០៨] មគ្គានិបតិ ធម្មោ មគ្គាម្ពណ្ណាស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភាវន្តណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ មគ្គតូបនិស្សយោ ។ បកតូបនិស្សយោ បច្ចវេត្តណា បច្ចវេត្តណាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៩] មគ្គានិបតិ ធម្មោ មគ្គាហេតុកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បកតូបនិស្សយោ បរមោ មគ្គោ ។ បេ ។ ចកុត្តស្ស មគ្គស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១០] មគ្គានិបតិ ធម្មោ មគ្គាម្ពណ្ណាស្ស ច មគ្គានិបតិស្ស ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភាវន្តណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ មគ្គតូបនិស្សយោ ។ មគ្គតូបនិស្សយោ បច្ចវេត្តណា បច្ចវេត្តណាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១១] មគ្គានិបតិ ធម្មោ មគ្គាហេតុកស្ស ច មគ្គានិបតិស្ស ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ មគ្គតូបនិស្សយោ បរមោ មគ្គោ ។ បេ ។ ចកុត្តស្ស មគ្គស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៨] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ភាវន្តណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ ការវិចារណា ជាបច្ច័យ នៃការវិចារណា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣០៩] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់បកតូបនិស្ស័យ គឺ មគ្គវិ ១ ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គវិ ២ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣១០] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុផល មានមគ្គជាអធិបតិផល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ភាវន្តណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ ការវិចារណា ជាបច្ច័យ នៃការវិចារណា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣១១] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុផល ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិផល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់បកតូបនិស្ស័យ គឺ មគ្គវិ ១ ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គវិ ២ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣០២) មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
 មគ្គារម្មណស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អនន្តរូបនិស្សយោ មគ្គតូបនិស្សយោ ។ មគ្គ-
 តូបនិស្សយោ បច្ចវេត្តណា បច្ចវេត្តណាយ ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣០៣) មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
 មគ្គាធិបតីស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អនន្តរូបនិស្សយោ មគ្គតូបនិស្សយោ ។ មគ្គ-
 តូបនិស្សយោ បច្ចវេត្តណា បច្ចវេត្តណាយ ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣០៤) មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
 មគ្គារម្មណស្ស ច មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ មគ្គ-
 តូបនិស្សយោ ។ មគ្គតូបនិស្សយោ បច្ចវេត្តណា
 បច្ចវេត្តណាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣០៥) មគ្គហត្ថកោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
 មគ្គារម្មណស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ការម្មណូបនិស្សយោ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិតា
 មគ្គំ កវុំ កត្វា បច្ចវេត្តន្តិ ។

(៣១២) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកក្ខន្ធនិស្សយ ។
 បកក្ខន្ធនិស្សយ គឺ ការវិចារណា ជាបច្ច័យ ខែការវិចារណា
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣១៣) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមាន
 មគ្គជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកក្ខន្ធនិស្សយ ។
 បកក្ខន្ធនិស្សយ គឺ ការវិចារណា ជាបច្ច័យ ខែការវិចារណា ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣១៤) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែល
 មានមគ្គអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង
 ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់
 អនន្តរូបនិស្សយ និងបកក្ខន្ធនិស្សយ ។ បកក្ខន្ធនិស្សយ គឺ ការ
 វិចារណា ជាបច្ច័យ ខែការវិចារណា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣១៥) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហត្ថក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជា
 អធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណូបនិស្សយ គឺ ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ
 ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ ខ្ញុំមគ្គ ឱ្យជាវិចារណា ហើយវិចារណា ។

[៣០៦] មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតិ ច ធម្មា
 មគ្គហេតុកាស្ស ច មគ្គស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ បកក្ខបនិស្សយោ បដោ មគ្គោ ធុតិយស្ស
 មគ្គស្ស តតិយោ មគ្គោ ចក្កុក្ខស្ស មគ្គស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៧] មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតិ ច
 ធម្មា មគ្គាធិបតិស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ការម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
 មកក្ខបនិស្សយោ ។ បកក្ខបនិស្សយោ បដោ
 មគ្គោ ធុតិយស្ស មគ្គស្ស តតិយោ មគ្គោ ចក្កុក្ខស្ស
 មគ្គស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៨] មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតិ ច ធម្មា
 មគ្គារម្មណស្ស ច មគ្គាធិបតិស្ស ច ធម្មស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ្ឌបនិស្សយោ
 អរិយា មគ្គោ វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ តវុំ តាត្វា បច្ចវេត្តន្តំ ។

[៣០៩] មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតិ ច ធម្មា
 មគ្គហេតុកាស្ស ច មគ្គាធិបតិស្ស ច ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បកក្ខបនិស្សយោ

[៣១០] ធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធមិ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ បានដល់បកក្ខបនិស្សយ គឺ មគ្គទី ១ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ
 ទី ២ មគ្គទី ៣ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គទី ២ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣១១] ធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធមិ ដែលមានមគ្គជា
 អធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ្ឌបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកក្ខប-
 និស្សយ ។ បកក្ខបនិស្សយ គឺ មគ្គទី ១ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គទី ២
 មគ្គទី ៣ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គទី ២ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣១២] ធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធមិ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធមិ
 ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្ម-
 ណ្ឌបនិស្សយ គឺ ព្រះអរិយៈវាំងឡាយ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ ឲ្យមគ្គ
 ឲ្យជាទីគោរព ហើយវិចារណា ។

[៣១៣] ធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធមិ ដែលមានមគ្គជាអ-
 ធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង ធមិ ដែលមាន
 មគ្គ ជាអធិបតីផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់បកក្ខបនិស្សយ

បឋមោ មត្តោ ទុតិយស្ស មត្តស្ស តតិយោ បត្តោ
ចតុត្ថស្ស មត្តស្ស ឧបទ័ស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣២០] មត្តារម្មណោ ធម្មោ មត្តារម្មណស្ស
ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា
មត្តារម្មណា ទុត្តា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ មត្តារម្មណាណំ
ទុត្តាណំ អាសេវនប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

[៣២១] មត្តារម្មណោ ធម្មោ មត្តាធិបតីស្ស
ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ មនន្តរសន្តិសំ
នវំ បញ្ញា កាតត្វា ។ អាវច្ឆនា ន កាតត្វា ។

[៣២២] មត្តារម្មណោ ធម្មោ មត្តារម្មណស្ស
ធម្មស្ស កក្កប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ សហជាតប្បច្ចុយេន
បច្ចុយោ ជាតាទណីកា នត្ថំ សត្តរស បញ្ញា
កាតត្វា ។ មត្តារម្មណោ ធម្មោ មត្តារម្មណស្ស
ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចុយេន
បច្ចុយោ លាទប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ មត្តប្បច្ចុយេន
បច្ចុយោ សម្បយុត្តប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ អត្ថិប្បច្ចុ-
យេន បច្ចុយោ ។ ឥមេ សត្ត បច្ចុយោ សត្តរស
បញ្ញា ហេតុសន្តិសា ។ នត្ថិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ

នី មត្តវិ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃមត្តវិ ២ មត្តវិ ៣ ជាបច្ច័យ នៃ
មត្តវិ ២ ដោយឧបទ័ស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣២០] ធម៌ ដែលមានមត្តជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមត្តជាអារម្មណ៍ ដោយការសរនប្បច្ច័យ គឺ ពួកទទ្ធ មុន ។
ដែលមានមត្តជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃពួកទទ្ធ ក្រោយ ។ ដែលមាន
មត្តជាអារម្មណ៍ ដោយការសរនប្បច្ច័យ ។

[៣២១] ធម៌ ដែលមានមត្តជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមត្តជាគតិបតី ដោយការសរនប្បច្ច័យ គឺ បញ្ញា វិ បណ្ឌិត
ត្រូវធ្វើឱ្យប្រហែលគ្នា នឹងអនន្តរេប្បច្ច័យចុះ ។ ការពិចារណា បណ្ឌិត
មិនត្រូវធ្វើឡើយ ។

[៣២២] ធម៌ ដែលមានមត្តជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមត្តជាអារម្មណ៍ ដោយកក្កប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហ-
ជាតប្បច្ច័យ គឺ តាតាណិកា មិនមាន។ ឯបញ្ញា ទាវិ បណ្ឌិត
ត្រូវធ្វើផងចុះ ។ ធម៌ ដែលមានមត្ត ជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមានមត្តជាអារម្មណ៍ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយលាទប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយមត្តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ច័យទាំង ៧ នេះ មានបញ្ញា ទាវិ
ប្រហែលគ្នា នឹងហេតុប្បច្ច័យដែរ ។ ជាបច្ច័យ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ

វិភត្តប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ អនន្តរសនិសា ។ អវិភត្តប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ សត្តរស បញ្ញា ។

(៣២៣) ហេតុយោ សត្តរស អារម្មណេន ធរៈ អធិបតីយោ ឯករឹស អនន្តរេន ធរៈ សមនន្តរេន ធរៈ សហជាតេ សត្តរស អញ្ញាមញ្ញោ សត្តរស ធិស្សយេន សត្តរស ឧបធិស្សយេន ឯករឹស អាសាវេន ធរៈ កក្កោ សត្តរស អាហារេន ភ័ន្ត្រិយេន ឈារេន មាត្រុ សម្បយុត្តេ សត្តរស អត្ថិយោ សត្តរស ធន្ថិយោ នរេន វិភត្តេ ធរៈ អវិភត្តេ សត្តរស ។ ឯវំ គណោតត្ថំ ។

អនុលោមំ ។

(៣២៤) មគ្គារម្មណោ ធម្មោ មគ្គារម្មណស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ ឧបធិស្សយេន ប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ ។

(៣២៥) មគ្គារម្មណោ ធម្មោ មគ្គាធិបតីស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ ឧបធិស្សយេន ប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ ដោយវិភត្តប្បដ្ឋាន គឺ ប្រហែលគ្នា នឹងអនន្តរាប្បដ្ឋានដែរ ។ ជាបច្ច័យ ដោយវិភត្តប្បដ្ឋាន គឺ មានបញ្ញា ១៧ ។

(៣២៣) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានព័រៈ ១៧ ក្នុងការម្សណប្បដ្ឋាន មានព័រៈ ៩ ក្នុងអធិបតីប្បដ្ឋាន មានព័រៈ ១១ ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋាន មានព័រៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរាប្បដ្ឋាន មានព័រៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋាន មានព័រៈ ១៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋាន មានព័រៈ ១៧ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋាន មានព័រៈ ១៧ ក្នុងឧបធិស្សយប្បដ្ឋាន មានព័រៈ ១១ ក្នុងអាសាវប្បដ្ឋាន មានព័រៈ ៩ ក្នុងកក្កោប្បដ្ឋាន មានព័រៈ ១៧ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋាន ភ័ន្ត្រិយប្បដ្ឋាន ឈារប្បដ្ឋាន មាត្រុប្បដ្ឋាន និងសម្បយុត្តប្បដ្ឋាន មានព័រៈ ១៧ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋាន មានព័រៈ ១៧ ក្នុងធន្ថិប្បដ្ឋាន មានព័រៈ ៩ ក្នុងវិភត្តប្បដ្ឋាន មានព័រៈ ៩ ក្នុងអវិភត្តប្បដ្ឋាន មានព័រៈ ១៧ ។ បណ្ឌិតតប្បកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

(៣២៤) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយសហជាតប្បដ្ឋាន ជាបច្ច័យ ដោយឧបធិស្សយប្បដ្ឋាន ។

(៣២៥) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយសហជាតប្បដ្ឋាន ជាបច្ច័យ ដោយឧបធិស្សយប្បដ្ឋាន ។

[៣២៦] មគ្គាម្ពណ្ឌោ នធម្មោ មគ្គាម្ពណ្ឌស្ស ច
មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចុ-
យោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣២៧] មគ្គហតុកោ នធម្មោ មគ្គហតុកស្ស
ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣២៨] មគ្គហតុកោ នធម្មោ មគ្គាម្ពណ្ឌស្ស
ធម្មស្ស អាម្ពណ្ឌប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣២៩] មគ្គហតុកោ នធម្មោ មគ្គាធិបតីស្ស
ធម្មស្ស អាម្ពណ្ឌប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតប្បច្ចុ-
យេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣៣០] មគ្គហតុកោ នធម្មោ មគ្គាម្ពណ្ឌស្ស
ច មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស អាម្ពណ្ឌប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣៣១] មគ្គហតុកោ នធម្មោ មគ្គហតុកស្ស
ច មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣២៦] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអាម្ពណ្ឌ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមគ្គជាអាម្ពណ្ឌផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣២៧] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានមគ្គជាហតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។

[៣២៨] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមគ្គជាអាម្ពណ្ឌ ដោយអាម្ពណ្ឌប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣២៩] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានមគ្គជាអធិបតី ដោយអាម្ពណ្ឌប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៣០] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានមគ្គជាអាម្ពណ្ឌផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយអា-
ម្ពណ្ឌប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៣១] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមគ្គជាហតុផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៣២] មគ្គានិបតិ ធម្មោ មគ្គានិបតិស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣៣] មគ្គានិបតិ ធម្មោ មគ្គាម្ពណ្ណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣៤] មគ្គានិបតិ ធម្មោ មគ្គហេតុតេស្តស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣៥] មគ្គានិបតិ ធម្មោ មគ្គាម្ពណ្ណស្ស ច មគ្គានិបតិស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣៦] មគ្គានិបតិ ធម្មោ មគ្គហេតុតេស្តស្ស ច មគ្គានិបតិស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣៧] មគ្គាម្ពណ្ណោ ច មគ្គានិបតិ ច ធម្មោ មគ្គាម្ពណ្ណស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣៨] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៣៩] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៤០] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៤១] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិផង ដោយ សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៤២] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិផង ដោយ សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៤៣] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមាន មគ្គជាអធិបតិក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយ សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣៣៨) មន្ត្រាប្បយោ ធម្មត្ថាធិបតិ ច ធម្មា
មន្ត្រាធិបតិស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បវត្តយេន បច្ចៈ
យោ ឧបនិស្សយប្បវត្តយេន បច្ចៈយោ ។

[၈၈၈] မန္တလေးမြို့နယ် ဝ မန္တလေးမြို့ ဝ
 မန္တလေးမြို့နယ် ဝ မန္တလေးမြို့ ဝ မန္တလေးမြို့
 မန္တလေးမြို့နယ် ဝ မန္တလေးမြို့ ဝ မန္တလေးမြို့
 မန္တလေးမြို့နယ် ဝ မန္တလေးမြို့ ဝ မန္တလေးမြို့
 မန္တလေးမြို့နယ် ဝ မန္တလေးမြို့ ဝ မန္တလေးမြို့

[៣៤០] មន្ត្រីហេតុកោ ច មន្ត្រីជំរាត់ ច មន្ត្រី
មន្ត្រីវាចនាស្តី ជំនួយ អាមាត្យណាមួយចំនួន មន្ត្រីយោ
ឧបជំនួយមួយចំនួន មន្ត្រីយោ ។

[illegible]

(၁၆၆) မန္တလေးတိုင်း ၈ မန္တလေး ၈ မန္တလေး
မန္တလေးတိုင်း ၈ မန္တလေး ၈ မန္တလေး
မန္တလေးတိုင်း ၈ မန္တလေး ၈ မန္တလေး
မန္တလေးတိုင်း ၈ မန္တလေး ၈ မန္တလေး

[៣៤៣] មគ្គហេតុតោ ធ មគ្គាធិបតី ធ
 ធម្មា មគ្គាធម្មណស្ស ធ មគ្គាធិបតីស្ស ធ ធម្មស្ស
 គូបជីស្សយប្បត្តយេន បច្ចុយោ ។

(៣៣៨) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ
ជាអធិបត្តិក្តី ជាច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបត្តិ ដោយសហ-
ជាតប្បច្ច័យ ជាច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយច្ច័យ ។

(៣៣៧) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាភាវូណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ
ជាអធិបត្តិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាភាវូណ៍ផង ធម៌
ដែលមានមគ្គជាអធិបត្តិផង ដោយសហជាតិបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយេបច្ច័យ ។

(៣២០) ធម៌ ដែលមានគុណ្ឌជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានគុណ្ឌជា
អធិបតីក្តី ជាច្បើយ នៃធម៌ ដែលមានគុណ្ឌជាភាវូណ៍ ដោយភាវូ
ណច្បើយ ជាច្បើយ ដោយឧបសម្ព័យច្បើយ ។

(៣៤១) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ធម៌ ដែលមានមគ្គជា
អធិបត្តិ ជាច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ដោយសហជា-
តច្ច័យ ជាច្ច័យ ដោយឧបាស្សយច្ច័យ ។

(៣២២) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជា
អធិបតីក្តី ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយសហជា-
តច្បង ជាច្រើន ដោយទុច្ចរិតស្វយច្បង ។

(៣៤៣) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជា
អធិបត្តិក្តី ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ដែលមាន
មគ្គជាអធិបត្តិផង ដោយទប់ស្កូយច្បាស់ ។

[៣៤៤] មគ្គហេតុភោ ច មគ្គាធិបតិ ត
 ធម្មា មគ្គហេតុភកស្ស ច មគ្គាធិបតិស្ស ច ធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន មច្ចយេន ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 មច្ចយេន ។

[៣៤៥] នហេតុយក ឯតវីស នការម្មណ សត្ត-
 រស នការម្មណ តហិតេ បកតារម្មណម្យំ ឧបទិ-
 ស្សយារម្មណម្យំ ទ្វេ ធិដ្ឋន្តិ នអធិបតិយា ឯតវីស
 នអនន្តរេ នសមនន្តរេ នសហជាតេ នអត្តាប្បកា-
 នធិស្សយេ នឧបទិស្សយេ នបុរេជានេ នបច្ឆាជានេ
 នអាសវេនេ នកក្កេ នវិចារកេ នអាហារេ នវត្ថ្រិយេ
 នឈានេ នមគ្គេ នសម្បយុត្តេ នវិប្បយុត្តេ នោមត្ត-
 យា នោនត្ថិយា នោវិគតេ នោវិគតេ ឯតវីស ។
 ឯវំ តណោតតំ ។

បច្ចេនីយំ ។

[៣៤៦] ហេតុប្បច្ចយា នការម្មណ សត្ត-
 រស . . . នអធិបតិយា នអនន្តរេ នសមនន្តរេ
 នឧបទិស្សយេ នបុរេជានេ នបច្ឆាជានេ នអាស-
 វេនេ នកក្កេ នវិចារកេ នអាហារេ នវត្ថ្រិយេ

[៣៤៧] ធមិ វេលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធមិ វេលមានមគ្គជា
 អធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ វៃធមិ វេលមានមគ្គជាហេតុផល ធមិ វេល
 មានមគ្គជាអធិបតីផល ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧប-
 ទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៤៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានព្រះ២១ ក្នុងនការម្មណប្បច្ច័យ
 មានព្រះ ១៧ កាលបើនការម្មណប្បច្ច័យ លោកសង្គ្រោះយកហើយ
 ការម្មណ៍ទាំងពីរ គឺ ធម្មការម្មណ៍ក្តី ឧបទិស្សយារម្មណ៍ក្តី វែងដាច់
 ចេញពីគ្នា ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានព្រះ ២១ ក្នុងនឧបទិស្សប្បច្ច័យ
 នសមនន្តរេប្បច្ច័យ នសហជាតប្បច្ច័យ នអត្តាប្បកាប្បច្ច័យ នធិស្សយ-
 ប្បច្ច័យ នឧបទិស្សយប្បច្ច័យ នបុរេជានប្បច្ច័យ នបច្ឆាជានប្បច្ច័យ
 នអាសវេនប្បច្ច័យ នកក្កប្បច្ច័យ នវិចារកប្បច្ច័យ នអាហារេប្បច្ច័យ ន-
 វត្ថ្រិយប្បច្ច័យ នឈានប្បច្ច័យ នមគ្គប្បច្ច័យ នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
 នប្បវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ នោមត្តប្បច្ច័យ នោនត្ថិប្បច្ច័យ នោវិគតប្បច្ច័យ នធិ-
 នោនវិគតប្បច្ច័យ មានព្រះ២១ ។ បណ្ឌិត តប្បកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

៧ បច្ចេនីយំ ។

[៣៤៩] ក្នុងនការម្មណប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 . . . ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ នឧបទិស្សប្បច្ច័យ នសមនន្តរេប្បច្ច័យ នឧប-
 ទិស្សយប្បច្ច័យ នបុរេជានប្បច្ច័យ នបច្ឆាជានប្បច្ច័យ នអាសវេនប្ប-
 ច្ច័យ នកក្កប្បច្ច័យ នវិចារកប្បច្ច័យ នអាហារេប្បច្ច័យ នវត្ថ្រិយប្បច្ច័យ

ឧប្បន្នតិក
បញ្ញាវិវេ

[៣២៨] ឧប្បន្នតិក ឧប្បន្នតិក ឧប្បន្នតិក ឧប្បន្នតិក
ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចុយោ ឧប្បន្នតិក ហេតុ សម្បយុត្ត-
កានំ ទន្ធានំ ចិត្តសម្បដ្ឋានានាម រូបានំ ហេតុប្បដ្ឋ-
ានយេន បច្ចុយោ បដិសន្ធិកុណោ ឧប្បន្នតិក ហេតុ
សម្បយុត្តកានំ ទន្ធានំ តាមត្ថា ច រូបានំ ហេតុ-
ប្បដ្ឋានយេន បច្ចុយោ ។

[៣២៩] ឧប្បន្នតិក ឧប្បន្នតិក ឧប្បន្នតិក ឧប្បន្នតិក
អាម្មណប្បដ្ឋានយេន បច្ចុយោ ឧប្បន្នតិក ចត្តំ អនិច្ចតោ
ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនំ វិបស្សនតិ អភិធម្មតិ
តំ អាត្ម អតោ ឧប្បន្នតិក ឧប្បន្នតិក វិចិត្តិយា...
ឧប្បន្នតិក ... ទោមនស្សំ ... ឧប្បន្នតិក សោត ... យានំ
ជីវំ កាយំ រូប សន្ម កន្ធ�ោ វេស ដោជ្ជន្ទ វត្ថុ ...
ឧប្បន្នតិក ទន្ធានំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្ស-
នំ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បន្នតិក ឧប្បន្នតិក ចត្តុតា
រូបំ វិបស្សនំ ធិត្វាយ សោតតាត្ថយា សន្មំ សុណាតិ
ឧប្បន្នតិក ទន្ធានំ ឧប្បន្នតិក ឧប្បន្នតិក ឧប្បន្នតិក
ណាមប្បដ្ឋានយេន បច្ចុយោ ។

ឧប្បន្នតិកៈ
បញ្ញាវិវេ

[៣៣០] ឧប្បន្នតិក ឧប្បន្នតិក ឧប្បន្នតិក ឧប្បន្នតិក
ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចុយោ ឧប្បន្នតិក ហេតុ សម្បយុត្ត-
កានំ ទន្ធានំ ចិត្តសម្បដ្ឋានានាម រូបានំ ហេតុប្បដ្ឋ-
ានយេន បច្ចុយោ បដិសន្ធិកុណោ ឧប្បន្នតិក ហេតុ
សម្បយុត្តកានំ ទន្ធានំ តាមត្ថា ច រូបានំ ហេតុ-
ប្បដ្ឋានយេន បច្ចុយោ ។

[៣៣១] ឧប្បន្នតិក ឧប្បន្នតិក ឧប្បន្នតិក ឧប្បន្នតិក
ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចុយោ ឧប្បន្នតិក ចត្តំ អនិច្ចតោ
ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនំ វិបស្សនតិ អភិធម្មតិ
តំ អាត្ម អតោ ឧប្បន្នតិក ឧប្បន្នតិក វិចិត្តិយា...
ឧប្បន្នតិក ... ទោមនស្សំ ... ឧប្បន្នតិក សោត ... យានំ
ជីវំ កាយំ រូប សន្ម កន្ធ�ោ វេស ដោជ្ជន្ទ វត្ថុ ...
ឧប្បន្នតិក ទន្ធានំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្ស-
នំ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បន្នតិក ឧប្បន្នតិក ចត្តុតា
រូបំ វិបស្សនំ ធិត្វាយ សោតតាត្ថយា សន្មំ សុណាតិ
ឧប្បន្នតិក ទន្ធានំ ឧប្បន្នតិក ឧប្បន្នតិក ឧប្បន្នតិក
ណាមប្បដ្ឋានយេន បច្ចុយោ ។

[៣៥០] អនុប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ចម្មស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុប្បន្នេ វូបេ ...
 សន្តេ កន្តេ វសេ ដោដ្ឋេត្វេ ... អនុប្បន្នេ ខន្ធទ
 អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ ។ បេ ។
 ដោមនស្សំ ឧប្បន្នតិ អនុប្បន្នោ ខន្ធទា ឥន្ទ្រិវិជញ្ញា-
 ណស្ស វេតោបរិយញ្ញាណស្ស មហាគតំសញ្ញាណស្ស
 អារម្មណយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៥១] ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ចម្មស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប្បន្នំ ចត្តំ ...
 កាយំ វូបេ សន្តេ កន្តេ វសេ ដោដ្ឋេត្វេ វត្ថុំ ...
 ឧប្បន្នំ ខន្ធទ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ ។ បេ ។
 ដោមនស្សំ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នំ ខន្ធទា ឥន្ទ្រិវិជញ្ញា-
 ណស្ស ។ បេ ។ អារម្មណយ អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៣៥២] ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ចម្មស្ស
 អនិច្ចតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណានិច្ចតំ សមា-
 ណានិច្ចតំ ។ អារម្មណានិច្ចតំ ឧប្បន្នំ ចត្តំ
 តវុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទន្ធិតិ តំ តវុំ កត្វា
 ។ បេ ។ ធិដ្ឋំ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នំ សោតំ ...

[៣៥០] ធម៌ ដែលមិនទាន់កើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលកើតឡើងហើយ ដោយការម្នាញប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល (ឃើញច្បាស់
 ខ្ញុំភ្នែកប្រ ដែលមិនទាន់កើតឡើងហើយ . . . ខ្ញុំភ្នែកសំរឿង ភ្នែកភ្លិន ភ្នែក
 វសេ ភ្នែកដាវដ្ឋក្ខៈ . . . ខ្ញុំភ្នែកខន្ធ ដែលមិនទាន់កើតឡើងហើយ ជាមិន
 ឡើង ជាទុក្ខ មិនមែនខន្ធ ។ បេ ។ គោមនស្ស កើតឡើង ភ្នែកខន្ធ ដែល
 មិនទាន់កើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្ញុំឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណ
 ចោតបរិយញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយការម្នាញប្បច្ច័យ ។

[៣៥១] ធម៌ ដែលកំពុងកើតឡើង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលកើត
 ឡើងហើយ ដោយការម្នាញប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល (ឃើញច្បាស់) ខ្ញុំចក្ខុ
 ដែលកំពុងកើតឡើង . . . ខ្ញុំកាយ ភ្នែកប្រ ភ្នែកសំរឿង ភ្នែកភ្លិន ភ្នែកវសេ
 ភ្នែកដាវដ្ឋក្ខៈ ភ្នៈ . . . ខ្ញុំភ្នែកខន្ធ ដែលកំពុងកើតឡើង ជាមិនឡើង ជា
 ទុក្ខ មិនមែនខន្ធ ។ បេ ។ គោមនស្ស កើតឡើង ភ្នែកខន្ធ ដែល
 កំពុងកើតឡើង ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្ញុំឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណ ។ បេ ។
 ដោយការម្នាញប្បច្ច័យ ។

[៣៥២] ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 កើតឡើងហើយ ដោយអនិច្ចតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណានិច្ចតំ និង
 សមាណានិច្ចតំ ។ អារម្មណានិច្ចតំ គឺ បុគ្គល ធ្វើ ខ្ញុំចក្ខុ ដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យជាទិគារា ហើយត្រេកអរ រីករាយ ធ្វើ ខ្ញុំចក្ខុខោរ ឲ្យ
 ជាទិគារា ។ បេ ។ ធិដ្ឋំ កើតឡើង ខ្ញុំត្រចៀក ដែលកើតឡើងហើយ ...

យោង ជំនុំ កាយ រូប សឡេ កន្ទ រាស ដោដ្ឋព្វ
 វត្ថុ ... ឧប្បន្ន ឧទ្ធ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិ-
 នន្តតិ តំ កុំ កត្វា រាគា ឧប្បន្នតិ ។ បេ ។ សហ-
 ជាតាធិបតិ ឧប្បន្នា អធិបតិ សម្មយុត្តកាមំ ជិត្ត-
 សុត្តានានក្ខ រូបាមំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៥៣] អនុប្បន្នា ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ អនុប្បន្ន
 រូប ... សឡេ កន្ទ រាស ដោដ្ឋព្វ ... អនុប្បន្ន
 ឧទ្ធ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្តតិ តំ កុំ កត្វា
 រាគា ឧប្បន្នតិ ជិត្ត ឧប្បន្នតិ ។

[៣៥៤] ឧប្បាទិ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ឧប្បាទិ
 ចត្ថំ ... កាយ រូប ... ដោដ្ឋព្វ វត្ថុ ... ឧប្បាទិ
 ឧទ្ធ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្តតិ តំ កុំ កត្វា
 រាគា ឧប្បន្នតិ ជិត្ត ឧប្បន្នតិ ។

ប្រមុះ អណ្ណាត កាយ ភូតរូប ភូតសំរោង ភូតភិម ភូតរាស ភូត
 ដោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ ... ចុត្តល ធ្វើ ខ្ញុំភូតខន្ធ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យ
 ជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រកៈ ធ្វើ ខ្ញុំភូតខន្ធនោះ ដែល
 កើតឡើងហើយ ឲ្យជាទីគោរព រើបកើតឡើង ។ បេ ។ ឯសហជា-
 តាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃភូត
 សម្មយុត្តកធម៌ផង ភូតចិត្តសមុដ្ឋានប្រដង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៣៥៣] ធម៌ ដែលមិនខាន់កើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលកើតឡើងហើយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សោយធិបតិ គឺ
 ចុត្តល (ធ្វើ) ខ្ញុំភូតរូប ដែលមិនខាន់កើតឡើងហើយ ... ខ្ញុំភូត
 សំរោង ភូតភិម ភូតរាស ភូតដោដ្ឋព្វៈ ... ចុត្តល ធ្វើ ខ្ញុំភូតខន្ធ
 ដែលមិនខាន់កើតឡើងហើយ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ
 រកៈ ធ្វើ ខ្ញុំភូតខន្ធនោះ ដែលមិនខាន់កើតឡើងហើយ ឲ្យជាទីគោរ-
 ព រើបកើតឡើង ទិដ្ឋ កើតឡើង ។

[៣៥៤] ធម៌ ដែលកំពុងកើតឡើង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 កើតឡើងហើយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សោយធិបតិ គឺ
 ចុត្តល ធ្វើ ខ្ញុំចត្ថុ ដែលកំពុងកើតឡើង ... ខ្ញុំកាយ ភូតរូប ...
 ខ្ញុំភូតដោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ ... ធ្វើ ខ្ញុំភូតខន្ធ ដែលកំពុងកើតឡើង ឲ្យជាទី
 គោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រកៈ ធ្វើ ខ្ញុំខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព
 រើបកើតឡើង ទិដ្ឋ កើតឡើង ។

(៣៥៥) ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប្បន្នោ ឯកោ
 ទន្ធិតិណ្ណន្នំ ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ក រូបានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ទ្ធិន្នំ ទន្ធា-
 នំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ក រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កណោ អនុប្បន្នោ ឯកោ ទន្ធិ
 តិណ្ណន្នំ ទន្ធានំ កាដត្តា ច រូបានំ សហជាតប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ទ្ធិន្នំ ទន្ធានំ កាដត្តា
 ច រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទន្ធា
 វត្ថុស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ ទន្ធានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ
 តិណ្ណន្នំ មហាក្ខតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 មហាក្ខតា ... មហាក្ខតា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ
 ឧបាទារូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ តាហិវ
 ... អាហារោ ... ឧត្ត ... អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ
 មហាក្ខតំ ... ទ្វេ មហាក្ខតា ... មហាក្ខតា កាដត្តា-
 រូបានំ ឧបាទារូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៥៦) ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប្បន្នោ ឯកោ ទន្ធិ

(៣៥៥) ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាច្រើន ខែធម៌ ដែល
 កើតឡើងហើយ ដោយសហជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ១ ដែលកើត
 ឡើងហើយ ជាច្រើន ខែខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានុប្បជន៍ ដោយ
 សហជាតប្បច្ចយ ខន្ធ ២ ជាច្រើន ខែខន្ធ ២ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានុ-
 ប្បជន៍ ដោយសហជាតប្បច្ចយ ខន្ធ ១ ដែលមិនទាន់កើតឡើង ជា
 ច្រើន ខែខន្ធ ៣ ផង ពួកកដ្ឋក្កប្បជន៍ ក្នុងខណៈខែបដិសន្ធិ ដោយ
 សហជាតប្បច្ចយ ខន្ធ ២ ជាច្រើន ខែខន្ធ ២ ផង ពួកកដ្ឋក្កប្បជន៍
 ដោយសហជាតប្បច្ចយ ពួកខន្ធ ជាច្រើន ខែវត្ថុ ដោយសហជាត-
 ប្បច្ចយ វត្ថុ ជាច្រើន ខែពួកខន្ធ ដោយសហជាតប្បច្ចយ មហាក្ខត ១
 ជាច្រើន ខែមហាក្ខត ៣ ដោយសហជាតប្បច្ចយ មហាក្ខត ២ ...
 ពួកមហាក្ខត ជាច្រើន ខែពួកចិត្តសមុដ្ឋានុប្បជន៍ និងពួកឧបាទារូប ដោយ
 សហជាតប្បច្ចយ តាហិវ... អាហារ... វដ្ត... មហាក្ខត ១
 របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ... មហាក្ខត ២ ... ពួកមហាក្ខត ជាច្រើន
 ខែពួកកដ្ឋក្កប្បជន៍ និងពួកឧបាទារូប ដោយសហជាតប្បច្ចយ ។

(៣៥៦) ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលកើត
 ឡើងហើយ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ១ ដែលកើតឡើងហើយ

តិណ្ឌង្គំ ទន្ធានំ អត្តាមត្តាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 ទន្ធា ... បដិសន្ធិត្តុណោ ឧប្បន្នោ ឯតោ
 ទន្ធា តិណ្ឌង្គំ ទន្ធានំ វត្ថុស្ស ធន អត្តាមត្តាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ... ទន្ធា វត្ថុស្ស អត្តា-
 មត្តាប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ ទន្ធានំ អត្តាមត្តាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ឯតំ មហាក្ខតំ ... ពាហិរំ ...
 អាហារោ ... ឧត្ថុ ... អសញ្ញាសត្តានំ ឯតំ មហា-
 ក្ខតំ តិណ្ឌង្គំ មហាក្ខតានំ អត្តាមត្តាប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ទ្វេ មហាក្ខតា ... ។

(៣៩៧) ឧប្បន្នោ នន្នោ ឧប្បន្នស្ស ឧប្បស្ស
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប្បន្នោ ឯតោ ទន្ធា
 តិណ្ឌង្គំ ទន្ធានំ ចិត្តសមុត្តាទានក្ខំ រូបានំ និស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ... បដិសន្ធិត្តុ-
 ណោ ទន្ធា វត្ថុស្ស វត្ថុ ទន្ធានំ ឯតំ មហាក្ខតំ
 ... ពាហិរំ ... អាហារោ ... ឧត្ថុ ... អសញ្ញា-
 សត្តានំ ឯតំ មហាក្ខតំ ... មហាក្ខតា កងត្តារូបានំ
 ឧបាទានរូបានំ ចក្ខុយននំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយា-
 យននំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ឧប្បន្នានំ ទន្ធានំ
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ ខែខន្ធភ ដោយអត្តាមត្តាប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ខន្ធទ
 ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ ខែខន្ធភ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈ
 ខែបដិសន្ធិ ដោយអត្តាមត្តាប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ... ពួកខន្ធ ជាបច្ច័យ
 ខែវត្ថុ ដោយអត្តាមត្តាប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខែពួកខន្ធ ដោយអត្តា-
 មត្តាប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ... ពាហិរំ ... អាហារ ... វដ្ត ...
 មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ជាបច្ច័យ ខែមហាក្ខត ៣ ដោយ
 អត្តាមត្តាប្បច្ច័យ មហាក្ខត ២ ... ។

(៣៩៨) ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដែល
 កើតឡើងហើយ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទ ដែលកើតឡើង
 ហើយ ជាបច្ច័យ ខែខន្ធភ ផង ពួកនិស្សយប្បច្ច័យ ដោយនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ... ពួកខន្ធ (ជាបច្ច័យ) ខែវត្ថុ ក្នុងខណៈខែបដិសន្ធិ
 វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) ខែពួកខន្ធ មហាក្ខត ១ ... ពាហិរំ ... អាហារ ...
 វដ្ត ... មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ពួកមហាក្ខត (ជា
 បច្ច័យ) ខែពួកកងត្តារូប និងពួកឧបាទានរូប ចក្ខុយននៈ (ជាបច្ច័យ)
 ខែចក្ខុវិញ្ញាណ កាយយននៈ (ជាបច្ច័យ) ខែកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជា
 បច្ច័យ ខែពួកខន្ធ ដែលកើតឡើងហើយ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣៥៨) ឧប្បន្ទគំរុះ ធម្មោ ឧប្បន្ទស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណ្ឌបនិស្ស-
 យោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកក្ខបនិស្សយោ ។ បក-
 ក្ខបនិស្សយោ ឧប្បន្ទំ ទុក្ខំ ឧបនិស្សយ ឈានំ
 ឧប្បន្ទំ វិបស្សនំ ... មគ្គំ ... អភិញ្ញំ ... សមា-
 បត្តិ ... មាណំ ជិប្បតិ ទិដ្ឋិ កល្យាណិ ឧប្បន្ទំ
 កោដនំ ... សេនាសនំ ឧបនិស្សយ ឈានំ ឧប្ប-
 ន្ទំ វិបស្សនំ ... មគ្គំ ... អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ
 ... មាណំ ជិប្បតិ ទិដ្ឋិ កល្យាណិ ឧប្បន្ទំ ទុក្ខំ ...
 កោដនំ ... សេនាសនំ ឧប្បន្ទយ សន្ធាយ បញ្ញា-
 យ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស
 បក្ខស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ។

(៣៥៩) អធិប្បន្ទគំរុះ ធម្មោ ឧប្បន្ទស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណ្ឌបនិស្ស-
 យោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកក្ខបនិស្សយោ ។ បក-
 ក្ខបនិស្សយោ អធិប្បន្ទំ វណ្ណសម្បទំ បក្ខយមាណា
 ធានំ ទេតិ សីលំ សមាធិយតិ ឧបោសថកម្មំ ករោតិ
 អធិប្បន្ទំ សទ្ធសម្បទំ ... កទ្ធសម្បទំ វសសម្បទំ

(៣៥៨) ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាច្រើន ខែធម៌ ដែល
 កើតឡើងហើយ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បានដល់អារម្មណ្ឌប-
 និស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកក្ខបនិស្សយ ។ បកក្ខប-
 និស្សយ គឺ ចុក្កល កាស្រ័យ ខ្យល់ ដែលកើតឡើងហើយ ប្រាំដំណាន ឲ្យកើត
 ឡើង ប្រាំដំណាន ... ប្រាំដំណាន ... ប្រាំដំណាន ... ប្រាំដំណាន
 សមាបត្តិ ... ឆ្នាំដំណាន ប្រាំដំណាន ខ្យល់ ដែលកើតឡើង
 ហើយ ... កាស្រ័យ ខ្យល់ សនាសនា ហើយប្រាំដំណាន ឲ្យកើតឡើង
 ប្រាំដំណាន ... ប្រាំដំណាន ... ប្រាំដំណាន ... ប្រាំដំណាន
 ... ឆ្នាំដំណាន ប្រាំដំណាន ខ្យល់ ដែលកើតឡើងហើយ ...
 កោដនំ ... សេនាសនំ ជាច្រើន ខែសត្វ ដែលកើតឡើងហើយ
 ខែចក្ខុ កាយិកស្ស កាយិកស្ស មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន ។

(៣៥៩) ធម៌ ដែលទំនាក់ទំនងកើតឡើងហើយ ជាច្រើន ខែ
 ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បានដល់
 អារម្មណ្ឌបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកក្ខបនិស្សយ ។ បកក្ខប-
 និស្សយ គឺ ចុក្កល កាស្រ័យ ខ្យល់ សនាសនា ដែលទំនាក់ទំនង
 កើតឡើងហើយ ឲ្យបាន សមាបត្តិសីល ធ្វើឲ្យបានបក្ខុ ខ្យល់
 សម្បទា ដែលទំនាក់ទំនងកើតឡើង ... ខ្យល់ សម្បទា សម្បទា

ដោដ្ឋព្វសម្បទំ . . . អនុប្បន្ន ខន្ធ បត្តយមាណោ
 ធានំ . . . សីលំ . . . ទោសាថកម្មំ . . . អនុប្បន្នា
 វណ្ណសម្បទា . . . អនុប្បន្នា ខត្តា ឧប្បន្នាយ
 សទ្ធាយ បញ្ញាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិ-
 កស្ស ធុត្តស្ស មត្តស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣៦០] ឧប្បាទី ឆន្នោ ឧប្បន្នស្ស ឆន្នស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ
 អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តបនិស្សយោ ។ បកត្តប-
 និស្សយោ ឧប្បាទី ចត្តុសម្បទំ បត្តយមាណោ ធានំ
 . . . សីលំ . . . ទោសាថកម្មំ . . . ឧប្បាទី សោត-
 សម្បទំ . . . កាយសម្បទំ វណ្ណសម្បទំ កន្ធសម្បទំ
 . . . វសសម្បទំ . . . ដោដ្ឋព្វសម្បទំ . . . ឧប្បាទី ខន្ធ
 បត្តយមាណោ ធានំ . . . សីលំ . . . ទោសាថកម្មំ . . .
 ឧប្បាទី ចត្តុសម្បទា . . . កាយសម្បទា វណ្ណសម្ប-
 ទា ។ បេ ។ ដោដ្ឋព្វសម្បទា . . . ឧប្បាទី ខត្តា
 ឧប្បន្នាយ សទ្ធាយ បញ្ញាយ កាយិកស្ស សុខស្ស
 កាយិកស្ស ធុត្តស្ស មត្តស្ស ផលសមាបត្តិយា
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

ដោដ្ឋព្វសម្បទា . . . កាលប្រាជ្ញា ខ្ញុំពួកខ្លួន ដែលមិនទាន់កើតឡើងហើយ
 ទាន . . . សីល . . . ទោសាថកម្ម . . . វណ្ណសម្បទា ដែលមិនទាន់
 កើតឡើងហើយ . . . ក្នុងខ្លួន ដែលមិនទាន់កើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ
 នៃសត្វា ដែលកើតឡើងហើយ នៃបញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ
 មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៦០] ឆន្ធ ដែលកំពុងកើតឡើង ជាបច្ច័យ នៃឆន្ធ ដែល
 កើតឡើងហើយ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការផ្ដាសាយ
 និស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ ។ បក្ខបនិស្ស័យ គឺ
 ពុត្តល កាលប្រាជ្ញា ខ្ញុំពួកសម្បទា ដែលកំពុងកើតឡើង ទាន . . .
 សីល . . . ទោសាថកម្ម . . . ខ្ញុំសោតសម្បទា ដែលកំពុងកើតឡើង
 . . . ខ្ញុំកាយសម្បទា វណ្ណសម្បទា កន្ធសម្បទា . . . ខ្ញុំវសសម្បទា
 . . . ខ្ញុំដោដ្ឋព្វសម្បទា . . . កាលប្រាជ្ញា ខ្ញុំពួកខ្លួន ដែលកំពុងកើត
 ឡើង ទាន . . . សីល . . . ទោសាថកម្ម . . . ចត្តុសម្បទា ដែល
 កំពុងកើតឡើង . . . កាយសម្បទា វណ្ណសម្បទា ។ បេ ។ ដោដ្ឋព្វ-
 សម្បទា . . . ក្នុងខ្លួន ដែលកំពុងកើតឡើង ជាបច្ច័យ នៃសត្វា
 ដែលកើតឡើងហើយ នៃបញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ មគ្គ និង
 ផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៦០] ឧប្បន្នដ្ឋាន ធម្មា ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 បុរោជាតប្បន្នន័យេន បច្ចុយោ អារម្មណបុរោជាតំ វត្ថុ-
 បុរោជាតំ ។ អារម្មណបុរោជាតំ ចត្តំ ... វត្ថុ អនិច្ចតោ
 ធុត្តតោ អនិច្ចតោ វិបស្សនិ អស្សាធនិ អភិធន្តនិ
 តំ អារត្ត ធរតោ ឧប្បជ្ជនិ មោឃនស្សំ ឧប្បជ្ជនិ
 និព្វេន ចត្តុនា រូបំ ... និព្វាយ ហេតុនាគុយា
 សន្តំ សុណាតិ រូបាយននំ ចត្តុវិញ្ញាណស្ស ដោជ្ជ-
 ញាយននំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរោជាតប្បន្នន័យេន បច្ចុ-
 យោ ។ វត្ថុបុរោជាតំ ចត្តុយននំ ចត្តុវិញ្ញាណស្ស
 ។ មេ ។ វត្ថុ ឧប្បន្ននំ ទន្ធនំ បុរោជាតប្បន្នន័យេន
 បច្ចុយោ ។

[៣៦២] ឧប្បន្នដ្ឋាន ធម្មា ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 បុរោជាតប្បន្នន័យេន បច្ចុយោ បុរោជាតា ឧប្បន្នា
 ទន្ធិ បុរោជាតស្ស វិសេស្ស កាយស្ស បុរោជា-
 តប្បន្នន័យេន បច្ចុយោ ។

[៣៦៣] ឧប្បន្នដ្ឋាន ធម្មា ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 កម្មប្បន្នន័យេន បច្ចុយោ ឧប្បន្នា ចេតនា សម្ម-
 យុត្តកានំ ទន្ធនំ ចិត្តសមុដ្ឋានានោ រូបានំ

[៣៦១] ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលកើតឡើងហើយ ដោយបុរោជាតប្បន្នន័យ បានដល់អារម្មណបុរោ-
 ជាត និងវត្ថុបុរោជាត ។ អារម្មណបុរោជាត គឺ បុគ្គល ឃើញ
 ច្បាស់ ខ្លួនច្បុំ ... ខ្លួនវត្ថុ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ព្រេក-
 អាក រីករាយ រាគៈ ប្រាជ្ញា ខ្លួនវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង គោមនស្ស
 កើតឡើង ខ្លួនវត្ថុ ដោយទិព្វចក្ខុ ... ឬ ខ្លួនសំឡេង ដោយទិព្វសាសនាគុ
 រូបាយននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចត្តុវិញ្ញាណ ដោជ្ជញាយននៈ ជាបច្ច័យ
 នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរោជាតប្បន្នន័យ ។ វត្ថុបុរោជាត គឺ ចត្តុយ-
 ននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចត្តុវិញ្ញាណ ។ មេ ។ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុខន្ធ
 ដែលកើតឡើងហើយ ដោយបុរោជាតប្បន្នន័យ ។

[៣៦២] ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 កើតឡើងហើយ ដោយបុរោជាតប្បន្នន័យ បានដល់បុរោជាត គឺ ចក្ខុ
 ខន្ធ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
 ដោយបុរោជាតប្បន្នន័យ ។

[៣៦៣] ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលកើតឡើងហើយ ដោយកម្មប្បន្នន័យ គឺ ចេតនា ដែលកើតឡើង
 ហើយ ជាបច្ច័យ នៃក្នុងសម្បយុត្តកក្កន្ធនំ ចិត្តចិត្តសមុដ្ឋានានោ

កម្មប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បដិសន្ធិកូលោ ឧប្បន្នា
ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទន្ធានំ កដត្តា ច រូបាទំ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣៦៤] ឧប្បន្នា ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
វិចាកម្មប្បច្ចយេន បច្ចុយោ វិចាកោ ឧប្បន្នា ឯកោ
ទន្ធា តិណ្ណន្នំ ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានោនក្ខ រូបាទំ
វិចាកម្មប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ទ្វេ ទន្ធា ... បដិសន្ធិ-
កូលោ ឧប្បន្នា ឯកោ ទន្ធា តិណ្ណន្នំ ទន្ធានំ
កដត្តា ច រូបាទំ ទ្វេ ទន្ធា ... ទន្ធា វត្ថុស្ស វិចា-
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣៦៥] ឧប្បន្នា ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
អាហារប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧប្បន្នា អាហារា សម្ប-
យុត្តកានំ ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានោនក្ខ រូបាទំ អាហា-
រប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បដិសន្ធិកូលោ កកឡីកាកោ
អាហារោ ឥមស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ ។

[៣៦៦] ឧប្បន្នា ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
នំទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧប្បន្នា នំទ្រិយោ

ដោយកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកសម្បយុត្តកក្កដន៍ ពួកកដត្តាប្រដន៍ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយ
កម្មប្បច្ចយ ។

[៣៦៤] ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលកើត
ឡើងហើយ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលកើតឡើងហើយ ជា
វិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រដន៍ ដោយវិបា-
កប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ... ខន្ធ ១ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធ ៣ ផង ពួកកដត្តាប្រដន៍ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ... ពួក
ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣៦៥] ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
កើតឡើងហើយ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ដែលកើត
ឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្កដន៍ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រ-
ដន៍ ដោយអាហារប្បច្ច័យ កកឡីកាកោ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣៦៦] ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលកើត
ឡើងហើយ ដោយនំទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកនំទ្រិយ ដែលកើតឡើងហើយ

សម្បយុត្តប្បដិសន្ធិ ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានា រូបាណំ
នៃត្រៃយប្បដិសន្ធិ បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ចក្ក-
ត្រៃយំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស កាយត្រៃយំ កាយវិញ្ញា-
ណស្ស រូបដិវត្តត្រៃយំ កន្ត្រាទន្ធានំ នៃត្រៃយប្បដិសន្ធិ
បច្ចយោ ។

[៣៦៣] ឧប្បន្ទោ នន្ទោ ឧប្បន្ទស្ស ឧប្បន្ទ-
ណានប្បដិសន្ធិ បច្ចយោ ចក្កត្រៃយំ បច្ចយោ
សម្បយុត្តប្បដិសន្ធិ បច្ចយោ វិញ្ញយុត្តប្បដិសន្ធិ
បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ចុប្បន្នជាតំ ។ សហ-
ជាតា ឧប្បន្ទោ ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានា រូបាណំ វិញ្ញ-
យុត្តប្បដិសន្ធិ បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ឧប្បន្ទោ
ទន្ធា កន្ត្រាទន្ធានំ វិញ្ញយុត្តប្បដិសន្ធិ បច្ចយោ
ទន្ធា វត្ថុស្ស វត្ថុ ទន្ធានំ វិញ្ញយុត្តប្បដិសន្ធិ បច្ច-
យោ ។ បុរេជាតំ ចក្កាយតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស
កាយាយតនំ ... វត្ថុ ឧប្បន្ទានំ ទន្ធានំ វិញ្ញយុត្ត-
ប្បដិសន្ធិ បច្ចយោ ។ បច្ចុប្បន្នជាតា ឧប្បន្ទោ ទន្ធា
បុរេជាតស្ស នមស្ស កាយស្ស វិញ្ញយុត្តប្បដិសន្ធិ
បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ នៃត្រៃយសម្បយុត្តប្បដិសន្ធិ ត្រៃយសមុដ្ឋានប្បដិសន្ធិ ដោយ
នៃត្រៃយប្បដិសន្ធិ ចក្កត្រៃយ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ កាយត្រៃយ
(ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ រូបដិវត្តត្រៃយ ជាបច្ច័យ នៃត្រៃយកន្ត្រាទន្ធា
កន្ត្រាទន្ធានៃបដិសន្ធិ ដោយនៃត្រៃយប្បដិសន្ធិ ។

[៣៦៤] ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
កើតឡើងហើយ ដោយធម៌បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយធម៌បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បដិសន្ធិ ជាបច្ច័យ ដោយវិញ្ញយុត្តប្បដិសន្ធិ
ប្រាជ្ញាសហជាត បុរេជាត និងបច្ចុប្បន្នជាត ។ សហជាត គឺ ត្រៃ
យ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃត្រៃយសមុដ្ឋានប្បដិសន្ធិ ដោយ
វិញ្ញយុត្តប្បដិសន្ធិ ត្រៃយ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃត្រៃយកន្ត្រា-
ទន្ធា កន្ត្រាទន្ធានៃបដិសន្ធិ ដោយវិញ្ញយុត្តប្បដិសន្ធិ ត្រៃយ (ជាបច្ច័យ)
នៃវត្ថុ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃត្រៃយ ដោយវិញ្ញយុត្តប្បដិសន្ធិ ។ បុរេជាត
គឺ ចក្កាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ... វត្ថុ
ជាបច្ច័យ នៃត្រៃយ ដែលកើតឡើងហើយ ដោយវិញ្ញយុត្តប្បដិសន្ធិ ។
បច្ចុប្បន្នជាត គឺ ត្រៃយ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃកាយ
នេះ ដែលកើតមុន ដោយវិញ្ញយុត្តប្បដិសន្ធិ ។

(៣៦៨) ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆា-
 ជាតំ អាហារំ វិទ្យាយំ ។ សហជាតោ ឧប្បន្នោ
 ឋានោ ឧប្បន្នោ វិទ្យាយំ ឧប្បន្នំ ចិត្តសមុដ្ឋានានត្ថា
 រូបានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ឧប្បន្ន ... បដិ-
 សន្និក្កុណំ ។ សន្និក្កំ ។ ឯតំ មហាភូតំ ... តា-
 ហារំ ... អាហារោ ... ឧត្ថុ ... អសញ្ញាសត្តានំ ... ។
 បុរេជាតំ ចត្តំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ ... វត្ថុំ អនិច្ច-
 តោ ... គោមនស្សំ ឧប្បន្នតិ ទិវនំ ចក្កយា ...
 ទិវាយ សោតនាតុយា សន្និ សុណាតិ រូបាយនំ
 ចក្កវិញ្ញាណស្ស គោដ្ឋន្តាយនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កាយនំ ចក្កវិញ្ញា-
 ណស្ស កាយាយនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ឧប្ប-
 ន្នានំ ឧប្បន្នំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជា-
 តា ឧប្បន្នោ ឧប្បន្នោ បុរេជាតស្ស វិទ្យាយស្ស កាយស្ស
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ កតត្ថវិញ្ញាណោ អាហារ-
 ោ វិទ្យាយស្ស រូបវិទ្យាយស្ស រូបវិទ្យាយស្ស កតត្ថវិញ្ញាណោ
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៦៨) ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 កើតឡើងហើយ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត
 បច្ឆាជាត អាហារ និងវិទ្យាយ ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ដែលកើត
 ឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣៨៨ ត្រូវចិត្តសមុដ្ឋានរូបន្ត ដោយ
 អត្ថប្បច្ច័យ នៃខន្ធ ២៨៨ ... គតិវិទ្យាយនិវេសន្តិ ។ សេចក្តីបំប្រញា ។
 មហាភូត ១ ... តាហារ ... អាហារ ... រដ្ឋ ... របស់ពួកអសញ្ញា-
 សត្វ ... ។ បុរេជាត គឺ (បុគ្គល) ឧបក្ក ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ ...
 នៅក្នុង ជាមិនទៀង ... គោមនស្ស កើតឡើង (បុគ្គល) ដោយទិវនិច្ឆេត្ត ...
 រូប នូវសំឡេង ដោយទិវនិច្ឆេត្តនាតុ រូបាយនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ក-
 វិញ្ញាណ គោដ្ឋន្តាយនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ
 ចក្កាយនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ កាយាយនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
 កាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃត្រកខន្ធ ដែលកើតឡើងហើយ ដោយ
 អត្ថប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ត្រកខន្ធ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ
 នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ កតត្ថវិញ្ញាណោ (ជា
 បច្ច័យ) នៃកាយនេះ រូបវិទ្យាយនៈ ជាបច្ច័យ នៃត្រកកតត្ថវិញ្ញាណ ដោយ
 អត្ថប្បច្ច័យ ។

[៣៦៩] ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
អវិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣៧០] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ តីណិ
អធិបតីយា តីណិ សហជាតេ ឯកំ អញ្ញាមញ្ញា
ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ ឧបធិស្សយេ តីណិ បុរេ-
ជាតេ ឯកំ ចន្ទាជាតេ កៈម្ម វិចារកេ អាហារេ
ឥន្ទ្រិយេ ឈានេ មន្តេ សម្បយុត្តេ វិប្បយុត្តេ អត្ថិ-
យា អវិភតេ ឯកំ ។ ឯវិ គុណេតតំ ។

អនុលោមំ ។

[៣៧១] ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ ឧបធិស្សប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បុរេជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ចន្ទាជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
អាហារប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ ។

[៣៧២] ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបធិស្សប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ ។

[៣៧៩] ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
កើតឡើងហើយ ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៨០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតីប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ
១ ក្នុងកតាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងធិស្សប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
ឧបធិស្សប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងចន្ទាជាតប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ វិចារប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ ឥន្ទ្រិយ-
ប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ មន្តប្បច្ច័យ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
អត្ថប្បច្ច័យ និងអវិភតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ ចណ្ឌិត គប្បីរក
យ៉ាងនេះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៣៨១] ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
កើតឡើងហើយ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាច្ច័យ ដោយសហ-
ជាតប្បច្ច័យ ជាច្ច័យ ដោយឧបធិស្សប្បច្ច័យ ជាច្ច័យ ដោយ
បុរេជាតប្បច្ច័យ ជាច្ច័យ ដោយចន្ទាជាតប្បច្ច័យ ជាច្ច័យ ដោយ
កតាមញ្ញប្បច្ច័យ ជាច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[៣៨២] ធម៌ ដែលមិនទាន់កើតឡើងហើយ ជាច្ច័យ នៃធម៌
ដែលកើតឡើងហើយ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាច្ច័យ ដោយឧប-
ធិស្សប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

(៣៧៣) ឧប្បាធិ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស

អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយេប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(៣៧៤) នហេតុប្បដ្ឋយា តីណំ នអារម្មណេ តីណំ

នអធិបតីយា តីណំ ។ បេ ។ នវិប្បយុត្តេ តីណំ
នោអត្ថិយា ទ្វេ នោនត្ថិយា តីណំ នោវិភតេ តីណំ
នោអវិភតេ ទ្វេ ។ ឯវំ កណេតត្ថំ ។

ច្បង័យំ ។

(៣៧៥) ហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណេ ឯកំ ។

សន្និទ្ធី ។ នោនត្ថិយា នោវិភតេ ឯកំ ។

អនុលោមច្បង័យំ ។

(៣៧៦) នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ តីណំ...

នអធិបតីយា តីណំ សហជាតេ ឯកំ អញ្ញាមញ្ញា
ឯកំ និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ តីណំ បុរេ
ជាតេ ឯកំ បន្តាជាតេ ឯកំ កាម្មេ វិបាកេ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

(៣៧៧) ធម៌ ដែលកំពុងកើតឡើង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលកើត

ឡើងហើយ ដោយការមូលប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣៧៨) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនការមូលប្បច្ច័យ

មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតីប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បេ ។ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនោនត្ថិប្ប-
ច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិភតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោអវិភ-
តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។ ចណ្ឌិត កប្បិកចំ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ច្បង័យៈ ។

(៣៧៩) ក្នុងនការមូលប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សេចក្តីបំប្រែញ ។ ... ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ និងនោវិភតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ចប់ អនុលោមច្បង័យៈ ។

(៣៨០) ក្នុងនការមូលប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ

... ក្នុងនអធិបតីប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងននិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងនបន្តាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនកាម្មប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ

ឧប្បន្នតិកា បញ្ញាវិហារ

អាហារោ វត្ថុយោ លាភោ មគ្គោ សម្មយុត្តោ

វិប្បយុត្តោ អត្ថិយា អវិគតោ ធិត្ថំ ។

ចច្ចនីយានុលោមំ ។

បញ្ញាវិហារំ និវ្វិតោ ។

ឧប្បន្នតិកា សុត្តន្តបិដកំ ធិដ្ឋកំ

ឧប្បន្នតិកា បញ្ញាវិហារ

អាហារោប្បច្ច័យោ វត្ថុច្ច័យោប្បច្ច័យោ លាភោប្បច្ច័យោ មគ្គោប្បច្ច័យោ សម្មយុត្តោ

ប្បច្ច័យោ វិប្បច្ច័យោ អត្ថច្ច័យោ ននិវិគតោប្បច្ច័យោ ខានកៈ ១ ។

ចច្ច ចច្ចនីយានុលោមំ ។

ចច្ច បញ្ញាវិហារំ ។

ចច្ច ឧប្បន្នតិកា ទំ ១៧

អតីតត្ថិក៍

បញ្ញាវិវេ

(៣៧៦) បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ម ធម្មស្ម
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បច្ចុប្បន្នា ហេតុ សម្ម-
យុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុត្តាទានត្វ រូបានំ ហេតុ-
ប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បដិសន្ធិត្ថលោ ... ។

(៣៧៧) អតីតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ម ធម្មស្ម
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ នាមំ នត្វា សីលំ ...
ឧបាសដកម្ពំ ... បច្ចុវេត្តនំ បុរេ សុចិណ្ឌនំ
បច្ចុវេត្តនំ ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ បច្ចុវេត្តនំ
អរិយា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ បច្ចុវេត្តនំ ដលំ បច្ចុ-
វេត្តនំ បហំនេ តិលេសេ បច្ចុវេត្តនំ វិត្តម្ពិត
តិលេសេ បច្ចុវេត្តនំ អតីតំ ចត្តំ អនិច្ចតោ
ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សនំ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ
ឧប្បជ្ឈតិ អតីតំ សោតំ ... ឈានំ ជំរុំ កាយំ
រូបេ សធុ កន្ធុ វាស ដោដ្ឋាទ្វ វត្ថុ ... អតីតោ
ឧទ្ធុ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សនំ

អតីតត្ថិក៍:

បញ្ញាវិវេ:

(៣៧៦) បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយហេ-
តុប្បច្ច័យ គឺ បច្ចុប្បន្នហត្ថ ជាបច្ច័យ នៃតួសម្បយុត្តកក្ខន្ធដ៍ នៃ
តួចិត្តសមុត្តាទ្វបដ៍ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ... ។

(៣៧៧) អតីតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយអារម្មណ-
ប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យខាន សីល ... ឧបាសដកម្ម ... ហើយ
ពិចារណា ពិចារណា ខ្ញុំកុសលទាំងឡាយ ដែលធ្លាប់សន្សំល្អហើយ
ក្នុងកាលមុន ចេញអំពីឈាន ហើយពិចារណា ខ្ញុំឈាន ព្រះអរិយៈទាំង-
ឡាយ ចេញអំពីមគ្គ ហើយពិចារណា ខ្ញុំមគ្គ ពិចារណា ខ្ញុំផល ពិចារណា
ខ្ញុំតួតិលេស ដែលលះបង់ហើយ ពិចារណា ខ្ញុំតិលេស ដែលសន្តិក៍
សន្តិទេហើយ ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំអតីតចត្ត ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែន
ខ្លួន ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង ខ្ញុំត្រចៀក ដែលកន្ទើរហើយ ...
ខ្ញុំច្រមុះ អណ្តាត កាយ តួករូប តួកសំឡេង តួកសេ តួកជាដើម្បី វត្ថុ ...
ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំអតីតក្នុងទាំងឡាយ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន

អស្សនេន្ទ្រំ អភិទន្ទ្រំ តំ អារត្តំ ពតោ ឧប្បជ្ជតិ
 ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តា ... ឧទ្ធច្ចៈ ... ខោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ អាគាសានិកាយនំ វិញ្ញាណនិកាយន-
 នស្សំ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អភិក្ខន្ធាយ-
 នំ ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយននស្សំ អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អតីតា ទន្ធា វិនិច្ឆ័យញ្ញាណស្សំ ចេតោបរិ-
 យញ្ញាណស្សំ បុរេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្សំ យថា-
 កម្មបកញ្ញាណស្សំ អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៣៩៩] អនាគតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនាគតំ ទត្ថំ ...
 វត្ថុំ ... អនាគតោ ទន្ធា អនិច្ចតោ ... ខោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ អនាគតា ទន្ធា វិនិច្ឆ័យញ្ញាណស្សំ ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណស្សំ អនាគតសញ្ញាណស្សំ អាវជ្ជនាយ
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៩០] បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ចុប្បន្នំ
 ទត្ថំ ... កាយំ រូបេ សន្និ កន្ធា រសេ
 ដោដ្ឋន្ទេ វត្ថុំ ... បច្ចុប្បន្នេ ទន្ធា អនិច្ចតោ ...

ហើយគ្រួសារ រីករាយ រតនៈ ប្រាសាទ ខ្សែទន្លេនោះ រមែងរីកឡើង
 ទិដ្ឋិ រីកឡើង វិចិត្តា ... ឧទ្ធច្ចៈ ... ខោមនស្ស រីកឡើង អា-
 គាសានិកាយនៈ ជាប់ជួយ នៃវិញ្ញាណនិកាយនៈ ដោយការម្ស្រ-
 ប្បជ្ជយ អភិក្ខន្ធាយនៈ ជាប់ជួយ នៃទេវសញ្ញានាសញ្ញាយនៈ
 ដោយការម្ស្រប្បជ្ជយ អតីតក្នុងទង្វើ ជាប់ជួយ នៃកោលិយារណ
 ខ្សែវិនិច្ឆ័យញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុរេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និង
 យថាកម្មបកញ្ញាណ ដោយការម្ស្រប្បជ្ជយ ។

[៣៩៩] អនាគតធម៌ ជាប់ជួយ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយ
 ការម្ស្រប្បជ្ជយ គឺ (បុគ្គល) ខ្សែអនាគតទត្ថុ... ខ្សែវត្ថុ... ខ្សែអនា-
 គតក្នុងទង្វើ ជាប់រមែង ... ខោមនស្ស រីកឡើង អនា-
 គតក្នុងទង្វើ ជាប់ជួយ នៃកោលិយារណ ខ្សែវិនិច្ឆ័យញ្ញាណ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយការម្ស្រប្បជ្ជយ ។

[៣៩០] បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាប់ជួយ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយការម្ស្រ-
 ប្បជ្ជយ គឺ (បុគ្គល) ខ្សែបច្ចុប្បន្នទត្ថុ... កាយ ភូតវេ ភូតសំឡេង ភូតក្លិន
 ភូតរស ភូតជាដើម វត្ថុ ... ខ្សែបច្ចុប្បន្នក្នុងទង្វើ ជាប់រមែង ...

ដោយទស្សន៍ ឧប្បជ្ឈតិ ធិត្វេន ពក្កុនា . . . ធិត្វាយ
 សោតនាគុយា សង្ខំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្កុ-
 វិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋត្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
 បច្ចុប្បន្នា ទទ្ធា ឥន្ទ្រិធិត្វាណស្ស អារម្មណាយ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨០] អតីតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ពានំ
 ទទ្ធា សីលំ ។ បេ ។ បុរុស្មិណ្ឌវិ កុំ កត្វា
 បច្ចុវត្តតិ យាតា វុដ្ឋហិត្វា ពានំ កុំ កត្វា
 បច្ចុវត្តតិ អរិយា មន្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ កុំ កត្វា
 បច្ចុវត្តន្តិ ផលំ កុំ កត្វា បច្ចុវត្តន្តិ អតីតំ
 ចក្កំ . . . កាយំ រូប សង្ខំ កន្ធិ វសេ ដោដ្ឋត្វេ វត្ថុ
 . . . អតីតេ ទទ្ធិ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិធម្មតិ
 តំ កុំ កត្វា វាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៣៨២] អនាគតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ
 អនាគតំ ចក្កំ . . . វត្ថុ . . . អនាគតេ ទទ្ធិ កុំ
 កត្វា អស្សាទេតិ អភិធម្មតិ តំ កុំ កត្វា វាតោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។

ដោយទស្សន៍ កើតឡើង ដោយវិញ្ញាណ . . . ឬ ខ្ញុំសំឡេង ដោយវិញ្ញា-
 សោតនាគុ រូបាយកនៈ (ជាបច្ច័យ) វៃចក្កវិញ្ញាណ ដោដ្ឋត្វាយកនៈ
 (ជាបច្ច័យ) វៃកាយវិញ្ញាណ បច្ចុប្បន្នក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ វៃ
 កាយវិញ្ញាណ ខ្ញុំឥន្ទ្រិធិត្វាណ ដោយការម្នាលប្បច្ច័យ ។

[៣៨១] អតីតធម៌ ជាបច្ច័យ វៃចច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយអធិបតី-
 ប្បច្ច័យ បានផល់ការម្នាលធិបតិ គឺ (ចក្កល) ឲ្យទាន ខ្ញុំសីល
 ។ បេ ។ ធ្វើ ខ្ញុំកុសលទាំងឡាយ ដែលសម្បូណ៌ហើយ ក្នុងកាលមុន
 ឲ្យជាទីគោរព ហើយវិចារណា ចេញតំរិយាន ធ្វើ ខ្ញុំវិយាន ឲ្យជា
 ទីគោរព ហើយវិចារណា ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ចេញតំរិយាន ធ្វើ ខ្ញុំ
 មន្ត ឲ្យជាទីគោរព ហើយវិចារណា ធ្វើ ខ្ញុំផល ឲ្យជាទីគោរព ហើយ
 វិចារណា ខ្ញុំអតីតចក្ក . . . ខ្ញុំកាយ ក្នុងរូប ក្នុងសំឡេង ក្នុងក្លិន
 ក្នុងរស ក្នុងជាតិធាតុ វត្ថុ . . . (ចក្កល) ធ្វើ ខ្ញុំអតីតក្នុងទាំងឡាយ
 ឲ្យជាទីគោរព ហើយក្រេកអរ រីករាយ ពនៈ ធ្វើ ខ្ញុំទទ្ធិទោះ ឲ្យជា
 ទីគោរព ទើបកើតឡើង ធិដ្ឋិ កើតឡើង ។

[៣៨២] អនាគតធម៌ ជាបច្ច័យ វៃចច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយ
 អធិបតីប្បច្ច័យ បានផល់ការម្នាលធិបតិ គឺ (ចក្កល) ខ្ញុំអនាគតចក្ក
 . . . ខ្ញុំវត្ថុ . . . ធ្វើ ខ្ញុំអនាគតក្នុងទាំងឡាយ ឲ្យជាទីគោរព ហើយ
 ក្រេកអរ រីករាយ ពនៈ ធ្វើ ខ្ញុំទទ្ធិទោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើត
 ឡើង ធិដ្ឋិ កើតឡើង ។

[៣៨៣] បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណាធិបតី សហ-
 ជាតាធិបតី ។ អារម្មណាធិបតី បច្ចុប្បន្នំ ចក្កំ ...
 វត្ថុ ... បច្ចុប្បន្នំ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទន្ធិតិ
 តំ កុំ កត្វា ពុតោ ឧប្បន្នតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បន្នតិ ។
 សហជាតាធិបតី បច្ចុប្បន្នាធិបតី សម្បយុត្តកាធំ
 ទន្ធាធំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ខ រូបាធំ អធិបតីប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ។

[៣៨៤] អតីតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា អតីតា
 ទត្វា បច្ច័នានំ បច្ច័នានំ បច្ចុប្បន្នានំ ទន្ធាធំ អនន្ត-
 រាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុ-
 លោមំ វេទានស្ស តោត្រកុ មគ្គស្ស វេទានំ
 មគ្គស្ស មត្តោ ផលស្ស ផលំ ផលស្ស អនុលោមំ
 ផលសមាបត្តិយា វិវេកា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសត្តា-
 នាសត្តាយតំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរាប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ។

[៣៨៥] អតីតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 សមនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អនន្តរាសទិសំ ។

[៣៨៦] បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយអធិ-
 បតីប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតី និងសហជាតាធិបតី ។ អារម្ម-
 ណាធិបតី គឺ (ចុត្តល) ខ្ញុំបច្ចុប្បន្នចុត្ត ... ខ្ញុំវត្ថុ ... ធ្វើ ខ្ញុំបច្ចុប្បន្ន-
 ក្នុងវាំងឡាយ ឲ្យជាវិភាគា ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពត៌ ធ្វើ ខ្ញុំ
 ខន្ធនោះ ឲ្យជាវិភាគា រើបតីតៈឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ ឯសហជា-
 តាធិបតី គឺ បច្ចុប្បន្នាធិបតីធម៌ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្នុងផង
 នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានានផង ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

[៣៨៧] អតីតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយអនន្ត-
 រាប្បច្ច័យ គឺ អតីតក្នុងមុខ ជាបច្ច័យ នៃភូតបច្ចុប្បន្នក្នុង ក្រោយ ។ ដោយ
 អនន្តរាប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃតាត្រកុ អនុលោម (ជាបច្ច័យ)
 នៃវេទានៈ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ វេទានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ
 មគ្គ (ជាបច្ច័យ) នៃផល ផល (ជាបច្ច័យ) នៃផល អនុលោម (ជា-
 បច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ នេវសត្តានាសត្តាយតទៈ វេសចុត្តលកាល
 ចេញអំពីវិវេក ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ។

[៣៨៨] អតីតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយសមនន្ត-
 រាប្បច្ច័យ គឺ ប្រហែលគ្នាទាំងអនន្តរាប្បច្ច័យផង ។

[៣៨៦] បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ធិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ សន្និគ្គំ ។

[៣៨៧] អតីតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 ឧបធិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ការម្មណ្ឌបធិស្សយោ
 អនន្តរូបធិស្សយោ បកត្ថបធិស្សយោ ។ បកត្ថប-
 ធិស្សយោ ។ បេ ។ អតីតំ សន្និ ឧបធិស្សយោ ធានំ
 ទេតិ សីលំ ... ឧបោសថកម្មំ ករោតិ ឈានំ ។ បេ ។
 វិចស្សនំ ... មគ្គំ ... អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 ធានំ ជម្លេតិ ធិដ្ឋី កណ្ណាតិ អតីតំ សីលំ ... បញ្ញា
 ភតំ បន្ទនំ កាយិកំ សុខំ ... កាយិកំ ធុត្តំ
 ឧបធិស្សយោ ធានំ ទេតិ សីលំ ... ឧបោសថកម្មំ
 ។ បេ ។ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ចាណំ ហនតិ សង្ឃំ
 កំណតំ អតីតា សម្មា ... បញ្ញា រកោ បន្ទនា
 កាយិកំ សុខំ ... កាយិកំ ធុត្តំ បច្ចុប្បន្នាយ
 បញ្ញាយ រកស្ស បន្ទនាយ ។ បេ ។ ផលសមា-
 បត្តិយោ ឧបធិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣៨៦] បច្ចុប្បន្នមិ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នមិ ដោយសហ-
 ជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
 ធិស្សយប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រុង ។

[៣៨៧] អតីតមិ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នមិ ដោយឧបធិស្ស-
 យប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ្ឌបធិស្ស័យ អនន្តរូបធិស្ស័យ និងបកត្ថប-
 ធិស្ស័យ ។ បកត្ថបធិស្ស័យ គឺ ។ បេ ។ បុគ្គល អាស្រ័យ ខ្ញុំ
 សំឡេងដែលកន្លងហើយ ឲ្យបាន សីល ... ធ្វើឧបោសថកម្ម
 ញ៉ាំងឈាន ។ បេ ។ ញ៉ាំងវិចស្សនា ... ញ៉ាំងមគ្គ ... ញ៉ាំងអភិញ្ញា
 ... ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង តម្លៃដ៏មាន ប្រកាន់ដឹង អាស្រ័យ
 ខ្ញុំអតីតសីល ... ខ្ញុំបញ្ញា រកៈ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ ... អាស្រ័យ
 ខ្ញុំកាយិកបុគ្គលហើយ ឲ្យបាន សីល ... ឧបោសថកម្ម ។ បេ ។
 ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សម្រាប់សត្វ បំរើសង្ឃ អតីតសត្វ
 ... បញ្ញា រកៈ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ ... កាយិក-
 ធុត្ត ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នប្បញ្ញា រកៈ សេចក្តីប្រាថ្នា ។ បេ ។
 និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបធិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៨៨] អនាគតតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស
 ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌប-
 ទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្ថបទិស្សយោ ។
 បកត្ថបទិស្សយោ អនាគតំ ចក្កសម្បទំ បត្តយមា-
 យោ សោតសម្បទំ ... យោសម្បទំ ជីវ្ហសម្បទំ
 កាយសម្បទំ វណ្ណសម្បទំ សទ្ទសម្បទំ កន្ទសម្បទំ
 វេសសម្បទំ ... ដោដ្ឋត្ថសម្បទំ បត្តយមាធា អនា-
 គតេ ខន្ធ បត្តយមាធា ជានំ ទេតិ សីលំ ...
 ឧបោសថកម្មំ ... អនាគតា កក្កសម្បទា ...
 វណ្ណសម្បទា ... ដោដ្ឋត្ថសម្បទា ... អនាគតា
 ខន្ធា បច្ចុប្បន្នាយ សទ្ទាយ បញ្ញាយ កាយិកស្ស
 សុខស្ស កាយិកស្ស ធុត្តស្ស មត្តស្ស វេសស-
 មាបត្តិយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨៩] បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស
 ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌប-
 ទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្ថបទិស្សយោ ។
 បកត្ថបទិស្សយោ បច្ចុប្បន្នំ ឧត្តំ ឧបទិ-
 ស្សយោ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ។ បេ ។

[៣៩០] អនាគតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបទិស្សយ អនន្តរូបទិស្សយ និង
 បកត្ថបទិស្សយ ។ បកត្ថបទិស្សយ គឺ ចុត្តល កាលប្រាថ្នា ខ្ញុំចក្ក-
 សម្បទា ជាអនាគត ខ្ញុំវេសសម្បទា ... ខ្ញុំយោសម្បទា ជីវ្ហ-
 សម្បទា កាយសម្បទា វណ្ណសម្បទា សទ្ទសម្បទា កន្ទសម្បទា
 វេសសម្បទា ... កាលប្រាថ្នា ខ្ញុំដោដ្ឋត្ថសម្បទា កាលប្រាថ្នា ខ្ញុំ
 អនាគតក្នុងកំឡុង ឲ្យខាន សីល ... ឧបោសថកម្ម ...
 ចក្កសម្បទា ជាអនាគត ... វណ្ណសម្បទា ... ដោដ្ឋត្ថសម្បទា ...
 អនាគតក្នុងកំឡុង ជាបច្ច័យ នៃសត្វ ជាបច្ចុប្បន្ន នៃបញ្ញា កាយិ-
 កសុខ កាយិកទុក្ខ មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៩១] បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបទិស្សយ អនន្តរូបទិស្សយ និង
 បកត្ថបទិស្សយ ។ បកត្ថបទិស្សយ គឺ ចុត្តល កាលស័យ ខ្ញុំវេស ជា
 បច្ចុប្បន្ន ហើយញ៉ាំងឈាន ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងវិបស្សនា ។ បេ ។

បច្ចុប្បន្នំ កោដនំ . . . សេនាសនំ ឧបទិស្សាយ
ឈានំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ បច្ចុប្បន្នំ
ឧត្ត . . . កោដនំ . . . សេនាសនំ បច្ចុប្បន្នាយ សទ្ធាយ
បញ្ញាយ កាយិកស្ស ។ បេ ។ ផលសមាបត្តិយា
ឧបទិស្សាយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣៩០] បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
បុរោជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណបុរោជាតំ វត្ថុ-
បុរោជាតំ ។ អារម្មណបុរោជាតំ ចត្តំ . . . វត្ថុ និវេច្ច-
តោ . . . ទោមនស្សំ ឧប្បន្នតិ និព្វេន ចត្តនា រូបំ
បស្សនំ និព្វាយ សោតនាតុយា . . . រូបាយតនំ
ចត្តវិញ្ញាណស្ស ដោជ្ជនាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
បុរោជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ វត្ថុបុរោជាតំ ចត្តា-
យតនំ ចត្តវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញា-
ណស្ស វត្ថុ បច្ចុប្បន្នានំ ទទ្ធានំ បុរោជាតប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ ។

[៣៩១] បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស
ធម្មស្ស បច្ចាជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បច្ចាជាតា
បច្ចុប្បន្នា ទទ្ធា បុរោជាតស្ស វេសស្ស កាយស្ស
បច្ចាជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

ឡូកោដនំ ជាបច្ចុប្បន្ន . . . ចុត្តល កាស្រ័យ ឡូកោសនាសនៈ ហើយ
ញ៉ាំងឈាន ឡូកើតឡើង ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឡូកើតឡើង ដូច ជា
បច្ចុប្បន្ន . . . កោដនំ . . . សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ជាបច្ចុប្បន្ន
បញ្ញា កាយិកៈ ។ បេ ។ និវេចនសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សាយប្បច្ច័យ ។

[៣៩០] បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយបុរោ-
ជាតប្បច្ច័យ បានដល់ការម្នាបុរោជាត នឹងវត្ថុបុរោជាត ។ ការម្នាបុរោ-
ជាត គឺ ចុត្តល ឃើញ ឡូកុ . . . ឡូកុ ចានិឡើង . . . ទោម-
នស្ស កើតឡើង ឃើញ ឡូកុ ដោយវិទូកុ ដោយវិទូសោតនាតុ . . .
រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចត្តវិញ្ញាណ ដោជ្ជនាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
កាយវិញ្ញាណ ដោយបុរោជាតប្បច្ច័យ ។ វត្ថុបុរោជាត គឺ ចត្តាយតនៈ
(ជាបច្ច័យ) នៃចត្តវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ
វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃតួកខន្ធ ជាបច្ចុប្បន្ន ដោយបុរោជាតប្បច្ច័យ ។

[៣៩១] បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយបច្ចា-
ជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ចាជាត គឺ តួកខន្ធ ជាបច្ចុប្បន្ន ជាបច្ច័យ នៃ
កាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ។

[៣៧២] អតីតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អតីតា
 ខត្តា បច្ច័មានំ បច្ច័មានំ បច្ចុប្បន្នានំ ខត្តានំ អា-
 សវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស
 អនុលោមំ វេទានស្ស តោត្រកុ បក្កស្ស វេទានំ
 មក្កស្ស អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៣] អតីតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាណខណិកា អតីតា
 ចេតនា បច្ចុប្បន្នានំ វិចារកានំ ខត្តានំ កដត្តា ច
 រូចានំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៤] បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ចុប្បន្នោ ចេតនា សម្ម-
 យុត្តកានំ ខត្តានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ខ រូចានំ កក្ក-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថលោ បច្ចុប្បន្នោ
 ចេតនា សម្មយុត្តកានំ ខត្តានំ កដត្តា ច រូចានំ
 កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៥] បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស
 ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកា
 បច្ចុប្បន្នោ ឋានោ ខត្តោ តិណ្ណានំ ខត្តានំ

[៣៧៦] អតីតធម៌ ជាបច្ច័យ ខែបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយភាសវិទ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ពួកអតីតក្នុង មុនៗ ជាបច្ច័យ ខែពួកបច្ចុប្បន្នក្នុង ក្រោយៗ
 ដោយភាសវិទប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) ខែតោត្រកុ អនុលោម
 (ជាបច្ច័យ) ខែវេទានៈ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) ខែមក្ក វេទានៈ
 ជាបច្ច័យ ខែមក្ក ដោយភាសវិទប្បច្ច័យ ។

[៣៧៧] អតីតធម៌ ជាបច្ច័យ ខែបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
 បានដល់នាខណិកៈ គឺ អតីតចេតនា ជាបច្ច័យ ខែពួកវិបាកក្នុង
 ជាបច្ចុប្បន្នផង ខែពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៧៨] បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាបច្ច័យ ខែបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយកម្មប្ប-
 ច្ច័យ គឺ បច្ចុប្បន្នចេតនា ជាបច្ច័យ ខែពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង
 ខែពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បច្ចុប្បន្នចេតនា ជាបច្ច័យ
 ខែសម្បយុត្តកក្នុងផង ខែពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈខែបដិសន្ធិ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៧៩] បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាបច្ច័យ ខែបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយវិបាក-
 ប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុង ១ ជាបច្ចុប្បន្ន ជាបច្ច័យ ខែខន្ធ ៣ ផង

ចិត្តសមុដ្ឋាធានញ រូបាចំ វិចារកម្មប្បន្ទយេន បច្ចយោ
ទ្វេ ទ្វា . . . បដិសន្ធិក្ខណោ ទ្វា វត្ថុស្ស វិចា-
កម្មប្បន្ទយេន បច្ចយោ ។

(៣៩៦) បច្ចុប្បន្នា ធាត្វា បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
អាហារប្បន្ទយេន បច្ចយោ វិញ្ញយប្បន្ទយេន បច្ចយោ
ឈានប្បន្ទយេន បច្ចយោ មគ្គប្បន្ទយេន បច្ចយោ
សម្មយុត្តប្បន្ទយេន បច្ចយោ វិប្បយុត្តប្បន្ទយេន
បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា
ចច្ចុប្បន្នា ទ្វា ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបាចំ វិប្បយុត្តប្បន្ទ-
យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ បច្ចុប្បន្នា ទ្វា
កនត្តារូបាចំ វិប្បយុត្តប្បន្ទយេន បច្ចយោ ទ្វា
វត្ថុស្ស វិប្បយុត្តប្បន្ទយេន បច្ចយោ វត្ថុ ទ្វាចំ វិប្ប-
យុត្តប្បន្ទយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខុយាតនំ
កុវិញ្ញាណស្ស កាយាយាតនំ . . . វត្ថុ បច្ចុប្បន្នាចំប
ទ្វាចំ វិប្បយុត្តប្បន្ទយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា
បច្ចុប្បន្នា ទ្វា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
វិប្បយុត្តប្បន្ទយេន បច្ចយោ ។

នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានប្រដន្ត ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ភូតខន្ធ
ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ភូតខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

(៣៩៦) បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិញ្ញយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឈា-
នប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសម្មយុត្តប្ប-
ច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ពុទ្ធសហជាត បុរេជាត
និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកបច្ចុប្បន្នក្នុង ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្ត-
សមុដ្ឋានប្រ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ពួកបច្ចុប្បន្នក្នុង ជាបច្ច័យ នៃភូត
កនត្តារូប ភូតខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ជាបច្ច័យ
នៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃភូតខន្ធ ដោយវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ ចក្ខុយាននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
កាយាយាននៈ . . . វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកបច្ចុប្បន្នក្នុង ដោយវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកបច្ចុប្បន្នក្នុង ជាបច្ច័យ នៃកាយាននៈ
នៃសារីរិកមុខ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៨៧] បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
អត្ថិប្បវត្តយេន បច្ចុយោ ឧប្បន្នត្ថិតោ អត្ថិសន្តិសំ ។

[៣៨៨] អតីតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
នត្ថិប្បវត្តយេន បច្ចុយោ វិភត្តប្បវត្តយេន បច្ចុយោ ។

[៣៨៩] បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
អវិភត្តប្បវត្តយេន បច្ចុយោ ។ បេ ។

[៤០០] ហេតុយា ឯតំ អារម្មណេ តីណិ
អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ ឯតំ សមនន្តរេ ឯតំ
សហជាតេ អត្តាមត្តោ និស្សយេ ឯតំ ឧបនិស្ស-
យេ តីណិ បុរេជាតេ បច្ឆាជាតេ អាសេវនេ ឯតំ
កម្មេ ទ្វេ វិចារតោ អាមារេ ឯតំ ។ សង្ខតំ ។
អវិភត្តេ ឯតំ ។ ឯវំ កលោតតំ ។

អនុលោមំ ។

[៤០១] អតីតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណប្បវត្តយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បវត្តយេន
បច្ចុយោ កម្មប្បវត្តយេន បច្ចុយោ ។

[៣៩៧] បច្ចុប្បន្នមិ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នមិ ដោយអត្ថប្ប-
ច្ច័យ មានព្រះ ប្រហែលគ្នា នឹងអត្ថប្បច្ច័យ ក្នុងឧប្បន្នត្ថិតៈដែរ ។

[៣៩៨] អតីតមិ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នមិ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយវិភត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៩៩] បច្ចុប្បន្នមិ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នមិ ដោយអវិ-
ភត្តប្បច្ច័យ ។ បេ ។

[៤០០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានព្រះ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានព្រះ ៣ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ច័យ មាន
ព្រះ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ អត្តា-
មត្តាប្បច្ច័យ និងនិស្សយប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
មានព្រះ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ និងអាសេវនេប្បច្ច័យ
មានព្រះ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានព្រះ ២ ក្នុងវិចារកប្បច្ច័យ និង
អាមារេប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ។ សេចក្តីបំព្រួញ ។ ក្នុងអវិភត្តប្បច្ច័យ
មានព្រះ ១ ។ ចល្ហិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៤០១] អតីតមិ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នមិ ដោយអារម្ម-
ណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។

អនុលោមច្បាប់នេះ ។

ចប់ អនុលោមតាមច្បាប់ ។

[២០៦] ធម្មោត្តប្បច្ចយា អារម្មណេ តីណិ ...

មជ្ជិមគ្គិយា តីណិ អនុទេវ សមនុទេវ សហជាតេ
អត្តាមត្តោ និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ តីណិ
បុរោហិតេ ឯកំ បច្ឆាជាតេ អារម្មណេ ឯកំ ។
សង្ខតំ ។ កម្មេ ទ្វេ វិចារកេ ឯកំ វេយស្យ បរេ-
ស្យ ឯកំយេវ អវិចារកេ ឯកំ ។ ឯវំ ករណតតំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ ។

បញ្ញាវិហារ ខ្ញុំជំនា ។

អតីតភ្នំពេញ អង្គារស្រី ខ្ញុំជំនា ។

[២០៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ព្រោះនេះហេតុប្បច្ចយ
... ក្នុងមជ្ជិមគ្គិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនុទេវប្បច្ចយ សមនុ-
ទេវប្បច្ចយ សហជាតប្បច្ចយ អត្តាមត្តប្បច្ចយ និងនិស្សយប្បច្ចយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរោហិតប្បច្ចយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ចយ និងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ។
សេចក្តីបំប្រែ ។ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងបរេសីទានីអសីទានេ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ក្នុងអវិចារកប្បច្ចយ មាន
វារៈ ១ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ បញ្ញាវិហារ ។

ចប់ អតីតភ្នំពេញ ទំ ១៨ ។

អតីតារម្មណ៍ត្រី

បដិច្ចវិហារ

[៤០៧] អតីតារម្មណ៍ ធម៌ បដិច្ច អតីតារម្មណ៍
ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អតីតារម្មណ៍ ឯកំ
ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធិ ទន្ធិ បដិច្ច ទន្ធិ ទន្ធិ
បដិសន្ធិកុណោ អតីតារម្មណ៍ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
តយោ ទន្ធិ ទន្ធិ បដិច្ច ទន្ធិ ទន្ធិ ។

[៤០៨] អនាគតារម្មណ៍ ធម៌ បដិច្ច អនាគតា-
រម្មណ៍ ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អនាគតា-
រម្មណ៍ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធិ ទន្ធិ... ។

[៤០៩] បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ធម៌ បដិច្ច បច្ចុប្បន្នា-
រម្មណ៍ ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បច្ចុប្បន្នា-
រម្មណ៍ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធិ ទន្ធិ...
បដិសន្ធិកុណោ បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
តយោ ទន្ធិ ទន្ធិ... ។

[៤១០] អតីតារម្មណ៍ ធម៌ បដិច្ច អតីតារម្មណ៍
ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ច-
យា អធិបតិយា បដិសន្ធិ ទន្ធិ ។ អនន្តរប្បច្ចយា

អតីតារម្មណ៍ត្រី :

បដិច្ចវិហារ :

[៤០៧] អតីតារម្មណ៍ធម៌ (ធម៌ ដែលមានអារម្មណ៍កន្លងទៅហើយ)
អាស្រ័យ ខ្ញុំអតីតារម្មណ៍ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ទន្ធិ អាស្រ័យ ខ្ញុំទន្ធិ ជាអតីតារម្មណ៍ ទន្ធិ អាស្រ័យ ខ្ញុំទន្ធិ
ទន្ធិ អាស្រ័យ ខ្ញុំទន្ធិ ជាអតីតារម្មណ៍ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ទន្ធិ អាស្រ័យ ខ្ញុំទន្ធិ ។

[៤០៨] អនាគតារម្មណ៍ធម៌ (ធម៌ ដែលមានអារម្មណ៍មិនទាន់
មាន) អាស្រ័យ ខ្ញុំអនាគតារម្មណ៍ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ គឺ ទន្ធិ អាស្រ័យ ខ្ញុំទន្ធិ ជាអនាគតារម្មណ៍ ខ្ញុំទន្ធិ... ។

[៤០៩] បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ធម៌ អាស្រ័យ ខ្ញុំបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ទន្ធិ អាស្រ័យ ខ្ញុំទន្ធិ ជា
បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ខ្ញុំទន្ធិ... ទន្ធិ អាស្រ័យ ខ្ញុំទន្ធិ ជា
បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខ្ញុំទន្ធិ... ។

[៤១០] អតីតារម្មណ៍ធម៌ អាស្រ័យ ខ្ញុំអតីតារម្មណ៍ធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ និងអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ
បដិសន្ធិ មិនមាន ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ព្រោះអនន្តរប្បច្ច័យ

សមនន្តរប្បច្ច័យៈ សហជាតប្បច្ច័យៈ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យៈ
 ធិស្សយប្បច្ច័យៈ ឧបធិស្សយប្បច្ច័យៈ ចុរេជា-
 តប្បច្ច័យៈ អាសេវនប្បច្ច័យៈ ចុរេជាភេមិ អាសេវ-
 នេមិ បដិសន្ធិ ធន្តិ ។ កាឡប្បច្ច័យៈ វិបាកប្បច្ច័យៈ
 វិបាកំ អតីតារម្មណំ ឯកំ ខន្ធ ... ។ តិសេដ្ឋាមិ
 បន្តា បរិច្ចណ្ឌា បរិក្ខិប្បដិសន្ធិ កាតត្វា ។ អាហារ-
 រម្មច្ច័យៈ វេទ្រិយប្បច្ច័យៈ ឈានប្បច្ច័យៈ មគ្គប្បច្ច័-
 យៈ សម្មយុត្តប្បច្ច័យៈ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យៈ អត្ថប្បច្ច័យៈ
 ធន្តិប្បច្ច័យៈ វិភតប្បច្ច័យៈ អវិភតប្បច្ច័យៈ ។

[៤០៤] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ តីណិ
 អធិបតីយៈ តីណិ ។ សន្ធិត្ថំ ។ សទ្ធកុ តីណិ
 វិភតេ តីណិ អវិភតេ តីណិ ។ ឯវំ កណេនត្ថំ ។
 អនុលោមំ ។

[៤០៥] អតីតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អតីតារម្មណោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ច័យា អហេតុកំ អតីតា-
 រម្មណំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ ទេ ខន្ធ
 ... អហេតុកប្បដិសន្ធិត្ថលោ វិចិត្តិញ្ញាសហគតេ
 ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធ បដិច្ច វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ
 ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។

សមនន្តរប្បច្ច័យៈ សហជាតប្បច្ច័យៈ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យៈ ធិស្សយប្បច្ច័យៈ
 ឧបធិស្សយប្បច្ច័យៈ ចុរេជាតប្បច្ច័យៈ ធិតីការសវនប្បច្ច័យៈ គី ក្នុងបុរេ-
 ជាតប្បច្ច័យៈ ធិតីការសវនប្បច្ច័យៈ មិនមានបដិសន្ធិទេ ។ ព្រោះ
 កម្មប្បច្ច័យៈ ធិតីវិបាកប្បច្ច័យៈ គី វិបាកកម្ម ១ ជាតីតារម្មណំ ... ។
 ឯប្រដ្ឋាទាំង ៣ ចប់បរិច្ចណៈហើយ បដិសន្ធិដែលប្រព្រឹត្តទៅ ចល្លិត
 គប្បីធ្វើផងដែរ ។ ព្រោះអាហារប្បច្ច័យៈ វេទ្រិយប្បច្ច័យៈ ឈានប្បច្ច័យៈ
 មគ្គប្បច្ច័យៈ សម្មយុត្តប្បច្ច័យៈ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យៈ អត្ថប្បច្ច័យៈ ធន្តិ-
 ប្បច្ច័យៈ វិភតប្បច្ច័យៈ ធិតីអវិភតប្បច្ច័យៈ ។

[៤០៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យៈ មានករៈ ៣ ក្នុងការម្មណ្ឌប្បច្ច័យៈ
 មានករៈ ៣ ក្នុងធិតីប្បច្ច័យៈ មានករៈ ៣ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។
 ក្នុងច្បាប់ទាំងអស់ សុទ្ធតែមានករៈ ៣ ក្នុងវិភតប្បច្ច័យៈ មានករៈ ៣
 ក្នុងអវិភតប្បច្ច័យៈ មានករៈ ៣ ។ ចល្លិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះដែរ ។
 ចប់ អនុលោម ។

[៤០៧] អតីតារម្មណធម៌ អាស្រ័យ ខ្ញុំអតីតារម្មណធម៌ រឺថ
 កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យៈ គី ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ ខ្ញុំអហេតុកកម្ម ១
 ជាអតីតារម្មណំ ខ្ញុំខន្ធ ២ ... មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា
 ច្រឡំដោយខន្ធច្បះ អាស្រ័យ ខ្ញុំកកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា
 ច្រឡំដោយខន្ធច្បះ ក្នុងខណៈវេទនាហេតុកប្បដិសន្ធិ ។

[៤០៣] អនាគតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អនាគតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បព្វយា អហេតុកំ អនាគតារម្មណំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធទ្ធ ... វិចិត្តិត្តាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ទន្ធទ្ធ បដិច្ច វិចិត្តិត្តាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ មោហោ ។

[៤០៤] បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច បច្ចុប្បន្នារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បព្វយា អហេតុកំ បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធទ្ធ ... អហេតុកម្មជិសន្ធិក្ខណោ បច្ចុប្បន្នារម្មណោ វិចិត្តិត្តាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ទន្ធទ្ធ បដិច្ច វិចិត្តិត្តាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ មោហោ ។

[៤០៥] អតីតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អតីតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតីប្បព្វយា អនុលោមសហជាតសនិសំ ។

[៤០៦] អតីតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អតីតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បព្វយា អរូបេ អតីតារម្មណំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធទ្ធ ... បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៤០៧] អនាគតារម្មណធមិ កាស្រ័យ ខ្ញុំអនាគតារម្មណធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បព្វយ គឺ ទន្ធា កាស្រ័យ ខ្ញុំអហេតុក្ខន្ធទ ជាអនាគតារម្មណំ ខ្ញុំទន្ធទ ... មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិត្តា ច្រឡំដោយទន្ធទ្ធ កាស្រ័យ ខ្ញុំក្ខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិត្តា ច្រឡំដោយទន្ធទ្ធ ។

[៤០៨] បច្ចុប្បន្នារម្មណធមិ កាស្រ័យ ខ្ញុំបច្ចុប្បន្នារម្មណធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បព្វយ គឺ ទន្ធា កាស្រ័យ ខ្ញុំអហេតុក្ខន្ធទ ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណំ ខ្ញុំទន្ធទ ... មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិត្តា ច្រឡំដោយទន្ធទ្ធ កាស្រ័យ ខ្ញុំក្ខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិត្តា ច្រឡំដោយទន្ធទ្ធ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកម្មជិសន្ធិ ។

[៤០៩] អតីតារម្មណធមិ កាស្រ័យ ខ្ញុំអតីតារម្មណធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតីប្បព្វយ គឺ ប្រហែលគ្នាទាំងសហជាតប្បព្វយ ក្នុងអនុលោមវិដា ។

[៤១០] អតីតារម្មណធមិ កាស្រ័យ ខ្ញុំអតីតារម្មណធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បព្វយ គឺ កាស្រ័យ ខ្ញុំទន្ធទ ជាអតីតារម្មណំ ក្នុងអរូប ខ្ញុំទន្ធទ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៤០៧] អនាគតការម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អនាគតា-
 រម្មណៈ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នប្បវេជាតប្បច្ចយា អរូបេ
 អនាគតារម្មណ៍ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា
 ទ្វេ ទន្ធទ្វេ ... ។

[៤០៨] បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច បច្ចុប្បន្នា-
 រម្មណៈ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នប្បវេជាតប្បច្ចយា បដិ-
 សន្ធិក្ខណោ បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ
 ទន្ធទ្វេ ... ។

[៤០៩] អតីតារម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អតីតារម្ម-
 ណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នប្បវេជាតប្បច្ចយា នរា-
 សេវនប្បច្ចយា នអនិបតិសនិកា ។ នកម្មប្បច្ចយា
 អតីតារម្មណោ ទន្ធទ្វេ បដិច្ច អតីតារម្មណោ ចេតនា ។

[៤១០] អនាគតារម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អនាគតា-
 រម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មប្បច្ចយា អនាគ-
 តារម្មណោ ទន្ធទ្វេ បដិច្ច អនាគតារម្មណោ ចេតនា ។

[៤១១] បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច បច្ចុប្បន្នា-
 រម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មប្បច្ចយា បច្ចុប្បន្នា-
 រម្មណោ ទន្ធទ្វេ បដិច្ច បច្ចុប្បន្នារម្មណោ ចេតនា ។

[៤១២] អនាគតារម្មណធម៌ កាស្រ័យ ទូរអនាគតារម្មណធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនប្បវេជាតប្បច្ច័យ គឺ ទន្ធទ្វេ កាស្រ័យ ទូរទន្ធទ្វេ
 ជាអនាគតារម្មណ៍ ក្នុងអរូបេ ទូរទន្ធទ្វេ ... ។

[៤១៣] បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ កាស្រ័យ ទូរបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនប្បវេជាតប្បច្ច័យ គឺ កាស្រ័យ ទូរទន្ធទ្វេ ជា
 បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ក្នុងនរាសេវនបដិសន្ធិ ទូរទន្ធទ្វេ ... ។

[៤១៤] អតីតារម្មណធម៌ កាស្រ័យ ទូរអតីតារម្មណធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនប្បវេជាតប្បច្ច័យ នឹងនរាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ដូចគ្នា
 នឹងនរាសេវនប្បច្ច័យដែរ ។ ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ជាអតីតារម្មណ៍
 កាស្រ័យ ទូរក្នុងទន្ធទ្វេ ជាអតីតារម្មណ៍ ។

[៤១៥] អនាគតារម្មណធម៌ កាស្រ័យ ទូរអនាគតារម្មណធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ជាអនាគតារម្មណ៍
 កាស្រ័យ ទូរក្នុងទន្ធទ្វេ ជាអនាគតារម្មណ៍ ។

[៤១៦] បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ កាស្រ័យ ទូរបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍
 កាស្រ័យ ទូរក្នុងទន្ធទ្វេ ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ។

(៤៤២) អតីតភារម្មណ៍ ធម្ម័ បដិច្ច អតីតភារម្មណ៍ ធម្ម័ ឧប្បជ្ជតិ នវិចារាប្បច្ចយា នវិចារក បដិសន្ធិ នត្ថិ ។

(៤៤៣) បច្ចុប្បន្នភារម្មណ៍ ធម្ម័ បដិច្ច បច្ចុប្បន្នភារម្មណ៍ ធម្ម័ ឧប្បជ្ជតិ នលាបច្ចុប្បយា បច្ចុប្បន្នភារម្មណ៍ សហគតំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធិ ទន្ធិ ... ។

(៤៤៤) អតីតភារម្មណ៍ ធម្ម័ បដិច្ច អតីតភារម្មណ៍ ធម្ម័ ឧប្បជ្ជតិ នមត្តប្បច្ចយា អហេតុកំ អតីតភារម្មណ៍ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច នហេតុសមិសា តិស្សា បច្ចា មោហោ នត្ថិ ។

(៤៤៥) អតីតភារម្មណ៍ ធម្ម័ បដិច្ច អតីតភារម្មណ៍ ធម្ម័ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូប អតីតភារម្មណ៍ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច ទន្ធិ ទន្ធិ ... ។

(៤៤៦) អនាគតភារម្មណ៍ ធម្ម័ បដិច្ច អនាគតភារម្មណ៍ ធម្ម័ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូប អនាគតភារម្មណ៍ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច ទន្ធិ ទន្ធិ ... ។

(៤៤៧) នហេតុយា តិណំ នអធិបតិយោ នបុរោជាតេ នបច្ចាជាតេ នអានុសាវនេ នកម្មេ

(៤៤៨) អតីតភារម្មណ៍ ធម្ម័ ឧប្បជ្ជតិ នវិចារាប្បច្ចយា នវិចារក បដិសន្ធិ នត្ថិ ។

(៤៤៩) បច្ចុប្បន្នភារម្មណ៍ ធម្ម័ បដិច្ច បច្ចុប្បន្នភារម្មណ៍ ធម្ម័ ឧប្បជ្ជតិ នលាបច្ចុប្បយា បច្ចុប្បន្នភារម្មណ៍ សហគតំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធិ ទន្ធិ ... ។

(៤៥០) អតីតភារម្មណ៍ ធម្ម័ បដិច្ច អតីតភារម្មណ៍ ធម្ម័ ឧប្បជ្ជតិ នមត្តប្បច្ចយា អហេតុកំ អតីតភារម្មណ៍ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច នហេតុសមិសា តិស្សា បច្ចា មោហោ នត្ថិ ។

(៤៥១) អតីតភារម្មណ៍ ធម្ម័ បដិច្ច អតីតភារម្មណ៍ ធម្ម័ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូប អតីតភារម្មណ៍ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច ទន្ធិ ទន្ធិ ... ។

(៤៥២) អនាគតភារម្មណ៍ ធម្ម័ បដិច្ច អនាគតភារម្មណ៍ ធម្ម័ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូប អនាគតភារម្មណ៍ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច ទន្ធិ ទន្ធិ ... ។

(៤៥៣) ក្នុងនហេតុប្បច្ចយា មានករៈ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយា នបុរោជាតប្បច្ចយា នបច្ចាជាតប្បច្ចយា នអានុសាវនប្បច្ចយា នកម្មប្បច្ចយា

នវិបាកេ តីណិ នណាទេ ឯកំ នមក្កេ តីណិ
 នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។ ឯវំ កណោតតំ ។
 បច្ចុទ្ទិយំ ។

[២២៨] ហេតុប្បដ្ឋយា នកធិបតិយា តីណិ ...
 នបុរោជាតេ នបន្ទាជាតេ នអាសេវាទេ នកក្កេ នវិ-
 បាកេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។ ឯវំ កណោតតំ ។
 អនុលោមប្បច្ចុទ្ទិយំ ។

[២២៩] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ តីណិ ។
 សង្ខតំ ។ សត្វត្ថ តីណិ ។ អវិកតេ តីណិ ។
 ឯវំ កណោតតំ ។
 បច្ចុទ្ទិយានុលោមំ ។
 បដិច្ចវាទេ និម្មិតេ ។

សហជាតវាភេមិ បច្ចុយវាភេមិ និស្សយវាភេមិ
 សំសង្កវាភេមិ សម្បយុត្តវាភេមិ បដិច្ចវាសនិសា ។

និន្នវិបាកប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៣ ក្នុងនណាប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ១ ក្នុង
 នមក្កប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ២ ។
 បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចុទ្ទិយៈ ។

[២២៨] ក្នុងនកធិបតិប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 ... ក្នុងនបុរោជាតប្បដ្ឋយ នបន្ទាជាតប្បដ្ឋយ នអាសវនប្បដ្ឋយ
 នកក្កប្បដ្ឋយ និន្នវិបាកប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 មានវាវៈ ២ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចុទ្ទិយៈ ។

[២២៩] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្ប-
 ដ្ឋយ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ គ្រប់បច្ចុយវាភេមិ សុខ្យតមានវាវៈ ៣
 ដូចគ្នា ។ ក្នុងអវិកតប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់
 យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចុទ្ទិយានុលោម ។

ចប់ បដិច្ចវាទៈ ។

សហជាតវាភេមិ បច្ចុយវាភេមិ និស្សយវាភេមិ សំសង្កវាភេមិ
 សម្បយុត្តវាភេមិ ប្រវេហនត្ថានិនិបដិច្ចវាវេសា ។

បញ្ហាទី៣

[២៣០] អតីតារម្មណៈ ធម្មោ អតីតារម្មណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ អតីតារម្មណៈ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថណោ អតីតារម្មណៈ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ។

[២៣១] អនាគតារម្មណៈ ធម្មោ អនាគតារម្មណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ អនាគតារម្មណៈ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ ។

[២៣២] បច្ចុប្បន្នារម្មណៈ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នារម្មណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ បច្ចុប្បន្នារម្មណៈ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថណោ បច្ចុប្បន្នារម្មណៈ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ ។

[២៣៣] អតីតារម្មណៈ ធម្មោ អតីតារម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ អតីតំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ បច្ចវេត្តតំ លេសញ្ញាណសញ្ញាយតនំ

បញ្ហាទី៣

[២៣០] អតីតារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន គឺ ពួកហេតុ ជាអតីតារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន ពួកហេតុ ជាអតីតារម្មណ៍ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[២៣១] អនាគតារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតារម្មណធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន គឺ ពួកហេតុ ជាអនាគតារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន ។

[២៣២] បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន គឺ ពួកហេតុ ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន ពួកហេតុ ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[២៣៣] អតីតារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណធម៌ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាន គឺ បុគ្គល ពិចារណា ទ្វេវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ ជាអតីត ពិចារណា ទ្វេវិសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ

បច្ចុប្បន្ន អតីតការម្មណ៍ អតីត ឥន្ទ្រវិជ្ជញ្ញាណ បច្ចុប្បន្ន អតីត ចេតោបរិយញ្ញាណ . . . បុព្វេនិក្ខាទុស្សតិញ្ញាណ . . . យថាភក្កម្មតញ្ញាណ បច្ចុប្បន្ន អរិយា អតីតារម្មណ បរិវេ កិលេសេ បច្ចុប្បន្ន វិក្កម្មតេ កិលេសេ . . . បុព្វេ សុដុដាចិណ្ឌ . . . អតីតារម្មណ អតីតេ ខន្ធ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនិច្ចតោ វិបស្សន្តិ អស្សនេន្តិ អភិធន្តិ តំ ការត្ថ អតីតារម្មណ ភវតា ទុប្បន្នតិ ធិន្តិ . . . វិចិត្តិច្ឆា . . . ទុទ្ធា . . . គោមនស្សំ ទុប្បន្នតិ អតីតារម្មណ អតីតា ខន្ធ ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិក្ខាទុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាភក្កម្មតញ្ញាណស្ស ការត្ថ ហយ ការម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៣២] អតីតារម្មណ ធម្មោ អនាគតារម្មណស្ស ធម្មស្ស ការម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អនាគតំ វិញ្ញាណញ្ញាយននំ បច្ចុប្បន្នតិ ទេវសញ្ញាណញ្ញាយននំ បច្ចុប្បន្នតិ អតីតារម្មណ អនាគតំ ឥន្ទ្រវិជ្ជញ្ញាណ បច្ចុប្បន្នតិ ចេតោបរិយញ្ញាណ . . . បុព្វេនិក្ខាទុស្សតិញ្ញាណ . . . យថាភក្កម្មតញ្ញាណ . . . អតីតារម្មណ អនាគតេ ខន្ធ អនិច្ចតោ . . . វិបស្សតិ

ពិចារណា ទូរុក្ខតតន្ត្រិញ្ញាណ ជាអតីតារម្មណ ទូរុចេតោបរិយញ្ញាណ . . . ទូរុព្វេនិក្ខាទុស្សតិញ្ញាណ . . . ពិចារណា ទូរុយថាភក្កម្មតញ្ញាណ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា ទូរុពួកកិលេស ជាអតីតារម្មណ ដែលលេងហើយ ទូរុពួកកិលេស ដែលសន្តត់សន្តិទេហើយ . . . ទូរុពួកកិលេស ដែលច្បាប់សន្តិទេហើយ គុដិភាសមុន . . . ឃើញច្បាស់ ទូរុពួកអតីតក្ខន្ធ ជាអតីតារម្មណ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខមិនមែនខ្លួន ព្រឹក្សា រឹករយ ពនៈ ជាអតីតារម្មណ ប្រាស ទូរុអតីតក្ខន្ធនោះ រឹបតែតទៀង ទិដ្ឋិ . . . វិចិត្តិច្ឆា . . . ទុទ្ធា . . . គោមនស្ស ភីតទៀង ពួកអតីតក្ខន្ធ ជាអតីតារម្មណ ជាបច្ចុយវិចារណា ទូរុចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិក្ខាទុស្សតិញ្ញាណ ខន្ធយថាភក្កម្មតញ្ញាណ ដោយការម្មណប្បច្ចយ ។

[២៣២] អតីតារម្មណធម៌ ជាបច្ចុយវិចារណាធម៌ ដោយការម្មណប្បច្ចយ គឺ បុគ្គល ពិចារណា ទូរុវិញ្ញាណញ្ញាយននៈ ជាអនាគត ពិចារណា ទូរុទេវសញ្ញាណញ្ញាយននៈ ពិចារណា ទូរុអនាគតន្ត្រិញ្ញាណ ជាអតីតារម្មណ ទូរុចេតោបរិយញ្ញាណ . . . ទូរុព្វេនិក្ខាទុស្សតិញ្ញាណ . . . ទូរុយថាភក្កម្មតញ្ញាណ . . . ឃើញច្បាស់ ទូរុពួកអនាគតក្ខន្ធ ជាអតីតារម្មណ ថាមិនទៀង . . .

អស្សាធនំ អភិទន្ធនំ តំ អារត្តំ អនាគតារម្មណា
 រកោ ឧប្បជ្ឈតិ ឆោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ អតីតារម្មណា
 អនាគតា ទទ្ធា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស អនាគតំ
 សញ្ញាណស្ស អារដ្ឋនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន ។

[២៣៥] អតីតារម្មណា ឆម្មោ បច្ចុប្បន្នារម្មណស្ស ឆម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ចេតោបរិយញ្ញាណេន អតីតារម្មណប្បច្ចប្បន្នចិត្តសមវ្តីស្ស ចិត្តំ នាណតិ អតីតារម្មណា បច្ចុប្បន្នា ទទ្ធា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស អារដ្ឋនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៣៦] អនាគតារម្មណា ឆម្មោ អនាគតារម្មណស្ស ឆម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អនាគតារម្មណំ អនាគតំ វដ្តិវិជញ្ញាណំ បច្ចុវេក្ខតិ ចេតោបរិយញ្ញាណំ . . . អនាគតំសញ្ញាណំ . . . អនាគតារម្មណោ អនាគតេ ទទ្ធវេ អនិច្ចកោ . . . វិបស្សតិ អស្សាធនំ អភិទន្ធនំ តំ អារត្តំ អនាគតារម្មណោ រកោ . . . ឆោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ អនាគតារម្មណោ អនាគតា ទទ្ធា

ត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ជាអនាគតារម្មណំ ប្រាជ្ញា ខ្ញុំខ្លះនោះ ទើប កើតឡើង ខោមនស្ស កើតឡើង ពួកអនាគតក្នុង ជាអតីតារម្មណំ (ជាប់ច្រើន) ខែការពិចារណា ខ្ញុំចេតោបរិយញ្ញាណ នឹងអនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ចយេន ។

[២៣៧] អតីតារម្មណធម៌ ជាប់ច្រើនខែបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ចយេន គឺ បុគ្គល ដឹង ខ្ញុំចិត្ត ខែគ្រួសារគ្រប់គ្រងដោយ បច្ចុប្បន្នចិត្ត ជាអតីតារម្មណំ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកបច្ចុប្បន្នក្នុង ជាអតីតារម្មណំ ជាប់ច្រើន ខែការពិចារណា ខ្ញុំចេតោបរិយញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ចយេន ។

[២៣៨] អនាគតារម្មណធម៌ ជាប់ច្រើន ខែអនាគតារម្មណធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ចយេន គឺ បុគ្គល ពិចារណា ខ្ញុំអនាគតវដ្តវិជញ្ញាណ ជាអនាគតារម្មណំ ខ្ញុំចេតោបរិយញ្ញាណ . . . ខ្ញុំអនាគតំសញ្ញាណ . . . ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំពួកអនាគតក្នុង ជាអនាគតារម្មណំ ថាមិនឡើង . . . ត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ជាអនាគតារម្មណំ ប្រាជ្ញា ខ្ញុំខ្លះនោះ . . . ខោមនស្ស កើតឡើង ពួកអនាគតក្នុង ជាអនាគតារម្មណំ

ចេតោបរិយត្តាលាស្ស អាវច្ឆន្ទសត្តាលាស្ស អាវច្ឆន្ទ-
នាយ អាវច្ឆន្ទលាស្សច្បយេន បច្ចុយោ ។

(៤៣៩) អនាគតារម្មណោ ធម្មោ អតីតារម្មណ-
ស្ស ធម្មស្ស អាវច្ឆន្ទលាស្សច្បយេន បច្ចុយោ អនាគ-
តារម្មណំ អតីតំ វិនិច្ឆ័យណំ បច្ចុវេក្ខតិ ចេតោ-
បរិយត្តាលំ . . . អនាគតសញ្ញាលំ . . . អរិយោ
អនាគតារម្មណោ បហំនេ តិលេសេ បច្ចុវេក្ខន្តំ វិក្ខ-
ម្ពិតេ តិលេសេ បច្ចុវេក្ខន្តំ បុរោ សុដ្ឋាបិណ្ឌោ
. . . អនាគតារម្មណោ អតីតេ ខន្ធន្តេ អនិច្ឆតោ . . .
វិបស្សន្តិ អស្សនេន្តិ អភិធន្តន្តិ តំ អាវច្ឆ អតីតា-
រម្មណោ ពតោ ឧប្បន្នតិ នោមនស្សំ ឧប្បន្នតិ អនា-
គតារម្មណោ អតីតា ខន្ធន្តោ ចេតោបរិយត្តាលាស្ស
បុរោនិកសាទុស្សតិញ្ញាលាស្ស យថា កម្មបតញ្ញា-
លាស្ស អាវច្ឆន្ទនាយ អាវច្ឆន្ទលាស្សច្បយេន បច្ចុយោ ។

(៤៤០) អនាគតារម្មណោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នា-
រម្មណស្ស ធម្មស្ស អាវច្ឆន្ទលាស្សច្បយេន បច្ចុយោ
ចេតោបរិយត្តាលោន អនាគតារម្មណាប្បច្ចប្បន្នចិត្ត-
សមន្តិស្ស ចិត្តំ ធានាតំ អនាគតារម្មណោ បច្ចុប្បន្នា
ខន្ធន្តោ ចេតោបរិយត្តាលាស្ស អាវច្ឆន្ទនាយ អាវច្ឆ-
នាយច្បយេន បច្ចុយោ ។

ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្ញុំវេទនាបរិយញ្ញាណា នឹងអនាគត-
សញ្ញាណា ដោយការម្នាលប្បច្ច័យ ។

(៤៤១) អនាគតារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណធម៌
ដោយការម្នាលប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ពិចារណា ខ្ញុំអតីតវិនិច្ឆ័យញ្ញាណា ជា
អនាគតារម្មណំ ខ្ញុំវេទនាបរិយញ្ញាណា . . . ខ្ញុំអនាគតសញ្ញាណា . . . ពួក
ប្រភេទនេះ ពិចារណា ខ្ញុំពួកកិលេស ជាអនាគតារម្មណំ ដែលលះ
បង្វែរហើយ ពិចារណា ខ្ញុំពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ខ្ញុំ
ពួកកិលេស ដែលធ្លាប់សង្ស័យគេហើយ ក្នុងការបុគ្គ . . . ឃើញច្បាស់
ខ្ញុំពួកអតីតក្ខន្ធ ជាអនាគតារម្មណំ ថាមិនទៀង . . . ត្រេកអរ រីក-
រាយ រតនៈ ជាអតីតារម្មណំ ប្រាជ្ញា ខ្ញុំខន្ធន្តោនោះ រមែងគឺតទៀង
ខោមខស្ស តើត្រូវទៀង ពួកអតីតក្ខន្ធ ជាអនាគតារម្មណំ ជាបច្ច័យ
នៃការពិចារណា ខ្ញុំវេទនាបរិយញ្ញាណា បុរោនិកសាទុស្សតិញ្ញាណា
នឹងយថាភព្វតញ្ញាណា ដោយការម្នាលប្បច្ច័យ ។

(៤៤២) អនាគតារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌
ដោយការម្នាលប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល នឹង ខ្ញុំចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នក
ប្រកបដោយបច្ចុប្បន្នចិត្ត ជាអនាគតារម្មណំ ដោយវេទនាបរិយញ្ញាណា
ពួកបច្ចុប្បន្នក្ខន្ធ ជាអនាគតារម្មណំ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា
ខ្ញុំវេទនាបរិយញ្ញាណា ដោយការម្នាលប្បច្ច័យ ។

[៤៣៩] បច្ចុប្បន្នាម្ពណា ធម្មោ បច្ចុប្បន្នា-
 ម្ពណាស្ស ធម្មស្ស ការម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ចេតោបរិយញ្ញាណោន បច្ចុប្បន្នាម្ពណាប្បច្ចប្បន្នចិត្ត-
 សមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាតាតិ បច្ចុប្បន្នាម្ពណា បច្ចុប្បន្នា
 ខន្ធ ចេតោបរិយញ្ញាណាស្ស អាវុដ្ឋោយ ការម្ពណា-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៤០] បច្ចុប្បន្នាម្ពណា ធម្មោ អតីតាម្ពណា-
 ស្ស ធម្មស្ស ការម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អតីតំ
 ទិព្វំ ចត្តំ បច្ចុវត្តាតិ ទិព្វំ ភោគធាតុំ បច្ចុវត្តាតិ
 បច្ចុប្បន្នាម្ពណំ អតីតំ វិនិច្ឆ័យញ្ញាណំ បច្ចុវត្តាតិ ចេ-
 តោបរិយញ្ញាណំ ... អរិយា បច្ចុប្បន្នាម្ពណោ បរិ-
 ណេ តិរិលេសេ បច្ចុវត្តាតិ វិគ្គម្ពិទេ តិរិលេសេ ...
 បុព្វេ សមុទាធិណ្ឌោ ... បច្ចុប្បន្នាម្ពណោ អតីតេ
 ខន្ធ មនិច្ឆតោ ... វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិទទ្គន្តិ
 តំ អាវុដ្ឋំ អតីតាម្ពណោ វាតោ ... ធាមនស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ បច្ចុប្បន្នាម្ពណា អតីតា ខន្ធ ចេតោបរិ-
 យញ្ញាណាស្ស បុព្វេវិវាសានុស្សតិញ្ញាណាស្ស យថា-
 កម្មបកញ្ញាណាស្ស អាវុដ្ឋោយ ការម្ពណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤៣៩] បច្ចុប្បន្នាម្ពណាធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នាម្ពណាធម៌
 ដោយការម្ពណាប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ដឹង នូវចិត្ត របស់បុគ្គលក្នុងប្រកប
 ដោយបច្ចុប្បន្នចិត្ត ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណំ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ពួក
 បច្ចុប្បន្នក្ខន្ធ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណំ ជាបច្ច័យ នៃការវិចារណា នូវចេតា-
 បរិយញ្ញាណ ដោយការម្ពណាប្បច្ច័យ ។

[៤៤០] បច្ចុប្បន្នាម្ពណាធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអតីតាម្ពណាធម៌ ដោយ
 ការម្ពណាប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល វិចារណា នូវទិព្វចក្ក ជាអតីត វិចារណា
 នូវទិព្វសាគ វិចារណា នូវអតីតវិនិច្ឆ័យញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណំ
 នូវចេតោបរិយញ្ញាណ ... ពួកព្រះអរិយៈ វិចារណា នូវពួកតិរិលេស
 ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណំ ដែលលះចំហើយ នូវពួកតិរិលេស ដែលសន្មត់
 សន្និទ្ធហើយ ... នូវពួកតិរិលេស ដែលបាច់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន
 ... ឃើញច្បាស់ នូវពួកអតីតក្ខន្ធ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណំ ថាមិនទៀង
 ... ត្រេកអរ រីករាយ ពនៈ ជាអតីតាម្ពណំ ព្រោះ នូវពួកខន្ធនោះ
 ... ធាមនស្ស កើតឡើង ពួកអតីតក្ខន្ធ ជាបច្ចុប្បន្នាម្ពណំ ជាបច្ច័យ
 នៃការវិចារណា នូវចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេវិវាសានុស្សតិញ្ញាណ
 និងយថាកម្មបកញ្ញាណ ដោយការម្ពណាប្បច្ច័យ ។

(២២១) បច្ចុប្បន្នារម្មណា ធម្មោ អនាគតា-
 រម្មណស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បវត្ថយេន បច្ចុយោ
 អនាគតំ និព្វំ ចត្តំ បច្ចុវេត្តតិ និព្វំ សោគនាគុ
 បច្ចុវេត្តតិ បច្ចុប្បន្នារម្មណំ អនាគតំ វិនិច្ឆ័យញ្ញាណំ
 បច្ចុវេត្តតិ ចេតោបរិយញ្ញាណំ . . . បច្ចុប្បន្នារម្មណ
 អនាគតេ ខន្ធ អនិច្ចតោ . . . វិបស្សតិ ។ បេ ។
 តំ អាត្ម អនាគតារម្មណា វាតោ . . . បោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ បច្ចុប្បន្នារម្មណា អនាគតា ខន្ធ ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវុជ្ជនាយ
 អាម្មណប្បវត្ថយេន បច្ចុយោ ។

(២២២) អតីតារម្មណា ធម្មោ អតីតារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស អនិច្ចតប្បវត្ថយេន បច្ចុយោ អាម្មណនិបតិ
 សហជាតានិបតិ ។ អាម្មណនិបតិ អតីតំ វិញ្ញា-
 ណញ្ញាយតនំ កុំ កត្វា បច្ចុវេត្តតិ ចេតសញ្ញាណ-
 សញ្ញាយតនំ កុំ កត្វា បច្ចុវេត្តតិ អតីតារម្មណំ
 អតីតំ វិនិច្ឆ័យញ្ញាណំ កុំ កត្វា បច្ចុវេត្តតិ ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណំ . . . បុព្វនិវាសនុស្សតិញ្ញាណំ . . .
 យថាកម្មបកញ្ញាណំ កុំ កត្វា បច្ចុវេត្តតិ អតីតា-
 រម្មណា អតីតេ ខន្ធ កុំ កត្វា បច្ចុវេត្តតិ . . .

(២២១) បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតារម្មណធម៌
 ដោយការម្នាប្បវត្ថយ គឺ បុគ្គល និពារណា ខ្ញុំវិព្វចត្តុ ជាអនាគត
 និពារណា ខ្ញុំវិព្វសោគនាគុ និពារណា ខ្ញុំអនាគតវិនិច្ឆ័យញ្ញាណា ជា
 បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ខ្ញុំចេតោបរិយញ្ញាណ . . . ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំភ្នែកអនា-
 គតក្នុង ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណំ ជាមិនខ្សោយ . . . ។ បេ ។ ពតៈ ជា
 អនាគតារម្មណំ ប្រាជ្ញ ខ្ញុំខន្ធនោះ . ខោមនស្ស កើតឡើង ភ្នែក
 អនាគតក្នុង ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណំ ជាបច្ច័យ នៃការនិពារណា ខ្ញុំចេ-
 តោបរិយញ្ញាណ នឹងអនាគតសញ្ញាណ ដោយការម្នាប្បវត្ថយ ។

(២២២) អតីតារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណធម៌ ដោយ
 អនិច្ចតប្បវត្ថយ បានដល់ការម្នាប្បវត្ថយ នឹងសហជាតានិបតិ ។ ការម្នា-
 ណនិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើ ខ្ញុំវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ ជាអតីត ឲ្យជាវិគោរព
 ហើយនិពារណា ធ្វើ ខ្ញុំវេទសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ឲ្យជាវិគោរព ហើយ
 និពារណា ធ្វើ ខ្ញុំអតីតវិនិច្ឆ័យញ្ញាណ ជាអតីតារម្មណំ ឲ្យជាវិគោរព
 ហើយនិពារណា ខ្ញុំចេតោបរិយញ្ញាណ ខ្ញុំបុព្វនិវាសនុស្សតិញ្ញាណ
 . . . ធ្វើ ខ្ញុំយថាកម្មបកញ្ញាណ ឲ្យជាវិគោរព ហើយនិពារណា ធ្វើ
 ខ្ញុំភ្នែកអនាគតក្នុង ជាអតីតារម្មណំ ឲ្យជាវិគោរព ហើយនិពារណា . . .

អស្សនេតិ អភិទទ្ទតិ តំ កុំ កត្វា អតីតារម្មណា
រកោ ឧប្បជ្ឈតិ ជិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សហជាតាធិបតី
អតីតារម្មណាធិបតី សម្មយុត្តកានំ ទព្វានំ អធិប-
តីប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៣] អតីតារម្មណា ធម្មោ អនាគតារម្មណ-
ស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណា-
ធិបតី អនាគតំ វិញ្ញាណញ្ញាយនំ កុំ កត្វា ...
ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយនំ ... អតីតារម្មណំ អនាគតំ
ឥន្ទ្រិធិញ្ញាណំ កុំ កត្វា ... ទេតោបរិយញ្ញាណំ ...
បុរុជិវិសាទុស្សនិញ្ញាណំ ... យថាតត្ថុបទញ្ញាណំ
... អតីតារម្មណា អនាគតេ ទទ្ទេ កុំ កត្វា អស្ស-
នេតិ អភិទទ្ទតិ តំ កុំ កត្វា អនាគតារម្មណា
រកោ ឧប្បជ្ឈតិ ជិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២២៤] អនាគតារម្មណា ធម្មោ អនាគតារម្ម-
ណស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារ-
ម្មណាធិបតី សហជាតាធិបតី ។ អារម្មណាធិបតី
អនាគតារម្មណំ អនាគតំ ឥន្ទ្រិធិញ្ញាណំ កុំ កត្វា
... ទេតោបរិយញ្ញាណំ ... អនាគតំសញ្ញាណំ

ត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ជាអតីតារម្មណំ ធ្វើ ខ្ញុំខ្លួននោះ ឲ្យជាទីគោ-
រោ ទើបកើតឡើង ជិដ្ឋិ កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតី គឺ អតីតា-
រម្មណាធិបតីធម៌ ជាច្រើន ខែពួកសម្មយុត្តកត្ត្រ ដោយអធិបតីប្បច្ចយេ ។

[២២៥] អតីតារម្មណាធម៌ ជាច្រើន ខែអនាគតារម្មណាធម៌ ដោយ
អធិបតីប្បច្ចយេ បានដល់អារម្មណាធិបតី គឺ បុគ្គល ធ្វើ ខ្ញុំវិញ្ញាណញ្ញាយ-
ននៈ ជាអនាគត ឲ្យជាទីគោរោ ... ខ្ញុំវេសញ្ញាណសញ្ញាយននៈ ...
ធ្វើ ខ្ញុំអនាគតឥន្ទ្រិធិញ្ញាណ ជាអតីតារម្មណំ ឲ្យជាទីគោរោ ...
ខ្ញុំចេតោបរិយញ្ញាណ ... ខ្ញុំបុរុជិវិសាទុស្សនិញ្ញាណ ... ខ្ញុំ
យថាតត្ថុបទញ្ញាណ ។ ធ្វើ ខ្ញុំពួកអនាគតត្ត្រ ជាអតីតារម្មណំ ឲ្យ
ជាទីគោរោ ហើយត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ជាអនាគតារម្មណំ ធ្វើ
ខ្ញុំខ្លួននោះ ឲ្យជាទីគោរោ ទើបកើតឡើង ជិដ្ឋិ កើតឡើង ។

[២២៦] អនាគតារម្មណាធម៌ ជាច្រើន ខែអនាគតារម្មណាធម៌ ដោយ
អធិបតីប្បច្ចយេ បានដល់អារម្មណាធិបតី និងសហជាតាធិបតី ។ អារម្ម-
ណាធិបតី គឺ បុគ្គល ធ្វើ ខ្ញុំអនាគតឥន្ទ្រិធិញ្ញាណ ជាអនាគតារម្មណំ
ឲ្យជាទីគោរោ ... ខ្ញុំចេតោបរិយញ្ញាណ ... ធ្វើ ខ្ញុំអនាគតំសញ្ញាណ

គរុំ កត្វា បច្ចុវេស្តតិ អនាគតារម្មណោ អនាគតោ
 ខន្ធេ គរុំ កត្វា អស្សុនេតិ អភិទន្ធិតិ តំ គរុំ កត្វា
 អនាគតារម្មណោ វាគោ ឧប្បជ្ឈតិ ជិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 សហជាតាធិបតិ អនាគតារម្មណាធិបតិ សម្បយុត្ត-
 កាធំ ខន្ធទាធំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៥) អនាគតារម្មណោ ឆន្ទោ អតីតារម្ម-
 ណាស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការ-
 ម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ
 អនាគតារម្មណំ អតីតំ ឥន្ទ្រិយញ្ញាណំ គរុំ កត្វា ...
 ចេតោបរិយញ្ញាណំ ... អនាគតិសញ្ញាណំ គរុំ
 កត្វា ... អនាគតារម្មណោ អតីតេ ខន្ធេ គរុំ កត្វា
 អស្សុនេតិ អភិទន្ធិតិ តំ គរុំ កត្វា អតីតារម្ម-
 ណោ វាគោ ឧប្បជ្ឈតិ ជិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២២៦) បច្ចុប្បន្នារម្មណោ ឆន្ទោ បច្ចុប្បន្នារម្ម-
 ណាស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជាតាធិបតិ បច្ចុប្បន្នារម្មណាធិបតិ សម្បយុត្តកាធំ
 ខន្ធទាធំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឲ្យជាវិគារេត ហើយពិចារណា ធ្វើ ឲ្យភ្នែកអនាគតក្នុង ជាអនាគតារម្មណំ
 ឲ្យជាវិគារេត ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ជាអនាគតារម្មណំ ធ្វើ
 ឲ្យខន្ធនោះ ឲ្យជាវិគារេត រើបកើតឡើង ជិដ្ឋិ កើតឡើង ។
 សហជាតាធិបតិ គឺ អនាគតារម្មណាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃភ្នែកសម្បយុត្ត-
 កក្កដ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២២៥) អនាគតារម្មណាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណាធិបតិ ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ ចុះផ្លូវការម្មណាធិបតិ ខ័ន សហជាតាធិបតិ ។ ឯនា-
 ម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើ ឲ្យអតីតឥន្ទ្រិយញ្ញាណា ជាអនាគតារម្មណំ
 ឲ្យជាវិគារេត...ឲ្យជាចេតោបរិយញ្ញាណា ... ធ្វើ ឲ្យអនាគតិសញ្ញាណា
 ឲ្យជាវិគារេត... ធ្វើ ឲ្យភ្នែកអតីតក្នុង ជាអនាគតារម្មណំ ឲ្យជាវិគារេត
 ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ជាអតីតារម្មណំ ធ្វើ ឲ្យខន្ធនោះ ឲ្យជា
 វិគារេត រើបកើតឡើង ជិដ្ឋិ កើតឡើង ។

(២២៦) បច្ចុប្បន្នារម្មណាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណាធិបតិ
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានផ្លូវសហជាតាធិបតិ គឺ បច្ចុប្បន្នារម្មណា-
 ធិបតិធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃភ្នែកសម្បយុត្តកក្កដ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២២៧) បច្ចុប្បន្នាម្មណោ ធម្មោ អភិការម្ម-
ណាស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
ណាធិបតិ អតីតំ ទិព្វំ ចក្កំ គវុំ កត្វា បច្ច-
វេក្ខតំ ទិព្វំ សោតនាតុំ គវុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតំ
បច្ចុប្បន្នាម្មណំ អតីតំ ឥន្ទ្រិយញ្ញាណំ គវុំ កត្វា...
ចេតោបរិយញ្ញាណំ គវុំ កត្វា... បច្ចុប្បន្នាម្មណោ
អតីតេ ខន្ធេ គវុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ
គវុំ កត្វា អភិការម្មណោ វាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ទិដ្ឋិ
ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២២៨) បច្ចុប្បន្នាម្មណោ ធម្មោ អនាគតាម្ម-
ណាស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
ណាធិបតិ អនាគតំ ទិព្វំ ចក្កំ គវុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ
ទិព្វំ សោតនាតុំ គវុំ កត្វា... បច្ចុប្បន្នាម្មណំ
អនាគតំ ឥន្ទ្រិយញ្ញាណំ គវុំ កត្វា បច្ចុប្បន្នាម្មណោ
អនាគតេ ខន្ធេ គវុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ
គវុំ កត្វា អនាគតាម្មណោ វាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ទិដ្ឋិ
ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២២៩) អភិការម្មណោ ធម្មោ អភិការម្មណាស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា

(២២៧) បច្ចុប្បន្នាម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃអភិការម្មណធមិ
ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើ ខ្ញុំទិព្វ-
ចក្ក ជាអតីត ឲ្យជាទីគោរព ហើយវិចារណា ធ្វើ ខ្ញុំទិព្វសោតនាតុ
ឲ្យជាទីគោរព ហើយវិចារណា ធ្វើ ខ្ញុំអតីតឥន្ទ្រិយញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្នា-
ម្មណំ ឲ្យជាទីគោរព... ធ្វើ ខ្ញុំចេតោបរិយញ្ញាណ ឲ្យជាទីគោរព...
ធ្វើ ខ្ញុំភូតអតីតក្នុង ជាបច្ចុប្បន្នាម្មណំ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ
រីករាយ រតនៈ ជាអភិការម្មណំ ធ្វើ ខ្ញុំខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើប
កើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

(២២៨) បច្ចុប្បន្នាម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតាម្មណធមិ
ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើ ខ្ញុំទិព្វ-
ចក្ក ជាអនាគត ឲ្យជាទីគោរព ហើយវិចារណា ធ្វើ ខ្ញុំទិព្វសោតនាតុ
ឲ្យជាទីគោរព... ធ្វើ ខ្ញុំអនាគតឥន្ទ្រិយញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្នាម្មណំ
ឲ្យជាទីគោរព ធ្វើ ខ្ញុំភូតអនាគតក្នុង ជាបច្ចុប្បន្នាម្មណំ ឲ្យជាទីគោរព
ហើយត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ជាអនាគតាម្មណំ ធ្វើ ខ្ញុំខន្ធនោះ
ឲ្យជាទីគោរព រើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

(២២៩) អភិការម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃអភិកា-
ម្មណធមិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកអភិការម្មណក្នុង

អតីតារម្មណ៍ ទន្ទា បច្ចិមា បច្ចិមា អតីតារម្មណ៍ ទន្ទា អនន្តរម្បត្តយេន បច្ចុយោ ។

[២៥០] អតីតារម្មណ៍ ធម្មោ អនាគតារម្មណ៍ ធម្មស្ស ធម្មស្ស អនន្តរម្បត្តយេន បច្ចុយោ អតីតារម្មណ៍ កវ័ន្តំ អនាគតារម្មណ៍ កវ័ន្តយោ អនន្តរម្បត្តយេន បច្ចុយោ ។

[២៥១] អតីតារម្មណ៍ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ធម្មស្ស ធម្មស្ស អនន្តរម្បត្តយេន បច្ចុយោ អតីតារម្មណ៍ តុតិច្ឆិកំ បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ បដិសន្ធិច្ឆិកំ អនន្តរម្បត្តយេន បច្ចុយោ អតីតារម្មណ៍ កវ័ន្តំ បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ កវ័ន្តយោ អនន្តរម្បត្តយេន បច្ចុយោ ។

[២៥២] អនាគតារម្មណ៍ ធម្មោ អនាគតារម្មណ៍ ធម្មស្ស ធម្មស្ស អនន្តរម្បត្តយេន បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា អនាគតារម្មណ៍ ទន្ទា បច្ចិមា បច្ចិមា អនាគតារម្មណ៍ ទន្ទា អនន្តរម្បត្តយេន បច្ចុយោ ។

[២៥៣] អនាគតារម្មណ៍ ធម្មោ អតីតារម្មណ៍ ធម្មស្ស ធម្មស្ស អនន្តរម្បត្តយេន បច្ចុយោ អនាគតារម្មណ៍ វិនិច្ឆ័យណ៍ អតីតារម្មណ៍ វិនិច្ឆ័យណ៍ វិនិច្ឆ័យណ៍ អនន្តរម្បត្តយេន បច្ចុយោ ។

មុន ជាបច្ចុយោ ខែត្រកអតីតារម្មណ៍ក្នុង ក្រោយ ដោយអនន្តរម្បត្តយេន ។

[២៥០] អតីតារម្មណ៍ ជាបច្ចុយោ ខែអនាគតារម្មណ៍ ដោយអនន្តរម្បត្តយេន គឺ អតីតារម្មណ៍ ជាបច្ចុយោ ខែអនាគតារម្មណ៍ ដោយអនន្តរម្បត្តយេន ។

[២៥១] អតីតារម្មណ៍ ជាបច្ចុយោ ខែបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ដោយអនន្តរម្បត្តយេន គឺ តុតិច្ឆិកំ ជាអតីតារម្មណ៍ ជាបច្ចុយោ ខែបដិសន្ធិច្ឆិកំ ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ដោយអនន្តរម្បត្តយេន អតីតារម្មណ៍ ជាបច្ចុយោ ខែកវ័ន្ត ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ដោយអនន្តរម្បត្តយេន ។

[២៥២] អនាគតារម្មណ៍ ជាបច្ចុយោ ខែអនាគតារម្មណ៍ ដោយអនន្តរម្បត្តយេន គឺ ត្រកអនាគតារម្មណ៍ មុន ។ ជាបច្ចុយោ ខែត្រកអនាគតារម្មណ៍ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរម្បត្តយេន ។

[២៥៣] អនាគតារម្មណ៍ ជាបច្ចុយោ ខែអតីតារម្មណ៍ ដោយអនន្តរម្បត្តយេន គឺ វិនិច្ឆ័យណ៍ ជាអនាគតារម្មណ៍ ជាបច្ចុយោ ខែវិនិច្ឆ័យណ៍ (តាមព្រះ) ជាអតីតារម្មណ៍ ។

ចេតោបរិយញ្ញាណំ អតីតារម្មណាស្ស វុដ្ឋានស្ស អនា-
គតំសញ្ញាណំ អតីតារម្មណាស្ស វុដ្ឋានស្ស អនាគតា-
រម្មណា ខន្ធា អតីតារម្មណាស្ស វុដ្ឋានស្ស អនន្ត-
រម្មច្ចយេន បច្ចយេន ។

[៤៥៤] បច្ចុប្បន្នារម្មណា ធម្មោ បច្ចុប្បន្នា-
រម្មណាស្ស ធម្មស្ស អនន្តរម្មច្ចយេន បច្ចយេន បុរិ-
មា បុរិមា បច្ចុប្បន្នារម្មណា ខន្ធា បដិមា បដិ-
មា បច្ចុប្បន្នារម្មណា ខន្ធា អនន្តរម្មច្ចយេន
បច្ចយេន បច្ចុប្បន្នារម្មណំ បដិសន្ធិចិត្តំ បច្ចុប្បន្នារម្ម-
ណាស្ស កវដ្តស្ស បច្ចុប្បន្នារម្មណំ កវដ្តំ បច្ចុប្បន្នា-
រម្មណាស្ស កវដ្តស្ស អនន្តរម្មច្ចយេន បច្ចយេន ។

[៤៥៥] បច្ចុប្បន្នារម្មណា ធម្មោ អតីតារម្ម-
ណាស្ស ធម្មស្ស អនន្តរម្មច្ចយេន បច្ចយេន បច្ចុប្ប-
ន្នារម្មណំ បដិសន្ធិចិត្តំ អតីតារម្មណាស្ស កវដ្តស្ស
បច្ចុប្បន្នារម្មណំ កវដ្តំ អតីតារម្មណាស្ស កវដ្តស្ស
បច្ចុប្បន្នារម្មណា ខន្ធា អតីតារម្មណាស្ស វុដ្ឋានស្ស
អនន្តរម្មច្ចយេន បច្ចយេន ។

[៤៥៦] អតីតារម្មណា ធម្មោ អតីតារម្មណាស្ស
ធម្មស្ស សមនន្តរម្មច្ចយេន បច្ចយេន អនន្តរសន្តិសំ ។

ចេតោបរិយញ្ញាណ (ជាបច្ច័យ) នៃវដ្តនៈ ជាអតីតារម្មណំ អនាគត-
សញ្ញាណ (ជាបច្ច័យ) នៃវដ្តនៈ ជាអតីតារម្មណំ ពួកអនាគតារម្ម-
ណក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវដ្តនៈ ជាអតីតារម្មណំ ដោយអនន្តរម្មច្ច័យ ។

[៤៥៤] បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌
ដោយអនន្តរម្មច្ច័យ គឺ ពួកបច្ចុប្បន្នារម្មណក្ខន្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកបច្ចុប្បន្នារម្មណក្ខន្ធ ក្រោយៗ ដោយអនន្តរម្មច្ច័យ បដិសន្ធិចិត្ត
ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណំ (ជាបច្ច័យ) នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណកវដ្ត បច្ចុប្បន្នារម្មណ-
កវដ្ត ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណកវដ្ត ដោយអនន្តរម្មច្ច័យ ។

[៤៥៥] បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណធម៌
ដោយអនន្តរម្មច្ច័យ គឺ បដិសន្ធិចិត្ត ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណំ (ជាបច្ច័យ)
នៃកវដ្ត ជាអតីតារម្មណំ បច្ចុប្បន្នារម្មណកវដ្ត (ជាបច្ច័យ) នៃអតីតា-
រម្មណកវដ្ត ពួកបច្ចុប្បន្នារម្មណក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវដ្តនៈ ជាអតីតា-
រម្មណំ ដោយអនន្តរម្មច្ច័យ ។

[៤៥៦] អតីតារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណធម៌ ដោយ
សមនន្តរម្មច្ច័យ គឺ ដូចគ្នាខ្លះអនន្តរម្មច្ច័យដែរ ។

[២៥៧] អតីតការម្មណ៍ ឆន្ទោ អតីតការម្មណ៍ស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អតីតការម្មណ៍ ច្ចយេន បច្ចយោ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 តយោមិ បច្ចយោ បដិច្ចករសមិសោ ។

[២៥៨] អតីតការម្មណ៍ ឆន្ទោ អតីតការម្មណ៍ស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ៍ បនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្វូបនិស្សយោ ។
 បកត្វូបនិស្សយោ អតីតការម្មណ៍ អនិច្ចាទុបស្សនា ធុត្តាទុបស្សនា អនត្តាទុបស្សនា អតីតការម្មណ៍ អនិច្ចាទុបស្សនាយ ធុត្តាទុបស្សនាយ អនត្តាទុបស្សនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥៩] អតីតការម្មណ៍ ឆន្ទោ អនាគតការម្មណ៍ស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ៍ បនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្វូបនិស្សយោ ។
 បកត្វូបនិស្សយោ អតីតការម្មណ៍ អនិច្ចាទុបស្សនា ធុត្តាទុបស្សនា អនត្តាទុបស្សនា អនាគតការម្មណ៍ អនិច្ចាទុបស្សនាយ ធុត្តាទុបស្សនាយ អនត្តាទុបស្សនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥៧] អតីតការម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃអតីតការម្មណ៍ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអតីតការម្មណ៍ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ច័យទាំង ៣ (នេះ) ដូចគ្នាទាំងបដិច្ចករវិសេ ។

[២៥៨] អតីតការម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃអតីតការម្មណ៍ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ៍បនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្វូបនិស្សយ ។ បកត្វូបនិស្សយ គឺ អនិច្ចាទុបស្សនា ធុត្តាទុបស្សនា និងអនត្តាទុបស្សនា ជាអតីតការម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃអនិច្ចាទុបស្សនា ធុត្តាទុបស្សនា និងអនត្តាទុបស្សនា ជាអតីតការម្មណ៍ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៥៩] អតីតការម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតការម្មណ៍ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ៍បនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្វូបនិស្សយ ។ បកត្វូបនិស្សយ គឺ អនិច្ចាទុបស្សនា ធុត្តាទុបស្សនា និងអនត្តាទុបស្សនា ជាអតីតការម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃអនិច្ចាទុបស្សនា ធុត្តាទុបស្សនា និងអនត្តាទុបស្សនា ជាអនាគតការម្មណ៍ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(၆၆၆) ပဌပျဉ္စာဒ္ဒါလော သဒ္ဓါ အနိ-
 ကာဒ္ဒါလော သဒ္ဓါ ဒုပဋိပ္ပယပျဉ္စယ
 ပဌယော အာဒ္ဒါလော အနိပ္ပယ

នៃអនិច្ចាតុបប្បនា ទុក្ខានុបស្សនា នន្តរនិច្ចាតុបស្សនា ជាភតិការមូល
ដោយទមន្តស្សយប្បច្ច័យ ។

(៤៦៧) អនាគតារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌
 ដោយឧបនិស្សយបច្ច័យ បានដល់កក្កដនិស្ស័យ គឺ អនិច្ចាតុបស្សនា
 ទុក្ខានុបស្សនា និងអនត្តានុបស្សនា ជាអនាគតារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃ
 អនិច្ចាតុបស្សនា ទុក្ខានុបស្សនា និងអនត្តានុបស្សនា ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍
 ដោយឧបនិស្សយបច្ច័យ ។

(៤៦៤) បច្ចុប្បន្នាម្មណធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃបច្ចុប្បន្នាម្មណធម៌
... បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងចកក្ខបនិស្ស័យ ។ ចកក្ខបនិស្ស័យ
គឺ អនិច្ចាតុបស្សនា ទុក្ខានុបស្សនា និងអនត្តានុបស្សនា ជាបច្ចុប្បន្នា-
ម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃអនិច្ចាតុបស្សនា ទុក្ខានុបស្សនា និងអនត្តានុ-
បស្សនា ជាបច្ចុប្បន្នាម្មណ៍ ដោយទបនិស្សយេប្បច្ច័យ ។

(៤៦៩) បច្ចុប្បន្នការមូលាធិ ជាច្រើន នៃអភិគារមូលាធិ
ដោយខុសពីស្វយញ្ញត្ថយ បានផល់ការមូលាធិស្សីយ អនុវត្តស្សីយ

បកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ បច្ចុប្បន្នា-
 រម្មណា អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខានុបស្សនា អនត្តា-
 នុបស្សនា អតីតារម្មណាយ អនិច្ចាទុបស្សនាយ
 ទុក្ខានុបស្សនាយ អនត្តានុបស្សនាយ ឧបទិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៤២៦) បច្ចុប្បន្នារម្មណោ ធម្មោ អនាគតារម្ម-
 ណាស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្ថប-
 ទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ បច្ចុប្បន្នារម្មណា
 អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខានុបស្សនា អនត្តានុបស្សនា
 អនាគតារម្មណាយ អនិច្ចាទុបស្សនាយ ទុក្ខានុបស្ស-
 នាយ អនត្តានុបស្សនាយ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(៤២៧) អតីតារម្មណោ ធម្មោ អតីតារម្មណាស្ស
 ធម្មស្ស អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ មុរិមា មុរិមា
 អតីតារម្មណា មុនា បដ្ឋិមាធំ បដ្ឋិមាធំ អតីតារម្ម-
 ណាធំ មុនាធំ អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

និវេកត្ថបទិស្សយោ ។ ឯបកត្ថបទិស្សយោ គឺ អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុ-
 បស្សនា និងអនត្តានុបស្សនា ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃអនិច្ចាទុ-
 បស្សនា ទុក្ខានុបស្សនា និងអនត្តានុបស្សនា ជាអតីតារម្មណ៍ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៤២៦) បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតារម្មណ-
 ធម៌ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តរូប-
 ទិស្សយោ និងបកត្ថបទិស្សយោ ។ ឯបកត្ថបទិស្សយោ គឺ អនិច្ចាទុបស្សនា
 ទុក្ខានុបស្សនា និងអនត្តានុបស្សនា ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ
 នៃអនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខានុបស្សនា និងអនត្តានុបស្សនា ជាអនាគតា-
 រម្មណ៍ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៤២៧) អតីតារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណធម៌
 ដោយអាសវនប្បច្ច័យ គឺ ភូកខ្ខ ជាអតីតារម្មណ៍ មុនៗ ជាបច្ច័យ
 នៃភូកខ្ខ ជាអតីតារម្មណ៍ ក្រោយ ។ ដោយអាសវនប្បច្ច័យ ។

(២៦៨) អនាគតារម្មណ៍ ឆន្ទោ អនាគតារម្ម-

ណាស្ស ធម្មស្ស អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរិមា បុរិមា អនាគតារម្មណា ទន្ធា បច្ចិមា
បច្ចិមា អនាគតារម្មណា ទន្ធា អាសវនប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

(២៦៩) បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ឆន្ទោ បច្ចុប្បន្នារម្ម-

ណាស្ស ធម្មស្ស អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
បុរិមា បច្ចុប្បន្នារម្មណា ទន្ធា បច្ចិមា បច្ចិមា
បច្ចុប្បន្នារម្មណា ទន្ធា អាសវនប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(២៧០) អតីតារម្មណ៍ ឆន្ទោ អតីតារម្មណាស្ស

ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា
នាទាទណិកា ។ សហជាតា អតីតារម្មណា ចេត-
នា សម្បយុត្តកា ទន្ធា កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ នាទាទណិកា អតីតារម្មណា ចេតនា
វិបាកា អតីតារម្មណា ទន្ធា កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(២៦៨) អនាគតារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតារម្មណ៍

ដោយអាសវនប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ជាអនាគតារម្មណ៍ មុន ។ ជា
បច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ជាអនាគតារម្មណ៍ ក្រោយ ។ ដោយអាសវន-
ប្បច្ច័យ ។

(២៦៩) បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍

ដោយអាសវនប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ មុន ។ ជាបច្ច័យ
នៃពួកខន្ធ ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ក្រោយ ។ ដោយអាសវនប្បច្ច័យ ។

(២៧០) អតីតារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណ៍ ដោយ

កម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត នៃនាទាទណិកៈ ។ សហជាត គឺ
ចេតនា ជាអតីតារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកុក្កន្ធ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។ នាទាទណិកៈ គឺ ចេតនា ជាអតីតារម្មណ៍ ជា
បច្ច័យ នៃពួកវិបាកុក្កន្ធ ជាអតីតារម្មណ៍ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៧០] អតីតារម្មណោ ធម្មោ អនាគតារម្មណាស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាបាខណិកា អតីតារម្មណា ចេតនា វិចាកានំ អនាគតារម្មណានំ ទទ្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧១] អតីតារម្មណោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នារម្មណាស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាបាខណិកា អតីតារម្មណា ចេតនា វិចាកានំ បច្ចុប្បន្នារម្មណានំ ទទ្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧២] អនាគតារម្មណោ ធម្មោ អនាគតារម្មណាស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជានា នាបាខណិកា ។ សហជានា អនាគតារម្មណា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នាបាខណិកា អនាគតារម្មណា ចេតនា វិចាកានំ អនាគតារម្មណានំ ទទ្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧៣] អនាគតារម្មណោ ធម្មោ អតីតារម្មណាស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាបាខណិកា អនាគតារម្មណា ចេតនា វិចាកានំ អតីតារម្មណានំ ទទ្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧៤] អតីតារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតារម្មណធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់នានាខណិកៈ គឺ អតីតារម្មណចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្នុង ជាអនាគតារម្មណ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៧៥] អតីតារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់នានាខណិកៈ គឺ អតីតារម្មណចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្នុង ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៧៦] អនាគតារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតារម្មណធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាន និងនានាខណិកៈ ។ សហជាន គឺ អនាគតារម្មណចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ នានាខណិកៈ គឺ អនាគតារម្មណចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្នុង ជាអនាគតារម្មណ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៧៧] អនាគតារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់នានាខណិកៈ គឺ អនាគតារម្មណចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្នុង ជាអតីតារម្មណ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៧៨] អនាគតារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតារម្មណធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់នានាខណិកៈ គឺ អនាគតារម្មណចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្នុង ជាអនាគតារម្មណ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(២៧៨) បច្ចុប្បន្នាម្មណៈ ធម្មា អនាគតាម្មណៈ ស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាទា-
ណីកា បច្ចុប្បន្នាម្មណៈ ចេតនា វិចាកានំ អនា-
គតាម្មណានំ ទត្ថានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៨) ចុះប្បន្ទានម្តងទៀត ដាច់ថ្វីយ ខែអនាគតាម្បងទៀត
ដោយកម្មប្បថ្វីយ បានដល់នាទានលិកៈ គឺ ចុះប្បន្ទានម្តងទៀត
ដាច់ថ្វីយ ខែភូមិបុគ្គល ដាច់នាទានម្តងទៀត ដោយកម្មប្បថ្វីយ ។

(៤៩៩) អតីតាម្ពណា ធម្មោ ... តាម្ពណាស្ស
 ធម្មស្ស វិបាកប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ អាហារប្បដ្ឋយេន
 បដ្ឋយោ ភីន្ទ្រិយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ឈានប្បដ្ឋយេន
 បដ្ឋយោ មគ្គប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ សម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន
 បដ្ឋយោ អត្ថិប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ធម្មិប្បដ្ឋយេន
 បដ្ឋយោ វិភត្តប្បដ្ឋយេន អវិភត្តប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

(៥០០) ហេតុយា តីណិ អាម្ពណា នវ អនិប-
 តិយា សត្ត អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត សហ-
 ជានេត អញ្ញាមញ្ញោ និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ
 នវ អាសវេន តីណិ កម្មេ នវ វិបាកេ តីណិ
 អាហារេ តីណិ ភីន្ទ្រិយេ ឈានេ មគ្គេ សម្មយុត្តេ
 តីណិ អត្ថិយា តីណិ ធម្មិយា សត្ត វិភតេ សត្ត
 អវិភតេ តីណិ ។ វេ កណោតថុ ។

(៤៩៩) អតីតាម្ពណាធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអតីតាម្ពណាធម៌ ដោយ
 វិបាកប្បដ្ឋយេន ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បដ្ឋយេន ជាបច្ច័យ ដោយ
 ប្បដ្ឋយេន ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បដ្ឋយេន ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បដ្ឋយេន
 ជាបច្ច័យ ដោយសម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន ជាបច្ច័យ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយេន ជា
 បច្ច័យ ដោយធម្មិប្បដ្ឋយេន ជាបច្ច័យ ដោយវិភត្តប្បដ្ឋយេន ដោយ
 អវិភត្តប្បដ្ឋយេន ។

(៥០០) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយេន មានវារៈ ៣ ក្នុងអាម្ពណាប្បដ្ឋយេន
 មានវារៈ ៩ ក្នុងអនិបតិប្បដ្ឋយេន មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយេន មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយេន មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជានប្បដ្ឋយេន អញ្ញា-
 មញ្ញប្បដ្ឋយេន និងនិស្សយប្បដ្ឋយេន មានវារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន
 មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសវេនប្បដ្ឋយេន មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយេន មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយេន មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយេន មានវារៈ ៣
 ក្នុងភីន្ទ្រិយប្បដ្ឋយេន ឈានប្បដ្ឋយេន មគ្គប្បដ្ឋយេន និងសម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន
 មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយេន មានវារៈ ៣ ក្នុងធម្មិប្បដ្ឋយេន មានវារៈ ៧
 ក្នុងវិភត្តប្បដ្ឋយេន មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិភត្តប្បដ្ឋយេន មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត
 គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

[៤៨១] អតីតារម្មណោ ធម្មោ អតីតារម្មណស្ស
 ស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន ចច្ចយោ សហជាតម្ប.
 យេន ចច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន ចច្ចយោ
 ប្បដ្ឋយេន ចច្ចយោ ។

(២៨២) អតីតារម្មណា ធម្មា អនាគតារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស អរម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុម្មច្ចប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(၆၈၈) မင်္ဂလာဒုံမြို့နယ် ရွေး ပုဂ္ဂလိကရွေး
 ယာယီ ရွေး ကာလအတွင်း ပုဂ္ဂလိက ရွေး
 ယာယီ ရွေး ကာလအတွင်း ပုဂ္ဂလိက ရွေး

[illegible]

(២៨៥) អនាគតាវុទ្ធលោក ចន្ទោ អតីតាវុទ្ធ-
លាស្ស ធម្មស្ស អាវុទ្ធលាម្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧប-
ទិស្សយម្បច្ចយេន បច្ចុយោ កម្មម្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(៤៨១) ភត្តតាម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃភត្តតាម្មណធម៌ ដោយ
តាម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(២៧២) ភត្តតារាមណាធម៌ ជាច្រើន ខែអនាគតារាមណាធម៌
ដោយភាគរូបច្រើន ជាច្រើន ដោយកម្មច្រើន ។

(២៨៣) អតីតរាជានុរាជ ជាច្បើយ នៃច្បើយនារាជានុរាជ
ដោយការម្នាក់ៗច្បើយ ជាច្បើយ ដោយឧបសគ្គយូរច្បើយ ជាច្បើយ
ដោយកម្មច្បើយ ។

(២៧២) អនាគតារម្មណញ្ចមី ជាច្ច័យ ខែអនាគតារម្មណញ្ចមី
ដោយអារម្មណញ្ចមី ជាច្ច័យ ដោយសហជាតិច្ច័យ ជាច្ច័យ
ដោយឧបទិស្សយច្ច័យ ជាច្ច័យ ដោយកម្មច្ច័យ ។

(២៨៩) ភាគភារាណាធម៌ ជាច្បាប់ វិនិច្ឆ័យភារាណាធម៌
ដោយភារាណាប្បច្ច័យ ជាច្បាប់ ដោយឧបទិស្សប្បច្ច័យ ជាច្បាប់
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៨៦] អនាគតារម្មណា ធម្មា បច្ចុប្បន្នារម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៤៨៧] បច្ចុប្បន្នារម្មណា ធម្មា បច្ចុប្បន្នារម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៤៨៨] បច្ចុប្បន្នារម្មណា ធម្មា អតីតារម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៤៨៩] បច្ចុប្បន្នារម្មណា ធម្មា អនាគតារម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៤៩០] និហត្ថយា នវំ នអារម្មណេ នវំ នអធិបតេយា នវំ នអនន្តរេ នវំ នសមនន្តរេ នវំ ។ សន្តិក្កំ ។ សត្វក្កំ នវំ លោភិតេ នវំ លោអិតេ នវំ ។ ឯវំ កណោតក្កំ ។

បច្ចុនិយំ ។

[៤៨៦] អនាគតារម្មណាធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកក្កប្បច្ច័យ ។

[៤៨៧] បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកក្កប្បច្ច័យ ។

[៤៨៨] បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកក្កប្បច្ច័យ ។

[៤៨៩] បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតារម្មណធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកក្កប្បច្ច័យ ។

[៤៩០] ក្នុងនិហត្ថប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតេយ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ សេចក្តីបំប្រែង ។ ក្នុងបច្ច័យ ចាំនិកសំ សុទ្ធនៃមានវារៈ៧ ក្នុងនោភិតប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនោអិតប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ប៉ុន្តែ បច្ចុនិយំ ។

[២៩០] ហេតុឫទ្ធិយា នអាម្មណេ ភីណី ...

ឧបសគ្គិយា ឧបសគ្គោ ឧបសគ្គោ ឧបសគ្គោ
 ឧបសគ្គោ ឧបសគ្គោ ឧបសគ្គោ ឧបសគ្គោ
 ឧបសគ្គោ ឧបសគ្គោ ឧបសគ្គោ ឧបសគ្គោ
 ឧបសគ្គោ ឧបសគ្គោ ឧបសគ្គោ ឧបសគ្គោ

អនុលោមប្បវត្តន៍យ៉ ។

(၆၈၆) သောတုပ္ပဿာ ဘာဗ္ဗဿ သံ . . .

អតិបត្តិយា សត្វ អនន្តរ សមនន្តរ សត្វ សហ-
 ជាតេ តីណី អត្តមញ្ញេ តីណី ធិស្សៈយ តីណី
 ឧបធិស្សៈយ ធរ អាសវនេ តីណី កាត្ម ធរ
 វិចារតេ តីណី អាហារេ វត្ថុន្តរេ ឈានេ មត្តេ
 សម្មយុត្តេ អត្តិយា តីណី ធន្តិយា សត្វ វិគតេ
 សត្វ អវិគតេ តីណី ។ ឯវ កណោតង្គំ ។

បច្ចុប្បន្នយានុលោម ។

បញ្ជាវិភាគ ឆ្នាំ១៩៧២ ។

អភិបាលរដ្ឋសន្តិភូតិ ឯករាជ្យសិល្បៈ សិល្បៈ ។

(២៩១) ក្នុងនការម្សាប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 . . . ក្នុងនកតិបត្តិប្បច្ច័យ នកនន្តរប្បច្ច័យ នសមនន្តរប្បច្ច័យ នឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ នបុរេជាតប្បច្ច័យ នបច្ចុប្បន្នជាតប្បច្ច័យ នការសវនប្ប-
 ច្ច័យ នកម្មប្បច្ច័យ និន្ននវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងច្បងទាំងអស់
 សុខុវត្ថមានវារៈ ៣ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ ក្នុងនានន្តប្បច្ច័យ និន្ននវា-
 វិតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត ភក្តីរាជ យ៉ាងនេះចុះ ។

[illegible]

(២៧២) ក្នុងការបង្កើតប្លង់ មាន៣៖ ៧ គ្រាន់នោះបង្កើតប្លង់
... ក្នុងអចិន្ត្រៃយ៍ មាន៣៖ ៧ ក្នុងអនន្តប្លង់ មាន៣៖ ៧ ក្នុងសមាសប្លង់
ប្លង់ មាន៣៖ ៧ ក្នុងសហគមន៍ប្លង់ មាន៣៖ ៧ ក្នុងអត្រាប្លង់
ប្លង់ មាន៣៖ ៧ ក្នុងខិត្យប្លង់ មាន៣៖ ៧ ក្នុងខិត្យប្លង់
ប្លង់ មាន៣៖ ៧ ក្នុងការសាងប្លង់ មាន៣៖ ៧ ក្នុងកម្មប្លង់
មាន៣៖ ៧ ក្នុងវិបាកប្លង់ មាន៣៖ ៧ ក្នុងការប្រើប្រាស់ប្លង់ ក្នុងប្រើប្រាស់
ប្លង់ ឈានប្លង់ មគ្គប្លង់ សម្បជញ្ញប្លង់ និងអត្ថប្លង់
មាន៣៖ ៧ ក្នុងន័យប្លង់ មាន៣៖ ៧ ក្នុងវិភាគប្លង់ មាន៣៖ ៧
ក្នុងអវិភាគប្លង់ មាន៣៖ ៧ ។ បណ្ឌិត គង្វារ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ច័យសុលោម ។

ចប់ បញ្ជី: ១

ចប់ អធិបាទ្នណត្ថិក ទី ១៩ ។

អដ្ឋត្ថក៍

បដិបូរិយោ

(២៧៣) អដ្ឋត្ថក៍ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ
 ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា អដ្ឋត្ថំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ទ្វេ ខន្ធទ្វេ...
 បដិសន្ធិត្តុណោ អដ្ឋត្ថំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា កាដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធទ្វេ... ខន្ធទ្វេ បដិច្ច
 វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាក្កតំ បដិច្ច
 តយោ មហាក្កតា មហាក្កតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ កាដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

(២៧៤) តហិទ្ធា ធម្មំ បដិច្ច តហិទ្ធា ធម្មោ
 ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា តហិទ្ធា ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ទ្វេ ខន្ធទ្វេ...
 បដិសន្ធិត្តុណោ តហិទ្ធា ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា កាដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធទ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា
 ខន្ធទ្វេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហា-
 ក្កតំ បដិច្ច តយោ មហាក្កតា មហាក្កតេ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

អដ្ឋត្ថក៍

បដិបូរិយោ

(២៧៥) ធម៌ វាជក្កន្ធ អាស្រ័យ ទ្កវធមិ វាជក្កន្ធ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយ គឺ ខន្ធភក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានោ
 ក្តី អាស្រ័យ ទ្កវខន្ធ ១ វាជក្កន្ធ ទ្កវខន្ធ ២ ... ខន្ធភក្កិ
 កដត្តាបក្តី អាស្រ័យ ទ្កវខន្ធ ១ វាជក្កន្ធ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ ទ្កវ
 ខន្ធ ២ ... វត្ថុ អាស្រ័យ ទ្កវភក្កខន្ធ ភក្កខន្ធ អាស្រ័យ ទ្កវវត្ថុ
 មហាក្កត ព អាស្រ័យ ទ្កវមហាក្កត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានោ កដត្តាប
 និងឧបាទារូ អាស្រ័យ ទ្កវមហាក្កតទាំងឡាយ ។

(២៧៦) ធម៌ វាជក្រា អាស្រ័យ ទ្កវធមិ វាជក្រា ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយ គឺ ខន្ធភក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានោ
 អាស្រ័យ ទ្កវខន្ធ ១ វាជក្រា ទ្កវខន្ធ ២ ... ខន្ធភក្កិ កដត្តាប
 ក្តី អាស្រ័យ ទ្កវខន្ធ ១ វាជក្រា ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ ខន្ធ ២
 អាស្រ័យ ទ្កវខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យ ទ្កវភក្កខន្ធ ភក្កខន្ធ អាស្រ័យ
 ទ្កវវត្ថុ មហាក្កត ព អាស្រ័យ ទ្កវមហាក្កត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានោ
 កដត្តាប និងឧបាទារូ អាស្រ័យ ទ្កវមហាក្កតទាំងឡាយ ។

(២៧៥) អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា អដ្ឋត្ថំ ឯកំ ទន្ធិ
 បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធិ បដិច្ច បដិសន្ធិត្ថិ-
 ណោ អដ្ឋត្ថំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា វត្ថុ
 បដិច្ច ទន្ធា ។

(២៧៦) តហិទ្ធា ធម្មំ បដិច្ច តហិទ្ធា ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា តហិទ្ធា ឯកំ ទន្ធិ
 បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធិ ... បដិសន្ធិត្ថិ-
 ណោ វត្ថុ បដិច្ច ទន្ធា ។

(២៧៧) អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អនិបតិប្បច្ចយា អដ្ឋត្ថំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
 តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ទ្វេ ទន្ធិ ...
 ឯកំ មហាក្កតំ បដិច្ច មហាក្កតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ឧបាទារូបំ ។

(២៧៨) តហិទ្ធា ធម្មំ បដិច្ច តហិទ្ធា ធម្មោ ...
 អនិបតិប្បច្ចយា តហិទ្ធា ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ
 ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ទ្វេ ទន្ធិ ... ឯកំ
 មហាក្កតំ បដិច្ច មហាក្កតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ឧបាទារូបំ ។

(២៧៩) ធមិ វាណក្កំ អាស្រ័យ ខ្យវធមិ វាណក្កំ វេប
 កើតឡើង ព្រោះការម្ស្បច្ចយ គឺ ខន្ធភ អាស្រ័យ ខ្យវខន្ធទ
 វាណក្កំ អាស្រ័យ ខ្យវខន្ធទ ខន្ធភ អាស្រ័យ ខ្យវខន្ធទ វាណក្កំ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ ខ្យវវត្ថុ ។

(២៨០) ធមិ វាណក្កំ អាស្រ័យ ខ្យវធមិ វាណក្កំ វេបកើត
 ឡើង ព្រោះការម្ស្បច្ចយ គឺ ខន្ធភ អាស្រ័យ ខ្យវខន្ធទ វាណ
 ក្កំ ខ្យវខន្ធទ ... ពួកខន្ធ អាស្រ័យ ខ្យវវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

(២៨១) ធមិ វាណក្កំ អាស្រ័យ ខ្យវធមិ វាណក្កំ វេបកើត
 ឡើង ព្រោះអនិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធភ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានោ អាស្រ័យ
 ខ្យវខន្ធទ វាណក្កំ ខ្យវខន្ធទ ... ចិត្តសមុដ្ឋានោ ខន្ធទបាទារូប
 អាស្រ័យ ខ្យវមហាក្កត អាស្រ័យ ខ្យវមហាក្កតនាំឡាយ ។

(២៨២) ធមិ វាណក្កំ អាស្រ័យ ខ្យវធមិ វាណក្កំ...
 ព្រោះអនិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធភ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានោ អាស្រ័យ
 ខ្យវខន្ធទ វាណក្កំ ខ្យវខន្ធទ ... ចិត្តសមុដ្ឋានោ ខន្ធទបាទារូប
 អាស្រ័យ ខ្យវមហាក្កត អាស្រ័យ ខ្យវមហាក្កតនាំឡាយ ។

(៤៩៩) អដ្ឋង្គំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋង្គោ ធម្មោ...

អនុវច្ឆយយា សមនុវច្ឆយយា សហជាតប្ប...
អដ្ឋង្គំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នកា រូបំ ទ្វេ ទន្ធិ ... បដិសន្ធិកុណោ អដ្ឋង្គំ ឯកំ
ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធិ កាដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ទន្ធិ
... ទន្ធិ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ទន្ធិ ឯកំ មហា-
ក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាដត្តារូបំ ទន្ធិនារូបំ រាហា-
សមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ
ឯកំមហាក្ខតំ បដិច្ច មហាក្ខតេ បដិច្ច កាដត្តារូបំ
ទន្ធិនារូបំ ។

(៥០០) តហិទ្ធា ធម្មំ បដិច្ច តហិទ្ធា ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ សហជាតប្បច្ឆយា តហិទ្ធា ឯកំ ទន្ធិ
បដិច្ច តយោ ទន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ ទ្វេ ទន្ធិ
... បដិសន្ធិកុណោ តហិទ្ធា ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
តយោ ទន្ធិ កាដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ទន្ធិ ... ទន្ធិ
បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ទន្ធិ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាដត្តារូបំ
ទន្ធិនារូបំ តហិទ្ធា ... អាហារសមុដ្ឋានំ ...

(៤៩៩) ធម៌ ខាងក្នុង កាស្រ័យ ទ្រវែង ខាងក្នុង...

ព្រោះអនុវច្ឆយយា សមនុវច្ឆយយា និងសហជាតប្បច្ឆយ គឺ ទន្ធិ
ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានកា កាស្រ័យ ទ្រវែង ខាងក្នុង ទ្រវែង ... ទន្ធិ ក្តី
កដត្តារូបក្តី កាស្រ័យ ទ្រវែង ខាងក្នុង កដត្តារូប
វេទនសន្ធិ ទ្រវែង ... វត្ថុ កាស្រ័យ ទ្រវែង កដត្តារូប
កាស្រ័យ ទ្រវែង មហាក្ខត កាស្រ័យ ទ្រវែង មហាក្ខត ច ចិត្តស-
មុដ្ឋានកា កដត្តារូប និងឧបាទារូប កាស្រ័យ ទ្រវែង មហាក្ខត ច
អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧត្តសមុដ្ឋាន ... កដត្តារូប និងឧបាទារូប
កាស្រ័យ ទ្រវែង មហាក្ខត ច រាស្ត្រកម្មសញ្ញាសត្វ កាស្រ័យ ទ្រ-
វែង មហាក្ខត ច ចំណង់ ។

(៥០០) ធម៌ ខាងក្រៅ កាស្រ័យ ទ្រវែង ខាងក្រៅ
ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ឆយ គឺ ទន្ធិ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន-
កា កាស្រ័យ ទ្រវែង ខាងក្រៅ ទ្រវែង ... ទន្ធិ ក្តី
កដត្តារូបក្តី កាស្រ័យ ទ្រវែង ខាងក្រៅ កដត្តារូប វេទនសន្ធិ
ទ្រវែង ... វត្ថុ កាស្រ័យ ទ្រវែង កដត្តារូប កាស្រ័យ ទ្រ-
វែង ចិត្តសមុដ្ឋានកា កដត្តារូប និងឧបាទារូប កាស្រ័យ ទ្រវែង មហាក្ខត ច
កាស្រ័យ ទ្រវែង មហាក្ខត ច ចំណង់ ... អាហារសមុដ្ឋាន

ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសត្តាសត្តានំ ឯកំ មហាក្កតំ
បដិច្ច មហាក្កតេ បដិច្ច តត្ថានំ ឧបាទានំ ។

[៥០០] អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយា និស្សយប្បច្ចយា ឧប-
និស្សយប្បច្ចយា បុរោជាតប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា
បុរោជាតេមិ អាសេវនេមិ បដិសន្ធិំ នត្ថំ ។ កម្ម-
ប្បច្ចយា វិហាកប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា ឥន្ទ្រិយប្ប-
ច្ចយា លាទប្បច្ចយា មគ្គប្បច្ចយា សម្មយុត្តប្ប-
ច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថិប្បច្ចយា នត្ថិប្បច្ចយា
វិភត្តប្បច្ចយា អវិភត្តប្បច្ចយា ។

[៥០១] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ ។
សន្និទ្ធិត្ថំ ។ អវិភតេ ទ្វេ ។
អនុលោមំ ។

[៥០២] អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ អដ្ឋត្ថំ ឯកំ
ទន្ធិំ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ
ទ្វេ ទទ្វេ . . . អហេតុតប្បនិសន្ធិត្ថុណោ ទទ្វេ
បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ទន្ធា ឯកំ មហាក្កតំ
. . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . .

ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . កង្ការូបំ និងទទាហារូបំ អាស្រ័យ ឲ្យមហាក្កត ១
របស់ពួកអសត្តាសត្ត អាស្រ័យ ឲ្យមហាក្កតទាំងឡាយ ។

[៥០៣] ធមិ ខាន់ក្នុង អាស្រ័យ ឲ្យធមិ ខាន់ក្នុង
រោចក៏រោច្នី ព្រោះអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ និស្សយប្បច្ចយ ទេវនិស្ស-
យប្បច្ចយ បុរោជាតប្បច្ចយ និងអាសេវនប្បច្ចយ គឺ បដិសន្ធិ
មិនមាន ក្នុងបុរោជាតប្បច្ចយ និងអាសេវនប្បច្ចយទេ ។ ព្រោះកម្ម-
ប្បច្ចយ វិហាកប្បច្ចយ អាហារប្បច្ចយ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ លាទ-
ប្បច្ចយ មគ្គប្បច្ចយ សម្មយុត្តប្បច្ចយ វិប្បយុត្តប្បច្ចយ អត្ថិ-
ប្បច្ចយ នត្ថិប្បច្ចយ វិភត្តប្បច្ចយ និងអវិភត្តប្បច្ចយ ។

[៥០៤] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ
មានវារៈ ២ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ ក្នុងអវិភត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ។
ចប់ អនុលោម ។

[៥០៥] ធមិ ខាន់ក្នុង អាស្រ័យ ឲ្យធមិ ខាន់ក្នុង រោច
ក៏រោច្នី ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ទន្ធា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្បច្ចក្តី
អាស្រ័យ ឲ្យអហេតុកក្នុង ១ ខាន់ក្នុង ឲ្យទន្ធា . . . ក្នុងទន្ធាវិន
អហេតុកប្បនិសន្ធិ វត្ថុ អាស្រ័យ ឲ្យពួកទន្ធា ពួកទន្ធា អាស្រ័យ
ឲ្យវត្ថុ ឲ្យមហាក្កត ១ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . .

ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខត្តំ
បដិច្ច មហាក្ខតេ បដិច្ច តត្ថានំ ឧបាទានំ ។

[៥០០] អដ្ឋកថា ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋកថា ធម្មា
ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយា និស្សយប្បច្ចយា ឧប-
និស្សយប្បច្ចយា បុរោជាតប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា
បុរោជាតេមិ អាសេវនេមិ បដិសន្ធិ នត្ថំ ។ កម្ម-
ប្បច្ចយា វិហាកប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា ឥន្ទ្រិយប្ប-
ច្ចយា លាទប្បច្ចយា មគ្គប្បច្ចយា សម្មយុត្តប្ប-
ច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថិប្បច្ចយា នត្ថិប្បច្ចយា
វិភត្តប្បច្ចយា អវិភត្តប្បច្ចយា ។

[៥០១] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ ។
សន្និទ្ធិ ។ អវិភតេ ទ្វេ ។
អនុលោម ។

[៥០២] អដ្ឋកថា ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋកថា ធម្មា
ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ អដ្ឋកថា ឯកំ
ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធិ នត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ
ទ្វេ ទទ្វេ . . . អហេតុតប្បនិសន្ធិក្កណោ ទទ្វេ
បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ទន្ធិ ឯកំ មហាក្ខត្តំ
. . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . .

ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . កង្ការូប និងទុបាទារូប អាស្រ័យ ឲ្យមហាក្ខត ១
របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ អាស្រ័យ ឲ្យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។

[៥០៣] ធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ ឲ្យធម៌ ខាងក្នុង
រើចកើតឡើង ព្រោះអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ និស្សយប្បច្ចយ ទេវនិស្ស-
យប្បច្ចយ បុរោជាតប្បច្ចយ និងអាសេវនប្បច្ចយ គឺ បដិសន្ធិ
មិនមាន ក្នុងបុរោជាតប្បច្ចយ និងអាសេវនប្បច្ចយទេ ។ ព្រោះកម្ម-
ប្បច្ចយ វិហាកប្បច្ចយ អាហារប្បច្ចយ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ លាទ-
ប្បច្ចយ មគ្គប្បច្ចយ សម្មយុត្តប្បច្ចយ វិប្បយុត្តប្បច្ចយ អត្ថិ-
ប្បច្ចយ នត្ថិប្បច្ចយ វិភត្តប្បច្ចយ និងអវិភត្តប្បច្ចយ ។

[៥០៤] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានពីរ៖ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ
មានពីរ៖ ២ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ ក្នុងអវិភត្តប្បច្ចយ មានពីរ៖ ២ ។
ចប់ អនុលោម ។

[៥០៥] ធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ ឲ្យធម៌ ខាងក្នុង រើច
កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ទន្ធិព្វត្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានប្បច្ចក្តិ
អាស្រ័យ ឲ្យអហេតុកក្នុង ១ ខាងក្នុង ឲ្យទន្ធិ . . . ក្នុងទណៈវិន
អហេតុកប្បនិសន្ធិ វត្ថុ អាស្រ័យ ឲ្យពួកទន្ធិ ពួកទន្ធិ អាស្រ័យ
ឲ្យវត្ថុ ឲ្យមហាក្ខត ១ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . .

អសញ្ញាសត្តានំ ឯតំ មហាក្ខតំ ... មហាក្ខតេ បដិច្ច
 កធន្តារូបំ ឧបាធារូបំ វិចិត្តិក្ខាសហគតេ ឧទ្ធចូស-
 ហគតេ ខន្ធ បដិច្ច វិចិត្តិក្ខាសហគតេ ឧទ្ធចូស-
 ហគតេ មោហា ។

[៥០៤] ភហិទ្ធា ធម្មំ បដិច្ច ភហិទ្ធា ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ភហិទ្ធា ឯតំ
 ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ទ្វេ
 ខន្ធ ... អហេតុកប្បដិសន្ធិត្តុណោ ខន្ធ បដិច្ច
 វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា ឯតំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
 ភហិវំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ...
 អសញ្ញាសត្តានំ ឯតំ មហាក្ខតំ បដិច្ច វិចិត្តិក្ខា-
 សហគតេ ឧទ្ធចូសហគតេ ខន្ធ បដិច្ច វិចិត្តិក្ខា-
 សហគតេ ឧទ្ធចូសហគតេ មោហា ។

[៥០៥] អជ្ឈត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្ថោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អជ្ឈត្ថេ ខន្ធ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុណោ អជ្ឈត្ថេ ខន្ធ
 បដិច្ច ត្ថារូបំ ខន្ធ បដិច្ច វត្ថុ ឯតំ មហា-
 ក្ខតំ បដិច្ច អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ...
 អសញ្ញាសត្តានំ ឯតំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។

នូវមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ថ ... កធន្តារូប និងឧបាធារូប
 អាស្រ័យ នូវពួកមហាក្ខត មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ច្រឡំ
 ដោយឧទ្ធចូសៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ច្រឡំ
 ដោយឧទ្ធចូសៈ ។

[៥០៦] ធមិ ខាណ្ឌក្រោ អាស្រ័យ នូវធមិ ខាណ្ឌក្រោ រោចកិត
 ឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានបូក អាស្រ័យ
 នូវនហេតុកក្នុង ១ ខាណ្ឌក្រោ នូវខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈនៃនហេតុកប្បច្ច-
 សន្ធិ វត្ថុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ អាស្រ័យ
 នូវមហាក្ខត ១ ភាហិវៈ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ...
 អាស្រ័យ នូវមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ថ មោហា ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចិត្តិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធចូសៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចិត្តិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធចូសៈ ។

[៥០៧] ធមិ ខាណ្ឌក្រោ អាស្រ័យ នូវធមិ ខាណ្ឌក្រោ រោចកិតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានបូក អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ខាណ្ឌ
 ក្នុង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កធន្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ខាណ្ឌក្រោ វត្ថុ
 អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ អាហារសមុដ្ឋានំ អាស្រ័យ នូវមហាក្ខត ១ ...
 ឧត្តសមុដ្ឋានំ ... អាស្រ័យ នូវមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ថ ។

(៥០៦) តហ៍ឆ្មា ធម្មំ បដិច្ច តហ៍ឆ្មា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា តហ៍ឆ្មា ទន្ធ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុណោ តហ៍ឆ្មា ទន្ធ
 បដិច្ច កកដត្តារូបំ ទន្ធ បដិច្ច វត្ថុ ឯកំ មហា-
 ភូតំ ... តាហ៍វំ ... អាហារោ ... ឧត្តុ ... អសញ្ញា-
 សត្តានំ ... ។

(៥០៧) អដ្ឋង្គំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋង្គោ ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតីប្បច្ចយា ។ បេ ។ អនុលោមស-
 ហោនាតសនិសំ និដ្ឋានករណំ ។ នអនន្តរាប្បច្ចយា នស-
 មនន្តរាប្បច្ចយា នអក្ខមក្ខាប្បច្ចយា នឧបដិស្សយប្ប-
 ច្ចយា នបុរេដាតប្បច្ចយា អរូបេ អដ្ឋង្គំ ឯកំ ទន្ធ
 បដិច្ច ។ បេ ។ អដ្ឋង្គោ ទន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ បដិសន្ធិត្តុណោ អដ្ឋង្គំ ឯកំ ទន្ធ បដិច្ច តណោ
 ទន្ធា កកដត្តា ធម្មំ រូបំ ទន្ធ ទន្ធ ... ទន្ធ បដិច្ច
 វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ទន្ធា ឯកំ មហាភូតំ បដិច្ច អា-
 ហារោ ... ឧត្តុ ... អសញ្ញាសត្តានំ ... ។

(៥០៨) តហ៍ឆ្មា ធម្មំ បដិច្ច តហ៍ឆ្មា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
 នបុរេដាតប្បច្ចយា អរូបេ តហ៍ឆ្មា ឯកំ ទន្ធ បដិច្ច

(៥០៦) ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ខាងក្រៅ វេចកើត
 ឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ ខ្ញុំភូត
 ខន្ធ ខាងក្រៅ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កកដត្តារូប អាស្រ័យ ខ្ញុំភូតខន្ធ
 ខាងក្រៅ វត្ថុ អាស្រ័យ ខ្ញុំភូតខន្ធ ខ្ញុំមហាភូត ។ ... តាហ៍វៈ ...
 អាហារ ... ឧត្តុ ... របស់ភូតអសញ្ញាសត្វ ... ។

(៥០៧) ធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ខាងក្នុង វេចកើតឡើង
 ព្រោះនអធិបតីប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដូចគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងអនុ-
 លោមវេទ ការធ្វើឲ្យផ្សេងគ្នា នៃធម៌នេះ ។ ព្រោះនអនន្តរាប្បច្ច័យ
 នសមនន្តរាប្បច្ច័យ នអក្ខមក្ខាប្បច្ច័យ នឧបដិស្សយប្បច្ច័យ ននិមបុរេ-
 ដាតប្បច្ច័យ គឺ អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១ ខាងក្នុង ក្នុងអរូប ។ បេ ។
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ ខ្ញុំភូតខន្ធ ខាងក្នុង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ខន្ធ ភូត កកដត្តារូប អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១ ខាងក្នុង ... ខ្ញុំខន្ធ ២
 ... វត្ថុ អាស្រ័យ ខ្ញុំភូតខន្ធ ភូតខន្ធ អាស្រ័យ ខ្ញុំវត្ថុ អាហារ អា-
 ស្រ័យ ខ្ញុំមហាភូត ១ ... ឧត្តុ ... របស់ភូតអសញ្ញាសត្វ ... ។

(៥០៨) ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ខាងក្រៅ វេចកើតឡើង
 ព្រោះនបុរេដាតប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងអរូប អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១ ខាងក្រៅ

ទ្វេ ទទ្វេ ... តហិម្ហា ទទ្វេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
បដិសន្ធិត្តុលោ បរិមុណ្ឌំ ។ ឯកំ មហាក្ខតំ ... តា-
ហិវ ... អាហារោ ... ឧត្តុ ... អសញ្ញាសត្តានំ ... ។

(៥០៩) អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ... នបច្ឆាជា-
តប្បច្ចយា នអាសវនប្បច្ចយា នកម្មប្បច្ចយា អដ្ឋត្ថ
ទទ្វេ បដិច្ច អដ្ឋត្ថា ចេតនា អាហារសមុដ្ឋានំ ...
ឧត្តុសមុដ្ឋានំ ... ។

(៥១០) តហិម្ហា ធម្មំ បដិច្ច តហិម្ហា ធម្មា ...
នកម្មប្បច្ចយា តហិម្ហា ទទ្វេ បដិច្ច តហិម្ហា ចេតនា
តាហិវ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តុសមុដ្ឋានំ ... ។

(៥១១) អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ... នវិចារកប្បច្ច-
យា បដិសន្ធិ នត្ថំ ។ នអាហារប្បច្ចយា ឧត្តុ ...
អសញ្ញាសត្តានំ ... ។

(៥១២) តហិម្ហា ធម្មំ បដិច្ច ... នអាហារប្ប-
ច្ចយា តាហិវ ... ឧត្តុ ... អសញ្ញាសត្តានំ ... ។

(៥១៣) អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ... នវិន្ទ្រិ-
យប្បច្ចយា អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តុសមុដ្ឋានំ ...
អសញ្ញាសត្តានំ មហាក្ខតេ បដិច្ច រូបដីវិត្ត្រិយំ ។

(៥១៤) តហិម្ហា ធម្មំ បដិច្ច ... នវិន្ទ្រិយប្បច្ចយា

ទ្វេទ្វេ ... ចិត្តុ ។ កាស្រីយ ទ្វេក្ខន្ធម្ម ខាត្រោ ក្នុង
នណៈវេទបដិសន្ធិ មានសេចក្តីបរិច្ចណិ ។ ទ្វេមហាក្ខត ។ តាហិវ
... អាហារ ... ឧត្តុ ... របស់ពួកអសញ្ញាសត្តុ ... ។

(៥១៥) កាស្រីយ ទ្វេធមិ ខាត្រោ ... ព្រោះឧបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ
នអាសវនប្បច្ច័យ និវិនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ខាត្រោ កាស្រីយ
ទ្វេក្ខន្ធម្ម ខាត្រោ កាស្រីយសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តុសមុដ្ឋានំ ... ។

(៥១៦) ធមិ ខាត្រោ កាស្រីយ ទ្វេធមិ ខាត្រោ ... ព្រោះ
នកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ខាត្រោ កាស្រីយ ទ្វេក្ខន្ធម្ម ខាត្រោ
តាហិវ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តុសមុដ្ឋានំ ... ។

(៥១៧) កាស្រីយ ទ្វេធមិ ខាត្រោ ... ព្រោះនវិន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
គឺបដិសន្ធិ មិនមានទេ ។ ព្រោះនកាហារប្បច្ច័យ ឧត្តុ ... របស់ពួក
អសញ្ញាសត្តុ ... ។

(៥១៨) កាស្រីយ ទ្វេធមិ ខាត្រោ ... ព្រោះនកាហារប្បច្ច័យ
គឺតាហិវ ... ឧត្តុ ... របស់ពួកអសញ្ញាសត្តុ ... ។

(៥១៩) កាស្រីយ ទ្វេធមិ ខាត្រោ ... ព្រោះនវិន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
គឺកាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តុសមុដ្ឋានំ ... រូបដីវិត្ត្រិយំ កាស្រីយ
ទ្វេក្ខន្ធមហាក្ខត របស់ពួកអសញ្ញាសត្តុ ។

(៥២០) កាស្រីយ ទ្វេធមិ ខាត្រោ ... ព្រោះនវិន្ទ្រិយប្បច្ច័យ

តាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ...

អសញ្ញាសត្តានំ មហាគូតេ បដិច្ច រូបជីវិត្រ្យាយំ ។

[៥០៥] អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ ...
នឈានប្បច្ចយា ចត្វាវិញ្ញាណំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ
... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ ... ។

[៥០៦] តហិទ្ធា ធម្មំ បដិច្ច តហិទ្ធា ធម្មោ ...
នឈានប្បច្ចយា ចត្វាវិញ្ញាណំ ... តាហិរំ ... អាហារ
សមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ ... ។

[៥០៧] អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ... នមត្តប្បច្ចយា
នហេតុសនិសំ មោហា នត្ថំ ។ នសម្បយុត្តប្បច្ច-
យា នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ អាហារសមុដ្ឋានំ ...
ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ ... ។

[៥០៨] តហិទ្ធា ធម្មំ បដិច្ច ... នវិប្បយុត្តប្ប-
ច្ចយា អរូបេ តាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុ-
សមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ ... ធានត្ថប្បច្ចយា
ធានិតតប្បច្ចយា ។

គី តាហិរំ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... រូបជីវិត្រ្យាយំ

អាស្រ័យ នូវភូមិហាតុត របស់ភូមិអសញ្ញាសត្ថ ។

[៥០៩] ធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុង ... ព្រោះ
នឈានប្បច្ចយ គឺ ចត្វាវិញ្ញាណ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុ-
សមុដ្ឋានំ ... របស់ភូមិអសញ្ញាសត្ថ ... ។

[៥១០] ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ ... ព្រោះ
នឈានប្បច្ចយ គឺ ចត្វាវិញ្ញាណ ... តាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ
... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... របស់ភូមិអសញ្ញាសត្ថ ... ។

[៥១១] អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុង ... ព្រោះនមត្តប្បច្ចយ គឺ
ដូចគ្នាទាំងនោះហេតុប្បច្ចយដែរ តែមោហៈ មិនមានទេ ។ ព្រោះនសម្ប-
យុត្តប្បច្ចយ និងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ក្នុងអរូប អាហារសមុដ្ឋានំ ...
ឧតុសមុដ្ឋានំ ... របស់ភូមិអសញ្ញាសត្ថ ... ។

[៥១២] អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ ... ព្រោះនវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយ គឺ ក្នុងអរូប តាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុស-
មុដ្ឋានំ ... របស់ភូមិអសញ្ញាសត្ថ ... ព្រោះនានត្ថប្បច្ចយ និងនតា-
វិតតប្បច្ចយ ។

[៥១៧] នហេតុយា ទ្វេ នការម្មណោ ទ្វេ នអ-
 ធិបតីយា ទ្វេ នអនន្តរេ ទ្វេ នសមនន្តរេ ទ្វេ ។
 សង្ខតំ ។ សត្វត្ថ ទ្វេ លោកិកតេ ទ្វេ ។ ឯ-
 គណោតតំ ។

ចច្ចន័យំ ។

[៥២០] ហេតុប្បដ្ឋយា នការម្មណោ ទ្វេ ។
 សង្ខតំ ។ នវិចារកេ នសម្បយុត្តេ លោកតិយា លោ-
 កិកតេ ទ្វេ ។ ឯវំ គណោតតំ ។

អនុលោមប្បដ្ឋន័យំ ។

[៥២១] នហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណោ ទ្វេ ...
 អនន្តរេ ទ្វេ ។ សង្ខតំ ។ មក្ក ទ្វេ អវិកតេ ទ្វេ ។
 ឯវំ គណោតតំ ។

បច្ចន័យានុលោមំ ។

បដិច្ចវាហេ និដ្ឋិតោ ។

សហជាតវាហេ បដិច្ចវាសវិលោ ។

[៥២២] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ២ ក្នុងនការម្មណោប្បដ្ឋយា
 មានវាវៈ ២ ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ២ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយា
 មានវាវៈ ២ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ២ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។
 បច្ច័យជាងអស់ សុច្ឆតមានវាវៈ ២ ក្នុងនាវិកតប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ២ ។
 បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ចច្ចន័យៈ ។

[៥២៣] ក្នុងនការម្មណោប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា ។
 សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ២
 ក្នុងនាវិកតប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ២ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាង
 នេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋន័យៈ ។

[៥២៤] ក្នុងនការម្មណោប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា
 ... ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ២ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងនសត្វត្ថប្បដ្ឋយា
 មានវាវៈ ២ ក្នុងនាវិកតប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ២ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាង
 នេះចុះ ។

ចប់ បច្ចន័យានុលោម ។

ចប់ បដិច្ចវាវៈ ។

សហជាតវាវៈ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវាវៈដែរ ។

បច្ចុយវាវោ

[៥២២] អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បច្ចុយា អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អដ្ឋត្ថំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា
តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុត្តានតោ រូបំ ទ្វេ ទន្ធា ...
បដិសន្ធិត្តុណោ ឋាប្បណំ ។ ឯកំ មហាក្កតំ ... វត្ថុ
បច្ចុយា អដ្ឋត្ថោ ខន្ធា ។

[៥២៣] តហិទ្ធា ធម្មំ បច្ចុយា តហិទ្ធា ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា តហិទ្ធា ឯកំ ខន្ធំ ...
បដិសន្ធិត្តុណោ ឯកំ មហាក្កតំ ... វត្ថុ បច្ចុយា
តហិទ្ធា ខន្ធា ។

[៥២៤] អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បច្ចុយា អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បច្ចយា បដិច្ចវាសនិសំ ។
ចក្កាយតនំ បច្ចុយា ចក្កវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ ...
វត្ថុ បច្ចុយា អដ្ឋត្ថោ ខន្ធា ។

[៥២៥] តហិទ្ធា ធម្មំ បច្ចុយា តហិទ្ធា ធម្មោ
... បដិច្ចវាសនិសំ ។ ចក្កាយតនំ ... កាយាយ-
តនំ ... វត្ថុ បច្ចុយា តហិទ្ធា ខន្ធា ។

[៥២៦] អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បច្ចុយា អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា វត្ថុ អតិរេកំ បដិច្ចវាសនិសំ ។

បច្ចុយវាវោ

[៥២៦] ធមិ ខាតក្កំ តីនិវដ្តកំ នីនិធមិ ខាតក្កំ វេចកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធាត្ថំ ចិត្តសមុត្តានបក្កំ តីនិវដ្តកំ
នីនិខន្ធទ ខាតក្កំ នីនិខន្ធទ... ឯកុដិខណៈវេចបដិសន្ធិ ធានាសចក្កំ
បរិច្ចណិ ។ មហាក្កត ១ ... ពួកខន្ធ ខាតក្កំ តីនិវដ្តកំ នីនិវត្ថុ ។

[៥២៧] ធមិ ខាតក្កោ តីនិវដ្តកំ នីនិធមិ ខាតក្កោ វេច
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ តីនិវដ្តកំ នីនិខន្ធទ ខាតក្កោ...
កុដិខណៈវេចបដិសន្ធិ នីនិមហាក្កត ១... ពួកខន្ធ ខាតក្កោ តីនិវដ្តកំ
នីនិវត្ថុ ។

[៥២៨] ធមិ ខាតក្កំ តីនិវដ្តកំ នីនិធមិ ខាតក្កំ វេចកើត
ឡើង ព្រោះតាមធម្មណប្បច្ចយ គឺ ដូចបដិច្ចវាវេច ។ ចក្កវិញ្ញាណ
តីនិវដ្តកំ នីនិចក្កាយតនៈ នីនិកាយាយតនៈ ... ពួកខន្ធ ខាតក្កំ
តីនិវដ្តកំ នីនិវត្ថុ ។

[៥២៩] ធមិ ខាតក្កោ តីនិវដ្តកំ នីនិធមិ ខាតក្កោ ...
ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវាវេច ។ នីនិចក្កាយតនៈ... នីនិកាយាយតនៈ
... ពួកខន្ធ ខាតក្កោ តីនិវដ្តកំ នីនិវត្ថុ ។

[៥៣០] ធមិ ខាតក្កំ តីនិវដ្តកំ នីនិធមិ ខាតក្កំ វេចកើតឡើង
ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ គឺ វត្ថុ ដ៏លើសលែង ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវាវេច ។

អនន្តរាប្បច្ចយា សមនន្តរាប្បច្ចយា សហជាតាប្បច្ចយា
 សហជាតវារេ បរិច្ចន្តរា មហាកូតេ បច្ចយា មហា-
 កូតាធំ ទន្ធនញ្ច បន្ទា, បញ្ចាយតនញ្ច វត្ថុ ច
 កាតត្វា ។ អញ្ញមញ្ញាប្បច្ចយា ធិស្សយប្បច្ចយា ។
 សន្និទ្ធី ។ អវិកតប្បច្ចយា ។

(៥២៧) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ។ សន្និទ្ធី ។
 អវិកតេ ទ្វេ ។

អនុលោមំ ។

(៥២៨) អដ្ឋង្គំ នម្មំ បច្ចយា អដ្ឋង្គតា នគ្នា
 ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ អដ្ឋង្គំ ឯកំ
 ទន្ធី ។ អហេតុកប្បជ្ឈសន្និទ្ធីណោ ទន្ធី បច្ចយា
 វត្ថុ វត្ថុ បច្ចយា ទន្ធា ឯកំ មហាកូតំ ... អា-
 ហារោ ... ឧត្ត ... អសញ្ញាសត្វាធំ ... ចត្តាយតធំ
 ... កាយាយតធំ ... វត្ថុ បច្ចយា អហេតុកា
 អដ្ឋង្គតា ទន្ធា វិចិត្តិញ្ញាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ
 ទន្ធី ច វត្ថុតា បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ ឧទ្ធច្ច-
 សហគតោ គោហោ ។

ប្រោរោនន្តរាប្បច្ចយ សមនន្តរាប្បច្ចយ និងសហជាតាប្បច្ចយ គឺ ភូត
 បច្ចយ ក្នុងមហាកូត (ចប់) បរិច្ចន្តរា ក្នុងសហជាតវារេ បញ្ចាយតនៈក្នុ
 វត្ថុក្នុង បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ នៃភូតមហាកូតផង
 នៃភូតខន្ធផងចុះ ។ ព្រោះអញ្ញមញ្ញាប្បច្ចយ និងធិស្សយប្បច្ចយ ។
 សេចក្តីបំប្រែញ ។ ព្រោះអវិកតប្បច្ចយ ។

(៥២៩) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានករៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ
 (មានករៈ ២) ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងអវិកតប្បច្ចយ មានករៈ ២ ។

ចប់ អនុលោម

(៥២៩) ធម៌ ខាងក្នុង តឹងផ្អែក និងធម៌ ខាងក្នុង រឿបរក្ស
 ឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ នឹងអហេតុកខន្ធទ ខាងក្នុង ...
 វត្ថុ តឹងផ្អែក និងភូតខន្ធ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បជ្ឈសន្និ ភូតខន្ធ
 តឹងផ្អែក និងវត្ថុ និងមហាកូត ១ ... អាហារ ... ឧត្ត ...
 របស់ភូតអសញ្ញាសត្វ ... ចត្តាយតនៈ ... កាយាយតនៈ ... ភូត
 អហេតុកខន្ធ ខាងក្នុង តឹងផ្អែក និងវត្ថុ ហេតុៈ ដែលច្រឡំដោយ
 វិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយខន្ធចុះ តឹងផ្អែក និងភូតខន្ធ ដែលច្រឡំដោយ
 វិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយខន្ធចុះផង និងវត្ថុផង ។

(៥២៧) តហិទ្ធា ធម្មំ បច្ចយា តហិទ្ធា ធម្មោ
 ... នហេតុប្បដ្ឋយា បវត្តិ បដិសន្ធិបំ មហាក្ខតបិ
 កាតត្វា ។ ចត្វាយតនំ ... កាយាយតនំ ... វត្ត
 បច្ចយា អហេតុកា តហិទ្ធា ទ្ធា វិចីក្ខាសហ-
 កតេ ឧទ្ធច្ចសហកតេ ខន្ធ ច វត្តក្ក បច្ចយា
 វិចីក្ខាសហកតេ ឧទ្ធច្ចសហកតេ មោហោ ។ បេ ។
 នអារម្មណប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា សហជាត-
 សនិសំ ។ នអនន្តរប្បដ្ឋយា នសមនន្តរប្បដ្ឋយា
 នអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយា នឧបទិស្សយប្បដ្ឋយា នចុរជា-
 តប្បដ្ឋយា ចនិច្ចវាវសនិសំ ។ នបន្ទាជាតប្បដ្ឋយា
 នអាសេវនប្បដ្ឋយា នកម្មប្បដ្ឋយា ។ សន្និទ្ធី ។
 នវិជ្ជយុត្តប្បដ្ឋយា ចនិច្ចវាវចន្តនិយេ វិជ្ជយុត្តស-
 និសំ ។ បោនតិប្បដ្ឋយា បោវិតតប្បដ្ឋយា ។

(៥៣០) នហេតុយា ទ្វេ នអារម្មណ ទ្វេ ។
 សន្និទ្ធី ។ បោវិតតេ ទ្វេ ។

បច្ចន័យ ។

(៥២៧) ធម៌ ខាងក្រៅ តឹងផ្អែក ខឹងធម៌ ខាងក្រៅ
 ... ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ បវត្តិប្បដិសន្ធិក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី
 បណ្ឌិត គប្បីធ្វើផងចុះ ។ ចត្វាយតនៈ ... កាយាយតនៈ ...
 ពួកអហេតុក្ខន្ធខាងក្រៅ តឹងផ្អែក ខឹងវត្ត មោហៈ ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចីក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ តឹងផ្អែក ខឹងក្ខន្ធខន្ធ ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចីក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈនឹង ខឹងក្ខន្ធផង ។ បេ ។ ព្រោះ
 នអារម្មណប្បដ្ឋយ និងនអធិបតិប្បដ្ឋយ គឺ ដូចគ្នាខឹងសហជាតកថាៈ
 ដែរ ។ ព្រោះនអនន្តរប្បដ្ឋយ នសមនន្តរប្បដ្ឋយ នអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ
 នឧបទិស្សយប្បដ្ឋយ និងនចុរជាតប្បដ្ឋយ គឺ ដូចគ្នាខឹងបន្ទាជាតកថាៈ
 ដែរ ។ ព្រោះនបន្ទាជាតប្បដ្ឋយ នអាសេវនប្បដ្ឋយ និងនកម្មប្បដ្ឋយ ។
 សេចក្តីបំប្រែញ ។ ព្រោះនវិជ្ជយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ដូចគ្នាខឹងវិជ្ជយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយ ក្នុងបច្ចន័យនៃបដិច្ចការដែរ ។ ព្រោះនោវិតតប្បដ្ឋយ និង
 នោវិតតប្បដ្ឋយ ។

(៥៣០) ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានកថាៈ២ ក្នុងនអារម្មណ-
 ប្បដ្ឋយ មានកថាៈ២ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ
 មានកថាៈ២ ។

បេ បច្ចន័យ ។

[៥៣១] ហេតុប្បដ្ឋយោ ឧភារម្មលោ ទ្វេ . .
 ឧអធិបតិយា ទ្វេ ។ បេ ។ នវិហិតោ ឧសម្បយុត្តេ
 លោធន្តិយា លោវិភតោ ទ្វេ ។

អនុលោមប្បដ្ឋន្តិយ ។

[៥៣២] ឧហេតុប្បដ្ឋយោ អារម្មលោ ទ្វេ ។ បេ ។
 អវិភតោ ទ្វេ ។

បច្ចនីយានុលោម ។

និស្សយករោ បច្ចយករសនិសោ

សំសដ្ឋករោបិ សម្បយុត្តករោបិ វិជ្ជាភេតោ ។

បញ្ញាវិវោ

[៥៣៣] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ អដ្ឋត្ថោ ហេតុ សម្ប-
 យុត្តកានំ ទត្ថានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ខ រូតានំ ហេ-
 តុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថលោ . . . ។

[៥៣៤] តហិក្ខា ធម្មោ តហិក្ខា ធម្មស្ស ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ តហិក្ខា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ
 ទត្ថានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ខ រូតានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថលោ . . . ។

[៥៣៥] ក្នុងឧភារម្មលោប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ២ ព្រោះឧហេតុ-
 ប្បដ្ឋយោ . . . ក្នុងអធិបតិយាប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ២ ។ បេ ។ ក្នុងនវិហិតា-
 ប្បដ្ឋយោ ឧសម្បយុត្តប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ២ ចំនែកវិភតប្បដ្ឋយោ
 មានវារៈ ២ ។

ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋន្តិយ ។

[៥៣៦] ក្នុងអារម្មលោប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ២ ព្រោះឧហេតុ-
 ប្បដ្ឋយោ ។ បេ ។ ក្នុងអវិភតប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ២ ។
 ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

និស្សយករោ ដូចគ្នាទឹងបច្ចយករោផោ ឯសំសដ្ឋករោក្ខី សម្បយុត្ត-
 ករោក្ខី បច្ចាភិក្ខុ ឧប្បទិក្ខុវិជ្ជាភេតោ ។

បញ្ញាវិវោ

[៥៣៧] ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយ
 ហេតុប្បដ្ឋយោ គឺ ភូតហេតុ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធដង
 នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយោ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . ។

[៥៣៨] ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយ
 ហេតុប្បដ្ឋយោ គឺ ភូតហេតុ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធដង
 នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយោ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

អដ្ឋកថា បញ្ចកថា

(៥៣៤) អដ្ឋត្ថោ នម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស នម្មស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាមំ នត្វា សំលំ
 សទាទិយិត្វា ចរោសនកម្មំ កត្វា នំ បច្ចវត្តតិ
 បុរោ សុច្ឆន្ទានិ ... ឈាតា វុដ្ឋហិត្វា ... ភរិយា
 មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ បច្ចវត្តនំ ផលំ បច្ចវត្តនំ
 បហំនេ កំលេសេ បច្ចវត្តនំ វិក្កត្តនេ កំលេសេ
 បច្ចវត្តនំ បុរោ សុគណចិន្ទា កំលេសេ ជាទន្ទិ
 អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ ... កាយំ រូបេ ... ដោដ្ឋត្វេ វត្ថុ
 ... អដ្ឋត្ថោ ចរោ អនិច្ចតោ ធម្មតោ អនិច្ចតោ
 វិបស្សនំ អស្សនេនំ អនិច្ចតំ នំ អារម្ម ធម្មោ ...
 នោមនស្សំ ធម្មន្ទំ ទិវេន ធម្មយា រូបំ ... ទិវាយ
 សោតនាគុយា, សន្តំ សុណាទិ កាកាសានិកាយនំ
 វិញ្ញាណញាយននស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អតិក្ខញាយនំ នេសញ្ញានាសញ្ញាយននស្ស អា-
 រម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបាយនំ ... ដោដ្ឋត្វា-
 យនំ កាយវិញ្ញាណស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អដ្ឋត្ថោ ចត្វា ឥន្ទ្រិយញ្ញាណស្ស បុរោនិសាទស្ស
 តិញ្ញាណស្ស យកកម្មបតញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញា-
 ណស្ស អារម្មណយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អដ្ឋកថា បញ្ចកថា

(៥៣៥) ធម៌ ខានក្កំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខានក្កំ ដោយការ-
 ម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យខាង សមាខានសីល ធ្វើទោសបក្ស
 ហើយនិពាណា ឲ្យកុសលនោះ ឲ្យកុសលតាំងឲ្យយ ដែលធ្លាប់
 សម្លាប់ហើយ ក្នុងកាលមុន ... ចេញនាំឈាន ... ក្នុងព្រះអរិយៈ
 ចេញនាំមគ្គ ហើយនិពាណា ឲ្យមគ្គ និពាណា ឲ្យផល និពា-
 ណា ឲ្យត្រកិលស ដែលលាងហើយ និពាណា ឲ្យត្រកិលស
 ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹង ឲ្យត្រកិលស ដែលធ្លាប់សម្លាប់ហើយ
 ក្នុងកាលមុន ឲ្យចក្ខុ ខានក្កំ ... ឲ្យកាយ ក្នុងកាល ... ឲ្យក្នុង
 ដោដ្ឋត្វា វត្ថុ ... ឃើញច្បាស់ ឲ្យក្នុងខ្លួន ខានក្កំ ថាមិនរឿង
 ជាតិ មិនមែនខ្លួន ហើយត្រកាល វិភាយ ពនៈ ប្រាជ្ញា ឲ្យខ្លួន
 ទោះ ... ខោមនស្ស កើតឡើង ឃើញ ឲ្យរួច ដោយទិវចក្ខុ ...
 ឬ ឲ្យសំឡេង ដោយទិវសោតនាគុ កាកាសានិកាយននៈ ជាបច្ច័យ
 នៃវិញ្ញាណញាយននៈ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ អតិក្ខញាយននៈ ជា
 បច្ច័យ នៃនេសញ្ញានាសញ្ញាយននៈ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ រូបាយ-
 ននៈ ... ដោដ្ឋត្វាយននៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយការម្ម-
 ណប្បច្ច័យ ក្នុងខ្លួន ខានក្កំ ជាបច្ច័យ នៃការនិពាណា ឲ្យឥន្ទ្រិ-
 យញ្ញាណ បុរោនិសាទស្សតិញ្ញាណ យកកម្មបតញ្ញាណ និងអនា-
 គតសញ្ញាណ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ។

[៥៣២] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ បរោ អដ្ឋត្ថំ ចក្កំ ។
 សង្ខតំ ។ វត្ថុ... អដ្ឋត្ថោ ខន្ធ មនិច្ចតោ ធិត្ថ-
 តោ អនត្តតោ វិបស្សតិ អស្សនេតិ អភិធម្មតិ តំ
 អារម្ម រាគោ... ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ ជិវេន
 ចក្កុយា រូបំ... ជិវាយ សោតនាតុយា សង្ខំ...
 ចេតោវិយញ្ញាណោ អដ្ឋត្ថចិត្តសមធិស្ស ចិត្តំ ជា-
 នាតិ អដ្ឋត្ថំ រូបាយតនំ តហិទ្ធា ចក្កំ ញាណស្ស
 អដ្ឋត្ថំ ដោដ្ឋញ្ញាយតនំ តហិទ្ធា កាយវិញ្ញាណស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អដ្ឋត្ថា ខន្ធ វត្ថុវិ-
 ជញ្ញាណស្ស ចេតោវិយញ្ញាណស្ស បុរោជិតសា-
 នុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាភម្មបតិញ្ញាណស្ស អនាគ-
 តសញ្ញាណស្ស អារម្មណយ អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥៣៣] តហិទ្ធា ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ បរោ នាមំ ជត្វា
 សីលំ... ឧបោសថកម្មំ... តំ បច្ចវេក្ខតិ បុរោ
 សុចិណ្ឌនំ បច្ចវេក្ខតិ ឈាថា វុដ្ឋហិទ្ធា...
 អរិយា មត្តា វុដ្ឋហិទ្ធា មត្តំ បច្ចវេក្ខន្តិ ផលំ...

[៥៣៤] ធម៌ ខានក្កន្ធ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខានក្កោ ដោយ
 ការម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គលដទៃ (ឃើញ) ខ្ញុំចក្ក ខានក្កន្ធ ។ សេចក្តី
 បំប្រញ ។ ខ្ញុំវត្ថុ... ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំចក្កខន្ធ ខានក្កន្ធ ថាមិនទៀង
 ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រាជ្ញា ខ្ញុំខន្ធនោះ
 ... ទោមនស្ស កើតឡើង ខ្ញុំវិប្ប ដោយខិតខំចក្ក... ខ្ញុំសំឡេង
 ដោយខិតខំសោតនាតុ... ដឹង ខ្ញុំចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្ត
 ខានក្កន្ធ ដោយចេតោវិយញ្ញាណ រូបាយតនៈ ខានក្កន្ធ (ជាបច្ច័យ)
 នៃចក្កវិញ្ញាណ ខានក្កោ ដោយរូបាយតនៈ ខានក្កន្ធ ជាបច្ច័យ
 នៃកាយវិញ្ញាណ ខានក្កោ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ខាន
 ក្កន្ធ ជាបច្ច័យ នៃការតិចារណា ខ្ញុំវត្ថុវិជញ្ញាណ ចេតោវិយញ្ញាណ
 បុរោជិតសានុស្សតិញ្ញាណ យថាភម្មបតិញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ
 ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ។

[៥៣៥] ធម៌ ខានក្កោ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខានក្កោ ដោយ
 ការម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គលដទៃ ឲ្យខាខ ខ្ញុំសីល... ខ្ញុំឧបោសថ-
 កម្ម... ហើយតិចារណា ខ្ញុំកុសលនោះ តិចារណា ខ្ញុំកុសលខាង-
 ឡាយ ដែលធ្លាប់ស្ងៀមហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញអរិយាន... ពួក
 ព្រះអរិយៈ ចេញពីមគ្គ ហើយតិចារណា ខ្ញុំមគ្គ តិចារណា ខ្ញុំផល...

ធិត្វានំ បច្ចុវេក្ខន្តិ ធិត្វានំ តោត្រកុស្ស វេណានស្ស
 មក្ខស្ស ជលស្ស អាវុដ្ឋនាយ អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុ-
 យោ អរិយា បហំនេ តិរលសេ បច្ចុវេក្ខន្តិ វិត្តម្ហិតេ
 តិរលសេ ... ចុទ្ធ សមុទាចិស្នោ ... បរោ តហិទ្ធា
 ចត្តំ ... វត្ថុ ... តហិទ្ធា ឧទ្ធ អធិច្ចតោ ...
 គោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ធិត្វេន ចត្តុបា រូបំ ... ធិត្វា-
 យ សោតនាទុយា សង្ខំ ... ចេតោបរិយញ្ញាលោក
 តហិទ្ធាចិត្តសមន្តិស្ស ... អាគាសានញ្ញាយតនំ
 វិញ្ញាណញ្ញាយតនស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 អាតិញ្ញាយតនំ វេសញ្ញាយសញ្ញាយតនស្ស អា-
 ម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ តហិទ្ធា ឧទ្ធា វត្ថុវិ-
 ចញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស អាវុដ្ឋនាយ
 អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(៥៣៨) តហិទ្ធា ឧទ្ធា អដ្ឋត្ថស្ស ចម្មស្ស
 អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អរិយា ធិត្វានំ
 បច្ចុវេក្ខន្តិ ធិត្វានំ តោត្រកុស្ស វេណានស្ស
 មក្ខស្ស ជលស្ស អាវុដ្ឋនាយ អាម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ តហិទ្ធា ចត្តំ ... វត្ថុ ... តហិទ្ធា
 ឧទ្ធ អធិច្ចតោ ... គោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ

មូត្រេនិព្វាន ឯព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ ខែភាវិតារណា មូត្រេត្រកុ
 វេទានៈ មគ្គ និវេស ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ
 ភិចារណា មូត្រកតិលស ដែលលេចដំហើយ មូត្រកតិលស ដែល
 សន្តតិសន្តិធាយ ... មូត្រកតិលស ដែលជាប់សន្សំរកហើយ ក្នុង
 កាលបុរៈ ... បុគ្គលដទៃ មូត្រកុ ខាងក្រៅ ... មូត្រកុ ... មូត្រ
 ក្នុងខន្ធ ខាងក្រៅ ចាមិនទៀន ... គោមនស្ស ភើតឡើង បុគ្គល
 មូត្រ ដោយវិទូចត្ថុ ... មូត្រសំខ្លាំង ដោយវិទូសោតនាទុ ... បេស
 បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយចិត្តខាងក្រៅ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ...
 អាគាសានញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខែវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ ដោយការម្ម-
 ណប្បច្ច័យ អាតិញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខែវេសញ្ញាណសញ្ញាយតនៈ
 ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ ខែភាវិតារណា
 មូត្រវិទូវិញ្ញាណ និវេចតោបរិយញ្ញាណ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ។

(៥៣៨) ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ខាងក្នុង ដោយ
 ការម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ភិចារណា មូត្រេនិព្វាន ព្រះ
 និព្វាន ជាបច្ច័យ ខែភាវិតារណា មូត្រេត្រកុ វេទានៈ មគ្គ និវេ
 ស ដោយការម្មណប្បច្ច័យ បុគ្គល មូត្រកុ ខាងក្រៅ ... មូត្រកុ
 ... មូត្រក្នុងខន្ធ ខាងក្រៅ ចាមិនទៀន ... គោមនស្ស ភើតឡើង

ដំឡើង ចក្ខុធា រូបំ បស្សន៍ ធិត្វាយ សោតនាគុយា
 សន្តំ សុណនតិ ចេតោបរិយត្តិណាលោម តហិទ្ធា ធិត្ត-
 សមន្តិស្ស ធិត្តំ ជាតាតិ តហិទ្ធា រូបាយតនំ អដ្ឋត្ថស្ស
 ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស តហិទ្ធា ដោជ្ជក្លាយតនំ អដ្ឋត្ថស្ស
 កាយវិញ្ញាណស្ស តហិទ្ធា ចន្ទ្រា ឥន្ទ្រិវិញ្ញាណស្ស
 ចេតោបរិយត្តិណស្ស បុរោជិតសាទុស្សន្តិញ្ញាណស្ស
 យថាភាគម្មបតញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អា-
 វជ្ជនាយ អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៥៣៧] អដ្ឋត្ថា ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 អនិច្ចតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អាម្មណាធិបតិ សហ-
 ជាតាធិបតិ ។ អាម្មណាធិបតិ បាណំ ធិត្វា សីលំ
 ... ឧបោសថកម្មំ ... តំ កុំ កត្វា បច្ចុ-
 វេក្ខតិ បុរោ សុចិញ្ញាណំ កុំ កត្វា ... ឈាតា
 វុដ្ឋហិទ្ធា ឈាណំ កុំ កត្វា ... អរិយា មត្តា វុដ្ឋ-
 ហិទ្ធា មត្តំ កុំ កត្វា ... ឧបំ កុំ កត្វា បច្ចុ-
 វេក្ខតិ អដ្ឋត្ថំ ចក្ខុំ ... វត្ថុំ ... អដ្ឋត្ថេ ចន្ទ្រ
 កុំ កត្វា អស្សនេតិ អភិធនេតិ តំ កុំ កត្វា
 រកោ ... ធិត្ថំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ

បុគ្គល ឃើញ ឡើយ ដោយវិញ្ញាណ ឬ ឡើយ ដោយវិញ្ញាណ
 ដឹង ឡើយ របស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយចិត្តខាងក្រៅ ដោយចេតា-
 បរិយញ្ញាណ ប្រាយតនៈ ខាងក្រៅ (ជាច្រើន) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ខាង
 ក្នុង ដោយជ្ជាយតនៈ ខាងក្រៅ (ជាច្រើន) នៃកាយវិញ្ញាណ ខាង
 ក្នុង ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ជាច្រើន នៃកាយវិញ្ញាណ ឡើងវិញ្ញាណ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ បុរោជិតសាទុស្សន្តិញ្ញាណ យថាភាគម្មបតញ្ញាណ
 នឹងអនាគតសញ្ញាណ ដោយអាម្មណាប្បច្ចយេ ។

[៥៣៨] ធម៌ ខាងក្នុង ជាច្រើន នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយ
 អនិច្ចតិប្បច្ចយេ បាណំ អាម្មណាធិបតិ នឹងសហជាតាធិបតិ ។ អា-
 ម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យខាង ឡើយ ... ឡើយ បាសថកម្ម ... ធ្វើ
 ឡើយសហនោះ ឲ្យជាវិភាគ ហើយវិញ្ញាណ ធ្វើ ឡើយសហនាំឲ្យយ
 ដែលធ្លាប់សម្លឹងហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាវិភាគ ... ចេញតំ
 ឈាន ធ្វើ ឡើយ ឲ្យជាវិភាគ ... ពួកព្រះអរិយៈ ចេញតំមត្ត
 ហើយធ្វើ ឡើយ ឲ្យជាវិភាគ ... ធ្វើ ឡើយ ឲ្យជាវិភាគ
 ហើយវិញ្ញាណ ធ្វើ ឡើយ ខាងក្នុង ... ឡើយ ... ឡើយ
 ខាងក្នុង ឲ្យជាវិភាគ ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពន្លឺ ធ្វើ ឡើ
 ខន្ធនោះ ឲ្យជាវិភាគ ... ធិត្ថំ កើតឡើង ។ សហជាតាធិបតិ

អង្គជំនុំជម្រះ សម្បជញ្ញកកាន់ ទន្ទាន់ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
នា រូបាច់ អធិបតីប្បជ្ឈយេន បច្ចុយោ ។

(៥៤០) អង្គជំនុំជម្រះ នាម្បា តហិទ្ធា ធម្មស្ស
អធិបតីប្បជ្ឈយេន បច្ចុយោ អារម្មណាធិបតី បរោ
អង្គជំនុំ ធម្មត្ថំ ... វត្ថុ ... អង្គជំនុំ ទន្ទ ត្បំ
តត្ថា អស្សាធម៌ អភិធម្មតិ តំ ត្បំ តត្ថា រាតោ
ធម្មជ្ឈតិ ធម្មិ ធម្មជ្ឈតិ ។

(៥៤១) តហិទ្ធា នាម្បា តហិទ្ធា ធម្មស្ស អធិ-
បតីប្បជ្ឈយេន បច្ចុយោ អារម្មណាធិបតី សហ-
នាតាធិបតី ។ អារម្មណាធិបតី បរោ ចាន់ នាតា
សីលំ ... ទេវាសចគង្គំ ... តំ ត្បំ តត្ថា ...
ធម្ម ស្មច្ឆណាធិ ត្បំ តត្ថា ... ឈាតា វុដ្ឋហិទ្ធា
... អរិយា មត្តា វុដ្ឋហិទ្ធា មត្តំ ត្បំ តត្ថា ...
... ត្បំ តត្ថា ... ចិញ្ចាច់ គោត្រកុស្ស រោតា-
នស្ស មត្តស្ស ជលស្ស អធិបតីប្បជ្ឈយេន បច្ចុយោ
តហិទ្ធា ធម្មត្ថំ ... វត្ថុ ... តហិទ្ធា ទន្ទ ត្បំ
តត្ថា អស្សាធម៌ អភិធម្មតិ តំ ត្បំ តត្ថា រាតោ
... ធម្មិ ធម្មជ្ឈតិ ។ សហនាតាធិបតី តហិទ្ធា-
ធិបតី សម្បជញ្ញកកាន់ ទន្ទាន់ ចិត្តសមុដ្ឋាននា
រូបាច់ អធិបតីប្បជ្ឈយេន បច្ចុយោ ។

គឺ អធិបតីធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បជញ្ញកកាន់ នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានប្រផន ដោយអធិបតីប្បជ្ឈយេន ។

(៥៤២) ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយ
អធិបតីប្បជ្ឈយេន បានដល់អារម្មណាធិបតី គឺ បុគ្គលដទៃ ធ្វើ ខ្ញុំចតុ
ខាងក្នុង ... ខ្ញុំវត្ថុ ... ខ្ញុំភ្នែកខ្លួន ខាងក្នុង ឲ្យជាវិភាគ ហើយ
ត្រួតត្រា រីករាយ រក្សា ធ្វើ ខ្ញុំខ្លួននោះ ឲ្យជាវិភាគ ទើបតើត
រឿង រឿង តើតរឿង ។

(៥៤៣) ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយ
អធិបតីប្បជ្ឈយេន បានដល់អារម្មណាធិបតី និងសហនាតាធិបតី ។ អារម្ម-
ណាធិបតី គឺ បុគ្គលដទៃ ឲ្យខាន ខ្ញុំសីល ... ខ្ញុំទេវាសចគង្គ ...
ធ្វើ ខ្ញុំកុសលនោះ ឲ្យជាវិភាគ ... ធ្វើ ខ្ញុំកុសលនាងខ្លួន
ដែលសន្សំល្អហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាវិភាគ ... ចេញទំនៀម
... ពួកប្រពៃណី ចេញទំនៀម ធ្វើ ខ្ញុំមន្ត ឲ្យជាវិភាគ ...
ធ្វើ ខ្ញុំផល ឲ្យជាវិភាគ ... ត្រង់ទំនៀម ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកុ
រោតានៈ មត្ត និងផល ដោយអធិបតីប្បជ្ឈយេន ខ្ញុំចតុ ខាងក្រៅ...
ខ្ញុំវត្ថុ ... ធ្វើ ខ្ញុំភ្នែកខ្លួន ខាងក្រៅ ឲ្យជាវិភាគ ហើយត្រួតត្រា
រីករាយ រក្សា ធ្វើ ខ្ញុំខ្លួននោះ ឲ្យជាវិភាគ រឿង តើតរឿង ។
និសហនាតាធិបតី គឺ អធិបតីធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្ប-
ជញ្ញកកាន់ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រផន ដោយអធិបតីប្បជ្ឈយេន ។

(៥៤៤) តហិទ្ធា ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ អរិយា
 ធិប្បាជំ កុំ កត្វា បច្ចុវត្តន្តំ និព្វានំ តោត្រកុស្ស
 វេនានស្ស មគ្គស្ស ជលស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ តហិទ្ធា ចក្កំ ... វត្ថុ ... តហិទ្ធា ទន្ធិ
 កុំ កត្វា អស្សនេតិ អភិទន្ធិតិ តំ កុំ កត្វា
 វេនា ... និដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

(៥៤៥) អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អដ្ឋត្ថា
 ទន្ធា បច្ចិមាជំ បច្ចិមាជំ អដ្ឋត្ថាជំ ទន្ធាជំ អនន្ត-
 រប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុ-
 លោមំ វេនានស្ស តោត្រកុ មគ្គស្ស វេនានំ មគ្គស្ស
 មគ្គា ជលស្ស ។ បេ ។ អនុលោមំ ជលសមាបត្តិ-
 យា និរោធា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ
 ជលសមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៤៦) តហិទ្ធា ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស
 អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា តហិទ្ធាតិ
 ធាតាការណំ តំយេវ កមធំ ។

(៥៤៧) ធម៌ ខាន់ក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាន់ក្នុង ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ធ្វើ ខ្ញុំ
 ព្រះនិព្វាន ឲ្យជាវិភាគ ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ
 នៃតោត្រកុ វេនានៈ មគ្គ និងជល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ខ្ញុំចក្ក
 ខាន់ក្រៅ ... ខ្ញុំវត្ថុ ... ធ្វើ ខ្ញុំពួកទន្ធិ ខាន់ក្រៅ ឲ្យជាវិភាគ
 ហើយត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ធ្វើ ខ្ញុំវន្ទនោះ ឲ្យជាវិភាគ ...
 និដ្ឋិ កើតឡើង ។

(៥៤៨) ធម៌ ខាន់ក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាន់ក្នុង ដោយ
 អនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកទន្ធិ ខាន់ក្នុង មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកទន្ធិ ខាន់ក្នុង
 ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃតោត្រកុ
 អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវេនានៈ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ
 វេនានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ មគ្គ (ជាបច្ច័យ) នៃជល ។ បេ ។
 អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃជលសមាបត្តិ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ
 រេវសបុគ្គល គាលចេញ អំពីនិរោធិ ជាបច្ច័យ នៃជលសមាបត្តិ ដោយ
 អនន្តរប្បច្ច័យ ។

(៥៤៩) ធម៌ ខាន់ក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាន់ក្រៅ
 ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ គ្រង់ពាក្យថា ពួកទន្ធិ ខាន់ក្រៅ មុន ។ នោះ
 ជាដំណើរធ្វើឲ្យផ្សេងគ្នា ប៉ុណ្ណោះឯង ។

[៥៤៥] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរសនិសំ ។ បេ ។
 សហជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្យបនិស្សយោ អនន្តរ-
 បនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ
 អដ្ឋត្ថំ សង្ខំ ឧបនិស្សយោ នាមំ ទេតិ សីលំ ...
 ទុច្ចាសថកម្មំ ... ឈានំ ... វិបស្សនំ ... មគ្គំ ...
 អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ នាមំ ធម្មតិ ធម្មី
 កល្យាណិ អដ្ឋត្ថំ សីលំ ... បញ្ញា វាតំ បត្ថនំ កា-
 យិកំ សុខំ កាយិកំ ធុត្ថំ ទុត្ថំ ភោជនំ ...
 សេនាសនំ ឧបនិស្សយោ នាមំ ទេតិ ... សមាបត្តិ
 ឧប្បាទេតិ នាមំ បាណំ បាណំ សង្ខំ ភិក្ខុតិ អដ្ឋត្ថោ
 សទ្ធា ... បញ្ញា វាតា បត្ថនា កាយិកំ សុខំ
 កាយិកំ ធុត្ថំ ... សេនាសនំ អដ្ឋត្ថាយ សទ្ធាយ
 បញ្ញាយ វាតស្ស បត្ថនាយ កាយិកស្ស សុខស្ស
 កាយិកស្ស ធុត្ថស្ស មគ្គស្ស វេលសមាបត្តិយោ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៤៥] ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយ
 សមនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ដូចអនន្តរប្បច្ច័យដែរ ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ ដោយ
 សហជានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
 និស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ទានដល់ការឧ-
 ប្បបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងចកត្ថបនិស្ស័យ ។ ឯចកត្ថបនិស្ស័យ
 គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ ខ្ញុំសទ្ធា ខាងក្នុង ហើយទ្យខ្ញុំទាន ខ្ញុំសីល ...
 ខ្ញុំទុច្ចាសថកម្ម ... ខ្ញុំឈាន ... ញាងវិបស្សនា ... ញាងមគ្គ
 ... ញាងអភិញ្ញា ... ញាងសមាបត្តិ ឲ្យគេឃើញ ដំឡើងមាន
 ប្រការទាំងនេះ ខ្ញុំសីល ខាងក្នុង ... ខ្ញុំបញ្ញា វាតៈ សេចក្តីប្រាថ្នា
 កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ ផ្លូវ ភោជន ... អាស្រ័យ ខ្ញុំសទ្ធាសនៈ
 ហើយ ទ្យខ្ញុំទាន ... ញាងសមាបត្តិ ឲ្យគេឃើញ សម្រាប់សត្វ
 បំបែកសង្ស័យ សទ្ធា ខាងក្នុង ... បញ្ញា វាតៈ សេចក្តីប្រាថ្នា
 កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ ... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា
 ខាងក្នុង នៃបញ្ញា វាតៈ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ
 មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៤៦] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ្ឌបទិស្សយោ
 បកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ បរោ
 អដ្ឋត្ថំ សទ្ធិំ ឧបទិស្សយោ ឆានំ ទេតិ ... មាធំ
 ជម្លៀតិ ធិដ្ឋិ កណ្ណាតិ បរោ អដ្ឋត្ថំ សីលំ ...
 សេនាសនំ ឧបទិស្សយោ ឆានំ ទេតិ ... ចាលាំ
 ហានតិ សទ្ធិំ កិច្ចតិ អដ្ឋត្ថោ សទ្ធា ... សេនាសនំ
 តហិទ្ធា សទ្ធាយ មគ្គស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧប-
 ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៤៧] តហិទ្ធា ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ្ឌបទិស្សយោ
 អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថ
 បទិស្សយោ បរោ តហិទ្ធា សទ្ធិំ ... បត្តនំ
 កាយិកំ សុខំ ... សេនាសនំ ឧបទិស្សយោ ឆានំ
 ទេតិ ... សទ្ធិំ កិច្ចតិ តហិទ្ធា សទ្ធា ...
 សេនាសនំ តហិទ្ធា សទ្ធាយ ផលសមាបត្តិយា
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៤៨] តហិទ្ធា ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ្ឌបទិស្សយោ

[៥៤៩] ធមិ ខាត្ថក្កំ ជាបច្ច័យ ខៃធមិ ខាត្ថក្កោ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ្ឌបទិស្សយោ និងបកត្ថបទិស្សយោ ។
 បកត្ថបទិស្សយោ គឺ បុគ្គលដទៃ អាស្រ័យ ខ្ញុំសព្វ ខាត្ថក្កំ ហើយឱ្យ
 ខាត... ភាមីនិមន្ត ប្រការនិមន្ត បុគ្គលដទៃ ខ្ញុំសីល ខាត្ថក្កំ ...
 អាស្រ័យ ខ្ញុំសេនាសនៈ ហើយឱ្យខាត... សម្លាប់សត្វ ចំបែក
 សង្ឃ សព្វ ខាត្ថក្កំ ... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ ខៃសព្វ ខាត
 ក្រៅ ខៃមគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៥០] ធមិ ខាត្ថក្កោ ជាបច្ច័យ ខៃធមិ ខាត្ថក្កោ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ និង
 បកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ គឺ បុគ្គលដទៃ អាស្រ័យ ខ្ញុំសព្វ
 ខាត្ថក្កោ ... ខ្ញុំសេនាសនៈ កាយិកសុខ ... ខ្ញុំសេនាសនៈ
 ហើយឱ្យខាត... ចំបែកសង្ឃ សព្វ ខាត្ថក្កោ ... សេនាសនៈ
 ជាបច្ច័យ ខៃសព្វ ខាត្ថក្កោ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្ស-
 យប្បច្ច័យ ។

[៥៥១] ធមិ ខាត្ថក្កោ ជាបច្ច័យ ខៃធមិ ខាត
 ក្កំ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ្ឌបទិស្សយោ

បកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ តហិទ្ធា
 សន្តំ ... សេនាសនំ ឧបទិស្សយោ នាម ទេតិ ...
 សង្ឃំ កិច្ចតិ តហិទ្ធា សន្តា ... សេនាសនំ
 អដ្ឋត្ថាយ សន្តាយ ផលសមាបត្តិយា ឧបទិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៤៩] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្មណាបុរេជាតំ វត្ថុ-
 បុរេជាតំ ។ អាម្មណាបុរេជាតំ អដ្ឋត្ថំ ចត្ថំ ... វត្ថុ
 អនិច្ចតោ ធុត្ថតោ អនត្ថតោ ... ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ
 និក្ខេន ចត្ថតោ រូបំ ... វិញ្ញាយ សោតជាតុយា
 សន្តំ សុណាតិ រូបាយនំ ចត្ថវិញ្ញាណស្ស ទោ-
 ជ្ជញ្ញាយនំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ វត្ថុបុរេជាតំ ធុត្ថាយនំ ធុត្ថវិញ្ញា-
 ណស្ស តាយាយនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ
 អដ្ឋត្ថានំ ទទានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥០] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស បុរេជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្មណាបុរេជាតំ បរេ អដ្ឋត្ថំ
 ចត្ថំ ... វត្ថុ អនិច្ចតោ ... ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ

និងបកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ គឺ បុគ្គល អាន្រស្វ ខ្សែសង្វា
 ខាងក្រៅ... ខ្សែសង្វាសនៈ ហើយឲ្យខាង... បំបែកសង្វា សង្វា
 ខាងក្រៅ... សេនាសនៈ ជាច្រើន ខែសង្វា ខាងក្នុង និងផល-
 សមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយោច្រើន ។

[៥៤៩] ធម៌ ខាងក្នុង ជាច្រើន ខែធម៌ ខាងក្នុង ដោយបុរេ-
 ជាតប្បច្ចយោ បានដល់អាម្មណាបុរេជាតិ និងវត្ថុបុរេជាតិ ។ អាម្មណា-
 បុរេជាតិ គឺ បុគ្គល ខ្សែចក្ខុ ខាងក្នុង ... ខ្សែចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាចក្ខុ
 មិនមែនខ្លួន ... ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល (ឃើញ) ខ្សែចក្ខុ
 ដោយវិទ្យាចក្ខុ ... ឬ ខ្សែសំឡេង ដោយវិទ្យាសោតជាតុ រូបាយនៈ
 (ជាច្រើន) ខែចក្ខុវិញ្ញាណ រោជ្ជញ្ញាយនៈ ជាច្រើន ខែកាយវិញ្ញាណ
 ដោយបុរេជាតប្បច្ចយោ ។ វត្ថុបុរេជាតិ គឺ ចក្ខុយនៈ (ជាច្រើន)
 ខែចក្ខុវិញ្ញាណ តាយាយនៈ (ជាច្រើន) ខែកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជា
 ច្រើន ខែពួកខ្លួន ខាងក្នុង ដោយបុរេជាតប្បច្ចយោ ។

[៥៥០] ធម៌ ខាងក្នុង ជាច្រើន ខែធម៌ ខាងក្រៅ ដោយបុរេ-
 ជាតប្បច្ចយោ បានដល់អាម្មណាបុរេជាតិ គឺ បុគ្គលដទៃ (ឃើញ) ខ្សែ
 ចក្ខុ ខាងក្នុង ... ខ្សែចក្ខុ ថាមិនទៀង ... ទោមនស្ស កើតឡើង

ទិព្វន ចក្កនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតនាតុយា
 សន្តំ សុណាតិ អជ្ឈតំ រូបាយននំ តហិទ្ធា
 ចក្កវិញ្ញាណស្ស អជ្ឈតំ ដោជ្ឈនាយននំ តហិទ្ធា
 កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥០] តហិទ្ធា ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស បុរេ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជានំ វត្ថុបុរេ-
 ជានំ ។ អារម្មណបុរេជានំ បរោ តហិទ្ធា ចក្កំ
 ... វត្ថុ អនិច្ចតោ ទិព្វន ចក្កនា រូបំ បស្សតិ
 ទិព្វាយ សោតនាតុយា សន្តំ សុណាតិ តហិទ្ធា
 រូបាយននំ តហិទ្ធា ចក្កវិញ្ញាណស្ស តហិទ្ធា ដោ-
 ជ្ឈនាយននំ តហិទ្ធា កាយវិញ្ញាណស្ស ។ វត្ថុបុរេ-
 ជានំ តហិទ្ធា ចក្កាយននំ ... កាយាយននំ ...
 វត្ថុ តហិទ្ធា ទទ្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥២] តហិទ្ធា ធម្មោ អជ្ឈតស្ស ធម្មស្ស បុរេជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជានំ តហិទ្ធា ចក្កំ
 ... វត្ថុ អនិច្ចតោ ... នោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ ទិព្វន
 ចក្កនា រូបំ ... ទិព្វាយ សោតនាតុយា សន្តំ ...
 តហិទ្ធា រូបាយននំ អជ្ឈតស្ស ចក្កវិញ្ញាណស្ស ។ បេ។

បុគ្គល ឃើញ ខ្ញុំប្រ ដោយទិព្វចក្ក ឬ ខ្ញុំសំឡេង ដោយទិព្វ-
 សោតនាតុ រូបាយននៈ ខាងក្នុង (ជាច្រើន) ខែចក្កវិញ្ញាណ ខាង
 ក្រៅ ដោយរូបាយននៈ ខាងក្នុង ជាច្រើន ខែកាយវិញ្ញាណ ខាង
 ក្រៅ ដោយបុរេជាតប្បច្ចយេន ។

[៥៥១] ធម៌ ខាងក្រៅ ជាច្រើន ខែធម៌ ខាងក្រៅ ដោយ
 បុរេជាតប្បច្ចយេន ទានដល់អារម្មណបុរេជានំ និងវត្ថុបុរេជានំ ។ អារម្ម-
 ណបុរេជានំ គឺ បុគ្គលដទៃ (ឃើញ) ខ្ញុំ ក្នុង ខាងក្រៅ... ខ្ញុំវត្ថុ
 ជាមិនទៀង... ឃើញ ខ្ញុំប្រ ដោយទិព្វចក្ក ឬ ខ្ញុំសំឡេង ដោយ
 ទិព្វសោតនាតុ រូបាយននៈ ខាងក្រៅ (ជាច្រើន) ខែចក្កវិញ្ញាណ ខាង
 ក្រៅ ដោយរូបាយននៈ ខាងក្រៅ (ជាច្រើន) ខែកាយវិញ្ញាណ ខាង
 ក្រៅ ។ វត្ថុបុរេជានំ គឺ ចក្កាយននៈ ខាងក្រៅ... កាយាយននៈ
 ... វត្ថុ ជាច្រើន ខែឧប្បជ្ឈននៈ ខាងក្រៅ ដោយបុរេជាតប្បច្ចយេន ។

[៥៥២] ឃើញ ខាងក្រៅ ជាច្រើន ខែធម៌ ខាងក្នុង ដោយ
 បុរេជាតប្បច្ចយេន ព្រោះវិញ្ញាណបុរេជានំ គឺ បុគ្គល (ឃើញ) ខ្ញុំចក្ក
 ខាងក្រៅ... ខ្ញុំវត្ថុ ជាមិនទៀង... រោមនស្ស ភើតឡើង បុគ្គល
 (ឃើញ) ខ្ញុំប្រ ដោយទិព្វចក្ក... ខ្ញុំសំឡេង ដោយទិព្វសោតនាតុ...
 រូបាយននៈ ខាងក្រៅ (ជាច្រើន) ខែចក្កវិញ្ញាណ ខាងក្នុង ។ បេ។

តហិទ្ធា ដោជ្ជត្វាយតនំ អដ្ឋត្ថស្ស កាយវិញ្ញាណស្ស
បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៥៣) អដ្ឋត្ថោ ច តហិទ្ធា ច ធម្មា អដ្ឋ-
ត្ថស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អា-
រម្មណបុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ តហិទ្ធា រូបាយតនំ ធម្ម
អដ្ឋត្ថំ ចត្វាយតនំ អដ្ឋត្ថស្ស ចក្កវិញ្ញាណស្ស
បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ តហិទ្ធា ដោជ្ជត្វាយត-
នំ អដ្ឋត្ថំ កាយាយតនំ អដ្ឋត្ថស្ស កាយ
វិញ្ញាណស្ស តហិទ្ធា រូបាយតនំ អដ្ឋត្ថំ វត្ថុ ច
... តហិទ្ធា ដោជ្ជត្វាយតនំ អដ្ឋត្ថំ វត្ថុ ច
អដ្ឋត្ថានំ ឧទ្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៥៤) អដ្ឋត្ថោ ច តហិទ្ធា ច ធម្មា តហិទ្ធា
ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្មណបុរេ-
ជានំ វត្ថុបុរេជានំ អដ្ឋត្ថំ រូបាយតនំ តហិទ្ធា
ចត្វាយតនំ តហិទ្ធា ចក្កវិញ្ញាណស្ស បុរេជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អដ្ឋត្ថំ ដោជ្ជត្វាយតនំ
តហិទ្ធា កាយាយតនំ តហិទ្ធា កាយវិញ្ញាណស្ស
បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អដ្ឋត្ថំ រូបាយតនំ
តហិទ្ធា វត្ថុ ច ... អដ្ឋត្ថំ ដោជ្ជត្វាយតនំ

ដោជ្ជត្វាយតនំ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ខាងក្នុង
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(៥៥៥) ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ខាងក្នុង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណបុរេជាត នឹង
វត្ថុបុរេជាត គឺ ប្រាយតនៈ ខាងក្រៅក្តី ចត្វាយតនៈ ខាងក្នុងក្តី ជា
បច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ ខាងក្នុង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ដោជ្ជត្វា-
យតនៈ ខាងក្រៅក្តី កាយាយតនៈ ខាងក្នុងក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃកាយ-
វិញ្ញាណ ខាងក្នុង ប្រាយតនៈ ខាងក្រៅក្តី វត្ថុ ខាងក្នុងក្តី ...
ដោជ្ជត្វាយតនៈ ខាងក្រៅក្តី វត្ថុ ខាងក្នុងក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ
ខាងក្នុង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(៥៥៦) ធម៌ ខាងក្នុងក្តី ធម៌ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណបុរេជាត
នឹងវត្ថុបុរេជាត គឺ ប្រាយតនៈ ខាងក្នុងក្តី ចត្វាយតនៈ ខាង
ក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ ខាងក្រៅ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
ដោជ្ជត្វាយតនៈ ខាងក្នុងក្តី កាយាយតនៈ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ
នៃកាយវិញ្ញាណ ខាងក្រៅ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ប្រាយតនៈ
ខាងក្នុងក្តី វត្ថុ ខាងក្រៅក្តី ... ដោជ្ជត្វាយតនៈ ខាងក្នុងក្តី

តហិទ្ធា វត្ថុ ច តហិទ្ធា ទទ្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(៥៥៥) អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អដ្ឋត្ថា
ទទ្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាត-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៥៦) តហិទ្ធា ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស បច្ឆា-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា តហិទ្ធា ទទ្ធា
បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(៥៥៧) អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អដ្ឋត្ថា
ទទ្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អដ្ឋត្ថានំ ទទ្ធានំ អាសេ-
វនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស
អនុលោមំ វេទានស្ស តោត្រកុ. មត្តស្ស វេទានំ
មត្តស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៥៨) តហិទ្ធា ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស អា-
សេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ។ បេ ។
អដ្ឋត្ថសនិសំយេវ ។

វត្ថុ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ដោយបុរេជា-
តប្បច្ច័យ ។

(៥៥៩) ធមិ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធមិ ខាងក្នុង ដោយ
បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ
នៃកាយានេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

(៥៥៦) ធមិ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ខាងក្រៅ ដោយ
បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ជា
បច្ច័យ នៃកាយានេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

(៥៥៧) ធមិ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធមិ ខាងក្នុង ដោយ
អាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ខាងក្នុង មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួក
ខន្ធ ខាងក្នុង ក្រោយៗ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ អនុលោម (ជា
បច្ច័យ) នៃតោត្រកុ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវេទានៈ តោត្រកុ
(ជាបច្ច័យ) នៃមត្ត វេទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមត្ត ដោយ
អាសេវនប្បច្ច័យ ។

(៥៥៨) ធមិ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ខាងក្រៅ ដោយ
អាសេវនប្បច្ច័យ គឺ មុនៗ ។ បេ ។ ដូចគ្នានឹងអដ្ឋត្ថធមិដែរ ។

[៥៥៧] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នាណាខណិកា ។
 សហជាតា អដ្ឋត្ថោ ចេតនា សម្មយុត្តកានំ ទទ្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ខ រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 នាណាខណិកា អដ្ឋត្ថោ ចេតនា វិចាគានំ អដ្ឋត្ថានំ
 ទទ្ធានំ កតត្ថា ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥៨] តហិទ្ធា ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស កម្ម-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នាណាខណិកា ។
 សហជាតា តហិទ្ធា ចេតនា សម្មយុត្តកានំ ទទ្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ខ រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 នាណាខណិកា តហិទ្ធា ចេតនា វិចាគានំ តហិទ្ធា
 ទទ្ធានំ កតត្ថា ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥៩] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 វិចាគប្បច្ចយេន បច្ចយោ បរិច្ចណំ ដូចបដិច្ចវិសេសំ ។

[៥៦០] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ អដ្ឋត្ថោ អាហារ
 សម្មយុត្តកានំ ទទ្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ខ រូចានំ
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុណោ

[៥៥៧] ធម៌ ខាន់ក្នុង ជាប់ច្រួយ ខែធម៌ ខាន់ក្នុង ដោយកម្ម-
 ប្បច្ចយ ទានដល់សហជាត នឹងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា
 ខាន់ក្នុង ជាប់ច្រួយ ខែពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ខែពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្បច្ចយ
 ដោយកម្មប្បច្ចយ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ខាន់ក្នុង ជាប់ច្រួយ
 ខែពួកវិបាកក្នុង ខាន់ក្នុងផង ខែពួកកង្ខារប្បច្ចយ ដោយកម្មប្បច្ចយ ។

[៥៥៨] ធម៌ ខាន់ក្រៅ ជាប់ច្រួយ ខែធម៌ ខាន់ក្រៅ ដោយ
 កម្មប្បច្ចយ ទានដល់សហជាត នឹងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ
 ចេតនា ខាន់ក្រៅ ជាប់ច្រួយ ខែពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ខែពួកចិត្ត-
 សមុដ្ឋានប្បច្ចយ ដោយកម្មប្បច្ចយ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា
 ខាន់ក្រៅ ជាប់ច្រួយ ខែពួកវិបាកក្នុង ខាន់ក្រៅផង ខែពួកកង្ខារប្ប-
 ច្ចយ ដោយកម្មប្បច្ចយ ។

[៥៥៩] ធម៌ ខាន់ក្នុង ជាប់ច្រួយ ខែធម៌ ខាន់ក្នុង ដោយ
 វិបាកប្បច្ចយ គឺ (ចប់) បរិច្ចណំ ដូចបដិច្ចវិសេស ។

[៥៦០] ធម៌ ខាន់ក្នុង ជាប់ច្រួយ ខែធម៌ ខាន់ក្នុង ដោយអា-
 ហារប្បច្ចយ គឺ ពួកអាហារ ខាន់ក្នុង ជាប់ច្រួយ ខែពួកសម្បយុត្តកក្នុង
 ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្បច្ចយ ដោយអាហារប្បច្ចយ ក្នុងខណៈខែបដិសន្ធិ

អដ្ឋត្ថោ កតត្ថិញ្ញារោ អាហារោ អដ្ឋត្ថស្ស
កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៣] អដ្ឋត្ថោ នធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស អា-
ហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ អដ្ឋត្ថោ កតត្ថិញ្ញារោ
អាហារោ តហិទ្ធា កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥៦៤] តហិទ្ធា នធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស អា-
ហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បវត្តិច្ចដិសន្ធិ ។ តហិទ្ធា
កតត្ថិញ្ញារោ អាហារោ តហិទ្ធា កាយស្ស អាហា-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៥] តហិទ្ធា នធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ តហិទ្ធា កតត្ថិញ្ញារោ
អាហារោ អដ្ឋត្ថស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥៦៦] អដ្ឋត្ថោ នធម្មោ ច តហិទ្ធា នធម្មោ ច
អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អដ្ឋត្ថោ កតត្ថិញ្ញារោ អាហារោ ច តហិទ្ធា
កតត្ថិញ្ញារោ អាហារោ ច អដ្ឋត្ថស្ស កាយស្ស
អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កតត្ថិញ្ញារោ ខន្ទក្កំ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ខន្ទក្កំ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ ។

[៥៦៧] ធម៌ ខន្ទក្កំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខន្ទក្រវ៌ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ គឺ កតត្ថិញ្ញារោ ខន្ទក្កំ ជាបច្ច័យ នៃកាយ
ខន្ទក្រវ៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៥៦៨] ធម៌ ខន្ទក្រវ៌ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខន្ទក្រវ៌ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ ចុះដល់បវត្តិច្ចដិសន្ធិ ។ កតត្ថិញ្ញារោ ខន្ទក្រវ៌
ជាបច្ច័យ នៃកាយ ខន្ទក្រវ៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៥៦៩] ធម៌ ខន្ទក្រវ៌ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខន្ទក្កំ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ គឺ កតត្ថិញ្ញារោ ខន្ទក្រវ៌ ជាបច្ច័យ នៃកាយ
ខន្ទក្កំ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៥៧០] ធម៌ ខន្ទក្កិក្កំ ធម៌ ខន្ទក្រវ៌ក្កំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ខន្ទក្កំ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ កតត្ថិញ្ញារោ ខន្ទក្កិក្កំ
កតត្ថិញ្ញារោ ខន្ទក្រវ៌ក្កំ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ខន្ទក្កំ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ ។

[៥៦៧] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ ច តហំន្វា ធម្មោ
 ច តហំន្វា ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អដ្ឋត្ថោ កតជ្ឈិក្ការោ អាហារោ ច តហំន្វា កត-
 ជ្ឈិក្ការោ អាហារោ ច តហំន្វា កាយស្ស អាហា-
 រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៨] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 វិន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អដ្ឋត្ថកា វិន្ទ្រិយោ រូប-
 ធិវិន្ទ្រិយម្យំ វិត្តារេត្ថំ ។ លាមប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សម្មយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ មាតិកាបទានិ អនុមន្តន្តេន
 វិត្តារេត្ថានិ ។

[៥៦៩] តហំន្វា ធម្មោ តហំន្វា ធម្មស្ស វិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆា-
 ជាតំ ។ សន្និក្កំ ។

[៥៧០] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ

[៥៦៧] ធម៌ ខាន់ក្នុងក្តី ធម៌ ខាន់ក្រៅក្តី ជាប់ច្នៃយ ខែធម៌
 ខាន់ក្រៅ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ កតាទ្បិក្ការោ ខាន់ក្នុងក្តី
 កតាទ្បិក្ការោ ខាន់ក្រៅក្តី ជាប់ច្នៃយ ខែកាយ ខាន់ក្រៅ ដោយ
 អាហារប្បច្ច័យ ។

[៥៦៨] ធម៌ ខាន់ក្នុង ជាប់ច្នៃយ ខែធម៌ ខាន់ក្នុង ដោយវិន្ទ្រិយ-
 ប្បច្ច័យ បានដល់ពួកវិន្ទ្រិយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅខាន់ក្នុង ធិប្បជីវិក្រិយ
 បណ្ឌិត គប្បិទ្បិក្ខានុច្ចៈ ។ ជាប់ច្នៃយ ដោយលាមប្បច្ច័យ ជា
 ប់ច្នៃយ ដោយមន្តប្បច្ច័យ ជាប់ច្នៃយ ដោយសម្មយុត្តប្បច្ច័យ ជា
 ប់ច្នៃយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត ឱន
 បច្ឆាជាត ចរខែមាតិកាពាំងឡាយ បណ្ឌិត កាលអនុម័ត គប្បិទ្បិ
 ក្ខានុច្ចៈ ។

[៥៦៩] ធម៌ ខាន់ក្រៅ ជាប់ច្នៃយ ខែធម៌ ខាន់ក្រៅ ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត ឱនបច្ឆាជាត ។
 សេចក្តីចម្រើន ។

[៥៧០] ធម៌ ខាន់ក្នុង ជាប់ច្នៃយ ខែធម៌ ខាន់ក្នុង
 ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត

អាហារំ វត្ថុច្ច័យំ ។ សហជាតោ អដ្ឋវត្ថោ ឯកោ
 ខត្តោ តិណ្ណំ ខត្តានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូបានំ
 ទ្វេ ខត្តា ... បដិសន្ធិក្ខណោ ខត្តា វត្ថុស្ស វត្ថុ
 ខត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ... ។ សន្តិភូតំ ។ អសញ្ញា
 សត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណំ មហាក្ខតានំ ។
 បុរេជានំ ចក្កំ ... វត្ថុ ... បុរេជានសនិសំ ។ វត្ថុ
 អដ្ឋវត្ថានំ ខត្តានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចា
 ជាតា អដ្ឋវត្ថោ ខត្តោ អដ្ឋវត្ថោ កកឡិដ្ឋាហោ អា
 ហារោ ច វេស្ស កាយស្ស រូបឯវត្ថុច្ច័យំ កកដត្តា
 រូបានំ ។

(៥៧០) អដ្ឋវត្ថោ ឯកោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស អត្ថ
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជានំ អាហារំ ។ បុរេជានំ
 ចហេ អដ្ឋវត្ថុ ចក្កំ ... វត្ថុ អនិច្ចតោ ... វិបស្សនិ
 ធិត្វេន ចក្កុនា ... ធិត្វាយ សោតនាគុយា ...
 អដ្ឋវត្ថុ រូបាយននំ ... ខោដ្ឋញាយននំ តហិទ្ធា
 កាយវិញ្ញាណស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 អដ្ឋវត្ថោ កកឡិដ្ឋាហោ អាហារោ តហិទ្ធា កា
 យស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អាហារ ខិន្ទ្រ័យ ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ខន្ធក្នុង (ជាបច្ច័យ)
 ខែខន្ធ ពុជនី ខែចិត្តសមុដ្ឋានប្រជន ខន្ធ ៦ ... ត្បកខន្ធ (ជាបច្ច័យ)
 ខែវត្ថុ កកឡិដ្ឋាខែបដិសន្ធិ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) ខែត្បកខន្ធ មហា
 ភូត ១ ... ។ សេចក្តីចម្រើន ។ មហាភូត ១ របស់ត្បកអសញ្ញាសត្វ
 (ជាបច្ច័យ) ខែមហាភូត ៣ ។ បុរេជាន គឺ ខ្សែចក្ក ... ខ្សែវត្ថុ ...
 ដូចគ្នាខឹងបុរេជានដែរ ។ វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខែត្បកខន្ធ ខន្ធក្នុង ដោយ
 អត្ថប្បច្ច័យ ។ បច្ចាជាត គឺ ត្បកខន្ធ ខន្ធក្នុងក្តី កកឡិដ្ឋាហោ
 ខន្ធក្នុងក្តី (ជាបច្ច័យ) ខែកាយ ខេ ប្រថិវិត្រ័យ (ជាបច្ច័យ)
 ខែត្បកកដត្តាប្រ ។

(៥៧១) ធម៌ ខន្ធក្នុង ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ខន្ធក្រៅ ដោយ
 អត្ថប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាន ខឹងអាហារ ។ បុរេជាន គឺ បុគ្គល
 ដដែល ឃើញច្បាស់ ខ្សែចក្ក ខន្ធក្នុង ... ខ្សែវត្ថុ ចាមិនទៀង ...
 ដោយចិត្តចក្ក ... ដោយចិត្តសោតនាគុ ... ប្រាយននៈ ខន្ធក្នុង ...
 ខោដ្ឋញាយននៈ ជាបច្ច័យ ខែកាយវិញ្ញាណ ខន្ធក្រៅ ដោយអត្ថ
 ប្បច្ច័យ ។ កកឡិដ្ឋាហោ ខន្ធក្នុង ជាបច្ច័យ ខែកាយ ខន្ធក្រៅ
 ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

(៥៧២) តហិទ្ធា ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ
 អាហារំ វត្ថុយំ តហិទ្ធា ធម្មាណាគរណំ មាតិកា-
 បដានិ វិញ្ញាបេតកានិ ។

(៥៧៣) តហិទ្ធា ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតំ អាហារំ ។ បុរេ-
 ជាតំ តហិទ្ធា ធម្មំ ... វត្ថុំ ... ធម្មេន ចក្កុយ
 រូបំ ... ធម្មាយ សោតនាគយា សន្តំ ... តហិទ្ធា
 រូបាយននំ ... ដោដ្ឋន្ទាយននំ អដ្ឋត្ថស្ស កាយ-
 វិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ តហិទ្ធា
 កតត្ថវិញ្ញាណេ អាហារេន អដ្ឋត្ថស្ស កាយស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៧៤) អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ ច តហិទ្ធា ធម្មោ ច
 អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេ-
 ជាតំ អាហារំ ។ បុរេជាតំ តហិទ្ធា រូបាយន-
 នក្ខ អដ្ឋត្ថំ ចក្កុ ច អដ្ឋត្ថស្ស ចក្កវិញ្ញាណស្ស
 តហិទ្ធា ដោដ្ឋន្ទាយននក្ខ អដ្ឋត្ថំ កាយាយននក្ខ
 អដ្ឋត្ថស្ស កាយវិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ

(៥៧៥) ធម៌ ខាត្រេក្រ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ខាត្រេក្រ ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងវត្ថុយ
 មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ។ គ្នា ត្រង់ធម៌ជាខាត្រេក្រឡើយ ឯបទខែ
 មាតិកាខាត្រេក្រ បណ្ឌិត ធម្មវិទូច្បាស់ល្អ ។

(៥៧៦) ធម៌ ខាត្រេក្រ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ខាត្រេក្រ ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត និងអាហារ ។ បុរេជាត គឺ បុគ្គល
 (ឃើញច្បាស់) ខ្ញុំចក្ក ខាត្រេក្រ ... ខ្ញុំវត្ថុ ... ខ្ញុំរូប ដោយ
 ទិព្វចក្ក ... ខ្ញុំសំឡេង ដោយទិព្វសោតនាគ ... រូបាយននៈ ខាត្រេ-
 ក្រ ... ដោដ្ឋន្ទាយននៈ ជាបច្ច័យ ខែកាយវិញ្ញាណ ខាត្រេក្រ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ កតត្ថវិញ្ញាណ ខាត្រេក្រ ជាបច្ច័យ ខែកាយ
 ខាត្រេក្រ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

(៥៧៧) ធម៌ ខាត្រេក្រ ធម៌ ខាត្រេក្រ ជាបច្ច័យ ខែធម៌
 ខាត្រេក្រ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត និងអាហារ ។ បុរេ-
 ជាត គឺ រូបាយននៈ ខាត្រេក្រ ចក្ក ខាត្រេក្រ (ជាបច្ច័យ) ខែ
 ចក្កវិញ្ញាណ ខាត្រេក្រ ដោដ្ឋន្ទាយននៈ ខាត្រេក្រ កាយាយននៈ
 ខាត្រេក្រ ជាបច្ច័យ ខែកាយវិញ្ញាណ ខាត្រេក្រ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ

តហិទ្ធា វុបាយតនក្ក អដ្ឋត្ថំ វត្ថុ ច ... តហិទ្ធា
 ដោដ្ឋក្កាយតនក្ក អដ្ឋត្ថំ វត្ថុ ច អដ្ឋត្ថានំ ទទ្ធានំ
 អត្ថិប្បទ្វយេន បទ្វយោ ។ អាហារំ អដ្ឋត្ថោ កា-
 តតទ្បិដ្ឋានេ អាហារេ ច តហិទ្ធា កតទ្បិដ្ឋានេ
 អាហារេ ច អដ្ឋត្ថស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បទ្វយេន
 បទ្វយោ ។

[៥៧៥] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ ច តហិទ្ធា ធម្មោ ច
 តហិទ្ធា ធម្មស្ស អត្ថិប្បទ្វយេន បទ្វយោ បុរោដាតំ
 អាហារំ ។ បុរោដាតំ អដ្ឋត្ថំ វុបាយតនក្ក តហិទ្ធា
 ចក្កាយតនក្ក តហិទ្ធា ចក្កវិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្បទ្វ-
 យេន បទ្វយោ អដ្ឋត្ថំ ដោដ្ឋក្កាយតនក្ក តហិទ្ធា
 កាយាយតនក្ក តហិទ្ធា កាយវិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្ប-
 ទ្វយេន បទ្វយោ អដ្ឋត្ថំ វុបាយតនក្ក តហិទ្ធា
 វត្ថុ ច តហិទ្ធា ទទ្ធានំ អត្ថិប្បទ្វយេន បទ្វយោ
 អដ្ឋត្ថំ ដោដ្ឋក្កាយតនក្ក តហិទ្ធា វត្ថុ ច តហិទ្ធា
 ទទ្ធានំ អត្ថិប្បទ្វយេន បទ្វយោ ។ អាហារំ អដ្ឋត្ថោ
 កតទ្បិដ្ឋានេ អាហារេ ច តហិទ្ធា កតទ្បិដ្ឋានេ
 អាហារេ ច តហិទ្ធា កាយស្ស អត្ថិប្បទ្វយេន
 បទ្វយោ ។

វុបាយតនៈ ខានក្រៅក្តី វត្ថុ ខានក្នុងក្តី ... ដោដ្ឋក្កាយតនៈ ខាន
 ក្រៅក្តី វត្ថុ ខានក្នុងក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូតទទ្ធិ ខានក្នុង ដោយអត្ថិ-
 ប្បច្ច័យ ។ ឯអាហារ គឺ កតទ្បិដ្ឋានហារ ខានក្នុងក្តី កតទ្បិដ្ឋានហារ
 ខានក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយ ខានក្នុង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៥៧៦] ធម៌ ខានក្នុងក្តី ធម៌ ខានក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ខានក្រៅ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរោដាត និវេសនាហារ ។ បុរោ-
 ដាត គឺ វុបាយតនៈ ខានក្នុងក្តី កាយតនៈ ខានក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃចក្កវិញ្ញាណ ខានក្រៅ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ដោដ្ឋក្កាយតនៈ ខានក្នុង
 ក្តី កាយាយតនៈ ខានក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ខានក្រៅ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វុបាយតនៈ ខានក្នុងក្តី វត្ថុ ខានក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃភូតទទ្ធិ ខានក្រៅ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ដោដ្ឋក្កាយតនៈ ខានក្នុងក្តី
 វត្ថុ ខានក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូតទទ្ធិ ខានក្រៅ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
 ឯអាហារ គឺ កតទ្បិដ្ឋានហារ ខានក្នុងក្តី កតទ្បិដ្ឋានហារ ខានក្រៅក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃកាយ ខានក្រៅ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៥៧៦] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 នត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អវិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៧] ហត្ថយា ទ្វេ អាម្ពណោ ចត្តាវិ អធិ-
 បត្ថយា ចត្តាវិ អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហ-
 ជាតេ អក្ខមក្ខោ វិស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ចត្តាវិ
 បុរេជាតេ ធិ បច្ឆាជាតេ កាសេវនេ កក្កេ វិចារតេ
 ទ្វេ អាហារេ ធិ វង្រ្គិយេ ទ្វេ ឈានេ មក្កេ សម្ម-
 យុត្តេ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ អត្ថយា ធិ នត្ថយា ទ្វេ វិភតេ
 ទ្វេ អវិភតេ ធិ ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

អនុលោមំ ។

[៥៧៨] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ វង្រ្គិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៦] ធម៌ ខាន់ក្នុង ជាប់ច្ច័យ នៃធម៌ ខាន់ក្នុង ដោយនត្ថិប្ប-
 ច្ច័យ ជាប់ច្ច័យ ដោយវិភត្តប្បច្ច័យ ជាប់ច្ច័យ ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ ។

[៥៧៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មាន៧៖ ២ ក្នុងការម្នា-
 ប្បច្ច័យ មាន៧៖ ២ ក្នុងអធិបត្ថប្បច្ច័យ មាន៧៖ ២ ក្នុងអនន្ត-
 រប្បច្ច័យ មាន៧៖ ២ ក្នុងសមនន្តប្បច្ច័យ មាន៧៖ ២ ក្នុងសហជា-
 តប្បច្ច័យ អក្ខមក្ខប្បច្ច័យ និងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន៧៖ ២ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន៧៖ ២ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន៧៖ ២
 ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ កាសេវនប្បច្ច័យ កក្កប្បច្ច័យ និងវិចារកប្បច្ច័យ
 មាន៧៖ ២ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មាន៧៖ ២ ក្នុងវង្រ្គិយប្បច្ច័យ មាន
 ៧៖ ២ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មក្កប្បច្ច័យ សម្មយុត្តប្បច្ច័យ និងវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ មាន៧៖ ២ ក្នុងអត្ថប្បច្ច័យ មាន៧៖ ២ ក្នុងនត្ថប្បច្ច័យ
 មាន៧៖ ២ ក្នុងវិភត្តប្បច្ច័យ មាន៧៖ ២ ក្នុងអវិភត្តប្បច្ច័យ មាន
 ៧៖ ២ ។ ចណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាង៖ ខេត្ត៖ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៥៧៨] ធម៌ ខាន់ក្នុង ជាប់ច្ច័យ នៃធម៌ ខាន់ក្នុង ដោយ
 អាម្ពណប្បច្ច័យ ជាប់ច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាប់ច្ច័យ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាប់ច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាប់ច្ច័យ
 ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាប់ច្ច័យ ដោយកក្កប្បច្ច័យ ជាប់ច្ច័យ ដោយ
 អាហារប្បច្ច័យ ជាប់ច្ច័យ ដោយវង្រ្គិយប្បច្ច័យ ។

[៥៧៩] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស
 ការម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៥៨០] តហិទ្ធា ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស
 ការម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជានប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជា-
 នប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិជ្ជិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៨១] តហិទ្ធា ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 ការម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៥៨២] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ ច តហិទ្ធា ធម្មោ ច
 អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស . . . បុរេជានំ អាហារំ ។

[៥៨៣] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ ច តហិទ្ធា ធម្មោ ច
 តហិទ្ធា ធម្មស្ស . . . បុរេជានំ អាហារំ ។

[៥៧៩] ធមិ ខាន្តក្កំ ជាបច្ច័យ ខៃធមិ ខាន្តក្រៅ
 ដោយការម្ពណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៥៨០] ធមិ ខាន្តក្រៅ ជាបច្ច័យ ខៃធមិ ខាន្តក្រៅ
 ដោយការម្ពណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយបច្ឆាជានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិជ្ជិយប្បច្ច័យ ។

[៥៨១] ធមិ ខាន្តក្រៅ ជាបច្ច័យ ខៃធមិ ខាន្តក្កំ
 ដោយការម្ពណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៥៨២] ធមិ ខាន្តក្កក្កំ ធមិ ខាន្តក្រៅក្កំ ជាបច្ច័យ ខៃ
 ធមិ ខាន្តក្កំ . . . បុរេជានំ បុរេជានំ វិជ្ជិយាហារំ ។

[៥៨៣] ធមិ ខាន្តក្កក្កំ ធមិ ខាន្តក្រៅក្កំ (ជាបច្ច័យ)
 ខៃធមិ ខាន្តក្រៅ . . . បុរេជានំ បុរេជានំ វិជ្ជិយាហារំ ។

[៥៨២] ឈោតុយា ឆ ឆអាម្មណោ ឆ
 ឆអធិបតិយា ឆ ។ សង្កឹត្តំ ។ សព្វត្ថ ឆ កា.
 តត្ថា ឆវិប្បយុត្ត ឆ ឆោតុយា ឆត្ថាវិ ឆោតុ-
 យា ឆ ឆោវិតតេ ឆ ឆោអវិតតេ ឆត្ថាវិ ។ ឯវំ
 កណោតត្ថំ ។

បច្ចុប្បន្ន ។

[៥៨៣] ឈោតុប្បច្ចយា ឆអាម្មណោ ឆេ . . .
 ឆអធិបតិយា ឆអធិន្តរេ ឆសមធិន្តរេ ឆអញ្ញាមញ្ញោ
 ឆឧបទិស្សយេ ឆេ ។ សង្កឹត្តំ ។ សព្វត្ថ ឆេ ឆសម្ប-
 យុត្ត ឆវិប្បយុត្ត ឆោតុយា ឆោវិតតេ ឆេ ។ ឯវំ
 កណោតត្ថំ ។

អនុលោមប្បច្ចន័យ ។

[៥៨៤] ក្នុងឧបាស្សន្តប្បដ្ឋាន មានវាវៈ ៦ ក្នុងឧបាស្សន្ត-
 ប្បដ្ឋាន មានវាវៈ ៦ ក្នុងឧបាស្សន្តប្បដ្ឋាន មានវាវៈ ៦ ។ សេចក្តី
 បំប្រែញ ។ ក្របខណ្ឌទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យមានវាវៈ ៦ ផងចុះ
 ក្នុងឧបាស្សន្តប្បដ្ឋាន មានវាវៈ ៦ ក្នុងឧបាស្សន្តប្បដ្ឋាន មានវាវៈ ៦ ក្នុង
 ឧបាស្សន្តប្បដ្ឋាន ក្នុងឧបាស្សន្តប្បដ្ឋាន មានវាវៈ ៦ ក្នុងឧបាស្សន្តប្បដ្ឋាន
 មានវាវៈ ៦ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចុប្បន្ន ។

[៥៨៥] ក្នុងឧបាស្សន្តប្បដ្ឋាន មានវាវៈ ៦ ក្រោយឧបាស្សន្តប្បដ្ឋាន
 . . . ក្នុងឧបាស្សន្តប្បដ្ឋាន ឆអធិន្តរេ ឆសមធិន្តរេ ឆអញ្ញាមញ្ញោ
 ឆឧបទិស្សយេ ឆេ ។ សង្កឹត្តំ ។ សព្វត្ថ ឆេ ឆសម្ប-
 យុត្ត ឆវិប្បយុត្ត ឆោតុយា ឆោវិតតេ ឆេ ។ ឯវំ
 កណោតត្ថំ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចន័យ ។

អភិធម្មបិដក អនុស្សាវរីយ៍សូត្រ

[៥៥២] និមាត្រុប្បក្កយោ អនុស្សាវរីយោ ចន្ទាវរិ . . .

អនិមិត្តយោ ចត្តាវរិ អនុស្សាវរីយោ មហាវិ កុណាតិកាវរិ

អនិកុណាតិ ធម៌ វិ ធម៌ កុណាតិកាវរិ ។

បច្ចុប្បន្នានុស្សាវរីយោ ។

បច្ចុប្បន្នានុស្សាវរីយោ ។

អនុស្សាវរីយោ វិសេសិកាវរិ ធម៌ ។

អភិធម្មបិដក អនុស្សាវរីយ៍សូត្រ

[៥៥៣] កុណាតិកាវរិយោ មាតិកាវរិ ៤ ព្រះនិមិត្ត-
ច្បាប់ . . . កុណាតិកាវរិយោ មាតិកាវរិ ៤ អនុស្សាវរីយោ មាតិកាវរិ
ច្បាប់ កុណាតិកាវរិ (កុណាតិកាវរិ) កុណាតិកាវរិ មាតិកាវរិ ៥
ច្បាប់ កុណាតិកាវរិ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចុប្បន្នានុស្សាវរីយោ ។

ចប់ បច្ចុប្បន្នានុស្សាវរីយោ ។

ចប់ អនុស្សាវរីយោ វិសេសិកាវរិ ។

អង្គការមូលាតិក
បដិច្ចវិវា

[៥៨៧] អង្គការមូលាតិក ធម្ម បដិច្ច អង្គការមូ-
លាតិក ធម្ម ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អង្គការមូលា
តិក ឧប្ប បដិច្ច តយោ ឧប្ប ធម្ម ឧប្ប . . .
បដិសន្ធិត្ថយោ អង្គការមូលាតិក ឧប្ប ឧប្ប បដិច្ច
តយោ ឧប្ប ធម្ម ឧប្ប . . . ។

[៥៨៨] តហិការមូលាតិក ធម្ម បដិច្ច តហិការ-
មូលាតិក ធម្ម ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តហិការ-
មូលាតិក ឧប្ប ឧប្ប តយោ ឧប្ប ធម្ម ឧប្ប . . .
បដិសន្ធិត្ថយោ តហិការមូលាតិក ឧប្ប ឧប្ប បដិច្ច
តយោ ឧប្ប ធម្ម ឧប្ប . . . ។

[៥៨៩] អង្គការមូលាតិក ធម្ម បដិច្ច អង្គការមូ-
លាតិក ធម្ម ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បដ្ឋយា សន្ធិត្ថ ។
អវិគតប្បដ្ឋយា ។

[៥៩០] ហេតុយា ធម្ម អារម្មណ ធម្ម ។ សន្ធិត្ថ ។
សព្វត្ថ ធម្ម អវិគតេ ធម្ម ។ ឯវ តណោតត្ថ ។

អង្គការមូលាតិកៈ
បដិច្ចវិវា

[៥៨៧] អង្គការមូលាតិក កាស្រ័យ ឧប្បអង្គការមូលាតិក ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា គឺ ឧប្ប កាស្រ័យ ឧប្ប ឧប្ប ឧប្ប
អង្គការមូលាតិក ឧប្ប ឧប្ប ឧប្ប កាស្រ័យ ឧប្ប ឧប្ប ឧប្ប
អង្គការមូលាតិក ក្នុងឧប្បនិបសន្ធិ ឧប្ប ឧប្ប . . . ។

[៥៨៨] តហិការមូលាតិក កាស្រ័យ ឧប្បតហិការមូលាតិក
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា គឺ ឧប្ប កាស្រ័យ ឧប្ប ឧប្ប ឧប្ប
តហិការមូលាតិក ឧប្ប ឧប្ប ឧប្ប កាស្រ័យ ឧប្ប ឧប្ប ឧប្ប
តហិការមូលាតិក ក្នុងឧប្បនិបសន្ធិ ឧប្ប ឧប្ប . . . ។

[៥៨៩] អង្គការមូលាតិក កាស្រ័យ ឧប្បអង្គការមូលាតិក
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយា សេចក្តីបំប្រញ ។ ព្រោះ
អវិគតប្បដ្ឋយា ។

[៥៩០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានព្រះ ៦ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយា
មានព្រះ ៦ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ ក្នុងចម្លើយព័ន្ធអស់ សុខុត្ត
មានព្រះ ៦ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយា មានព្រះ ៦ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់
យ៉ាងនេះចុះ ។

[៥៩០] អដ្ឋត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្តា-
 រម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេ-
 តុកំ អដ្ឋត្តារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 ទេ ខន្ធេ ... អហេតុកប្បជ្ឈន្តិសន្និក្ខណោ អដ្ឋត្តា-
 រម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទេ ខន្ធេ ... វិចិត្រា
 សហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិត្រា
 សហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។

[៥៩២] តហិត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច តហិត្តារម្ម-
 ណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ
 តហិត្តារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទេ
 ខន្ធេ ... អហេតុកប្បជ្ឈន្តិសន្និក្ខណោ វិចិត្រាសហ-
 គតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិត្រាសហ-
 គតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។

[៥៩៣] អដ្ឋត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្តា-
 រម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អនុ-
 លោមសហជាតសន្តិសំ ចិន្នាទាតារណំ ។ នបុរេជា-
 តប្បច្ចយា អរូបេ អដ្ឋត្តារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 បដិសន្និក្ខណោ ... ។

[៥៩១] អដ្ឋត្តារម្មណធមិ អាស្រ័យ ទូរអដ្ឋត្តារម្មណធមិ
 ភើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធេ ឬ អាស្រ័យ ទូរអហេ-
 តុកក្នុង ១ ជាអដ្ឋត្តារម្មណំ ទូរខន្ធ ២ ... អាស្រ័យ ទូរខន្ធ ១ ជា
 អដ្ឋត្តារម្មណំ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បជ្ឈន្តិសន្និ ទូរខន្ធ ២ ... មោហៈ
 ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈ អាស្រ័យ ទូរខន្ធចាំង
 ឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈ ។

[៥៩២] តហិត្តារម្មណធមិ អាស្រ័យ ទូរតហិត្តារម្មណធមិ ភើប
 ភើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធេ ឬ អាស្រ័យ ទូរអហេតុ-
 កក្នុង ១ ជាតហិត្តារម្មណំ ទូរខន្ធ ២ ... មោហៈ ដែលច្រឡំដោយ
 វិចិត្រា ច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈ អាស្រ័យ ទូរខន្ធចាំងឡាយ ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បជ្ឈន្តិសន្និ ។

[៥៩៣] អដ្ឋត្តារម្មណធមិ អាស្រ័យ ទូរអដ្ឋត្តារម្មណធមិ ភើប
 ភើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ដូចសហជាតប្បច្ចយក្នុងអនុលោម
 ដែរ មិនមានការធ្វើឱ្យផ្សេង ១ គ្នាទេ ។ ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ
 អាស្រ័យ ទូរខន្ធ ១ ជាអដ្ឋត្តារម្មណំ ក្នុងអរូបេ ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្និ ... ។

[៥៩២] តហិទ្ធារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច តហិទ្ធារម្ម-
ណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរោជាតប្បច្ចយា អរូប
តហិទ្ធារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច បដិសន្ធិក្កុណោ ...
នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា នអាសេវនប្បច្ចយា សហជាត-
សនិសំ ។ នកក្កប្បច្ចយា អដ្ឋកថាម្មណោ ខន្ធ
បដិច្ច អដ្ឋកថាម្មណោ ចេតនា ។

[៥៩៣] តហិទ្ធារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច តហិទ្ធារម្ម-
ណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកក្កប្បច្ចយា តហិទ្ធារម្មណោ
ខន្ធ បដិច្ច តហិទ្ធារម្មណោ ចេតនា ។

[៥៩៤] អដ្ឋកថាម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច ... នវិ-
ចាកប្បច្ចយា បដិសន្ធិ នត្ថំ ។ នយានប្បច្ចយា
បញ្ចវិញ្ញាណសហគតំ អដ្ឋកថាម្មណំ ឯកំ ... ។

[៥៩៥] តហិទ្ធារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច ... នយា-
នប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណសហគតំ តហិទ្ធារម្មណំ ឯកំ
ខន្ធំ ... នមក្កប្បច្ចយា នហេតុសនិសោ មោហោ
នត្ថំ ។ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូប អដ្ឋកថាម្មណំ
ឯកំ ខន្ធំ ... ។

[៥៩៦] តហិទ្ធារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច ... នវិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយា អរូប តហិទ្ធារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ ... ។

[៥៩៧] តហិទ្ធារម្មណាធមិ កាស្រ័យ ទូតហិទ្ធារម្មណាធមិ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនបុរោជាតប្បច្ចយ គឺ កាស្រ័យ ទូតខន្ធ ជាតហិទ្ធា-
រម្មណំ ក្នុងអរូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ចយ
និងនកក្កប្បច្ចយ គឺ ដូចគ្នានឹងសហជាតប្បច្ចយដែរ ។ ព្រោះ
នកក្កប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ជាអដ្ឋកថាម្មណំ កាស្រ័យ ទូតខន្ធថាវិជ្ជាឡាយ
ជាអដ្ឋកថាម្មណំ ។

[៥៩៨] តហិទ្ធារម្មណាធមិ កាស្រ័យ ទូតហិទ្ធារម្មណាធមិ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនកក្កប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ជាតហិទ្ធារម្មណំ កាស្រ័យ
ទូតខន្ធថាវិជ្ជាឡាយ ជាតហិទ្ធារម្មណំ ។

[៥៩៩] កាស្រ័យ ទូតអដ្ឋកថាម្មណាធមិ ... ព្រោះនវិប្បកប្បច្ចយ
គឺ បដិសន្ធិ មិនមានទេ ។ ព្រោះនយានប្បច្ចយ គឺ ទូតខន្ធ ជា
អដ្ឋកថាម្មណំ ដែលប្រកបដោយបញ្ចវិញ្ញាណ ... ។

[៦០០] កាស្រ័យ ទូតតហិទ្ធារម្មណាធមិ ... ព្រោះនយានប្ប-
ច្ចយ គឺ ទូតខន្ធ ជាតហិទ្ធារម្មណំ ដែលប្រកបដោយបញ្ចវិញ្ញាណ
... ព្រោះនមក្កប្បច្ចយ គឺ ដូចគ្នានឹងនហេតុប្បច្ចយដែរ នៃមោហា-
មិនមានឡើយ ។ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ទូតខន្ធ ជាអដ្ឋកថា-
ម្មណំ ក្នុងអរូប ... ។

[៦០១] កាស្រ័យ ទូតតហិទ្ធារម្មណាធមិ ... ព្រោះនវិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយ គឺ ទូតខន្ធ ជាតហិទ្ធារម្មណំ ក្នុងអរូប ... ។

[៥៩៩] នហេតុយា ទ្វេ នអធិបតិយា ទ្វេ នបុរេ-
 ជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នភាសេវនេ នកម្មេ
 នវិចារេកេ នឈានេ នមត្តេ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។
 ឯវំ កណោតតំ ។

បច្ចនីយំ ។

[៦០០] ហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិយា ទ្វេ ...
 នវិចារេកេ ទ្វេ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។ ឯវំ កណោតតំ ។

អនុលោមប្បដ្ឋនីយំ ។

[៦០១] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ទ្វេ ...
 អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ ។ សង្ខតំ ។ មត្តេ ទ្វេ
 មវិកតេ ទ្វេ ។ ឯវំ កណោតតំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ ។

បដិច្ចវារេ និដ្ឋិតោ ។

សហជាតវារោមិ បច្ចយវារោមិ និស្សយវារោមិ
 សំសង្ខវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ បដិច្ចវារសនិសា ។

[៥៩៩] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា មាន
 វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា មាន
 វារៈ ២ ក្នុងនភាសេវនប្បដ្ឋយា នកម្មប្បដ្ឋយា នវិចារកប្បដ្ឋយា នឈា-
 នប្បដ្ឋយា នមត្តប្បដ្ឋយា នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ។ បណ្ឌិត
 គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

[៦០០] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា
 ... ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា មាន
 វារៈ ២ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋនីយៈ ។

[៦០១] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា
 ... ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ។
 សេចក្តីបំប្រែ ។ ក្នុងមត្តប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ក្នុងមវិកតប្បដ្ឋយា
 មានវារៈ ២ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ បដិច្ចវារៈ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសង្ខវារៈក្តី
 សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រវិចារកប្បដ្ឋនិបដិច្ចវារៈក្តី ។

ប្រជារាស្ត្រ

(၁၀၂) အညွန့်အမျှသော စင်္ချာ အညွန့်အမျှ
 သာယာ စိတ်သာ ဟောတတ်သော ဗုဒ္ဓသော အညွန့်
 အမျှသော ဟောတတ် သောယုတ္တကံ ခဏ္ဍံ ဟောတတ်
 သော ဗုဒ္ဓသော ပဋိပတ္တိတရား အညွန့်အမျှသော
 ဟောတတ် သောယုတ္တကံ ခဏ္ဍံ ။

[៦០៣] តហ៍ន្តារម្មណា ឆម្មោ តហ៍ន្តារម្ម-
ណាស្ស ឆម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុយា តហ៍ន្តា-
រម្មណា ហេតុ... បដិសន្ធិក្កណា ... ។

[២០៤] អដ្ឋត្តារម្មណៈ ធម្មា អដ្ឋត្តារម្មណៈ
 ធម្មស្ស អាម្មណៈ បច្ចយេន បច្ចយេន អដ្ឋត្តារម្មណៈ
 វិញ្ញាណញ្ញាយននំ បច្ចុវេក្ខតិ ធម្មេសញ្ញាធម្មញ្ញា-
 យននំ បច្ចុវេក្ខតិ អដ្ឋត្តារម្មណៈ អដ្ឋត្តំ និព្វំ ចក្កំ
 បច្ចុវេក្ខតិ និព្វំ សោតបាតុំ . . . វិនិច្ឆ័យញ្ញាណំ . . .
 ឬព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណំ . . . យថា កម្មបទញ្ញាណំ
 . . . អនាគតសញ្ញាណំ បច្ចុវេក្ខតិ អរិយា អដ្ឋត្តា-
 រម្មណោ បរិវេន កិលេសេ បច្ចុវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ភនេ
 កិលេសេ បច្ចុវេក្ខន្តិ ឬព្វេ សមុបាធិណ្ឌោ . . . អដ្ឋត្តា-
 រម្មណោ អដ្ឋត្តេ ខន្ធ អនិច្ចតោ . . . វិបស្សតិ

ប្រាកដថា៖
ហា

(២០២) អង្គការមូលាធិ ជាប់ជួយ នៃអង្គការមូលាធិ
ដោយហេតុប្បដ្ឋាន គឺ ពួកហេតុ ជាអង្គការមូលាធិ ជាប់ជួយ
នៃពួកសម្បយុត្តកទ្ទ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន ពួកហេតុ ជាអង្គការមូលាធិ
(ជាប់ជួយ) នៃពួកសម្បយុត្តកទ្ទ ក្នុងឈ្មោះនៃបដិសន្ធិ ។

(៦០៣) ពហិការ្យណធម៌ ជាប់ជួយ នៃពហិការ្យណធម៌
ដោយហេតុឫជ្ជៈ គឺ ពួកហេតុជា ពហិការ្យណ៍ . . . ក្នុងឧទាហរណ៍
នៃបដិស្ឋាន . . . ។

(៦០៤) អដ្ឋត្ថារម្មណធម៌ ជាច្រើន ដែលអដ្ឋត្ថារម្មណធម៌
ដោយ ការម្ស្បាច្ច័យ គឺ ចុត្តល ពិចារណា ទ្រវែញាណញាយគនៈ
ជាអដ្ឋត្ថារម្មណ៍ ពិចារណា ទ្រវែនិស្សក្ខានាសញាយគនៈ ពិចារណា
ទ្រវែច្ចុច្ចុ ខាងក្នុង ជាអដ្ឋត្ថារម្មណ៍ ពិចារណា ទ្រវែវិទ្យាសាគតាគុ
... ទ្រវែខ្លីជញ្ជាណ ... ទ្រវែប្រះភូមិវិសោធនុស្សតិញ្ជាណ ...
ទ្រវែយថាកម្មបទញាណ ... ទ្រវែនាគតិសញ្ញាណ ក្នុងព្រះអរិយៈ
ពិចារណា ទ្រវែភូគតិលេស ជាអដ្ឋត្ថារម្មណ៍ ដែលបានលះចង្អុលហើយ
ពិចារណា ទ្រវែភូគតិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ទ្រវែភូគតិលេស
ដែលទ្រាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន . . . ឃើញច្បាស់ ទ្រវែ
ភូគខន្ធ ខាងក្នុង ដែលជាអដ្ឋត្ថារម្មណ៍ ជាមិនទៀង . . .

អស្សាធនតិ អភិធម្មតិ តំ អារត្ត រដ្ឋត្ថារម្មណា
 វាតោ ... ពោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ អដ្ឋត្ថារម្មណា
 អដ្ឋត្ថា ទុទ្ធា បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថា
 កម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អារដ្ឋ
 ឆាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦០៥] អដ្ឋត្ថារម្មណា ធម្មោ តហិទ្ធារម្ម
 ណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចរោ
 អដ្ឋត្ថារម្មណំ វិញ្ញាណញ្ញាយននំ ... វេទសញ្ញា
 ណសញ្ញាយននំ បច្ចវេក្ខតិ ចរោ អដ្ឋត្ថារម្មណំ
 អដ្ឋត្ថំ ជិវ្វំ ធាតុំ បច្ចវេក្ខតិ ជិវ្វំ សោគធាតុំ ...
 អនិវិជ្ជាណំ ... បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណំ ...
 យថាកម្មបកញ្ញាណំ ... អនាគតសញ្ញាណំ បច្ចវេក្ខ
 តិ អដ្ឋត្ថារម្មណោ អដ្ឋត្ថោ ទុទ្ធា អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្ថតោ វិបស្សតិ ចេតោបរិយញ្ញាណោន អដ្ឋត្ថា
 រម្មណាអដ្ឋត្ថចិត្តសមម្ពិស្ស ចិត្តំ ជាតតិ អដ្ឋត្ថា
 រម្មណា តហិទ្ធា ទុទ្ធា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេ
 និវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មបកញ្ញាណស្ស
 អនាគតសញ្ញាណស្ស អារដ្ឋឆាយ អារម្មណាប្បច្ច
 យេន បច្ចយោ ។

ត្រេកអរ តែឈ ពតៈ ដែលជាអដ្ឋត្ថារម្មណំ ប្រាជ្ញា ខ្ញុំខ្លះនោះ
 ... ពោមនស្ស ទើបកើតឡើង ពួកខ្លះ ខាងក្នុង ដែលជាអដ្ឋត្ថា
 រម្មណំ ជាច្រើន ខែការពិចារណា ខ្ញុំបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថា
 កម្មបកញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយការម្នេញប្បច្ចយ ។

[៦០៥] អដ្ឋត្ថារម្មណធម៌ ជាច្រើន ខែហិទ្ធារម្មណធម៌
 ដោយការម្នេញប្បច្ចយ គឺ បុគ្គលដទៃ ពិចារណា ខ្ញុំវិញ្ញាណញ្ញាយ
 ននៈ ជាអដ្ឋត្ថារម្មណំ ... ខ្ញុំវេទសញ្ញាណសញ្ញាយននៈ បុគ្គលដទៃ
 ពិចារណា ខ្ញុំជិវ្វចក្ខុ ខាងក្នុង ដែលជាអដ្ឋត្ថារម្មណំ ពិចារណា ខ្ញុំជិវ្វ
 សោគធាតុ ... ខ្ញុំនិវិជ្ជាណា ... ខ្ញុំបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ ...
 ខ្ញុំយថាកម្មបកញ្ញាណ ... ខ្ញុំអនាគតសញ្ញាណ ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំ
 ពួកខ្លះ ខាងក្នុង ជាអដ្ឋត្ថារម្មណំ ថាមិនខ្សែន ជាទុក្ខ ជាអនត្តា ដឹង
 ខ្ញុំចិត្ត របស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយអដ្ឋត្ថចិត្តជាអដ្ឋត្ថារម្មណំ ដោយ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកខ្លះ ខាងក្រៅ ជាអដ្ឋត្ថារម្មណំ ជាច្រើន
 ខែការពិចារណា ខ្ញុំចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ
 យថាកម្មបកញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយការម្នេញប្បច្ចយ ។

[២០៦] តហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ តហិទ្ធារម្ម-
 ណាស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បរោ
 តហិទ្ធារម្មណំ តហិទ្ធា ទិព្វំ ចត្តំ បច្ចុវេក្ខតិ ទិព្វំ
 សោតបាតុំ . . ឥន្ទ្រិយញ្ញាណំ . . . វេតោបរិយញ្ញា-
 ណំ . . . បុព្វេនិភសាទុស្សតិញ្ញាណំ . . . យថាភម្មប-
 កញ្ញាណំ . . . អនាគតិសញ្ញាណំ បច្ចុវេក្ខតិ បរោ
 តហិទ្ធារម្មណោ តហិទ្ធា ទិព្វំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សតិ វេតោបរិយញ្ញាណោន តហិទ្ធា-
 រម្មណតហិទ្ធាចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាតានិ តហិទ្ធារម្ម-
 ណា តហិទ្ធា ទិព្វំ វេតោបរិយញ្ញាណាស្ស បុព្វេ-
 និភសាទុស្សតិញ្ញាណាស្ស យថាភម្មបកញ្ញាណាស្ស
 អនាគតិសញ្ញាណាស្ស អារម្មណយ អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[២០៧] តហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ អដ្ឋកថាម្ម-
 ណាស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាមំ
 ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ទុច្ចោសថកម្មំ កត្វា
 តំ បច្ចុវេក្ខតិ បុព្វំ សុចិញ្ញាណំ បច្ចុវេក្ខតិ
 ឈាតា វុដ្ឋហិត្វា ឈាមំ បច្ចុវេក្ខតិ អរិយា
 មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ បច្ចុវេក្ខតិ ផលំ បច្ចុវេក្ខតិ

[២០៦] តហិទ្ធារម្មណធមិ ជាបច្ច័យ ខៃតហិទ្ធារម្មណធមិ ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល៨១២ ពិចារណា នូវទិព្វចត្ត ខាងក្រៅ
 ជាតហិទ្ធារម្មណំ នូវទិព្វសោតបាតុ . . . នូវឥន្ទ្រិយញ្ញាណ . . . នូវវេ-
 តោបរិយញ្ញាណ . . . នូវបុព្វេនិភសាទុស្សតិញ្ញាណ . . . នូវយថាភម្ម-
 បកញ្ញាណ . . . ពិចារណា នូវអនាគតិសញ្ញាណ បុគ្គល៨១២ ឃើញ
 ច្បាស់ នូវពួកទទួ ខាងក្រៅ ជាតហិទ្ធារម្មណំ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ
 ជាអនត្តា ដឹង នូវចិត្ត របស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយចិត្តខាងក្រៅជា
 តហិទ្ធារម្មណំ ដោយរចរោគបរិយញ្ញាណ ពួកទទួ ខាងក្រៅ ជាតហិទ្ធា-
 រម្មណំ ជាបច្ច័យ ខៃការពិចារណា នូវរចរោគបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិភ-
 សាទុស្សតិញ្ញាណ យថាភម្មបកញ្ញាណ និងអនាគតិសញ្ញាណ ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២០៧] តហិទ្ធារម្មណធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអដ្ឋកថាម្មណ-
 ធមិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ទ្វិបទ សមាទទ
 សីល ធ្វើទុច្ចោសថកម្ម ពិចារណា នូវកុសលនោះ ពិចារណា
 នូវកុសលទាំងឡាយ ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញ
 អំពីឈាន ហើយពិចារណា នូវឈាន ត្រូវអោយទាំងឡាយ
 ចេញអំពីមគ្គ ហើយពិចារណា នូវមគ្គ ពិចារណា នូវផល

បរិវេណ កំលេស បច្ចុវេត្តន្តិ វិក្កម្ពិកេ កំលេស
 ... បុរោ សុត្តន្តិយោ ។ បេ ។ តហិវាម្ពណ្ណ
 អដ្ឋត្ថំ ធិត្ថំ ចត្ថំ បច្ចុវេត្តន្តិ ធិត្ថំ សោតនាតំ ...
 ឥន្ទ្រិយញ្ញាណំ ... ទេវតាបរិយញ្ញាណំ ... បុរោ
 វិសុទ្ធិស្សតិញ្ញាណំ ... យថាភម្មបកញ្ញាណំ ...
 អនាគតសញ្ញាណំ ... តហិវាម្ពណ្ណ អដ្ឋត្ថេ ខន្ធ
 អធិច្ចតោ ... វិបស្សនិ អស្សនេតិ អភិធម្មតិ តំ
 អារត្ត អដ្ឋត្ថារម្មណោ វគោ ... ទោមនស្ស
 ទុច្ចជ្ជតិ តហិវាម្ពណ្ណ អដ្ឋត្ថា ខន្ធ ឥន្ទ្រិយញ្ញា-
 ណស្ស បុរោ វិសុទ្ធិស្សតិញ្ញាណស្ស យថាភម្ម-
 បកញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អារត្តនាយ
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៦០៨) អដ្ឋត្ថារម្មណោ ទោ អដ្ឋត្ថារម្ម-
 ណស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អា-
 រម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិ-
 បតិ អដ្ឋត្ថារម្មណំ អដ្ឋត្ថំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ កុ
 កត្វា បច្ចុវេត្តន្តិ វេសញ្ញាណសញ្ញាយតនំ កុ
 កត្វា ... អដ្ឋត្ថារម្មណំ អដ្ឋត្ថំ ធិត្ថំ ចត្ថំ កុ
 កត្វា ... ធិត្ថំ សោតនាតំ ... ឥន្ទ្រិយញ្ញាណំ ...

តិចារណា ខុវត្ថកកិលេស ដែលលះបង់ហើយ ... ខុវត្ថកកិលេស
 ដែលសន្តតិសន្តិហើយ ... ខុវត្ថកកិលេស ដែលភ្ជាប់សន្សំហើយ ក្នុង
 កាលមុន ។ បេ ។ បុគ្គល តិចារណា ខុវត្ថច្ចត្ថុ ខាងក្នុង ជាតហិវាម្ព-
 ណ្ណ ខុវត្ថុសោតនាតុ ... ខុវត្ថុវិញ្ញាណា ... ខុវត្ថុតោបរិយ-
 ញ្ញាណ ... ខុវត្ថុវិសុទ្ធិស្សតិញ្ញាណា ... ខុវត្ថុយថាភម្មបកញ្ញាណ
 ... ខុវត្ថុអនាគតសញ្ញាណា ... ឃើញរួស ខុវត្ថុខន្ធ ខាងក្នុង
 ជាតហិវាម្ពណ្ណ ជាមិនទៀង ... ត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ជា
 អដ្ឋត្ថារម្មណ៍ ប្រារធ្វ ខុវត្ថុខន្ធ ... រោមនស្ស គឺគេឃើង
 ខុវត្ថុខន្ធ ខាងក្នុង ជាតហិវាម្ពណ្ណ ជាច្រើន នៃការតិចារណា
 ខុវត្ថុវិញ្ញាណា បុរោវិសុទ្ធិស្សតិញ្ញាណ យថាភម្មបកញ្ញាណ
 ខន្ធអនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ចយ ។

(៦០៨) អដ្ឋត្ថារម្មណធម៌ ជាច្រើន នៃអដ្ឋត្ថារម្មណធម៌ ដោយ
 អធិបតិប្បច្ចយ បានដល់អារម្មណធិបតិ ខន្ធសហជាតាធិបតិ ។ អារម្ម-
 ណធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើ ខុវត្ថុញ្ញាណញ្ញាយតនៈ ខាងក្នុង ជាអដ្ឋត្ថារ-
 ម្មណ៍ ឲ្យជាវិគោត ហើយតិចារណា ធ្វើ ខុវត្ថុវេសញ្ញាណសញ្ញា-
 យតនៈ ឲ្យជាវិគោត ... ធ្វើ ខុវត្ថុច្ចត្ថុ ខាងក្នុង ជាអដ្ឋត្ថារម្មណ៍
 ឲ្យជាវិគោត ... ខុវត្ថុសោតនាតុ ... ខុវត្ថុវិញ្ញាណា ...

បុព្វេនិវាសនុស្សតិញ្ញាណំ . . . យថា កម្មបកញ្ញាណំ . . . អនាគតសញ្ញាណំ កុំ កត្វា . . . អដ្ឋត្តារម្មណោ អដ្ឋត្តោ ទទេ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ កុំ កត្វា អដ្ឋត្តារម្មណោ វាតោ . . . ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ អដ្ឋត្តារម្មណាធិបតិ សម្មយុត្តកានំ ទន្ធនំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២០៩] តហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ តហិទ្ធារម្មណស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតាធិបតិ តហិទ្ធារម្មណាធិបតិ សម្មយុត្តកានំ ទន្ធនំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២១០] តហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ អដ្ឋត្តារម្មណស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណាធិបតិ នានំ ទត្វា សីលំ សមាទិហិត្វា ឧបោសថកម្ម កត្វា តំ កុំ កត្វា បច្ចុរេក្ខតិ បុព្វេ សុចិញ្ញាណំ . . . ឈាថា វុដ្ឋហិត្វា . . . អរិយា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ . . . ឆលំ កុំ កត្វា . . . តហិទ្ធារម្មណំ អដ្ឋត្តំ ទិព្វំ ធម្មំ កុំ កត្វា . . . ទិព្វំ សោតបាតុំ . . . ឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណំ . . . ចេតោមរិយញ្ញាណំ . . . បុព្វេនិវាសនុស្សតិញ្ញាណំ . . . យថា កម្មបកញ្ញាណំ . . .

នុបុព្វេនិវាសនុស្សតិញ្ញាណំ . . . នូវយថាកម្មបកញ្ញាណំ . . . ធ្វើ នូវអនាគតសញ្ញាណ ឲ្យជាទីគោរព . . . ធ្វើ នូវភ្នែកទទួល ខាងក្នុង ជាអដ្ឋត្តារម្មណំ ឲ្យជាទីគោរព ហើយក្រេតអរ រីករាយ ពន្លា ជាអដ្ឋត្តារម្មណំ ធ្វើ នូវទន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព . . . ទិដ្ឋិ កើត ឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អដ្ឋត្តារម្មណាធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យ ខែពួកសម្បយុត្តកក្កន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២០៩] តហិទ្ធារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ ខែតហិទ្ធារម្មណធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ តហិទ្ធារម្មណាធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យ ខែពួកសម្បយុត្តកក្កន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២១០] តហិទ្ធារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ ខែអដ្ឋត្តារម្មណធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យបាន សមាទានសីល ធ្វើ ឧបោសថកម្ម ធ្វើ នូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា នូវភ្នែកកុសល ដែលភ្ជាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន . . . ចេញអំពីឈាន . . . ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ចេញអំពីមគ្គ (ធ្វើ) នូវមគ្គ . . . ធ្វើ នូវផល ឲ្យជាទីគោរព . . . ធ្វើ នូវវិញ្ញាណ ខាងក្នុង ដែលជាតហិទ្ធារម្មណំ ឲ្យជាទីគោរព . . . (ធ្វើ) នូវវិញ្ញាណសាគរណុ (ឲ្យជាទីគោរព) . . . នូវឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណ . . . នូវចេតោមរិយញ្ញាណ . . . នូវបុព្វេនិវាសនុស្សតិញ្ញាណ . . . នូវយថាកម្មបកញ្ញាណ . . .

អនាគតសញ្ញាលំ កុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតំ តហិទ្ធា-
រម្មណោ អជ្ឈត្តេ ខន្ធ កុំ កត្វា អស្សារេតិ តំ
កុំ កត្វា អជ្ឈត្តារម្មណោ វាតោ ... ជិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតំ ។

[៦០០] អជ្ឈត្តារម្មណោ ធម្មោ អជ្ឈត្តារម្មណស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរវ្យាប្បយេន បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា
អជ្ឈត្តារម្មណា ខន្ធ បច្ចិមា បច្ចិមា អជ្ឈត្តារម្ម-
ណា ខន្ធ អនន្តរវ្យាប្បយេន បច្ចុយោ ។

[៦០២] អជ្ឈត្តារម្មណោ ធម្មោ តហិទ្ធារម្ម-
ណស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យាប្បយេន បច្ចុយោ អជ្ឈត្តា-
រម្មណំ ចុតិវិគ្គំ តហិទ្ធារម្មណស្ស ឧបបត្តិវិគ្គស្ស
អនន្តរវ្យាប្បយេន បច្ចុយោ អជ្ឈត្តារម្មណំ កវន្តំ
តហិទ្ធារម្មណាយ អវជ្ជនាយ អនន្តរវ្យាប្បយេន
បច្ចុយោ អជ្ឈត្តារម្មណា ខន្ធ តហិទ្ធារម្មណស្ស
វុដ្ឋានស្ស អនន្តរវ្យាប្បយេន បច្ចុយោ អជ្ឈត្តារម្មណំ
អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុលោមំ វេទានស្ស
អនុលោមំ ជលសមាបត្តិយា និរោទា វុដ្ឋហន្តស្ស
នេវសញ្ញាសញ្ញាយតំ ជលសមាបត្តិយា អនន្ត-
រវ្យាប្បយេន បច្ចុយោ ។

ធ្វើ ឲ្យ អនាគតសញ្ញាលា ឲ្យជាវិគោត ហើយវិចារណា ធ្វើ ឲ្យ
ពួកខន្ធ ខាងក្នុង ដែលជាភហិទ្ធារម្មណំ ឲ្យជាវិគោត ហើយក្រេក
អវ កត្វា ជាអជ្ឈត្តារម្មណំ ធ្វើ ឲ្យខន្ធនោះ ឲ្យជាវិគោត ... ជិដ្ឋិ
កំភើតឡើង ។

[៦១១] អជ្ឈត្តារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអជ្ឈត្តារម្មណធម៌
ដោយអនន្តរវ្យាប្បយេន គឺ ពួកខន្ធ ជាអជ្ឈត្តារម្មណំ មុន ។ ជាបច្ច័យ
នៃពួកខន្ធ ជាអជ្ឈត្តារម្មណំ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរវ្យាប្បយេន ។

[៦១២] អជ្ឈត្តារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃភហិទ្ធារម្មណធម៌
ដោយអនន្តរវ្យាប្បយេន គឺ ចុតិវិគ្គំ ដែលជាអជ្ឈត្តារម្មណំ ជាបច្ច័យ
នៃបបត្តិវិគ្គំ ដែលជាភហិទ្ធារម្មណំ ដោយអនន្តរវ្យាប្បយេន កវន្តំ ជា
អជ្ឈត្តារម្មណំ ជាបច្ច័យ នៃអវជ្ជនា ជាភហិទ្ធារម្មណំ ដោយអនន្ត-
រវ្យាប្បយេន ពួកខន្ធ ជាអជ្ឈត្តារម្មណំ ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដែលជា
ភហិទ្ធារម្មណំ ដោយអនន្តរវ្យាប្បយេន អនុលោម ដែលជាអជ្ឈត្តារម្មណំ
(ជាបច្ច័យ) នៃតោត្រកុ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវេទានៈ អនុ-
លោម (ជាបច្ច័យ) នៃជលសមាបត្តិ នេវសញ្ញាសញ្ញាយតនៈ ចេសំ
បុគ្គល កាលចេញអំពីនិរោទ ជាបច្ច័យ នៃជលសមាបត្តិ ដោយ
អនន្តរវ្យាប្បយេន ។

[២០៣] តហ៍ន្ទ្រាម្ពណ្ណា ធម្មោ តហ៍ន្ទ្រាម្ពណ្ណាស្ស ធម្មស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា តហ៍ន្ទ្រាម្ពណ្ណា ខន្ធា បច្ឆិមាធិ បច្ឆិមាធិ តហ៍ន្ទ្រាម្ពណ្ណាធិ ខន្ធាធិ អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ តហ៍ន្ទ្រាម្ពណ្ណា អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុលោមំ រោនាធស្ស តោត្រកុ មគ្គស្ស រោនាធិ មគ្គស្ស មន្តោ ផលស្ស ផលំ ផលស្ស អនុលោមំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៤] តហ៍ន្ទ្រាម្ពណ្ណា ធម្មោ អង្គន្ទ្រាម្ពណ្ណាស្ស ធម្មស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ តហ៍ន្ទ្រាម្ពណ្ណា តុតិច្ឆំ អង្គន្ទ្រាម្ពណ្ណាស្ស ទុបបត្តិច្ឆិតស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ តហ៍ន្ទ្រាម្ពណ្ណា កវត្តំ អង្គន្ទ្រាម្ពណ្ណាយ អាវុដ្ឋនាយ អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ តហ៍ន្ទ្រាម្ពណ្ណា ខន្ធា អង្គន្ទ្រាម្ពណ្ណាស្ស វុដ្ឋាធស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៥] អង្គន្ទ្រាម្ពណ្ណា ធម្មោ អង្គន្ទ្រាម្ពណ្ណាស្ស ធម្មស្ស សមនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ សមាជាតឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ អញ្ញមញ្ញឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ ធិស្សយឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៦] តហ៍ន្ទ្រាម្ពណ្ណាធម៌ ជាបច្ច័យ នៃតហ៍ន្ទ្រាម្ពណ្ណាធម៌ ដោយអនន្តរឃ្យច្ចយេន គឺ តុកខន្ធ ដែលជាតហ៍ន្ទ្រាម្ពណ្ណា មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃតុកខន្ធ ដែលជាតហ៍ន្ទ្រាម្ពណ្ណា ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរឃ្យច្ចយេន អនុលោម ដែលជាតហ៍ន្ទ្រាម្ពណ្ណា (ជាបច្ច័យ) នៃតោត្រកុ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃរោនាធិ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ រោនាធិ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ មគ្គ (ជាបច្ច័យ) នៃផល ផល (ជាបច្ច័យ) នៃផល អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរឃ្យច្ចយេន ។

[២០៧] តហ៍ន្ទ្រាម្ពណ្ណាធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអង្គន្ទ្រាម្ពណ្ណាធម៌ ដោយអនន្តរឃ្យច្ចយេន គឺ តុតិច្ឆំ ដែលជាតហ៍ន្ទ្រាម្ពណ្ណា ជាបច្ច័យ នៃទុបបត្តិច្ឆិត ដែលជាអង្គន្ទ្រាម្ពណ្ណា ដោយអនន្តរឃ្យច្ចយេន កវត្តំ ដែលជាតហ៍ន្ទ្រាម្ពណ្ណា ជាបច្ច័យ នៃអាវុដ្ឋនា ដែលជាអង្គន្ទ្រាម្ពណ្ណា ដោយអនន្តរឃ្យច្ចយេន តុកខន្ធ ដែលជាតហ៍ន្ទ្រាម្ពណ្ណា ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋាធិ ដែលជាអង្គន្ទ្រាម្ពណ្ណា ដោយអនន្តរឃ្យច្ចយេន ។

[២០៨] អង្គន្ទ្រាម្ពណ្ណាធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអង្គន្ទ្រាម្ពណ្ណាធម៌ ដោយសមនន្តរឃ្យច្ចយេន ជាបច្ច័យ ដោយសមាជាតឃ្យច្ចយេន ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញឃ្យច្ចយេន ជាបច្ច័យ ដោយធិស្សយឃ្យច្ចយេន ជាបច្ច័យ ។

ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបទិស្សយោ
 អនន្តរូបទិស្សយោ បកក្ខបទិស្សយោ ។ បកក្ខប-
 ទិស្សយោ អដ្ឋត្តារម្មណា អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុ-
 បស្សនា អនត្តាទុបស្សនា អដ្ឋត្តារម្មណាយ អនិច្ចា-
 ទុបស្សនាយ ទុក្ខាទុបស្សនាយ អនត្តាទុបស្សនាយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២១៦) អដ្ឋត្តារម្មណា ឆន្ទោ តហិទ្ធារម្មណាស្ស
 ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូប-
 ទិស្សយោ បកក្ខបទិស្សយោ ។ បកក្ខបទិស្សយោ
 អដ្ឋត្តារម្មណា អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុបស្សនា
 អនត្តាទុបស្សនា តហិទ្ធារម្មណាយ អនិច្ចាទុបស្ស-
 នាយ ទុក្ខាទុបស្សនាយ អនត្តាទុបស្សនាយ ឧប-
 ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២១៧) តហិទ្ធារម្មណា ឆន្ទោ តហិទ្ធារម្មណាស្ស
 ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូប-
 ទិស្សយោ បកក្ខបទិស្សយោ ។ បកក្ខបទិស្សយោ
 តហិទ្ធារម្មណា អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុបស្សនា
 អនត្តាទុបស្សនា តហិទ្ធារម្មណាយ អនិច្ចាទុបស្ស-
 នាយ ទុក្ខាទុបស្សនាយ អនត្តាទុបស្សនាយ ឧប-
 ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ
 និងបកក្ខបទិស្សយោ ។ បកក្ខបទិស្សយោ គឺ អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុ-
 បស្សនា និងអនត្តាទុបស្សនា ដែលជាវគ្គត្រីម្យោ ជាបច្ច័យ នៃអ-
 និច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុបស្សនា និងអនត្តាទុបស្សនា ដែលជាអដ្ឋត្តា-
 ម្យោ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២១៦) អដ្ឋត្តារម្មណាធម៌ ជាបច្ច័យ នៃតហិទ្ធារម្មណាធម៌
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បាទដល់អនន្តរូបទិស្សយោ បកក្ខបទិស្សយោ ។
 បកក្ខបទិស្សយោ គឺ អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុបស្សនា និងអនត្តា-
 ទុបស្សនា ដែលជាអដ្ឋត្តាម្យោ ជាបច្ច័យ នៃអនិច្ចាទុបស្សនា
 ទុក្ខាទុបស្សនា និងអនត្តាទុបស្សនា ដែលជាតហិទ្ធារម្មណា ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២១៧) តហិទ្ធារម្មណាធម៌ ជាបច្ច័យ នៃតហិទ្ធារម្មណាធម៌ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បាទដល់អនន្តរូបទិស្សយោ និងបកក្ខបទិស្សយោ ។
 បកក្ខបទិស្សយោ គឺ អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុបស្សនា និងអនត្តាទុបស្សនា
 ដែលជាតហិទ្ធារម្មណា ជាបច្ច័យ នៃអនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុបស្សនា
 និងអនត្តាទុបស្សនា ដែលជាតហិទ្ធារម្មណា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២១៨] តហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ អដ្ឋកថាម្មណស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ្ឌប- ទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ តហិទ្ធារម្មណោ អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខានុបស្សនា អនន្តាទុបស្សនា អដ្ឋកថាម្មណោយ អនិច្ចាទុបស្សនាយ ទុក្ខានុបស្សនាយ អនន្តាទុបស្ស- នាយ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២១៩] អដ្ឋកថាម្មណោ ធម្មោ អដ្ឋកថាម្មណស្ស ធម្មស្ស ភាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អដ្ឋកថាម្មណោ ទុក្ខា បច្ចិមាទំ បច្ចិមាទំ អដ្ឋកថាម្ម- ណោទំ ទុក្ខាទំ ភាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២០] អដ្ឋកថាម្មណោ ធម្មោ តហិទ្ធារម្មណស្ស ធម្មស្ស ភាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អដ្ឋកថាម្មណំ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុលោមំ វេទានស្ស ភា- សេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២១] តហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ តហិទ្ធារម្មណស្ស ធម្មស្ស ភាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ តហិទ្ធារម្មណំ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុលោមំ វេទានស្ស តោ- ត្រកុ មគ្គស្ស វេទានំ មគ្គស្ស ភាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២២] តហិទ្ធារម្មណោធមិ ជាបច្ច័យ នៃអដ្ឋកថាម្មណោធមិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ្ឌបទិស្សយ អនន្តរូបទិស្សយ វិទីបកត្ថបទិស្សយ ។ បកត្ថបទិស្សយ គឺ អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខានុ- បស្សនា និងអនន្តាទុបស្សនា ដែលជាតហិទ្ធារម្មណំ ជាបច្ច័យ នៃ អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខានុបស្សនា និងអនន្តាទុបស្សនា ដែលជាអដ្ឋកថា- ម្មណំ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២២៣] អដ្ឋកថាម្មណោធមិ ជាបច្ច័យ នៃអដ្ឋកថាម្មណោធមិ ដោយ ភាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ភូតទទ្ធ ដែលជាអដ្ឋកថាម្មណំ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃភូតទទ្ធ ដែលជាអដ្ឋកថាម្មណំ ក្រោយ ។ ដោយភាសេវនប្បច្ច័យ ។

[២២៤] អដ្ឋកថាម្មណោធមិ ជាបច្ច័យ នៃតហិទ្ធារម្មណោធមិ ដោយ ភាសេវនប្បច្ច័យ គឺ អនុលោម ដែលជាអដ្ឋកថាម្មណំ (ជាបច្ច័យ) នៃតោត្រកុ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃវេទានៈ ដោយភាសេវនប្បច្ច័យ ។

[២២៥] តហិទ្ធារម្មណោធមិ ជាបច្ច័យ នៃតហិទ្ធារម្មណោធមិ ដោយភាសេវនប្បច្ច័យ គឺ អនុលោម ដែលជាតហិទ្ធារម្មណំ (ជាបច្ច័យ) នៃតោត្រកុ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវេទានៈ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ វេទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយភាសេវនប្បច្ច័យ ។

[២២២] អដ្ឋត្តារម្មណោ ធម្មោ អដ្ឋត្តារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ជាតា-
 ខណ៌កា ។ សហជាតា អដ្ឋត្តារម្មណា ចេតនា
 សម្បយុត្តកានំ ខត្វានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 ជាតាខណ៌កា អដ្ឋត្តារម្មណា ចេតនា វិចាកានំ
 អដ្ឋត្តារម្មណានំ ខត្វានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៣] អដ្ឋត្តារម្មណោ ធម្មោ តហិទ្ធារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ជាតាខណ៌កា
 អដ្ឋត្តារម្មណា ចេតនា វិចាកានំ តហិទ្ធារម្មណានំ
 ខត្វានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៤] តហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ តហិទ្ធារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ជាតា-
 ខណ៌កា ។ សហជាតា តហិទ្ធារម្មណា ចេតនា
 សម្បយុត្តកានំ ខត្វានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 ជាតាខណ៌កា តហិទ្ធារម្មណា ចេតនា វិចាកានំ
 តហិទ្ធារម្មណានំ ខត្វានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៥] អដ្ឋត្តារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអដ្ឋត្តារម្មណធម៌

ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ឯនីមន្តានណិកៈ ។ សហ-
 ជាត គឺ ចេតនា ជាអដ្ឋត្តារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនីមន្តានណិកៈ គឺ ចេតនា ជាអដ្ឋត្តារម្មណ៍ ជា
 បច្ច័យ នៃភូតវិបាកក្ខន្ធ ដែលជាអដ្ឋត្តារម្មណ៍ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២២៦] អដ្ឋត្តារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃតហិទ្ធារម្មណធម៌

ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់នីមន្តានណិកៈ គឺ ចេតនា ជាអដ្ឋត្តារម្មណ៍
 ជាបច្ច័យ នៃភូតវិបាកក្ខន្ធ ដែលជាតហិទ្ធារម្មណ៍ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២២៧] តហិទ្ធារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃតហិទ្ធារម្មណធម៌

ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ឯនីមន្តានណិកៈ ។ សហ-
 ជាត គឺ ចេតនា ជាតហិទ្ធារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនីមន្តានណិកៈ គឺ ចេតនា ជាតហិទ្ធារម្មណ៍
 ជាបច្ច័យ នៃភូតវិបាកក្ខន្ធ ដែលជាតហិទ្ធារម្មណ៍ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២២៥] តហិទ្ធារម្មណា ធម្មោ អដ្ឋកថាបិដក
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាទាទណិកា
 តហិទ្ធារម្មណា ធម្មោ វិហាកានំ អដ្ឋកថាបិដក
 ទត្ថានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៦] អដ្ឋកថាបិដក ធម្មោ អដ្ឋកថាបិដក
 ធម្មស្ស វិហាកម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អា-
 ហារម្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយម្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ណាមម្បច្ចយេន បច្ចយោ មគ្គម្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សម្មយុត្តម្បច្ចយេន បច្ចយោ អត្ថិម្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ នត្ថិម្បច្ចយេន បច្ចយោ វិភត្តម្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អវិភត្តម្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៧] ហេតុយា ទ្វេ អាម្មណា ចត្តារិ
 អធិបតីយោ តីណិ អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ
 ចត្តារិ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញាមញ្ញ ទ្វេ និស្សយេ
 ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ អាសេវនេ តីណិ កាម្ម
 ចត្តារិ វិហាកេ ទ្វេ ។ សង្កតំ ។ សព្វតុ ទ្វេ

[២២៨] តហិទ្ធារម្មណា ធម្មោ អដ្ឋកថាបិដក
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាទាទណិកា គី ចេតនា ជាតហិទ្ធារម្មណំ
 ធម្មោ ឧទ្ធចក្ខវិបាកក្ខន្ធ ដែលជាអដ្ឋកថាបិដក ធម្មោ កម្មប្បច្ចយេន ។

[២២៩] អដ្ឋកថាបិដក ធម្មោ អដ្ឋកថាបិដក
 ធម្មស្ស វិហាកម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អា-
 ហារម្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយម្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ណាមម្បច្ចយេន បច្ចយោ មគ្គម្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សម្មយុត្តម្បច្ចយេន បច្ចយោ អត្ថិម្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ នត្ថិម្បច្ចយេន បច្ចយោ វិភត្តម្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អវិភត្តម្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៣០] ក្នុងហេតុប្បច្ចយេន មានករៈ២ ក្នុងការម្មណាប្បច្ចយេន
 មានករៈ២ ក្នុងអធិបតីប្បច្ចយេន មានករៈ៣ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយេន មាន
 ករៈ២ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ចយេន មានករៈ២ ក្នុងសហជាតិប្បច្ចយេន មាន
 ករៈ២ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេន មានករៈ២ ក្នុងនិស្សយេប្បច្ចយេន មាន
 ករៈ២ ក្នុងឧបនិស្សយេប្បច្ចយេន មានករៈ២ ក្នុងអាសេវនេប្បច្ចយេន
 មានករៈ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ចយេន មានករៈ២ ក្នុងវិហាកម្មប្បច្ចយេន មាន
 ករៈ២ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។ ក្នុងប្បច្ចយេននៃអស់ សុទ្ធតែមានករៈ២

សម្បយុត្តេ ទ្វេ អត្ថិយា ទ្វេ នត្ថិយា ចត្តារិ វិគតេ
ចត្តារិ អវិគតេ ទ្វេ ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

អនុលោមំ ។

[២២៨] អដ្ឋត្តារម្មណា ធម្មោ អដ្ឋត្តារម្មណស្ស
ធម្មស្ស ភារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតប្បច្ច-
យេន បច្ចុយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២២៩] អដ្ឋត្តារម្មណា ធម្មោ តហិទ្ធារម្មណស្ស
ធម្មស្ស ភារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបទិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចុយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៣០] តហិទ្ធារម្មណា ធម្មោ តហិទ្ធារម្មណស្ស
ធម្មស្ស ភារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៣១] តហិទ្ធារម្មណា ធម្មោ អដ្ឋត្តារម្មណស្ស
ធម្មស្ស ភារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបទិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចុយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ២ ក្នុងអត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ២ ក្នុង
នត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ២ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ២ ក្នុងអវិគត-
ប្បច្ចយ មានវារៈ២ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[២២៨] អដ្ឋត្តារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអដ្ឋត្តារម្មណធម៌
ដោយភារម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២២៩] អដ្ឋត្តារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃតហិទ្ធារម្មណធម៌
ដោយភារម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៣០] តហិទ្ធារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃតហិទ្ធារម្មណធម៌
ដោយភារម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៣១] តហិទ្ធារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអដ្ឋត្តារម្មណធម៌
ដោយភារម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៣២] ន.ហេតុប្បដូយា ចត្តារិ ន.អាម្មណោ ចត្តារិ
 ន.អធិបតីយា ចត្តារិ ន.អនន្តរេ ចត្តារិ ។ សង្ខតំ ។
 សព្វត្ថ ចត្តារិ ឧបរេជាតេ ឧបច្ឆាជាតេ ន.អាសវេ
 នេ ។ សង្ខតំ ។ ឈិយ្យយុត្តេ ចត្តារិ ។ សង្ខតំ ។
 យោមវិគតេ ចត្តារិ ។ ឯវំ គុណាតត្ថំ ។

ចន្ទនិយំ ។

[២៣៣] ហេតុប្បដូយា ន.អាម្មណោ ទ្វេ . . .
 ន.អធិបតីយា ទ្វេ ន.អនន្តរេ ន.សមនន្តរេ ន.ឧប-
 ជិស្សយេ ន.អាសវេនេ ន.កក្កេ លោនត្ថិយា លោ-
 តតេ ទ្វេ សព្វត្ថ ទ្វេ ។ ឯវំ គុណាតត្ថំ ។

អនុលោមប្បដូនិយំ ។

[២៣៤] ន.ហេតុប្បដូយា អាម្មណោ ចត្តារិ
 . . . អធិបតីយា តីណិ អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ
 ចត្តារិ សហជាតេ អញ្ញមញ្ញោ ជិស្សយេ ទ្វេ ឧប-
 ជិស្សយេ ចត្តារិ អាសវេនេ តីណិ កក្កេ ចត្តារិ

[២៣៥] ក្នុងន.ហេតុប្បដូយា មានវាវៈ ៤ ក្នុងន.អាម្មណាប្បដូយា
 មានវាវៈ ៤ ក្នុងន.អធិបតីប្បដូយា មានវាវៈ ៤ ក្នុងន.អនន្តរេប្បដូយា
 មានវាវៈ ៤ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងបដិសន្ធិសំ ក្នុងន.សុខុត្ត
 មានវាវៈ ៤ (ផ្លូវចត្តា) ក្នុងន.បុរេជានប្បដូយា ឧបច្ឆាជានប្បដូយា និង
 ន.អាសវេនេប្បដូយា (មានវាវៈ ៤) ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងន.វិច្ឆ-
 យុត្តប្បដូយា មានវាវៈ ៤ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងន.ខោមវិគតប្បដូយា
 មានវាវៈ ៤ ។ ចណ្ឌិត គប្បីរកចំ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ចន្ទនិយៈ ។

[២៣៦] ក្នុងន.អាម្មណាប្បដូយា មានវាវៈ ៤ ព្រោះន.ហេតុ-
 ប្បដូយា . . . ក្នុងន.អធិបតីប្បដូយា មានវាវៈ ៤ ក្នុងន.អនន្តរេប្បដូយា
 ន.សមនន្តរេប្បដូយា ន.ឧបជិស្សយប្បដូយា ន.អាសវេនេប្បដូយា ន.កក្កេប្ប-
 ដូយា ន.ខោនត្ថិប្បដូយា និងន.ខោវិគតប្បដូយា មានវាវៈ ៤ ក្នុងបដិសន្ធិសំ
 ក្នុងន.សុខុត្តមានវាវៈ ៤ ។ ចណ្ឌិត គប្បីរកចំ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បដូនិយៈ ។

[២៣៧] ក្នុងន.អាម្មណាប្បដូយា មានវាវៈ ៤ ព្រោះន.ហេតុ-
 ប្បដូយា . . . ក្នុងន.អធិបតីប្បដូយា មានវាវៈ ៣ ក្នុងន.អនន្តរេប្បដូយា មានវាវៈ
 ៤ ក្នុងន.សមនន្តរេប្បដូយា មានវាវៈ ៤ ក្នុងន.សហជាតេប្បដូយា អញ្ញមញ្ញ-
 ប្បដូយា និងន.វិស្សយប្បដូយា មានវាវៈ ៤ ក្នុងន.ឧបជិស្សយប្បដូយា មាន
 វាវៈ ៤ ក្នុងន.អាសវេនេប្បដូយា មានវាវៈ ៣ ក្នុងន.កក្កេប្បដូយា មានវាវៈ ៤

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

វិចារតេ ទ្វេ ។ សង្ខតំ ។ សម្បយុត្តេ ទ្វេ អត្ថិយា
ទ្វេ ធន្ថិយា ចត្តារិ វិគតេ ចត្តារិ អវិគតេ ។ ឯវ
កណោតត្វំ ។

ច្បង្គិយានុលោមំ ។

ចញ្ញាវារោ និដ្ឋិពោ ។

អដ្ឋត្ថានុលោមិតំ ឯពវិសតិមំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

កងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ កងសម្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ កងអត្ថប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ កងឧត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ កងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ កងអវិគតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ។ ចន្លាត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចង្គិយានុលោម ។

ចប់ បញ្ញាវារៈ ។

ចប់ អដ្ឋត្ថានុលោមិត្តិកៈ ទី ២១ ។

សនិទស្សនសប្បដិយត្ថិកំ
បដិច្ចវិហ

(២៣៥) អនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-
ទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា
អនិទស្សនសប្បដិយំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ទ្វេ
មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ
អនិទស្សនសប្បដិយេ មហាក្ខតេ បដិច្ច អនិទស្ស-
នសប្បដិយំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ
ដោដ្ឋក្ខាយតនំ បដិច្ច ចត្តាយតនំ វសាយតនំ ។
អនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្ប-
ដិយោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា អនិទស្ស-
នសប្បដិយេ មហាក្ខតេ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយំ
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ដោដ្ឋក្ខា-
យតនំ បដិច្ច រូបាយតនំ ។ អនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្ប-
ន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា អនិទស្សនសប្បដិយេ មហា-
ក្ខតេ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ កាដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ដោដ្ឋក្ខាយតនំ បដិច្ច
អាចោទាតុ វង្រិយំ កាតទ្បិក្ខិកោ អាហារោ ។

សនិទស្សនសប្បដិយត្ថិកៈ
បដិច្ចវិហៈ

(២៣៥) អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ (ធម៌ ដែលមិនប្រកប
ដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់) អាស្រ័យ ទ្វេអនិ-
ទស្សនសប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ មហា-
ក្ខត២ អាស្រ័យ ទ្វេមហាក្ខត ១ ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ មហាក្ខត ១
អាស្រ័យ ទ្វេមហាក្ខត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាដត្តារូប និងឧបាទារូប ជា
អនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ទ្វេក្នុងមហាក្ខត ជាអនិទស្សនសប្ប-
ដិយៈ ចត្តាយតនៈ និងវសាយតនៈ អាស្រ័យ ទ្វេដោដ្ឋក្ខាយតនៈ ។
សនិទស្សនសប្បដិយធម៌ (ធម៌ ដែលប្រកបដោយការឃើញ ទាំងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់) អាស្រ័យ ទ្វេអនិទស្សនសប្បដិយធម៌ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាដត្តារូប និងឧបាទា-
រូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ទ្វេក្នុងមហាក្ខត ជាអនិទស្ស-
នសប្បដិយៈ រូបាយតនៈ អាស្រ័យ ទ្វេដោដ្ឋក្ខាយតនៈ ។ អនិទស្ស-
នសប្បដិយធម៌ អាស្រ័យ ទ្វេអនិទស្សនសប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាដត្តារូប និងឧបាទារូប ជាអនិ-
ទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ទ្វេក្នុងមហាក្ខត ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ
អាចោទាតុ វង្រិយំ និងកតទ្បិក្ខិកោ អាស្រ័យ ទ្វេដោដ្ឋក្ខាយតនៈ ។

អនិទស្សនសប្បដិយេ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្ប-
 ដិយោ ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 ហេតុប្បច្ចយា អនិទស្សនសប្បដិយេ មហាក្កតេ
 បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយេ អនិទស្សនអប្បដិ-
 យេ ច ចិក្ខុសមុដ្ឋានំ រូបំ កាដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ដោ-
 ជ្ជញ្ញាយតនំ បដិច្ច ចត្វាយតនំ អាចោធាតុ វត្ថុយំ
 កតត្ថិក្ការោ អាហារោ ។ អនិទស្សនសប្បដិយេ
 ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សន-
 អប្បដិយោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា អនិ-
 ទស្សនសប្បដិយេ ឯកំ មហាក្កតំ បដិច្ច ទ្វេ មហា-
 ក្កតា អាចោធាតុ ច ទ្វេ មហាក្កតេ បដិច្ច ឯកំ
 មហាក្កតំ អាចោធាតុ ច អនិទស្សនសប្បដិយេ
 មហាក្កតេ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយេ អនិទស្ស-
 នអប្បដិយេ ចិក្ខុសមុដ្ឋានំ រូបំ កាដត្តារូបំ ឧបា-
 ទារូបំ ដោជ្ជញ្ញាយតនំ បដិច្ច ចត្វាយតនំ រសាយ-
 តនំ អាចោធាតុ វត្ថុយំ កតត្ថិក្ការោ អាហារោ ។

សនិទស្សនសប្បដិយេ អនិទស្សនអប្បដិយេ (ធម៌ ដែលមិន
 ប្រកេះដោយការយឺតៗ តាំងមិនប្រកេះដោយការប៉ះពាល់) ក្តី អាស្រ័យ
 ទូរអនិទស្សនសប្បដិយេ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
 ចិក្ខុសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ
 ក្តី ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ទូរក្នុងមហាក្កត ជាអនិទស្ស-
 នសប្បដិយៈ ច្រាយតនៈ អាចោធាតុ វត្ថុយំ និងកតត្ថិក្ការោហារ
 អាស្រ័យ ទូរដោជ្ជញ្ញាយតនៈ ។ អនិទស្សនសប្បដិយេក្តី អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយេក្តី អាស្រ័យ ទូរអនិទស្សនសប្បដិយេ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មហាក្កត ២ ក្តី អាចោធាតុក្តី អាស្រ័យ
 ទូរមហាក្កត ១ ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ មហាក្កត ១ ក្តី អាចោធាតុក្តី
 អាស្រ័យ ទូរមហាក្កត ២ ចិក្ខុសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប
 ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈក្តី ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ទូរ
 ក្នុងមហាក្កត ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ ចត្វាយតនៈ រសាយតនៈ អា-
 ចោធាតុ វត្ថុយំ និងកតត្ថិក្ការោហារ អាស្រ័យ ទូរដោជ្ជញ្ញាយតនៈ ។

អនិទស្សនសម្បជ័យំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសម្ប-
 ជ័យោ ច អនិទស្សនសម្បជ័យោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 មោតុប្បច្ចយា អនិទស្សនសម្បជ័យេ មហាក្កៈត បដិច្ច
 សនិទស្សនសម្បជ័យេ អនិទស្សនសម្បជ័-
 យេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ
 ដោដ្ឋកាយតនំ បដិច្ច រូបាយតនំ ចត្តាយតនំ
 វសាយតនំ ។ អនិទស្សនសម្បជ័យំ ធម្មំ បដិច្ច
 សនិទស្សនសម្បជ័យោ ច អនិទស្សនសម្បជ័យោ
 ច អនិទស្សនសម្បជ័យោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ មោ-
 តុប្បច្ចយា អនិទស្សនសម្បជ័យេ មហាក្កៈត បដិច្ច
 សនិទស្សនសម្បជ័យេ អនិទស្សនសម្បជ័យេ អនិទស្សនសម្បជ័យេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាដត្តារូបំ
 ឧបាទារូបំ ដោដ្ឋកាយតនំ បដិច្ច រូបាយតនំ ចត្តា-
 យតនំ វសាយតនំ អាចោទាតុ ឥន្ទ្រិយំ កក-
 ដ្ឋិក្កាហោ អាហាហោ ។

(២៣៦) អនិទស្សនសម្បជ័យំ ធម្មំ បដិច្ច
 អនិទស្សនសម្បជ័យោ ធម្មា . . . មោតុប្បច្ចយា
 អនិទស្សនសម្បជ័យំ ឯកំ ទន្ធី បដិច្ច តយោ
 ទត្តា អនិទស្សនសម្បជ័យេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

សនិទស្សនសម្បជ័យេ អនិទស្សនសម្បជ័យេ អាស្រ័យ ខ្ញុំ
 អនិទស្សនសម្បជ័យេ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប ជាសនិទស្សនសម្បជ័យៈក្តី
 ជាអនិទស្សនសម្បជ័យៈក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នកមហាក្កៈត ជាអនិទស្សន-
 សម្បជ័យៈ រូបាយតនៈ ចត្តាយតនៈ វសាយតនៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំដោ-
 ដ្ឋកាយតនៈ ។ សនិទស្សនសម្បជ័យេ អនិទស្សនសម្បជ័យេ អនិទស្សនសម្បជ័យេ អនិទស្សនសម្បជ័យេ អនិទស្សនសម្បជ័យេ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទា-
 រូប ជាសនិទស្សនសម្បជ័យៈក្តី ជាអនិទស្សនសម្បជ័យៈក្តី ជាអនិទស្ស-
 នសម្បជ័យៈក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នកមហាក្កៈត ជាអនិទស្សនសម្បជ័យៈ
 រូបាយតនៈ ចត្តាយតនៈ វសាយតនៈ អាចោទាតុ ឥន្ទ្រិយ និង
 កកដ្ឋិក្កាហោ អាស្រ័យ ខ្ញុំដោដ្ឋកាយតនៈ ។

(២៣៦) អនិទស្សនសម្បជ័យេ អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សនសម្ប-
 ជ័យេ . . . ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធក ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ជាអនិទស្សនសម្បជ័យៈក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធក ជាអនិទស្សនសម្បជ័យៈ

ទ្វេ ទទ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ទទ្វា អនិទស្សនអប្បដិយក្ខ
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុលោ អនិទស្សនអប្ប-
 ដិយំ ឯកំ ទទ្វំ បដិច្ច តយោ ទទ្វា អនិទស្ស-
 នអប្បដិយក្ខ កាធគ្គារូបំ ទ្វេ ទទ្វេ ... ទទ្វេ បដិច្ច
 វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ទទ្វា អាចោធាតុំ បដិច្ច អនិទស្សន-
 អប្បដិយំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាធគ្គារូបំ ឧចាធារូបំ
 អាចោធាតុំ បដិច្ច វត្ថុយំ កាធគ្គារូបំ អាហា-
 រោ ។ អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្ស-
 នសប្បដិយោ ធម្មោ ... ហេតុប្បព្វយា អនិទស្ស-
 នអប្បដិយេ ទទ្វេ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុលោ អនិទស្សនអប្បដិយ
 ទទ្វេ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយំ កាធគ្គារូបំ អា-
 ចោធាតុំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ កាធគ្គារូបំ ឧចាធារូបំ អាចោធាតុំ បដិច្ច រូចា-
 យតនំ ។ អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្ស-
 នសប្បដិយោ ធម្មោ ... ហេតុប្បព្វយា អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយេ ទទ្វេ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុលោ អនិទស្សនអប្ប
 ដិយេ ទទ្វេ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយំ កាធគ្គារូបំ

ទទ្វេ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ទ្វេ
 ទទ្វេ ទទ្វេ ក្តី កដក្ករូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ
 ទ្វេទទ្វេ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យសន្ធិ ទ្វេទទ្វេ ...
 វត្ថុ អាស្រ័យ ទ្វេទទ្វេវិនិច្ឆ័យ ទទ្វេវិនិច្ឆ័យ អាស្រ័យ ទ្វេវត្ថុ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដក្ករូប វិនិច្ឆ័យរូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
 អាស្រ័យ ទ្វេអាចោធាតុ វត្ថុយំ វិនិច្ឆ័យវត្ថុវិនិច្ឆ័យ អាស្រ័យ
 ទ្វេអាចោធាតុ ។ សនិទស្សនសប្បដិយធម៌ អាស្រ័យ ទ្វេអនិទស្ស-
 នអប្បដិយធម៌ ... ព្រោះហេតុប្បព្វយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជា
 សនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ទ្វេកាធគ្គារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
 កដក្ករូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ទ្វេកាធគ្គារូប ជា
 អនិទស្សនអប្បដិយៈ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដក្ករូប
 វិនិច្ឆ័យរូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ទ្វេអាចោធាតុ
 រូបាយតនៈ អាស្រ័យ ទ្វេអាចោធាតុ ។ អនិទស្សនសប្បដិយ-
 ធម៌ អាស្រ័យ ទ្វេអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ... ព្រោះហេតុប្បព្វយ
 គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ទ្វេកា
 ធគ្គារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ កដក្ករូប ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ
 អាស្រ័យ ទ្វេកាធគ្គារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យសន្ធិ

អាថោតាតុំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ កង្ខារូបំ ឧបាទារូបំ អាថោតាតុំ បដិច្ច តត្ថា-
 យតនំ រសាយតនំ ។ អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ
 បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សនអប្បដិ-
 យោ ច ធម្មា ... ហេតុប្បដិច្ចយោ អនិទស្សនអប្ប-
 ដិយំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា សនិទស្សន-
 សប្បដិយញ្ច អនិទស្សនអប្បដិយញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ទេ ទទេ ... បដិសន្ធិត្តលោ អនិទស្សន-
 អប្បដិយំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា សនិ-
 ទស្សនសប្បដិយញ្ច អនិទស្សនអប្បដិយញ្ច តត្ថ-
 ជត្តារូបំ ទេ ទទេ ... អាថោតាតុំ បដិច្ច សនិ-
 ទស្សនសប្បដិយញ្ច អនិទស្សនអប្បដិយញ្ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ កង្ខារូបំ ឧបាទារូបំ អាថោតាតុំ
 បដិច្ច រូបាយតនំ វត្ថុយំ កតត្ថន្តារោ អាហា-
 រោ ។ អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្ស-
 នសប្បដិយោ ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ច ធម្មា
 ... ហេតុប្បដិច្ចយោ អនិទស្សនអប្បដិយំ ឯកំ ទន្ធិ
 បដិច្ច តយោ ទន្ធា អនិទស្សនសប្បដិយញ្ច អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទេ ទទេ ...

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កង្ខាររូប និងឧបាទារូប ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ
 អាស្រ័យ ទ្រូវអាថោតាតុំ ចក្ខុយតនៈ និងរសាយតនៈ អាស្រ័យ
 ទ្រូវអាថោតាតុំ ។ សនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្តី អនិទស្សនអប្បដិយធម៌
 ក្តី អាស្រ័យ ទ្រូវអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ... ព្រោះហេតុប្បដិច្ចយ
 គឺ ខន្ធិញ្ចក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈក្តី ជា
 អនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ទ្រូវខន្ធិ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
 ទ្រូវខន្ធិ ២ ... ខន្ធិញ្ចក្តី កង្ខាររូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ
 ក្តី ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ទ្រូវខន្ធិ ១ ជាអនិទស្សនអប្ប-
 ដិយៈ ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ទ្រូវខន្ធិ ២ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កង្ខាររូប
 និងឧបាទារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈក្តី ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី
 អាស្រ័យ ទ្រូវអាថោតាតុំ ចក្ខុយតនៈ វត្ថុយំ និងកតត្ថន្តារោហារ អា-
 ស្រ័យ ទ្រូវអាថោតាតុំ ។ អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្តី អនិទស្សនអប្បដិ-
 យធម៌ក្តី អាស្រ័យ ទ្រូវអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ... ព្រោះហេតុប្បដិច្ចយ
 គឺ ខន្ធិញ្ចក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈក្តី ជាអនិទស្សន-
 អប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ទ្រូវខន្ធិ ១ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ទ្រូវខន្ធិ ២ ...

បដិសន្ធិត្ថលោ អនិទស្សនអប្បដិយេ ឯតំ ទន្ធ
 បដិច្ច តលោ ទន្ធា អនិទស្សនសប្បដិយេត្ថ អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយេត្ថ កតត្ថារូបំ ទ្វេ ទទ្វេ ... អា-
 ចោតាតុំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយេត្ថ អនិទស្ស-
 នអប្បដិយេត្ថ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កតត្ថារូបំ ឧចា-
 ហារូបំ អាចោតាតុំ បដិច្ច ចត្វាយតនំ រសាយតនំ
 វស្ស័យំ កតត្ថារូបំ អាចារា ។ អនិទស្សន-
 អប្បដិយេ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ច
 អនិទស្សនសប្បដិយោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តំ ខេត្ត-
 ប្បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយេ ទទ្វេ បដិច្ច សនិ-
 ទស្សនសប្បដិយេត្ថ អនិទស្សនសប្បដិយេត្ថ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្ថលោ អនិទស្សនអប្បដិយេ
 ទទ្វេ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយេត្ថ អនិទស្សន-
 សប្បដិយេត្ថ កតត្ថារូបំ អាចោតាតុំ បដិច្ច សនិ-
 ទស្សនសប្បដិយេត្ថ អនិទស្សនសប្បដិយេត្ថ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានំ រូបំ កតត្ថារូបំ ឧចាហារូបំ អាចោតាតុំ បដិច្ច
 រូចាយតនំ ចត្វាយតនំ រសាយតនំ ។ អនិទស្សន-
 អប្បដិយេ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិ-
 ទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ច ធម្មា

ទន្ធាត្ថំ កតត្ថារូប ជាអនិទស្សនសប្បដិយេត្ថ ជាអនិទស្សនអប្បដិយេ-
 ត្ថំ អាស្រ័យ ទ្យុវទ្ធ ១ ជាអនិទស្សនអប្បដិយេ កុដិទណៈវិនិស្វន្ធិ
 ទ្យុវទ្ធ ២ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កតត្ថារូប វិនិទុបាទរូប ជាអនិទស្សន-
 សប្បដិយេត្ថ ជាអនិទស្សនអប្បដិយេត្ថ អាស្រ័យ ទ្យុវភាបាតាតុ ចត្វា-
 យតនៈ រសាយតនៈ វស្ស័យ វិនិកត្ថវិញ្ញាណា អាស្រ័យ ទ្យុវ
 ភាបាតាតុ ។ សនិទស្សនសប្បដិយេត្ថ អនិទស្សនសប្បដិយេត្ថ
 អាស្រ័យ ទ្យុវអនិទស្សនអប្បដិយេត្ថ វេទក៏ត្ថវិញ្ញា ព្រោះហេតុ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយេត្ថ ជាអនិ-
 ទស្សនសប្បដិយេត្ថ អាស្រ័យ ទ្យុវកុដិ ជាអនិទស្សនអប្បដិយេ-
 កតត្ថារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយេត្ថ ជាអនិទស្សនសប្បដិយេត្ថ
 អាស្រ័យ ទ្យុវកុដិ ជាអនិទស្សនអប្បដិយេ កុដិទណៈវិនិស្វន្ធិ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កតត្ថារូប វិនិទុបាទរូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយេ-
 ត្ថំ ជាអនិទស្សនសប្បដិយេត្ថ អាស្រ័យ ទ្យុវភាបាតាតុ រូបា-
 យតនៈ ចត្វាយតនៈ វស្ស័យ វិនិរសាយតនៈ អាស្រ័យ ទ្យុវភាបាតាតុ ។
 សនិទស្សនសប្បដិយេត្ថ អនិទស្សនសប្បដិយេត្ថ អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយេត្ថ អាស្រ័យ ទ្យុវអនិទស្សនអប្បដិយេត្ថ

ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បព្វយា អនិទស្សនអប្បដិយំ ឯកំ
 ទន្ធំ បដិច្ច តយោ ទទ្ធា សនិទស្សនសប្បដិយត្ថា
 អនិទស្សនសប្បដិយត្ថា អនិទស្សនអប្បដិយត្ថា ចិត្ត-
 សមុត្តាធំ រូបំ ទេ ទទ្ធា ... បដិសន្ធិក្ខណោ អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយំ ឯកំ ទន្ធំ បដិច្ច តយោ ទទ្ធា
 សនិទស្សនសប្បដិយត្ថា អនិទស្សនសប្បដិយត្ថា
 អនិទស្សនអប្បដិយត្ថា កាធិត្តារូបំ ទេ ទទ្ធា ...
 អាចារ្យោ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយត្ថា អនិ-
 ទស្សនសប្បដិយត្ថា អនិទស្សនអប្បដិយត្ថា ចិត្តស-
 មុត្តាធំ រូបំ កាធិត្តារូបំ ឧចារ្យោ អាចារ្យោ បដិច្ច
 រូបាយតធំ ចក្ខុយតធំ រសាយតធំ វស្ស័យំ កត-
 ត្ថិវិញ្ញាណោ អាហារោ ។

(៦៣៧) អនិទស្សនសប្បដិយត្ថា អនិទស្សនអប្ប-
 ដិយត្ថា ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បព្វយា អនិទស្សនអប្បដិយេ ទទ្ធា
 ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយំ ចិត្ត-
 សមុត្តាធំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ អនិទស្សនអប្បដិយេ
 ទទ្ធា ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច សនិទស្សនសប្ប-
 ដិយំ កាធិត្តារូបំ អនិទស្សនសប្បដិយេ ទទ្ធា ច

វេទកេតទ្បិដ្ឋំ ព្រោនហេតុប្បព្វយ គី ទទ្ធា ត ក្តី ចិត្តសមុត្តាធំ ថា
 សនិទស្សនសប្បដិយត្ថា ជាអនិទស្សនសប្បដិយត្ថា ជាអនិទស្សនអប្ប-
 ដិយត្ថា អាស្រ័យ ទ្បទទ្ធា ១ ជាអនិទស្សនអប្បដិយត្ថា ទ្បទទ្ធា ២ ...
 ទទ្ធា ត ក្តី កដត្តារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយត្ថា ជាអនិទស្សន-
 សប្បដិយត្ថា ជាអនិទស្សនអប្បដិយត្ថា អាស្រ័យ ទ្បទទ្ធា ១ ជា
 អនិទស្សនអប្បដិយត្ថា ក្នុងវណ្ណៈនៃបដិសន្ធិ ទ្បទទ្ធា ២ ... ចិត្ត-
 សមុត្តាធំ កដត្តារូប វិទ្យាបាទារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយត្ថា
 ជាអនិទស្សនសប្បដិយត្ថា ជាអនិទស្សនអប្បដិយត្ថា អាស្រ័យ ទ្ប
 អាចារ្យោ រូបាយតធំ ចក្ខុយតធំ រសាយតធំ វស្ស័យំ និង
 កតទ្បិវិញ្ញាណោ អាស្រ័យ ទ្បអាចារ្យោ ។

(៦៣៨) សនិទស្សនសប្បដិយត្ថា អាស្រ័យ ទ្បសនិទស្ស-
 នសប្បដិយត្ថា ទ្បសនិទស្សនអប្បដិយត្ថា វេទកេតទ្បិដ្ឋំ
 ព្រោនហេតុប្បព្វយ គី ចិត្តសមុត្តាធំ ថាសនិទស្សនសប្បដិយត្ថា
 អាស្រ័យ ទ្បក្នុងទទ្ធា ជាអនិទស្សនអប្បដិយត្ថា ទ្បក្នុងហេតុត
 ផង កដត្តារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយត្ថា អាស្រ័យ ទ្បក្នុង
 ទទ្ធា ជាអនិទស្សនអប្បដិយត្ថា ទ្បក្នុងហេតុតផង ក្នុងវណ្ណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ចិត្តសមុត្តាធំ កដត្តារូប វិទ្យាបាទារូប ជាសនិទស្ស-
 នសប្បដិយត្ថា អាស្រ័យ ទ្បក្នុងទទ្ធា ជាអនិទស្សនសប្បដិយត្ថា ផង

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋាន

ចិត្តសមុដ្ឋានបូ កដត្តារូប និងឧបាទានបូ ជាអនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ
 អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នែកមហាក្ខតផង អាបោធាតុផង ក្លាយគនៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំ
 ដោង្គក្លាយគនៈផង អាបោធាតុផង បដិច្ច ក្លាយ
 តនៈ ។ អនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ អនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ
 យេក ធម្មំ បដិច្ច អនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋាន អនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ ទន្ធ
 ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច អនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ
 ចិត្តសមុដ្ឋាន រូបំ បដិសន្ធិត្តរណា អនិច្ចស្សនសប្ប
 ដិឃៈ ទន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច អនិច្ចស្សន
 សប្បដិឃៈ កដត្តារូបំ អនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ កតំ
 មហាក្ខតក្ខ អាបោធាតុក្ខ បដិច្ច ទេ មហាក្ខតា
 ទេ មហាក្ខតេ ច អាបោធាតុក្ខ បដិច្ច កតំ
 មហាក្ខតំ អនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ មហាក្ខតេ ច
 អាបោធាតុក្ខ បដិច្ច អនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ ចិត្ត
 សមុដ្ឋាន រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទានបូ ដោង្គក្លា
 យតន អាបោធាតុក្ខ បដិច្ច ចក្លាយតនៈ
 ក្លាយតនៈ ។ អនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ អនិច្ចស្ស
 នសប្បដិឃៈ ធម្មំ បដិច្ច អនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋាន អនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋាន

ចិត្តសមុដ្ឋានបូ កដត្តារូប និងឧបាទានបូ ជាអនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ
 អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នែកមហាក្ខតផង អាបោធាតុផង ក្លាយគនៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំ
 ដោង្គក្លាយគនៈផង អាបោធាតុផង ។ អនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ អា
 ស្រ័យ អនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ អនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានបូ ជាអនិច្ចស្សនសប្ប
 ដិឃៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នែកខន្ធ ជាអនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈផង ភ្នែកមហា
 ក្ខតផង កដត្តារូប ជាអនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នែកខន្ធ
 ជាអនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈផង ភ្នែកមហាក្ខតផង កដត្តារូប ជាអនិច្ចស្សនសប្ប
 ដិឃៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្ខតរូ ១ ជាអនិច្ចស្សនសប្បដិ
 ឃៈផង អាបោធាតុផង មហាក្ខត ១ អាស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្ខត ២ ផង
 អាបោធាតុផង ចិត្តសមុដ្ឋានបូ កដត្តារូប និងឧបាទានបូ ជាអនិច្ចស្ស
 នសប្បដិឃៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នែកមហាក្ខត ជាអនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈផង
 អាបោធាតុផង ចក្លាយគនៈ និងក្លាយគនៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំដោង្គក្លា
 យគនៈផង អាបោធាតុផង ។ អនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ អាស្រ័យ
 ខ្ញុំអនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ អនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានបូ ជាអនិច្ចស្សនសប្បដិឃៈ

ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយ
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុណោ អនិទស្សន-
 អប្បដិយេ ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយេ កដត្តារូបំ អនិទស្សនសប្បដិយេ
 មហាក្កតេ ច អាចោជាកុញ្ច បដិច្ច អនិទស្សន-
 អប្បដិយេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ
 យោជ្ជន្តាយតនញ្ច អាចោជាកុញ្ច បដិច្ច សន្ធិយំ
 កកឡិញ្ញាវេ អាហារោ ។ អនិទស្សនសប្បដិយញ្ច
 អនិទស្សនអប្បដិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្ប-
 ដិយោ ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បព្វយា អនិទស្សនអប្បដិយេ ខន្ធ ច មហា-
 ក្កតេ ច បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយញ្ច អនិទស្ស-
 នអប្បដិយញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុណោ
 អនិទស្សនអប្បដិយេ ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច
 សនិទស្សនសប្បដិយញ្ច អនិទស្សនអប្បដិយញ្ច
 កដត្តារូបំ អនិទស្សនសប្បដិយេ មហាក្កតេ ច អា-
 ចោជាកុញ្ច បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយញ្ច អនិទស្ស-
 នអប្បដិយញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ

អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈផង ពួកមហាក្កតផង កដត្តា-
 រូប ជា អនិទស្សនអប្បដិយៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិ-
 យៈផង ពួកមហាក្កតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តា-
 រូប និងឧបាទារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំពួកមហាក្កត
 ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈផង អាចោជាកុដង វជ្ជិយ និងកតាទ្ធិត្តិកា
 ហោ អាស្រ័យ ខ្ញុំរោជ្ជន្តាយតនៈផង អាចោជាកុដង ។ សនិទស្ស-
 នសប្បដិយធម្មិត្តិ អនិទស្សនអប្បដិយធម្មិត្តិ អាស្រ័យ អនិទស្សន-
 សប្បដិយធម្មផង អនិទស្សនអប្បដិយធម្មផង វេយ្យាករណ៍ ព្រោះ
 ហេតុប្បព្វិយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈក្តី ជាអ-
 និទស្សនអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈផង
 ពួកមហាក្កតផង កដត្តារូប ជាសនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី ជាអនិទស្ស-
 នអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈផង ពួក
 មហាក្កតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និង
 ឧបាទារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈក្តី ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី អា-
 ស្រ័យ ខ្ញុំពួកមហាក្កត ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈផង អាចោជាកុដង

ដោយតន្ត្រី អាថោតាតុក្ក បដិច្ច រូបាយតន្ត្រី
 ឥន្ទ្រិយំ កាតាឡិក្កាហោ អាហារហោ ។ អនិទស្សន-
 ទសប្បដិយេកា អនិទស្សនអប្បដិយេកា ធម្មំ បដិច្ច
 អនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សនអប្បដិយោ
 ច ធម្មា ឧប្បដិច្ចំ ហេតុប្បក្កយា អនិទស្សន-
 អប្បដិយេ ទេវុ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច អនិ-
 ទស្សនសប្បដិយេកា អនិទស្សនអប្បដិយេកា ចិត្ត-
 សុត្តានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តលោ អនិទស្សនអប្បដិយេ
 ទេវុ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិ-
 យេកា អនិទស្សនអប្បដិយេកា កាតាឡិក្កាហោ អនិទស្ស-
 នសប្បដិយេ មហាក្កតេ ច អាថោតាតុក្ក បដិច្ច
 អនិទស្សនសប្បដិយេកា អនិទស្សនអប្បដិយេកា ចិត្ត-
 សុត្តានំ រូបំ កាតាឡិក្កាហោ ឧទានារូបំ ដោយតន្ត្រី
 តន្ត្រី អាថោតាតុក្ក បដិច្ច ចត្តាយតន្ត្រី រសាយ-
 តន្ត្រី ឥន្ទ្រិយំ កាតាឡិក្កាហោ អាហារហោ ។ អនិទស្ស-
 នសប្បដិយេកា អនិទស្សនអប្បដិយេកា ធម្មំ បដិច្ច
 សនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សនសប្បដិយោ ច

រូបាយតន្ត្រី ឥន្ទ្រិយំ និងកាតាឡិក្កាហោ អាស្រ័យ ទ្វារដ្ឋានាយត-
 នៈផង អាថោតាតុផង ។ អនិទស្សនសប្បដិយេកា អនិទស្សន-
 អប្បដិយេកា អាស្រ័យ អនិទស្សនសប្បដិយេកាផង អនិទស្សន-
 អប្បដិយេកាផង រឿបតែឡើង ព្រោះហេតុប្បក្កយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប ជាអនិទស្សនសប្បដិយេកា ជាអនិទស្សនអប្បដិយេកា អាស្រ័យ ទ្វារ
 ត្នកខន្ធ ជាអនិទស្សនសប្បដិយេកា ក្នុងហេតុផង កងក្ការ ជា
 អនិទស្សនសប្បដិយេកា ជាអនិទស្សនអប្បដិយេកា អាស្រ័យ ទ្វារ
 ខន្ធ ជាអនិទស្សនសប្បដិយេកា ក្នុងហេតុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កងក្ការ និងទេវារូប ជាអនិទស្សនសប្បដិយេកា
 ជាអនិទស្សនអប្បដិយេកា អាស្រ័យ ទ្វារកមហាក្កត ជាអនិទស្សន-
 សប្បដិយេកា អាថោតាតុផង ចត្តាយតន្ត្រី រសាយតន្ត្រី ឥន្ទ្រិយ
 និងកាតាឡិក្កាហោ អាស្រ័យ ទ្វារដ្ឋានាយតនៈផង អាថោតាតុ-
 ផង ។ សនិទស្សនសប្បដិយេកា អនិទស្សនសប្បដិយេកា
 អាស្រ័យ ទ្វារអនិទស្សនសប្បដិយេកាផង អនិទស្សនអប្បដិយេកាផង

ធម្មា ឧប្បន្នន្តិ ហេតុប្បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយេ
 ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិ-
 យេត្ថ អនិទស្សនសប្បដិយេត្ថ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិ-
 សន្និក្ខុណោ អនិទស្សនអប្បដិយេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ
 ច បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយេត្ថ អនិទស្សនសប្ប-
 ដិយេត្ថ កាដត្តារូបំ អនិទស្សនសប្បដិយេ មហាក្ខតេ
 ច អាចាតាតុក្ក បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយេត្ថ
 អនិទស្សនសប្បដិយេត្ថ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាដត្តារូបំ
 ឧបាទារូបំ ដោដ្ឋន្ទាយតនំ អាចាតាតុក្ក បដិច្ច
 រូបាយតនំ ចត្តាយតនំ រសាយតនំ ។ អនិទស្សន-
 សប្បដិយេត្ថ អនិទស្សនអប្បដិយេត្ថ ធម្មំ បដិច្ច
 សនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សនសប្បដិយោ ច
 អនិទស្សនអប្បដិយោ ច ធម្មា ឧប្បន្នន្តិ ហេតុប្បច្ច-
 យា អនិទស្សនអប្បដិយេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច
 បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយេត្ថ អនិទស្សនសប្ប-
 ដិយេត្ថ អនិទស្សនអប្បដិយេត្ថ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

វេបភីតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សន-
 សប្បដិយេត្តិ ជាអនិទស្សនសប្បដិយេត្តិ អាស្រ័យ ឡូក្ខកខន្ធ ជា
 អនិទស្សនអប្បដិយេផង ពួកមហាក្ខតផង កដត្តារូប ជាសនិទស្សន-
 សប្បដិយេត្តិ ជាអនិទស្សនសប្បដិយេត្តិ អាស្រ័យ ឡូក្ខកខន្ធ ជា
 អនិទស្សនអប្បដិយេផង ពួកមហាក្ខតផង ក្នុងខណៈវេបដ៏សន្តិ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយេត្តិ
 ជាអនិទស្សនសប្បដិយេត្តិ អាស្រ័យ ឡូក្ខកមហាក្ខត ជាអនិទស្សន-
 សប្បដិយេផង អាចាតាតុផង រូបាយតនៈ ចត្តាយតនៈ និងរសាយ-
 តនៈ អាស្រ័យ ឡូក្ខដោដ្ឋន្ទាយតនៈផង អាចាតាតុផង ។ សនិទស្ស-
 នសប្បដិយេត្តិ អនិទស្សនសប្បដិយេត្តិ អនិទស្សនអប្បដិយេត្តិ
 ត្តិ អាស្រ័យ ឡូក្ខអនិទស្សនសប្បដិយេត្តិផង អនិទស្សនអប្បដិយេត្តិ
 ផង វេបភីតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិ-
 ទស្សនសប្បដិយេត្តិ ជាអនិទស្សនសប្បដិយេត្តិ ជាអនិទស្សនអប្បដិយេ-
 ត្តិ អាស្រ័យ ឡូក្ខកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិយេផង ពួកមហាក្ខតផង

បដិសន្ធិក្ខណោ អនិទស្សនអប្បដិឃេ ទេទ្ធ ច មហា
 ក្ខតេ ច បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិឃេត្វ អនិទស្ស-
 នសប្បដិឃេត្វ អនិទស្សនអប្បដិឃេត្វ កាតត្ថារូបំ
 អនិទស្សនសប្បដិឃេ មហាក្ខតេ ច អាចោតាត្ថក្ខ
 បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិឃេត្វ អនិទស្សនសប្ប-
 ដិឃេត្វ អនិទស្សនអប្បដិឃេត្វ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 កាតត្ថារូបំ ឧបាទារូបំ ដោដ្ឋកាយតទេត្វ អាចោតា-
 ត្ថក្ខ បដិច្ច រូបាយតទំ ចក្ខុយតទំ វសាយតទំ
 ឥន្ទ្រិយំ កាតត្ថិវិជ្ជាហេ អាហារោ ។

(២៣៦) អនិទស្សនអប្បដិឃេ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-
 ទស្សនអប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាម្មណប្បច្ច-
 យា អនិទស្សនអប្បដិឃេ ឯតំ ទទ្ធ បដិច្ច តេយា
 ទទ្ធ ទេទ្ធ ... បដិសន្ធិក្ខណោ អនិទស្សនអប្ប-
 ដិឃេ ឯតំ ទទ្ធ បដិច្ច តេយា ទទ្ធ ទេទ្ធ ទេទ្ធ ...
 វត្ថុ បដិច្ច ទទ្ធ ។

(២៣៧) អនិទស្សនសប្បដិឃេ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-
 ទស្សនសប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អនិបត្តិប្បច្ចយា
 អនិទស្សនសប្បដិឃេ ឯតំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ទេ
 មហាក្ខតា ទេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯតំ មហាក្ខតំ

កដ្ឋក្ខប វាសនិទស្សនសប្បដិឃេក្កំ ជាអនិទស្សនសប្បដិឃេក្កំ ជា
 អនិទស្សនសប្បដិឃេក្កំ អាស្រ័យ ខ្ញុំក្នុងខន្ធ ជាអនិទស្សនសប្ប-
 ដិឃេផង ពួកមហាក្ខតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 កដ្ឋក្ខប និទទ្ធាចារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិឃេក្កំ ជាអនិទស្សន-
 សប្បដិឃេក្កំ ជាអនិទស្សនសប្បដិឃេក្កំ អាស្រ័យ ខ្ញុំក្នុងមហាក្ខត
 ជាអនិទស្សនសប្បដិឃេផង អាចោតាត្ថផង ប្រាយតទៈ ចក្ខុយតទៈ
 វសាយតទៈ ឥន្ទ្រិយ និវត្តិកតាវិជ្ជាហារ អាស្រ័យ ខ្ញុំវេដ្ឋកាយតទៈ
 ផង អាចោតាត្ថផង ។

(២៣៨) អនិទស្សនអប្បដិឃេ អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សន-
 អប្បដិឃេ ទេវតេក្កិវិជ្ជា ព្រោះអាម្មណប្បច្ចយ គឺ ខន្ធត
 អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធទ ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ ខ្ញុំខន្ធទ ... ខន្ធត
 អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធទ ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ខ្ញុំខន្ធទ ... ពួកខន្ធ អាស្រ័យ ខ្ញុំវត្ថុ ។

(២៣៩) អនិទស្សនសប្បដិឃេ អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សនសប្បដិ-
 ឃេ ទេវតេក្កិវិជ្ជា ព្រោះអនិបត្តិប្បច្ចយ គឺ មហាក្ខត អាស្រ័យ ខ្ញុំ
 មហាក្ខត ជាអនិទស្សនសប្បដិឃេ មហាក្ខត អាស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្ខត

អនិទស្សនសប្បដិយេ មហាក្កតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ អនិទស្សនសប្បដិយេ មូលកេ ឥមំនា កាវណោ ឥត្ត បញ្ញា វិភជិតញា បរិយោសាទមនា នត្ថំ ។

(៦២០) អនិទស្សនសប្បដិយេ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អនិបតិប្បច្ចយា អនិទស្សនសប្បដិយេ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា អនិទស្សនសប្បដិយេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ... អាចោនាតុំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឥមំនា កាវណោ អនិទស្សនសប្បដិយេ មូលកេ ឥត្ត បញ្ញា វិភជិតញា និដ្ឋានមនា នត្ថំ ។

(៦២១) អនិទស្សនសប្បដិយេ អនិទស្សនសប្បដិយេ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អនិបតិប្បច្ចយា អនិទស្សនសប្បដិយេ ខន្ធេ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អនិទស្សនសប្បដិយេ មហាក្កតេ ច អាចោនាតុញ្ច បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ ឥមំនា កាវណោ ឥត្ត បញ្ញា វិភជិតញា ។

ចិត្តសមុដ្ឋានេ វិនិច្ឆ័យា អាស្រ័យ ខ្សែកមហាក្កតេ អនិទស្សនសប្បដិយេ បញ្ញា ៧ ក្នុងអនិទស្សនសប្បដិយមូលកៈ បណ្ឌិត គប្បីចែក ដោយហេតុនេះចុះ បទព័ន្ធយោយខាងចុង មិនមានឡើយ ។

(៦២០) អនិទស្សនសប្បដិយេ អាស្រ័យ ខ្សែអនិទស្សនសប្បដិយេ ទើបកើតឡើង ព្រោះអនិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានេ ជាអនិទស្សនសប្បដិយេ ក្តី អាស្រ័យ ខ្សែខន្ធ ជាអនិទស្សនសប្បដិយេ ខ្សែខន្ធ ២ ... ចិត្តសមុដ្ឋានេ ជាអនិទស្សនសប្បដិយេ អាស្រ័យ ខ្សែអាចោនាតុ បញ្ញា ៧ ក្នុងអនិទស្សនសប្បដិយមូលកៈ បណ្ឌិត គប្បីចែក ដោយហេតុនេះចុះ បទបញ្ចប់ មិនមានឡើយ ។

(៦២១) សនិទស្សនសប្បដិយេ អាស្រ័យ ខ្សែអនិទស្សនសប្បដិយេ ធម៌ផង អនិទស្សនសប្បដិយេ ធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអនិបតិប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានេ ជាសនិទស្សនសប្បដិយេ អាស្រ័យ ខ្សែខន្ធ ជាអនិទស្សនសប្បដិយេ ផង ក្នុងមហាក្កតេផង ចិត្តសមុដ្ឋានេ វិនិច្ឆ័យា ជាសនិទស្សនសប្បដិយេ អាស្រ័យ ខ្សែកមហាក្កតេ ជាអនិទស្សនសប្បដិយេ ផង អាចោនាតុផង បញ្ញា ៧ បណ្ឌិត គប្បីចែក ដោយហេតុនេះចុះ ។

(២២២) អនិទស្សនអប្បដិឃេ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-
ទស្សនអប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អនន្តរវដ្តច្ចយា
សមនន្តរវដ្តច្ចយា អារម្មណសនិសំ ។

(២២៣) អនិទស្សនសប្បដិឃេ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-
ទស្សនសប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចុ-
យា អនិទស្សនសប្បដិឃេ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហា-
ក្ខតំ អនិទស្សនសប្បដិឃេ មហាក្ខតេ បដិច្ច អឯ-
ទស្សនសប្បដិឃេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាដត្តារូបំ
ឧបាទារូបំ ដោន្តកាយតនំ បដិច្ច ចក្ខុយតនំ តា-
ហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . .
អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ទ្វេ មហា-
ក្ខតា អនិទស្សនសប្បដិឃេមូលកា សត្ត បញ្ញា
និមិត្តា ការណេន វិកលិតត្វា ។

(២២៤) អនិទស្សនអប្បដិឃេ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្ស-
នអប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចុយា អនិ-
ទស្សនអប្បដិឃេ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា អនិទ-
ស្សនអប្បដិឃេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ខន្ធ . . .

(២២៥) អនិទស្សនអប្បដិឃេ អាស្រ័យ ទ្វេអនិទស្សន-
អប្បដិឃេ ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ចុយា និវេសន្តរវដ្តច្ចុយ
គឺ ដូចគ្នានឹងការម្សៅប្រដាប់ដែរ ។

(២២៦) អនិទស្សនសប្បដិឃេ អាស្រ័យ ទ្វេអនិទស្សនសប្ប-
ដិឃេ ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ចុយ គឺ មហាក្ខត ២
អាស្រ័យ ទ្វេមហាក្ខត ១ ជាអនិទស្សនសប្បដិឃេ មហាក្ខត ១ អា-
ស្រ័យ ទ្វេមហាក្ខត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាដត្តារូប និវេសន្តរវដ្តច្ចុយ
ជាអនិទស្សនសប្បដិឃេ អាស្រ័យ ទ្វេក្នុងមហាក្ខត ជាអនិទស្សន-
សប្បដិឃេ ចក្ខុយតនៈ អាស្រ័យ ដោន្តកាយតនៈ តាហិវំ . . .
អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧត្តសមុដ្ឋាន . . . មហាក្ខត ២ អាស្រ័យ
ទ្វេមហាក្ខត ១ របស់ក្នុងសញ្ញាសត្ត ចក្ខុយតនៈ ជាអនិទស្សនសប្ប-
ដិឃេមូលកៈ ចក្ខុយតនៈ គប្បីចែក ដោយហេតុនេះចុះ ។

(២២៧) អនិទស្សនអប្បដិឃេ អាស្រ័យ ទ្វេ
អនិទស្សនអប្បដិឃេ ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ចុយ
គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ ក្តី
អាស្រ័យ ទ្វេខន្ធ ១ ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ ទ្វេខន្ធ ២ . . .

ដោយត្រូវតាម អាចោតតាម មង្គល រូបាមាមា
 តាម... អាហារសមុដ្ឋាន... ឧត្តសមុដ្ឋាន
 ... អសញ្ញសត្វានំ អនិទស្សនសប្បដិយេ មហាក្ខត
 ត អាចោតតាម មង្គល សនិទស្សនសប្បដិយេ តត
 តាម ឧចាតាម ឥមិនា ការណ៍ សត្វ មហា
 វិភង្គិក ។

(២២២) អនិទស្សនសប្បដិយេ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-
 ទស្សនសប្បដិយេ ធម្មំ ឧប្បជ្ឈតិ អត្តាមត្តាប្បច្ចយា
 អនិទស្សនសប្បដិយេ ឯតំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
 ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខត បដិច្ច ឯតំ មហា-
 ក្ខតំ ។ អនិទស្សនសប្បដិយេ ធម្មំ បដិច្ច អនិទ-
 ស្សនសប្បដិយេ ធម្មំ ឧប្បជ្ឈតិ អត្តាមត្តាប្បច្ចយា
 អនិទស្សនសប្បដិយេ មហាក្ខត បដិច្ច អាចោ-
 តត ។ អនិទស្សនសប្បដិយេ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្ស-
 នសប្បដិយេ ត អនិទស្សនសប្បដិយេ ត ធម្មំ
 ឧប្បជ្ឈតិ អត្តាមត្តាប្បច្ចយា អនិទស្សនសប្បដិយេ
 ឯតំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា អាចោតត
 ត ទ្វេ មហាក្ខត បដិច្ច ឯតំ មហាក្ខតំ អា-
 ចោតត ត ។

តាមអង្គ អាស្រ័យ ទ្វេដោយតាមអង្គ ទ្វេអាចោតតាម
 ... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧត្តសមុដ្ឋាន ... កងតាម និងឧចាតាម
 ជាសនិទស្សនសប្បដិយេ អាស្រ័យ ទ្វេតាមមហាក្ខត ជាសនិទស្សន-
 សប្បដិយេ របស់តាមអសញ្ញសត្វានំ ទ្វេអាចោតតាម បញ្ញា ៧
 បង្កិត តប្បវិចិតតាមហេតុនេះចុះ ។

(២២៣) អនិទស្សនសប្បដិយេធម្មិ (ធម្មិ មិនប្រកបដោយការ
 ឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់) អាស្រ័យ ទ្វេអនិទស្សនសប្បដិ-
 យេធម្មិ រឿបរឿង ព្រោះអត្តាមត្តាប្បច្ចយ គឺ មហាក្ខត ២ អា-
 ស្រ័យ ទ្វេមហាក្ខត ១ ជាសនិទស្សនសប្បដិយេ មហាក្ខត ១ អាស្រ័យ
 ទ្វេមហាក្ខត ២ ។ អនិទស្សនសប្បដិយេធម្មិ (ធម្មិ មិនប្រកបដោយការ
 ឃើញ មិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់) អាស្រ័យ ទ្វេអនិទស្សនសប្បដិ-
 យេធម្មិ រឿបរឿង ព្រោះអត្តាមត្តាប្បច្ចយ គឺ អាចោតត អាស្រ័យ
 ទ្វេតាមមហាក្ខត ជាសនិទស្សនសប្បដិយេ ។ អនិទស្សនសប្បដិយេ-
 ធម្មិក្ខំ អនិទស្សនសប្បដិយេធម្មិក្ខំ អាស្រ័យ ទ្វេអនិទស្សនសប្បដិយេធម្មិ
 រឿបរឿង ព្រោះអត្តាមត្តាប្បច្ចយ គឺ មហាក្ខត ២ ក្តី អាចោតត ក្តី
 អាស្រ័យ ទ្វេមហាក្ខត ១ ជាសនិទស្សនសប្បដិយេ មហាក្ខត ១ ក្តី
 អាចោតត ក្តី អាស្រ័យ ទ្វេមហាក្ខត ២ ។

[២២៧] អនិទស្សនសម្បជ័យំ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-
 ទស្សនសម្បជ័យោ នធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្ប-
 ច្ចយា អនិទស្សនសម្បជ័យំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ករណា អនិ-
 ទស្សនសម្បជ័យំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 វត្ថុ ច ទេ ខន្ធេ ... ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ
 បដិច្ច ខន្ធា ។ អនិទស្សនសម្បជ័យំ ធម្មំ បដិច្ច
 អនិទស្សនសម្បជ័យោ នធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញ-
 ប្បច្ចយា អាចោតាតុំ បដិច្ច អនិទស្សនសម្បជ័យោ
 មហាក្ខតា ។

[២២៨] អនិទស្សនសម្បជ័យំ អនិទស្សនសម្ប-
 ជ័យញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសម្បជ័យោ នធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា អនិទស្សនសម្បជ័យំ
 ឯកំ មហាក្ខតញ្ច អាចោតាតុញ្ច បដិច្ច ទេ
 មហាក្ខតា ទេ មហាក្ខតេ ច អាចោតាតុញ្ច បដិច្ច
 ឯកំ មហាក្ខតំ ។

[២២៩] អនិទស្សនសម្បជ័យំ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-
 ទស្សនសម្បជ័យោ នធម្មា ឧប្បជ្ជតិ និស្សយប្បច្ចយា

[២២៧] អនិទស្សនសម្បជ័យំ អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សនសម្បជ័-
 យធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ
 ខ្ញុំខន្ធ ១ ជាអនិទស្សនសម្បជ័យៈ ខ្ញុំខន្ធ ២ ... ខន្ធ ៣ ក្តី វត្ថុក្តី
 អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១ ជាអនិទស្សនសម្បជ័យៈ ក្នុងទណៈវិនិច្ឆ័យ
 ខ្ញុំខន្ធ ២ ... វត្ថុ អាស្រ័យ ខ្ញុំក្នុងខន្ធ ក្នុងខន្ធ អាស្រ័យ ខ្ញុំវត្ថុ ។
 អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ គឺ ក្នុងមហាក្ខត ជាអនិទស្សន-
 សម្បជ័យៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំអាចោតាតុ ។

[២២៨] អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សន-
 សម្បជ័យធម៌ផង ខ្ញុំអនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ គឺ មហាក្ខត ២ អាស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្ខត ១ ជាអនិ-
 ទស្សនសម្បជ័យៈផង ខ្ញុំអាចោតាតុផង មហាក្ខត ១ អាស្រ័យ ខ្ញុំ
 មហាក្ខត ២ ផង អាចោតាតុផង ។

[២២៩] អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទ-
 ស្សនសម្បជ័យធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនិស្សយប្បច្ចយ

ឧបទិស្សយប្បច្ចយា បុរាជាកប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា
 កម្មប្បច្ចយា វិចារកប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា
 វេទ្យប្បច្ចយា ឈានប្បច្ចយា មគ្គប្បច្ចយា សម្ម-
 យុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថប្បច្ចយា នត្ថប្បច្ច-
 យា វិភក្កប្បច្ចយា អវិភក្កប្បច្ចយា ។

[២៥០] ហេតុយា ឯកវិស ការម្មណ ឯកំ
 អធិបតីយា ឯកវិស អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ
 សហជាតេ ឯកវិស អញ្ញមញ្ញា ន ធិស្សយេ ឯក-
 វិស ឧបទិស្សយេ ឯកំ បុរាជាកេ ឯកំ អាសេវនេ
 ឯកំ កម្មេ ឯកវិស វិចារកេ អាហារេ ឯកវិស
 វេទ្យេ ឯកវិស ឈានេ មគ្គេ ឯកវិស សម្ម-
 យុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកវិស អត្ថយា ឯកវិស
 នត្ថយា ឯកំ វិភក្កេ ឯកំ អវិភក្កេ ឯកវិស ។
 ឯវំ ករណតត្ថំ ។

អនុលោមំ ។

[២៥១] អធិនស្សនសប្បដិឃេ ចម្ចំ បដិច្ច អធិ-
 នស្សនសប្បដិឃោ នម្ពោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា

ឧបទិស្សយប្បច្ចយ បុរាជាកប្បច្ចយ អាសេវនប្បច្ចយ កម្មប្បច្ចយ
 វិចារកប្បច្ចយ អាហារប្បច្ចយ វេទ្យប្បច្ចយ ឈានប្បច្ចយ មគ្គប្បច្ចយ
 សម្មយុត្តប្បច្ចយ វិប្បយុត្តប្បច្ចយ អត្ថប្បច្ចយ នត្ថប្បច្ចយ វិភក្កប្បច្ចយ
 នធិអវិភក្កប្បច្ចយ ។

[២៥០] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មាន៧៖ ២១ ក្នុងការម្មណប្បច្ចយ
 មាន៧៖ ១ ក្នុងអធិបតីប្បច្ចយ មាន៧៖ ២១ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយ មាន
 ៧៖ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ចយ មាន៧៖ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ មាន៧៖
 ២១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មាន៧៖ ៦ ក្នុងឧបទិស្សប្បច្ចយ មាន៧៖
 ២១ ក្នុងឧបទិស្សប្បច្ចយ មាន៧៖ ១ ក្នុងបុរាជាកប្បច្ចយ មាន៧៖
 ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយ មាន៧៖ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ មាន៧៖ ២១
 ក្នុងវិចារកប្បច្ចយ និងអាហារប្បច្ចយ មាន៧៖ ២១ ក្នុងវេទ្យប្បច្ចយ
 មាន៧៖ ២១ ក្នុងឈានប្បច្ចយ និងមគ្គប្បច្ចយ មាន៧៖ ២១ ក្នុង
 សម្មយុត្តប្បច្ចយ មាន៧៖ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មាន៧៖ ២១ ក្នុង
 អត្ថប្បច្ចយ មាន៧៖ ២១ ក្នុងនត្ថប្បច្ចយ មាន៧៖ ១ ក្នុងវិភក្កប្បច្ចយ
 មាន៧៖ ១ ក្នុងអវិភក្កប្បច្ចយ មាន៧៖ ២១ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់
 យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[២៥១] អនិទស្សនសប្បដិឃធមិ អាស្រ័យ ខ្ញុំ
 អនិទស្សនសប្បដិឃធមិ វេហកីតវឌ្ឍនិ គ្រោះនហេតុប្បច្ចយ

អនិទស្សនសប្បដិយំ ឯកំ មហាក្កតំ បដិច្ច ទ្វេ
 មហាក្កតា ទ្វេ មហាក្កតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្កតំ
 អនិទស្សនសប្បដិយេ មហាក្កតេ បដិច្ច អនិទស្សន-
 សប្បដិយំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ
 ដោដ្ឋន្ទាយភនំ បដិច្ច ឧត្តាយភនំ វសាយភនំ
 តាហិ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ...
 អសញ្ញាសត្តានំ អនិទស្សនសប្បដិយំ ឯកំ មហាក្កតំ
 បដិច្ច ទ្វេ មហាក្កតា ទ្វេ មហាក្កតេ បដិច្ច ឯកំ
 មហាក្កតំ អនិទស្សនសប្បដិយមូលតោ ឥវិទា កា-
 វណ្ណន សត្តបំ បញ្ញា វិភជិតញា ។

[២៥២] អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា
 អហេតុកំ អនិទស្សនអប្បដិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តាយោ ខន្ធា អនិទស្សនអប្បដិយំ ចិត្តសមុដ្ឋានត្ថា
 រូបំ ទ្វេ ខន្ធទ ... អហេតុកប្បដិសន្ធិត្ថុណោ អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តាយោ ខន្ធា
 អនិទស្សនអប្បដិយត្ថា កដត្តារូបំ ខន្ធទ បដិច្ច វត្ថុ
 វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា អាចោទាតុំ បដិច្ច អនិទស្សន-
 អប្បដិយំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ

គី មហាក្កត ២ អាស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្កត ១ ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ
 មហាក្កត ១ អាស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្កត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប
 ខន្ធទបាទារូប ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំវត្ថុកមហាក្កត ជា
 អនិទស្សនសប្បដិយៈ ចត្វាយភនៈ ឱន្ធវសាយភនៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំ
 ដោដ្ឋន្ទាយភនៈ តាហិ ... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧត្តសមុដ្ឋាន ...
 មហាក្កត ២ អាស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្កត ១ ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ របស់
 តួអសញ្ញាសត្វ មហាក្កត ១ អាស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្កត ២ ប្រសាទាំង៧
 ក្នុងអនិទស្សនសប្បដិយមូលតៈ បណ្ឌិត គប្បីចែកតាមហេតុនេះចុះ ។

[២៥២] អនិទស្សនអប្បដិយធម្មិ អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្ស-
 នអប្បដិយធម្មិ ទេហកីតាខ្សឹមី ព្រោះនេះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ព
 ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំ
 អហេតុកក្នុង ១ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ខ្ញុំខន្ធ ២ ... ខន្ធ ព ក្តី
 កដត្តារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១ ជា
 អនិទស្សនអប្បដិយៈ ក្នុងខណៈវែងអហេតុកប្បដិសន្ធិ វត្ថុ អាស្រ័យ
 ខ្ញុំវត្ថុកខន្ធ ព្រះខន្ធ អាស្រ័យ ខ្ញុំវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប
 ខន្ធទបាទារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំអាចោទាតុ

អាចោតាតុំ បដិច្ច ស្រ្តីយំ កាភន្តិដ្ឋានេ(១) អាហារេ
 តាហិវំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ...
 អសញ្ញសន្តានំ អាចោតាតុំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិ
 ដយំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ
 ឧទុច្ចសហគតោ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ
 ឧទុច្ចសហគតោ មោហា អនិទស្សនអប្បដិដយមូល
 តា សមិទា តារាលោន សត្វ បញ្ញា វិភជិតវរ ។

[២៩៣] អនិទស្សនសប្បដិដយន្ទ អនិទស្សន
 អប្បដិដយន្ទ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិដយេ
 ធម្មា ឧប្បន្នតិ នហេតុប្បព្វយា អហេតុតា អនិ
 ទស្សនអប្បដិដយេ ខន្ធេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច សនិ
 ទស្សនសប្បដិដយំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អាហេតុកប្ប
 ដិសន្និក្ខុលោ អនិទស្សនអប្បដិដយេ ខន្ធេ ច មហា
 ក្ខតេ ច បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិដយំ កដត្តារូបំ អនិ
 ទស្សនសប្បដិដយេ មហាក្ខតេ ច អាចោតាតុត្ថា បដិច្ច
 សនិទស្សនសប្បដិដយំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ
 ឧបាទារូបំ មោដ្ឋន្តាយតនេ អាចោតាតុត្ថា បដិច្ច
 រូបាយតនំ តាហិវំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ...

១- ម កវជ្ជិកេ ។

ស្រ្តីយ កតាទ្ធិត្តិកហារ អាស្រ័យ ទ្រូវការបាតាតុ តាហិវៈ ...
 អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ... កដត្តារូប វិនិទបាទារូប
 ជាអនិទស្សនអប្បដិដយៈ អាស្រ័យ ទ្រូវការបាតាតុ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ
 មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទុច្ចៈ អាស្រ័យ
 ទ្រូវក្នុងខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទុច្ចៈ ច្រឡំទាំង ៧
 ជាអនិទស្សនអប្បដិដយមូលកៈ បណ្ឌិត គប្បីចែកតាមបាតុនេះចុះ ។

[២៩៤] សនិទស្សនសប្បដិដយធមិ អាស្រ័យ ទ្រូវអនិទស្សន
 សប្បដិដយធម៌ផង ទ្រូវអនិទស្សនអប្បដិដយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បព្វយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនសប្បដិដយៈ កា
 ស្រ័យ ទ្រូវក្នុងអហេតុកក្នុង ជាអនិទស្សនអប្បដិដយៈផង ទ្រូវក្នុងអហេតុ
 ផង កដត្តារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិដយៈ អាស្រ័យ ទ្រូវក្នុងខន្ធ ជា
 អនិទស្សនអប្បដិដយៈ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្និផង ទ្រូវក្នុងមហា
 ក្ខតផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប វិនិទបាទារូប ជាសនិទស្សន
 សប្បដិដយៈ អាស្រ័យ ទ្រូវក្នុងអហេតុក ជាអនិទស្សនសប្ប
 ដិដយៈផង ទ្រូវការបាតាតុផង រូបាយតនៈ អាស្រ័យ ទ្រូវក្នុងតា
 យតនៈផង ទ្រូវការបាតាតុផង តាហិវៈ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ...

ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ អនិទស្សនសប្បដិបត្តិយេ មហាក្កតេ ច អាចោធាតុញ្ច បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិបត្តិយំ កតត្ថារូបំ ឧបាទារូបំ ឥមីនា ការណោ សត្ត បញ្ញា វិគ្គារេតញ្ច អសម្មោហន្តេ ។

[២៥២] អនិទស្សនសប្បដិបត្តិ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិបត្តិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ន អារម្មណប្បច្ចយា អនិទស្សនសប្បដិបត្តិ ឯតំ មហាក្កតំ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្កតា ទ្វេ មហាក្កតេ បដិច្ច ឯតំ មហាក្កតំ អនិទស្សនសប្បដិបត្តិ មហាក្កតេ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិបត្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កតត្ថារូបំ ឧបាទារូបំ វោដ្ឋក្កាយតនំ បដិច្ច ចត្តាយតនំ រសាយតនំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ អនិទស្សនសប្បដិបត្តិ ឯតំ មហាក្កតំ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្កតា ទ្វេ មហាក្កតេ បដិច្ច ឯតំ មហាក្កតំ អនិទស្សនសប្បដិបត្តិមូលកា ឥមីនា ការណោ សត្តបំ បញ្ញា វិគ្គារេតញ្ច ។

[២៥៣] អនិទស្សនសប្បដិបត្តិ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិបត្តិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ន អារម្មណប្បច្ចយា

ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . កតត្ថារូបំ និង ឧបាទារូបំ ជាសនិទស្សនសប្បដិបត្តិយោ អស្រ័យ ទ្វេកមហាក្កតេ ជាសនិទស្សនសប្បដិបត្តិយោ របស់ពួកអសញ្ញាសត្តផង អាចោធាតុផង ប្រសាទាំង ៧ ដែលបណ្ឌិត អ្នកមិនគាន់ ច្រឡំ គប្បីឲ្យភិក្ខុវា តាមហេតុនេះចុះ ។

[២៥៤] អនិទស្សនសប្បដិបត្តិ អស្រ័យ ទ្វេអនិទស្សនសប្បដិបត្តិយោ វេបកេតវ្យាជំ ព្រោះន អារម្មណប្បច្ចយោ គឺ មហាក្កតេ ២ អស្រ័យ ទ្វេមហាក្កតេ ១ ជាសនិទស្សនសប្បដិបត្តិយោ មហាក្កតេ ១ អស្រ័យ ទ្វេមហាក្កតេ ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កតត្ថារូប និង ឧបាទារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិបត្តិយោ អស្រ័យ ទ្វេកមហាក្កតេ ជាសនិទស្សនសប្បដិបត្តិយោ ចត្តាយតនៈ និង រសាយតនៈ អស្រ័យ ទ្វេវោដ្ឋក្កាយតនៈ ពាហិរៈ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . មហាក្កតេ ២ អស្រ័យ ទ្វេមហាក្កតេ ១ ជាសនិទស្សនសប្បដិបត្តិយោ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ត មហាក្កតេ ១ អស្រ័យ ទ្វេមហាក្កតេ ២ ប្រសាទាំង ៧ ជាសនិទស្សនសប្បដិបត្តិយោមូលកៈ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យភិក្ខុវា តាមហេតុនេះចុះ ។

[២៥៥] អនិទស្សនសប្បដិបត្តិ អស្រ័យ ទ្វេអនិទស្សនសប្បដិបត្តិយោ វេបកេតវ្យាជំ ព្រោះន អារម្មណប្បច្ចយោ

អនិទស្សនអប្បដិឃេ ខន្ធ បដិច្ច អនិទស្សន-
 អប្បដិឃេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កណោ អនិទ-
 ស្សនអប្បដិឃេ ខន្ធ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិឃេ
 កដត្តារូបំ ខន្ធ បដិច្ច វត្ថុ អាចារ្យោនាម បដិច្ច អនិ-
 ទស្សនអប្បដិឃេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបា-
 នារូបំ អាចារ្យោនាម បដិច្ច វត្ថុនិយមំ កតត្ថិយ្យំ អា-
 ហារោ តាហិវំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ
 ... អសញ្ញាសត្តានំ អាចារ្យោនាម បដិច្ច អនិទស្សន-
 អប្បដិឃេ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ អនិទស្សនអប្បដិ-
 ឃេមូលៈក វេទិកា កាវណ្ឌ មន្តិយំ បញ្ញា វិន្ទា-
 វេទិកា ។

(២៥៦) អនិទស្សនសប្បដិឃេត្វ អនិទស្សន-
 អប្បដិឃេត្វ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិឃោ
 ចម្ពោ ឧប្បជ្ជតិ នការម្មណាប្បច្ចយា អនិទស្សនអប្ប-
 ដិឃេ ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច សនិទស្សន-
 សប្បដិឃេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កណោ អនិ-
 ទស្សនអប្បដិឃេ ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច សនិ-
 ទស្សនសប្បដិឃេ កដត្តារូបំ អនិទស្សនសប្បដិឃេ

តិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នែកខន្ធ
 ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ កដត្តារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ អាស្រ័យ
 ខ្ញុំភ្នែកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ អា-
 ស្រ័យ ខ្ញុំភ្នែកខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប ជាអ-
 និទស្សនអប្បដិឃេ អាស្រ័យ ខ្ញុំអាចារ្យោនាម វត្ថុនិយមំ និងកតត្ថិយ្យំ
 អាហារ អាស្រ័យ ខ្ញុំអាចារ្យោនាម តាហិវំ ... អាហារសមុដ្ឋាន
 ... ឧត្តសមុដ្ឋាន ... កដត្តារូប ឧបាទារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ
 អាស្រ័យ ខ្ញុំអាចារ្យោនាម របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ប្រសាទាំង ៧ ក្នុង
 អនិទស្សនអប្បដិឃេមូលកៈ ចន្ទិក គប្បីឱ្យពិស្តារតាមរោគនេះចុះ ។

(២៥៦) សនិទស្សនសប្បដិឃេត្វ អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សនសប្ប-
 ដិឃេធម្មផន្ត អនិទស្សនអប្បដិឃេធម្មផន្ត រទ័បកើតឡើង ព្រោះនការម្ម-
 ណាប្បច្ចយ តិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនសប្បដិឃេ អាស្រ័យ
 ខ្ញុំភ្នែកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេផន្ត ខ្ញុំភ្នែកមហាក្កតផន្ត កដត្តា-
 រូប ជាសនិទស្សនសប្បដិឃេ អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នែកខន្ធ ជាអនិទស្សនអ-
 ប្បដិឃេ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិផន្ត ខ្ញុំភ្នែកមហាក្កតផន្ត ចិត្តសមុដ្ឋានរូប

មហាក្សត្រ ច អាចោតាតុញ្ច បដិច្ច សន្តិទស្សន-
 ទសប្បដិយេ ចិត្តសមុប្បាទំ រូបំ កធនត្តារូបំ ឧបា-
 នារូបំ ដោជ្ជញ្ចយតទញ្ច អាចោតាតុញ្ច បដិច្ច រូបា-
 យតទំ . . . ភាហិវំ . . . អាហារសមុប្បាទំ . . . ឧត្តស-
 មុប្បាទំ . . . អសញ្ញាសត្តាទំ អនិទស្សនទសប្បដិយេ
 មហាក្សត្រ ច អាចោតាតុញ្ច បដិច្ច សន្តិទស្សន-
 ទសប្បដិយេ កធនត្តារូបំ ឧបាទារូបំ យេជនេ ឥវំបា
 កាវណ្ឌទ សត្តបិ ចំញ្ញា វិភជិតញ្ច ។

[២៩៧] អនិចស្សនសប្បដិឃំ បដិច្ច អនិ-
 ចស្សនសប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មដំបតិប្បច្ច-
 យា សមាជាតសនិសំ ។ ធម្មនន្តរប្បច្ចយា ធសម-
 នន្តរប្បច្ចយា ធម្មញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា អនិចស្សនសប្ប-
 ដិឃេ មហាក្កតេ បដិច្ច អនិចស្សនសប្បដិឃំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ កជត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ដោដ្ឋកាយតនំ
 បដិច្ច ចត្តាយតនំ វសាយតនំ ពាហិរំ ... អាហារ-
 សមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញសត្តានំ មហា-
 ក្កតេ បដិច្ច អនិចស្សនសប្បដិឃំ កជត្តារូបំ ឧបាទា-
 រូបំ ឥមំថា ការណោ ឯកវីស បញ្ញា វិភង្គិត្យា ។

កងត្ថាប្ប និងឧបាទាន្ត ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ទ្វេភក្តិ
មហាក្ខត ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈផង ទ្វេភាវុទធាតុផង រូបាយគនៈ
អាស្រ័យ ទ្វេវង្គតាយគនៈផង ទ្វេភាវុទធាតុផង ... តាហិរៈ
... អាហារសមុជ្ជាន ... ទុក្ខសមុជ្ជាន ... កងត្ថាប្ប និងឧបាទាន្ត
ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ទ្វេភក្តិមហាក្ខត ជាសនិទស្សន-
សប្បដិយៈ របស់ពួកអសញ្ញាសក្កដង ទ្វេភាវុទធាតុផង ក្នុងការដាច់
ពាក់ផង បណ្ឌិត ឧប្បត្តិក្រសួតាំង ៧ តាមហេតុនេះចុះ ។

(៦៥៧) អនិចស្សនេសប្បដិឃធនំ អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិចស្សនេសប្ប-
ដិឃធនំ ទិច្ចកោតិទ្បីនី ប្រការទអនិចស្សច្ច័យ គឺ ដូចគ្នានឹងសហជា-
តប្បច្ច័យដែរ ។ ប្រការទអនិចស្សច្ច័យ នសមនិចស្សច្ច័យ នឹងទអត្តា-
មត្តាប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានុប កដ្ឋត្ថរូប និនិទបាទារូប ជាអនិចស្សន-
េសប្បដិឃៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នកមហាក្ខត ជាអនិចស្សនេសប្បដិឃៈ ចក្ខុ-
យតនៈ និនិទសាយតនៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំរាជ្ជកាយតនៈ ភាហិរៈ ...
អាហារសមុជ្ជាន ... ឧត្តសមុជ្ជាន ... កដ្ឋត្ថរូប និនិទបាទារូប
ជាអនិចស្សនេសប្បដិឃៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នកមហាក្ខត របស់ភ្នក
អសត្តាសត្វ ប្រស្នា ២១ ចណ្ឌិត គប្បីចែក តាមហេតុនេះចុះ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តកប្បដ្ឋាន

នធម្មនិស្សយប្បច្ចយា នបុរេជាតប្បច្ចយា នបញ្ចា-
 ជាតប្បច្ចយា នអាសាវនប្បច្ចយា ។ នកម្មប្បច្ច-
 យា តាហិវ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុស-
 មុដ្ឋានំ ... អនិទស្សនសប្បដិយំ ឯតំ មហាក្ខតំ
 បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯតំ
 មហាក្ខតំ អនិទស្សនសប្បដិយេ មហាក្ខតេ បដិច្ច
 អនិទស្សនសប្បដិយំ ឧបាទានុបំ កដ្ឋំ វិភជិត្វា
 នកាម្មនេវ ឯតវីស បញ្ចា កាតញ្ចា ។ នវិហាក-
 ប្បច្ចយា បដិសន្ធិបំ កដ្ឋំ តាបំ នត្ថំ បញ្ចវេកាហ-
 យេវ កាតញ្ចា ។ នអាហារប្បច្ចយា តាហិវ ...
 ឧតុសមុដ្ឋានំ ... មសញ្ញាសត្តានំ ... វិភជិត្វា កាហ-
 លោន វិភជិតញ្ចា ឯតវីសាបំ ។ នវង្រ្ទិយប្បច្ចយា
 តាហិវ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ...
 អនិទស្សនសប្បដិយំ ឯតំ មហាក្ខតំ ... អសញ្ញា-
 សត្តានំ មហាក្ខតេ បដិច្ច រូបដិវិត្តិទ្ធិយំ ។ សង្ខតំ ។
 សត្វេ បញ្ចា វិភជិតញ្ចា ។ នឈានប្បច្ចយា តាហិវ
 ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញា-
 សត្តានំ ឯតំ មហាក្ខតំ ។ សង្ខតំ ។ សត្តបិ
 បញ្ចា វិភជិតញ្ចា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តកប្បដ្ឋាន

ព្រោះនធម្មនិស្សយប្បច្ចយ នបុរេជាតប្បច្ចយ នបញ្ចាជាតប្បច្ចយ និង
 នអាសាវនប្បច្ចយ ។ ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ តាហិវ... អាហារសមុដ្ឋាន
 ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... មហាក្ខត ២ អាស្រ័យ ទ្វេមហាក្ខត ១ ជាអនិ-
 ទស្សនសប្បដិយៈ មហាក្ខត ១ អាស្រ័យ ទ្វេមហាក្ខត ២ ឧបាទានុប
 ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ទ្វេក្នុងមហាក្ខត ជាអនិទស្សនសប្ប-
 ដិយៈ ប្រសា ២១ បណ្ឌិត ចែកកម្មប្បច្ចយ ហើយគប្បីធ្វើ តាមនកម្ម-
 ប្បច្ចយផងចុះ ។ ព្រោះនវិហាកប្បច្ចយ បដិសន្ធិក្តី កដ្ឋត្ថាប្បក្តី មិនមាន
 ទេ (បដិសន្ធិ មិនកដ្ឋត្ថាប្ប) បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងបញ្ចវេកាហចុះ ។
 ព្រោះនកាហប្បច្ចយ គឺ តាហិវ... ឧតុសមុដ្ឋាន... របស់ក្នុង
 អសញ្ញាសត្ត... ប្រសា ២១ បណ្ឌិត គប្បីចែក តាមហត្ថទេវចុះ ។
 ព្រោះនវង្រ្ទិយប្បច្ចយ តាហិវ... អាហារសមុដ្ឋាន... ឧតុសមុដ្ឋាន
 ... មហាក្ខត ១ ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ ... រូបដិវិត្តិទ្ធិយ អា-
 ស្រ័យ ទ្វេក្នុងមហាក្ខត របស់ក្នុងអសញ្ញាសត្ត ។ សេចក្តីចម្រើន ។
 ប្រសាទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីចែកផងចុះ ។ ព្រោះនឈានប្បច្ចយ
 តាហិវ... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... មហាក្ខត ១
 របស់ក្នុងអសញ្ញាសត្ត ។ សេចក្តីចម្រើន ។ ប្រសាទាំង ៧ បណ្ឌិត
 គប្បីចែកផងចុះ ។

[២៥៨] អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នឈា ឧប្បច្ច-
 យា បញ្ចវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ទន្ធំ បដិច្ច
 នយោ ខន្ធោ ទេ ខន្ធោ ... ភាហិវ ... អាហារស-
 មុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ
 អាចោជានុំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយំ កតត្ថារូបំ
 ឧបាទារូបំ ឯវំ សត្តមិ បញ្ញា វិភង្គិតត្វា ។

[២៥៩] អនិទស្សនសប្បដិយត្វា អនិទស្សនអប្ប-
 ដិយត្វា ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នឈា ឧប្បច្ចយា ភាហិវ ... អាហារសមុដ្ឋានំ
 ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ អនិទស្ស-
 នសប្បដិយេ មហាភូតេ ច អាចោជានុត្វា បដិច្ច
 សនិទស្សនសប្បដិយំ កតត្ថារូបំ ឧបាទារូបំ ឯវំ
 សត្តមិ បញ្ញា វិភង្គិតត្វា ។ ធម្មត្ថប្បច្ចយា ធម្មោត្ថ-
 សនិសំ តាតត្វំ បរិច្ចស្គាំ មោហោ នត្ថិ ។ នសម្ប-
 យុត្តប្បច្ចយា នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា បរិច្ចស្គាំ ។ តោ-
 នត្ថប្បច្ចយា តោវិភត្តប្បច្ចយា ។

[២៥៨] អនិទស្សនអប្បដិយតមិ អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សនអប្បដិ-
 យតមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈាឧប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធតា អាស្រ័យ ខ្ញុំ
 ខន្ធទ ប្រកបដោយបញ្ចវិញ្ញាណ ខ្ញុំខន្ធ ២ ... ភាហិវ... អាហារស-
 មុដ្ឋាន ... ឧត្តសមុដ្ឋាន ... កដ្ឋត្ថារូប និងឧបាទារូប ជាអនិទស្សន-
 អប្បដិយៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំអាចោជានុ របស់ភូតអសញ្ញាសត្វ ប្រសា-
 តាំង ៧ បណ្ឌិត គប្បីចែក យ៉ាងនេះចុះ ។

[២៥៩] សនិទស្សនសប្បដិយតមិ អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សន
 សប្បដិយតដៃនី ខ្ញុំអនិទស្សនអប្បដិយតដៃនី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នឈាឧប្បច្ច័យ គឺ ភាហិវ... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧត្តសមុដ្ឋាន ...
 កដ្ឋត្ថារូប និងឧបាទារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំភូត
 មហាភូត ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ របស់ភូតអសញ្ញាសត្វដង ខ្ញុំអា-
 ចោជានុដង ប្រសាតាំង ៧ បណ្ឌិត គប្បីចែក យ៉ាងនេះចុះ ។ ព្រោះ
 ឧបត្ថប្បច្ច័យ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យគ្រប់គ្រាន់ ដូចនរោត្តមប្បច្ច័យដែរ
 មោហា មិនមានទេ ។ ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ និងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 គ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ ព្រោះតោនត្ថប្បច្ច័យ និងតោវិភត្តប្បច្ច័យ ។

[២២០] នហេតុប្បដ្ឋយា ឯកវិស ទអារម្មណ
 ឯកវិស ទអធិបតីយា ឯកវិស ។ សង្ខត្តំ ។
 សត្វត្ថ ឯកវិស ទោនត្ថិយា ឯកវិស ទោវិគតេ
 ឯកវិស ។ ឯវំ កណោតង្គំ ។

ចច្ចឺយំ ។

[២២១] ហេតុប្បដ្ឋយា ទអារម្មណ ឯកវិស
 ... ទអធិបតីយា ឯកវិស ។ សង្ខត្តំ ។ ឯវំ
 ទាតេ ឯកវិស ទសម្បយុត្តេ ឯកវិស ទវិប្បយុត្តេ
 ឯកវិស ទោនត្ថិយា ឯកវិស ទោវិគតេ ឯកវិស ។
 ឯវំ កណោតង្គំ ។

អនុលោមប្បដ្ឋន្តិយំ ។

[២២២] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណ ឯកំ ...
 អនុន្តរេ ឯកំ សមនុន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯក-
 វិស ។ សង្ខត្តំ ។ ឈានេ ឯកវិស ទត្ថេ ឯក-
 វិស សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកវិស អត្ថិយា
 ឯកវិស ទត្ថិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ ឯ-
 កវិស ។ ឯវំ កណោតង្គំ ។

ចច្ចឺយាទុលោមំ ។

បដិច្ចវាហេ និដ្ឋិតោ (១) ។

ន ម. បដិច្ចវាហេ និដ្ឋិតោ ៩ ទិវប្បតិ ។

[២២០] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា មានព័រៈ២១ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយា
 មានព័រៈ ២១ ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយា មានព័រៈ២១ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។
 ក្នុងប្បដ្ឋយាព័រៈ២១ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ២១
 ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយា មានព័រៈ២១ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ចច្ចឺយំ ។

[២២១] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយា មានព័រៈ២១ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា
 ... ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយា មានព័រៈ២១ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុង
 នវិបាកប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ២១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ២១
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ២១ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ២១
 ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ២១ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋន្តិយំ ។

[២២២] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយា មានព័រៈ១ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា
 ... ក្នុងននុន្តរេប្បដ្ឋយា មានព័រៈ១ ក្នុងនសមនុន្តរេប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ១
 ក្នុងនសហជាតេប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ២១ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងនឈានេប្ប-
 ដ្ឋយា មានព័រៈ២១ ក្នុងនត្ថេប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ២១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា
 មានព័រៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ២១ ក្នុងនអត្ថិប្បដ្ឋយា មានព័រៈ
 ២១ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ១ ក្នុងនវិគតប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ១ ក្នុងន-
 វិគតប្បដ្ឋយា មានព័រៈ២១ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ចច្ចឺយាទុលោមំ ។

ចប់ បដិច្ចវាហេ ។

សហជាតករោចិ ចច្ចយករោចិ និស្សយករោចិ បដិច្ច-
ករសនិសា សំសង្កករោចិ សម្បយុត្តករោចិ អរូប-
យេវ កាតត្វា ។

បញ្ញាវិវាទ

[៦៦៣] អនិទស្សនអប្បដិយោ នធម្មោ អនិទស្ស-
នអប្បដិយស្ស នម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
អនិទស្សនអប្បដិយោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ
អនិទស្សនអប្បដិយានក្ខ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អនិទស្ស-
នអប្បដិយោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ អនិ-
ទស្សនអប្បដិយានក្ខ កដត្តារូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ ។

[៦៦៤] អនិទស្សនអប្បដិយោ នធម្មោ សនិទស្ស-
នសម្បដិយស្ស នម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
អនិទស្សនអប្បដិយោ ហេតុ សនិទស្សនសម្បដិយោ-
នំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
បដិសន្ធិក្ខណោ . . . អនិទស្សនអប្បដិយមូលកេ-
យេវ នវិចា តាវណោន សត្ត បញ្ញា វិភជិតត្វា ។

សហជាតករោក្កិ ចច្ចយករោក្កិ និស្សយករោក្កិ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចករៈដែរ ។
សំសង្កករោក្កិ សម្បយុត្តករោក្កិ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងអរូបផងចុះ ។

បញ្ញាវិវាទ

[៦៦៣] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្ប-
ដិយធមិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជា
បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្ស-
នអប្បដិយៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង នៃពួកកដត្តារូប ជាអនិទស្សនអប្ប-
ដិយៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៦៦៤] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនសម្ប-
ដិយធមិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជា
បច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនសម្បដិយៈ ដោយហេតុ-
ប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ប្រសាទាំង ៧ ក្នុងអនិទស្សនអប្ប-
ដិយមូលកៈ បណ្ឌិត គប្បីចែកតាមហេតុនេះចុះ ។

[២២៥] សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្សនអប្បដិយេស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូប អនិទតោ វុទ្ធតោ អនត្ថតោ វិបស្សនិ អស្សនេតិ អភិទតិ តំ អារម្ម វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ... វិចិត្តិច្ឆា ... ឧទ្ធច្ចំ ... នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិវត្ថន ចត្តនា រូបំ បស្សនិ រូបាយតនំ ចត្តវិញ្ញាណស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ខន្ធា ឥន្ទ្រិទិញ្ញាណស្ស បុរោមិសាធុស្សនិញ្ញាណស្ស អនាគតិសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៦] អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្សនអប្បដិយេស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តំ ... កាយំ សន្តេ តន្តេ វាស ... នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិវត្ថន អនិទតោ ។ បេ ។ នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិវត្ថន កាយំ សោតតាតុយា សន្តំ សុណាតិ សន្តាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស នោមនស្សនាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស អនិទស្សនសប្បដិយោ ខន្ធា ឥន្ទ្រិទិញ្ញាណស្ស បុរោមិសាធុស្សនិញ្ញាណស្ស អនាគតិសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៧] សនិទស្សនសប្បដិយេន ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយេន ដោយការម្នាលប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំរូបខ្ញុំឆ្ងាយ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ក្រេកអរ រីករាយ ពនៈ ប្រាជ្ញ ខ្ញុំរូបនោះ វិចិត្តភក្តិទៀង ទិដ្ឋិ ... វិចិត្តិច្ឆា ... ឧទ្ធច្ចៈ ... នោមនស្ស ភើតទៀង បុគ្គល ឃើញ ខ្ញុំរូប ដោយទិវត្ថចតុ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចតុវិញ្ញាណ ដោយការម្នាលប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ជាសនិទស្សនសប្បដិយេ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្ញុំឥន្ទ្រិទិញ្ញាណ បុរោមិសាធុស្សនិញ្ញាណ ឯងអនាគតិសញ្ញាណ ដោយការម្នាលប្បច្ច័យ ។

[២២៨] អនិទស្សនសប្បដិយេន ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយេន ដោយការម្នាលប្បច្ច័យ គឺ ខ្ញុំចតុ ... ខ្ញុំកាយ ពួកសំឡេង ពួកភ្លឺ ពួកស ... ខ្ញុំពួកជាដ្ឋានៈ ជាមិនទៀង ។ បេ ។ នោមនស្ស ភើតទៀង បុគ្គល ឮ ខ្ញុំសំឡេង ដោយទិវត្ថសោតតាតុ សន្តាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃសោតវិញ្ញាណ ដោយរូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ពួកខន្ធ ជាអនិទស្សនសប្បដិយេ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្ញុំឥន្ទ្រិទិញ្ញាណ បុរោមិសាធុស្សនិញ្ញាណ ឯងអនាគតិសញ្ញាណ ដោយការម្នាលប្បច្ច័យ ។

(៦៦៧) អនិទស្សន៍អប្បជ័យោ ចន្ទោ អនិទស្សន៍
 អប្បជ័យស្ស ចន្ទស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ នាង ធនា សីលំ សមាទិយិត្វា ទុច្ចោសថ-
 កម្មំ កត្វា តំ បច្ចវេត្តនំ ឬព្វេ សុច្ឆន្ទានំ បច្ច-
 វេត្តនំ ឈានា . . . អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ
 បច្ចវេត្តនំ ដលំ បច្ចវេត្តនំ ជិក្ខាជំ បច្ចវេត្តនំ
 ជិក្ខាជំ តោត្រកុស្ស ភោទានស្ស មគ្គស្ស វិលស្ស
 អារម្មណយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា
 បច្ចវេត្តនំ កំលេសេ បច្ចវេត្តនំ វិក្កម្ពិតេ កំលេសេ
 បច្ចវេត្តនំ ឬព្វេ សមុទាចិណ្ឌា . . . វត្ថុ . . . វត្ថុទ្រិយំ
 បុរិសទ្រិយំ ជិវិតទ្រិយំ អាចារ្យានុ កាតប្បដ្ឋានំ អា-
 ហារំ . . . អនិទស្សន៍អប្បជ័យេ ទទ្ធេ អនិច្ចតោ . . .
 ទោមនស្សំ ឧប្បន្នតិ ចេតោបរិយក្ខានណេន អនិទ-
 ស្សន៍អប្បជ័យចិត្តសម្ព័ន្ធស្ស ចិត្តំ ជាតានិ អាកា-
 សានុញ្ញាយតនំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនស្ស អារម្ម-
 ណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាកិញ្ញញ្ញាយតនំ នេវ-
 សញ្ញា នាសញ្ញាយតនស្ស អនិទស្សន៍អប្បជ័យា
 ទទ្ធា វត្ថុវិជញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយក្ខានណស្ស

(៦៦៧) អនិទស្សន៍អប្បជ័យជិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សន៍អប្ប-
 ជ័យជិ ដោយការម្សោយច្បង គឺ បុគ្គលទី១ទ្រាំបាន សមាទានទូរសីល
 ធ្វើ ទូរទោសថកម្ម ហើយពិចារណា ទូរកុសលនោះ ពិចារណា
 ទូរកុសល ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញអំពីឈាន
 . . . តួត្រូវអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ហើយពិចារណា ទូរមគ្គ ពិចារណា
 ទូរដល ពិចារណា ទូរព្រះនិរ្ាន ព្រះនិរ្ាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារ-
 ណា ទូរតាត្រកុ វេទនាៈ មគ្គ និងដល ដោយការម្សោយច្បង
 តួត្រូវអរិយៈ ពិចារណា ទូរកុកិលស ដែលលះបង់ហើយ ពិចារ-
 ណា ទូរកុកិលស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ទូរកុកិលស ដែលធ្លាប់
 សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន . . . ទូរវត្ថុ . . . ទូរវត្ថុទ្រិយ បុរិសទ្រិយ
 ជិវិតទ្រិយ អាចារ្យានុ កាតប្បដ្ឋានណា . . . ទូរក្នុងខន្ធ ជាអនិទ-
 ស្សន៍អប្បជ័យៈ ថាមិនរឿង . . . ទោមនស្ស តើរឿង បុគ្គល
 ដឹង ទូរចិត្ត របស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយចិត្ត ជាអនិទស្សន៍អប្បជ័យៈ
 ដោយចេតោ បរិយក្ខានណ អាកាសានញ្ញាយននៈ ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញា-
 ណញ្ញាយននៈ ដោយការម្សោយច្បង អាកិញ្ញញ្ញាយននៈ ជាបច្ច័យ
 នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយននៈ ក្នុងខន្ធ ជាអនិទស្សន៍អប្បជ័យៈ ជា
 បច្ច័យ នៃការពិចារណា ទូរវត្ថុវិជញ្ញាណ ចេតោបរិយក្ខានណ

បុព្វនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាភម្មបកត្តា-
ណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អាវុដ្ឋិយាយ អារម្ម-
ណាប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

[២៦៥] សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្ស-
នសប្បដិយស្ស ធម្មស្ស អនិបតិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
អារម្មណាធិបតិ រូបំ កុំ កត្វា អស្សុនេតិ អភិទទ្ទតិ
តំ កុំ កត្វា រាគា ... ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២៦៦] អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្ស-
នសប្បដិយស្ស ធម្មស្ស អនិបតិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
អារម្មណាធិបតិ វេទ្យំ ... កាយំ សន្នេ កន្ធុ ...
ដោដ្ឋន្ទេ កុំ កត្វា អស្សុនេតិ អភិទទ្ទតិ តំ កុំ
កត្វា រាគា ... ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២៦៧] អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្ស-
នសប្បដិយស្ស ធម្មស្ស អនិបតិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ
នាមំ ទត្វា សីលំ ... ឧបោសថកម្មំ ... តំ កុំ
កត្វា ... ឈាថា វុដ្ឋហិត្វា ... អរិយា មត្តា វុដ្ឋ-
ហិត្វា ... ផលា វុដ្ឋហិត្វា ... ផលំ កុំ កត្វា ...

បុព្វនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាភម្មបកត្តាណ និវរនាគតិសញ្ញាយោ
ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៦៨] សនិទស្សនសប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្ស-
នសប្បដិយធមិ ដោយអនិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ
បុគ្គល ធ្វើ ខ្ញុំរូប ឲ្យជាវិគារោ ហើយត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ
ធ្វើ ខ្ញុំរូបនោះ ឲ្យជាវិគារោ ... ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

[២៦៩] អនិទស្សនសប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនសប្ប-
ដិយធមិ ដោយអនិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល)
ខ្ញុំចក្ខុ ... ខ្ញុំកាយ ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ... ធ្វើ ខ្ញុំពួកដង្កូវ
ឲ្យជាវិគារោ ហើយត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ធ្វើ ខ្ញុំដង្កូវនោះ
ឲ្យជាវិគារោ ... ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

[២៧០] អនិទស្សនសប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សន-
សប្បដិយធមិ ដោយអនិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង
សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យ ខ្ញុំនាម
ខ្ញុំសីល ... ខ្ញុំឧបោសថកម្ម ... ធ្វើ ខ្ញុំកុសលនោះ ឲ្យជាវិ-
គារោ ... ចេញអំពីឈាម ... ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពី
មន្ត្រី ... ចេញអំពីផល ... ធ្វើ ខ្ញុំផល ឲ្យជាវិគារោ ...

និព្វានំ កុំ កត្វា ... និព្វានំ តោត្រកុស្ក វេទា-
 នស្ស មគ្គស្ស ផលស្ស អនិច្ចតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វត្ថុ... ឥត្ថិទ្ធិយំ ពុរិសិទ្ធិយំ ជីវិតិទ្ធិយំ អាណាបាតុ
 កកាឡិដ្ឋាវ អាហារំ ... អនិទស្សនអប្បជ័យេ ខន្ធ
 តុំ កត្វា អស្សនេតិ អតិទន្ធាតិ តំ កុំ កត្វា
 វេទា ... និដ្ឋំ ឧប្បន្ធាតិ ។ សហជាតានិច្ចតិ អនិ-
 ទស្សនអប្បជ័យានិច្ចតិ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ អនិ-
 ទស្សនអប្បជ័យានក្ខ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ វូចានំ អនិ-
 ចតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧០] អនិទស្សនអប្បជ័យោ ឆន្នោ សនិទស្ស-
 នសម្បជ័យស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចតិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ សហជាតានិច្ចតិ អនិទស្សនអប្បជ័យានិច្ចតិ
 អនិទស្សនសម្បជ័យានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ វូចានំ អនិ-
 ចតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនិទស្សនអប្បជ័យមូលកេ
 សត្តបំ បញ្ញា វិកតត្វា អនិច្ចតិ តិវិច្ឆបសង្កហេន ។

[២៧១] អនិទស្សនអប្បជ័យោ ឆន្នោ អនិទស្ស-
 នអប្បជ័យស្ស ធម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ពុរិមា ពុរិមា អនិទស្សនអប្បជ័យា ខន្ធា បច្ចិមានំ
 បច្ចិមានំ អនិទស្សនអប្បជ័យានំ ខន្ធានំ បច្ចយោ

ធ្វើ ខ្ញុំព្រះខិត្តាន ឲ្យជាវិគារេន ... ព្រះខិត្តាន ជាបច្ច័យ នៃ
 តោត្រកុ វេទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ខ្ញុំ
 វត្ថុ... ខ្ញុំវត្ថុទ្ធិយំ ពុរិសិទ្ធិយំ ជីវិតិទ្ធិយំ តោបាធាតុ កកា-
 ឡិដ្ឋាហារ ... ធ្វើ ខ្ញុំព្រះខន្ធា ជាអនិទស្សនអប្បជ័យៈ ឲ្យ
 ជាវិគារេន ហើយត្រេកអរ រីករាយ រកៈ ធ្វើ ខ្ញុំខន្ធានាន
 ឲ្យជាវិគារេន ... ចំន្ហំ កើតឡើង ។ ឯសហជាតានិច្ចតិ
 គឺ អនិច្ចតិធម៌ ជាអនិទស្សនអប្បជ័យៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្មយុត្តកក្ខន្ធនំ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រ ជាអនិទស្សនអប្បជ័យៈ
 ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២៧២] អនិទស្សនអប្បជ័យធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សន-
 សម្បជ័យធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតានិច្ចតិ គឺ
 អនិច្ចតិធម៌ ជាអនិទស្សនអប្បជ័យៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រ
 ជាអនិទស្សនសម្បជ័យៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ប្រសាទានំ ៧ ក្នុង
 អនិទស្សនអប្បជ័យមូលកៈ ឯអនិច្ចតិធម៌ បណ្ឌិត គប្បីចែកតាមការ
 សង្កេតៈ ខ្ញុំប្រែ ៣ ប្រការទៀតចុះ ។

[២៧៣] អនិទស្សនអប្បជ័យធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្ប-
 ជ័យធម៌ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធា ជាអនិទស្សនអប្បជ័យធម៌
 មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធា ជាអនិទស្សនអប្បជ័យៈ ក្រោយ ។

អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ក
 អនុលោមំ វេទានស្ស តោត្រកុ មគ្គស្ស វេទានំ
 មគ្គស្ស មត្តោ ផលស្ស ផលំ ផលស្ស អនុលោមំ
 ផលសមាបត្តិយា ធិរោជា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញា
 ធាសញ្ញាយតនំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ។

(២៧៣) អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស សមនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ អនន្តរសទិសំ ។

(២៧៤) អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្ស-
 នសប្បដិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចុ-
 យោ បដិច្ចវាសទិសំ សាធុតំ តាតត្វំ ។ អញ្ញា-
 មញ្ញាប្បច្ចយេ បដិច្ចវារ អញ្ញាមញ្ញាសទិសំ ។ ធិស្ស-
 យប្បច្ចយេ បដិច្ចវាសទិសំ ។

(២៧៥) សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
 បកក្ខបនិស្សយោ ។ បកក្ខបនិស្សយោ វណ្ណា-
 សម្បទំ បតុយមាជា នាទំ ទេតិ សីលំ ...

ដោយអនន្តរប្បច្ចយេ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) ខែតោត្រកុ អនុលោម
 (ជាបច្ច័យ) ខែវេទានៈ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) ខែមគ្គ វេទានៈ
 (ជាបច្ច័យ) ខែមគ្គ មគ្គ (ជាបច្ច័យ) ខែផល ផល (ជាបច្ច័យ) ខែ
 ផល អនុលោម (ជាបច្ច័យ) ខែផលសមាបត្តិ នេវសញ្ញាធាសញ្ញា-
 យតនៈ របស់បុគ្គលកាលចេញ អំពីខែរោច ជាបច្ច័យ ខែផល-
 សមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ចយេ ។

(២៧៣) អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ ខែអនិទស្សន-
 អប្បដិយធម៌ ដោយសមនន្តរប្បច្ចយេ គឺ ដូចគ្នានឹងអនន្តរប្បច្ចយេដែរ ។

(២៧៤) អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ ខែអនិទស្សន-
 សប្បដិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ចយេ គឺដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារដែរ តែ
 បណ្ឌិត ត្រូវធ្វើឲ្យមានរបៀបរៀបរយដ៏ចុះ ។ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយេ
 ដូចអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយេ ក្នុងបដិច្ចវារ ។ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយេ ដូចគ្នា
 នឹងបដិច្ចវារដែរ ។

(២៧៥) សនិទស្សនសប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ ខែអនិទស្សន-
 អប្បដិយធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្សយ
 អនន្តរូបនិស្សយ និងបកក្ខបនិស្សយ ។ ឯបកក្ខបនិស្សយ គឺ
 បុគ្គល កាលប្រាថ្នា ខ្យល់សម្បទា ឲ្យ ខ្យល់ខាង ខ្យល់ល ...

ឧបោសថកម្មំ . . . វណ្ណសម្បទា សង្ខាយ បញ្ញាយ
 រាគស្ស បត្តនាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិ-
 កស្ស ទុក្ខស្ស មគ្គស្ស ជលសមាមត្តិយា ឧប-
 ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៦] អធិទស្សនសប្បដិយត្តិៈ ធម្មោ អធិ-
 ទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ រាគស្សបទិស្សយោ អនន្តបទិស្សយោ
 បកក្ខបទិស្សយោ ។ បកក្ខបទិស្សយោ ចក្ខុសម្បជំ
 បត្តយមាថា . . . កាយសម្បជំ . . . សទ្ធិសម្បជំ
 . . . ដោជ្ជត្វសម្បជំ បត្តយមាថា ឆានំ ទេតិ សីលំ
 . . . ឧបោសថកម្មំ . . . ឧត្តំ . . . សេនាសនំ ឧប-
 ទិស្សយ ឆានំ ទេតិ សីលំ . . . ឧបោសថកម្មំ
 . . . ឈានំ . . . វិបស្សនំ . . . មគ្គំ . . . អភិវឌ្ឍំ . . .
 សមាមត្តិ . ចាណំ ហនតិ សង្ខំ កិណ្ឌតិ ធកុ-
 សម្បទា . . . ដោជ្ជត្វសម្បទា . . . ឧត្តំ . . . សេនា-
 សនំ សង្ខាយ បញ្ញាយ រាគស្ស បត្តនាយ កា-
 យិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស មគ្គស្ស
 ជលសមាមត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខ្លវុទេបាសថកម្ម . . . វណ្ណសម្បទា ជាបច្ច័យ វៃសត្វ បញ្ញា
 រាគៈ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ មគ្គ និងជលសមា-
 មត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៧៦] អធិទស្សនសប្បដិយត្តិៈ ជាបច្ច័យ វៃអធិទស្សន-
 អប្បដិយត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្ស្បាចទិស្សយ
 អនន្តបទិស្សយ និងបកក្ខបទិស្សយ ។ ឯបកក្ខបទិស្សយ គឺ ចក្ខុស
 កាលប្រាថ្នា ខ្លវុទ្ធសម្បទា . . . ខ្លវុកាយសម្បទា . . . ខ្លវុសទ្ធសម្បទា
 . . . កាលប្រាថ្នា ខ្លវុដោជ្ជត្វសម្បទា ឲ្យ ខ្លវុរាខ ខ្លវុសីល . . .
 ខ្លវុវុទេបាសថកម្ម . . . ខ្លវុវុដ្ឋ . . . អាស្រ័យ ខ្លវុសេនាសនៈ ហើយ
 ឲ្យ ខ្លវុរាខ ខ្លវុសីល . . . ខ្លវុវុទេបាសថកម្ម . . . ខ្លវុឈាន . . . ខ្លវុ
 វិបស្សនា . . . ខ្លវុមគ្គ . . . ខ្លវុអភិវឌ្ឍ . . . ខ្លវុសមាមត្តិ . . .
 សម្លាប់ ខ្លវុសត្វ ចំបែក ខ្លវុសង្ខ ចក្ខុសម្បទា . . . ដោជ្ជត្វស-
 ម្បទា . . . វុដ្ឋ . . . សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ វៃសត្វ បញ្ញា រាគៈ
 សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ មគ្គ និងជលសមាមត្តិ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៧៧] អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ អនិទ-
 ស្សនសប្បដិយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អាម្ពណ្ឌមនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
 បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ សន្ធិំ ឧប-
 និស្សយេ ទានំ ទេតិ សីលំ . . . ឧបោសថកម្មំ
 . . . ឈានំ . . . សមាបត្តិ . . . មាណសប្បញ្ញតិ ជិដ្ឋ
 ភណ្ឌាតិ សីលំ . . . បញ្ញំ វាតំ បន្ទំ កាយិកំ
 សុខំ កាយិកំ ទុក្ខំ . . . ភោជនំ ឧបនិស្សយ
 ទានំ ទេតិ . . . សង្ឃំ ភិក្ខុតិ អនិទស្សនអប្បដិយា
 ទត្វា . . . សត្វា បញ្ញា វាតា បត្តនា កាយិកំ
 សុខំ កាយិកំ ទុក្ខំ . . . ភោជនំ សត្វាយ បញ្ញា-
 យ ។ សន្តិកំ ។ មគ្គស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៨] សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិទ-
 ស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស បុរោជាតប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ អាម្ពណ្ឌបុរោជាតំ ជីវេន ចក្កុទា . . . រូបា-
 យនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស បុរោជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៧] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សន-
 សប្បដិយធមិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានផលអាម្ពណ្ឌបនិស្សយ
 អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។ បកត្ថបនិស្សយ គឺ បុគ្គល
 អាស្រ័យ ខ្ញុំសត្វ ហើយឲ្យ ខ្ញុំខាន ខ្ញុំសីល . . . ខ្ញុំទេវតាស-
 ថកម្ម . . . ខ្ញុំវិជ្ជា . . . ខ្ញុំសមាបត្តិ . . . កម្មីនី ខ្ញុំមាឌ
 ប្រកាន់ ខ្ញុំវិជ្ជា ខ្ញុំសីល . . . ខ្ញុំបញ្ញា វាតា សេចក្តីប្រាថ្នា
 កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ . . . អាស្រ័យ ខ្ញុំភោជន ហើយឲ្យ ខ្ញុំ
 ខាន . . . ចំបែក ខ្ញុំសង្ឃ ពួកទន្ទ ជាអនិទស្សនអប្បដិយ . . .
 សត្វា បញ្ញា វាតា សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ . . .
 ភោជន (ជាបច្ច័យ) នៃសត្វា បញ្ញា ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ ជាបច្ច័យ
 នៃមគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៧៨] សនិទស្សនសប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្ស-
 នអប្បដិយធមិ ដោយបុរោជាតប្បច្ច័យ ។ បានផលអាម្ពណ្ឌបុរោជាត
 គឺ ដោយទិព្វចក្ខុ . . . រូបាយភពៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
 ដោយបុរោជាតប្បច្ច័យ ។

(២៧៧) អនិទស្សនសម្បជ័យោ ធម្មោ អនិទស្សន
 អម្បជ័យស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ
 អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ
 ចក្កំ ... កាយំ ... សាទ្ធ ... ដោដ្ឋត្វ ... អនិច្ច-
 តោ ... ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ធិន្ទាយ សោគនា-
 តុយា សន្តំ សុណាតិ សន្តាយតនំ សោតវិញ្ញា-
 ណស្ស ។ បេ ។ ដោដ្ឋត្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
 បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្កា-
 យតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញា-
 ណស្ស បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។

(២៧៨) អនិទស្សនអម្បជ័យោ ធម្មោ អនិទស្សន
 អម្បជ័យស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ
 អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ
 វត្ថុ ... ឥត្ថន្ទ្រិយំ បុរិសន្ទ្រិយំ ជីវិតន្ទ្រិយំ អាទោ-
 នាតុំ កតត្ថិញ្ញាវ អាហារំ អនិច្ចតោ ... ទោម-
 នស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ អនិទស្សន-
 អម្បជ័យានំ ឧទ្ធានំ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។

(២៧៩) អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សន-
 អម្បជ័យធម៌ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន បានដល់អារម្មណបុរេជាតំ និង
 វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ គឺ ខ្ញុំចក្ក ... ខ្ញុំកាយ ...
 ខ្ញុំភ្នែកសំឡេង ... ខ្ញុំភ្នែកដោដ្ឋត្វ ... ថាមិនខៀវ ... ទោមនស្ស
 កើតឡើង បុគ្គល ឮ ខ្ញុំសំឡេង ដោយទិព្វសោគនាតុ សន្តាយនៈ
 (ជាបច្ច័យ) នៃសោតវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ដោដ្ឋត្វាយនៈ ជាបច្ច័យ
 នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន ។ ឯវត្ថុបុរេជាតំ គឺ ចក្កា-
 យនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ កាយាយនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 កាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន ។

(២៨០) អនិទស្សនអម្បជ័យធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សន-
 អម្បជ័យធម៌ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន បានដល់អារម្មណបុរេជាតំ និង
 វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ គឺ ខ្ញុំវត្ថុ ... ខ្ញុំឥត្ថន្ទ្រិយ បុរិ-
 សន្ទ្រិយ ជីវិតន្ទ្រិយ អាហារនាតុ កតត្ថិញ្ញាហារ ថាមិនខៀវ ...
 ទោមនស្ស កើតឡើង ។ ឯវត្ថុបុរេជាតំ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃភ្នែក
 ខន្ធ ជាអនិទស្សនអម្បជ័យៈ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន ។

[២៨០] សនិទស្សនសប្បដិសោ ច អនិទស្សន-
 អប្បដិសោ ច ធម្មា អនិទស្សនអប្បដិសស្ស ធម្ម-
 ស្ស បុរោជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អាម្មណាបុរោជាតំ
 វត្ថុបុរោជាតំ រូបាយតននក្ខ វត្ថុ ច អនិទស្សនអប្ប-
 ដិសោនំ ឧប្បាទំ បុរោជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៨២] អនិទស្សនសប្បដិសោ ច អនិទស្សន-
 អប្បដិសោ ច ធម្មា អនិទស្សនអប្បដិសស្ស ធម្មស្ស
 បុរោជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អាម្មណាបុរោជាតំ វត្ថុ-
 បុរោជាតំ ចក្ខុយតននក្ខ វត្ថុ ច . . . ដោដ្ឋក្ខាយត-
 នក្ខ វត្ថុ ច អនិទស្សនអប្បដិសោនំ ឧប្បាទំ បុរោ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៨៣] សនិទស្សនសប្បដិសោ ច អនិទស្ស-
 នសប្បដិសោ ច ធម្មា អនិទស្សនអប្បដិសស្ស
 ធម្មស្ស បុរោជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អាម្មណាបុ-
 រោជាតំ វត្ថុបុរោជាតំ រូបាយតននក្ខ ចក្ខុយតននក្ខ
 ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស បុរោជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៨១] សនិទស្សនសប្បដិសធម៌ក្កំ អនិទស្សនអប្បដិសធម៌ក្កំ
 ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិសធម៌ ដោយបុរោជាតប្បច្ច័យ បានដល់
 អាម្មណាបុរោជាត និងវត្ថុបុរោជាត គឺ រូបាយតនៈក្កំ វត្ថុក្កំ ជាបច្ច័យ
 នៃពួកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិសៈ ដោយបុរោជាតប្បច្ច័យ ។

[២៨២] អនិទស្សនសប្បដិសធម៌ក្កំ អនិទស្សនអប្បដិសធម៌ក្កំ
 ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិសធម៌ ដោយបុរោជាតប្បច្ច័យ បានដល់
 អាម្មណាបុរោជាត និងវត្ថុបុរោជាត គឺ ចក្ខុយតនៈក្កំ វត្ថុក្កំ . . .
 ដោដ្ឋក្ខាយតនៈក្កំ វត្ថុក្កំ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្ប-
 ដិសៈ ដោយបុរោជាតប្បច្ច័យ ។

[២៨៣] សនិទស្សនសប្បដិសធម៌ក្កំ អនិទស្សនសប្បដិសធម៌ក្កំ
 ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិសធម៌ ដោយបុរោជាតប្បច្ច័យ បានដល់
 អាម្មណាបុរោជាត និងវត្ថុបុរោជាត គឺ រូបាយតនៈក្កំ ចក្ខុយតនៈក្កំ
 ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយបុរោជាតប្បច្ច័យ ។

[၆၆၆] အဓိဓမ္မဝရမဗျဿိဟေ ဓမ္မော အဓိဓမ္မ-
 ဝရမဗျဿိယဗ္ဗ ဝဗ္ဗဗ္ဗ အာပေဝဗ္ဗဗ္ဗယေ ဝဗ္ဗ-
 ယော ဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓါ အဓိဓမ္မဝရမဗျဿိ ခန္ဓာ
 ဝဗ္ဗဗ္ဗဗ္ဗ အဓိဓမ္မဝရမဗျဿိ ခန္ဓာ
 အာပေဝဗ္ဗဗ္ဗယေ ဝဗ္ဗယော ခဏ္ဍလောဓံ ဇေတု-
 ကုဗ္ဗ ခဏ္ဍလောဓံ ဝေဒနာဓမ္မ ဇေတုကု ဗန္ဓုဗ္ဗ
 ဝေဒနာဓံ ဗန္ဓုဗ္ဗ အာပေဝဗ္ဗဗ္ဗယေ ဝဗ္ဗယော ၊

យឆន្ទ ដោយច្បាជានុច្ច័យ ។ បាវស័ប្បជានុ គឺភ្នកខ្លួន ជា
អនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
ដែលកើតមុន ដោយច្បាជានុច្ច័យ ។

(៦៨៦) អនិទស្សនកប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនកប្បដិយធម៌ ដោយការសម្រេចបច្ច័យ គឺ តួភទ្ទ ជាអនិទស្សនកប្បដិយធម៌ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃតួភទ្ទ ជាអនិទស្សនកប្បដិយធម៌ ក្រោយ ។ ដោយការសម្រេចបច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃតោត្រកូ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃរោងខ្មែរ តោត្រកូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ រោងខ្មែរ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយការសម្រេចបច្ច័យ ។

[៦៨៩] អនិទស្សនអប្បដិយោ នធម្មោ អនិទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស កក្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតា នាបាទណិកា ។ សហជាតា អនិទស្សនអប្បដិយោ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទុក្ខានំ អនិទស្សនអប្បដិយានក្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ នាបាទណិកា អនិទស្សនអប្បដិយោ ចេតនា វិចារកានំ ទុក្ខានំ អនិទស្សនអប្បដិយានក្ស កនត្តារូបានំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៦៩០] អនិទស្សនអប្បដិយោ នធម្មោ សនិទស្សនសប្បដិយស្ស ធម្មស្ស កក្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតា នាបាទណិកា ។ សហជាតា អនិទស្សនអប្បដិយោ ចេតនា សនិទស្សនសប្បដិយានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ នាបាទណិកា អនិទស្សនអប្បដិយោ ចេតនា សនិទស្សនសប្បដិយានំ កនត្តារូបានំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ វិវិ សត្ត បច្ច្ឆា សហជាតា នាបាទណិកា វេទនា ការណេន វិភជិតក្ខា វិវិជ្ជបសង្កហោ ។

[៦៩១] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយធមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនាបាទណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភ្នកសម្បយុត្តកក្កដនំ នៃភ្នកចិត្តសមុដ្ឋានុបេ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ នាបាទណិកៈ គឺ ចេតនា ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភ្នកវិហាកក្កដនំ នៃភ្នកកដត្តារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៦៩២] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនសប្បដិយធមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនាបាទណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភ្នកចិត្តសមុដ្ឋានុបេ ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ នាបាទណិកៈ គឺ ចេតនា ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភ្នកកដត្តារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ប្រសា ទាំង ៧ ដែលជាសហជាត និងនាបាទណិកៈ បណ្ឌិត គប្បវិចិតតាមហតុយ៉ាងនេះចុះ តែការសង្ខេបៈ ឡូប្បមាន ៣ យ៉ាងដែរ ។

[២៨៩] អនិទស្សន្ទអប្បដិយោ នធម្មា អនិទស្សន្ទ
 អប្បដិយស្ស នម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិចារកា អនិទស្សន្ទអប្បដិយោ ឯកោ ខន្ធា
 តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អនិទស្សន្ទអប្បដិយានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នានក្ខ រូបានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេ ខន្ធា
 ... បដិសន្ធិត្តិណោ អនិទស្សន្ទអប្បដិយោ ឯកោ
 ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អនិទស្សន្ទអប្បដិយានក្ខ
 កដត្តារូបានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ខន្ធា
 វត្ថុស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩០] អនិទស្សន្ទអប្បដិយោ នធម្មា សនិទស្សន្ទ
 អប្បដិយស្ស នម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិចារកា អនិទស្សន្ទអប្បដិយោ ខន្ធា សនិទស្សន្ទ-
 សប្បដិយានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិចារកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តិណោ អនិទស្សន្ទអប្បដិយោ ខន្ធា
 សនិទស្សន្ទសប្បដិយានំ កដត្តារូបានំ វិចារកប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ឯវំ សត្ត បញ្ញា វិន្ទាវេកញា បវត្ថិ-
 ប្បដិសន្ធិ ។

[២៨៩] អនិទស្សន្ទអប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សន្ទអប្ប-
 ដិយធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុង ខ ជាអនិទស្សន្ទអប្បដិយៈ
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សន្ទអប្បដិយៈ
 ផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធអ ... ខន្ធទ ជាអនិទស្សន្ទអប្បដិយៈ ជា
 បច្ច័យ នៃខន្ធា ៣ ផង នៃពួកកដត្តារូប ជាអនិទស្សន្ទអប្បដិយៈផង
 ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ក្នុងខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ
 ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[២៩០] អនិទស្សន្ទអប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សន្ទសប្ប-
 ដិយធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ពួកវិបាកក្នុង ជាអនិទស្សន្ទអប្បដិយៈ
 ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សន្ទសប្បដិយៈ ដោយវិបា-
 កប្បច្ច័យ ក្នុងខន្ធទ ជាអនិទស្សន្ទអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប
 ជាសនិទស្សន្ទសប្បដិយៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ឯ
 បញ្ញា ទាំង៧ និងបវត្ថិប្បដិសន្ធិ បណ្ឌិត អប្បវិទ្យាស្តាយោនីនេះចុះ ។

[២៩០] អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនិទស្សនអប្បដិយា អាហារា សម្មយុត្តកានំ ទទ្ធានំ អនិទស្សនអប្បដិយានក្ខ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តលោ អនិទស្សនអប្បដិយា អាហារា សម្មយុត្តកានំ ទទ្ធានំ អនិទស្សនអប្បដិយានក្ខ កដត្តារូចានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ កតទ្បិញ្ញារោ អាហារោ វេសស្ស អនិទស្សនអប្បដិយស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩២] អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ សនិទស្សនសប្បដិយស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនិទស្សនអប្បដិយា អាហារា សនិទស្សនសប្បដិយានំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តលោ អនិទស្សនអប្បដិយា អាហារា សនិទស្សនសប្បដិយានំ កដត្តារូចានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ កតទ្បិញ្ញារោ អាហារោ វេសស្ស សនិទស្សនសប្បដិយស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯវំ សត្ត បញ្ញា បវត្ថិយ្យដិសន្ធិ វិភជិតត្វា សត្តសុបិ កតទ្បិញ្ញារោ អាហារោ កាកញោ ។

[២៩១] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយធមិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ភូតអាហារ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្មយុត្តកក្នុងផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូច ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ភូតអាហារ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្មយុត្តកក្នុងផង នៃភូតកដត្តារូច ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កតទ្បិញ្ញារោ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[២៩២] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនសប្បដិយធមិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ភូតអាហារ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូច ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ភូតអាហារ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតកដត្តារូច ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កតទ្បិញ្ញារោ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ប្រសាទាំង៧ ក្តី បវត្ថិយ្យដិសន្ធិក្តី បណ្ឌិត គប្បីចែក យ៉ាងនេះចុះ ឯកតទ្បិញ្ញារោ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើឲ្យដូច ក្នុងប្រសាទាំង៧ ដែរ ។

[២៩៣] អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្សន
 អប្បដិយស្ស ធម្មស្ស វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ចក្កត្រ័យំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស កាយត្រ័យំ កាយ
 វិញ្ញាណស្ស វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩៤] អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្ស
 នអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនិទស្សនអប្បដិយោ វត្ថុយា សម្បយុត្តកានំ ខត្វា
 នំ អនិទស្សនអប្បដិយានំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទោ រូបានំ
 វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុណោ អនិទស្ស
 នអប្បដិយោ វត្ថុយា សម្បយុត្តកានំ ខត្វានំ អនិ
 ទស្សនសម្បដិយានោ កាធិត្តារូបានំ វត្ថុយប្បច្ច
 យេន បច្ចយោ រូបជីវិត្រ័យំ អនិទស្សនអប្បដិយានំ
 កាធិត្តារូបានំ វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩៥] អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ សនិ
 ទស្សនសប្បដិយស្ស ធម្មស្ស វត្ថុយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនិទស្សនអប្បដិយោ វត្ថុយា សនិទស្ស
 នសប្បដិយានំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទោ រូបានំ វត្ថុយ
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុណោ អនិទស្ស
 នអប្បដិយោ វត្ថុយា សនិទស្សនសប្បដិយានំ

[២៩៣] អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ ខែអនិទស្សន
 អប្បដិយធម៌ ដោយវត្ថុយប្បច្ច័យ គឺ ចក្កត្រ័យ (ជាបច្ច័យ) ខែចក្ក
 វិញ្ញាណ កាយត្រ័យ ជាបច្ច័យ ខែកាយវិញ្ញាណ ដោយវត្ថុ
 យប្បច្ច័យ ។

[២៩៤] អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ ខែអនិទស្សនអប្បដិ
 យធម៌ ដោយវត្ថុយប្បច្ច័យ គឺ តួកវត្ថុយ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
 ជាបច្ច័យ ខែតួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ខែតួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិ
 ទស្សនអប្បដិយៈផង ដោយវត្ថុយប្បច្ច័យ តួកវត្ថុយ ជាអនិទស្ស
 នអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ ខែតួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ខែតួកកដត្តារូប ជា
 អនិទស្សនសប្បដិយៈផង ដោយវត្ថុយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈខែបដិសន្ធិ
 រូបជីវិត្រ័យ ជាបច្ច័យ ខែតួកកដត្តារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
 ដោយវត្ថុយប្បច្ច័យ ។

[២៩៥] អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ ខែសនិទស្សន
 សប្បដិយធម៌ ដោយវត្ថុយប្បច្ច័យ គឺ តួកវត្ថុយ ជាអនិទស្ស
 នអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ ខែតួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនសប្ប
 ដិយៈ ដោយវត្ថុយប្បច្ច័យ តួកវត្ថុយ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ

កងត្ថាវចានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបជីវិត-
 ទ្រិយំ សនិទស្សនសប្បដិយានំ កងត្ថាវចានំ ឥន្ទ្រិ-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯវំ មវត្ថុប្បដិសន្ធិ សន្ត ចត្តា-
 វិកតត្វា រូបជីវិតទ្រិយវា អន្តេ អន្តេ ។

(២៩២) អនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សន-
 អប្បដិយោ ច ធម្មា អនិទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្ថុទ្រិយវា ចត្ថុវិញ្ញា-
 ណាវា ចត្ថុវិញ្ញាណសហគតានំ ទទ្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។ សន្តត្ថំ ។ កាយទ្រិយវា
 កាយវិញ្ញាណាវា កាយវិញ្ញាណសហគតានំ ទទ្ធានំ
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៩៣) អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មា អនិទស្ស-
 នអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស លានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ សម្មយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនិទស្សនអប្បដិយោ ឯកោ ទាត្វា តិណ្ឌន្នំ ទទ្ធានំ
 សម្មយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទទ្ធា . . . បដិ-
 សន្ធិក្កុណោ . . . ។

ជាបច្ច័យ នៃពួកកងត្ថាវច ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ ដោយឥន្ទ្រិយ-
 ប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ រូបជីវិតទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកងត្ថាវច
 ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ចត្ថុទ្រិយសន្តត្ថំ ច្រសា
 ចំន ៧ ក្តី ចល្លិត (គប្បីចែក) យ៉ាងនេះចុះ ឯរូបជីវិតទ្រិយ ចល្លិត
 គប្បីចែក ក្នុងទីបំផុត ។

(២៩៤) អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្តី អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ
 ចត្ថុទ្រិយក្តី ចត្ថុវិញ្ញាណក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលច្រកច
 ដោយចត្ថុវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្លែង ។
 កាយទ្រិយក្តី កាយវិញ្ញាណក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលច្រកច
 ដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

(២៩៥) អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សន-
 អប្បដិយធម៌ ដោយលានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយសម្មយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយសម្មយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[៦៩៨] អនិទស្សនសម្បជ័យោ ធម្មោ អនិទស្សន
 អម្បជ័យស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
 បុរេជាតំ ចត្វាយតនំ ចត្តុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៦៩៩] អនិទស្សនអម្បជ័យោ ធម្មោ អនិទស្សន
 អម្បជ័យស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
 សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អនិ-
 ទស្សនអម្បជ័យោ ទត្វា អនិទស្សនអម្បជ័យោនំ ចិត្ត-
 សមុត្តាទានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ មជ្ជិ-
 សន្ធិត្តរោ អនិទស្សនអម្បជ័យោ ទត្វា អនិទស្សន-
 អម្បជ័យោនំ កដត្តារូបានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
 ទត្វា វត្ថុស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ វត្ថុ ទត្វានំ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ វត្ថុ អនិ-
 ទស្សនអម្បជ័យោនំ ទត្វានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ច-
 យោ ។ បច្ឆាជាតា អនិទស្សនអម្បជ័យោ ទត្វា
 បុរេជាតស្ស ឥន្ទស្ស អនិទស្សនអម្បជ័យស្ស កា-
 យស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៦៩៨] អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ ជាច្ច័យ ខែអនិទស្សនសម្ប-
 ជ័យធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់បុរេជាត គឺ ចត្វាយតនៈ
 (ជាច្ច័យ) ខែចត្តុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាច្ច័យ ខែកាយវិញ្ញាណ
 ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

[៦៩៩] អនិទស្សនអម្បជ័យធម៌ ជាច្ច័យ ខែអនិទស្ស-
 នសម្បជ័យធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់សហជាត បុរេជាត
 និវេទនាជាត ។ សហជាត គឺ តួកខន្ធ ជាអនិទស្សនអម្បជ័យៈ
 ជាច្ច័យ ខែតួកចិត្តសមុដ្ឋន្តរូប ជាអនិទស្សនអម្បជ័យៈ ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន តួកខន្ធ ជាអនិទស្សនអម្បជ័យៈ ជាច្ច័យ ខែតួក
 កដត្តារូប ជាអនិទស្សនអម្បជ័យៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន កុដ្ឋិទណៈ
 ខែបដិសន្ធិ តួកខន្ធ ជាច្ច័យ ខែវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន វត្ថុ
 ជាច្ច័យ ខែតួកខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជា
 ច្ច័យ ខែតួកខន្ធ ជាអនិទស្សនអម្បជ័យៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។
 និវេទនាជាត គឺ តួកខន្ធ ជាអនិទស្សនអម្បជ័យៈ ជាច្ច័យ ខែកាយ
 នេះ ជាអនិទស្សនអម្បជ័យៈ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

[៧០០] អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ សនិទស្ស-
នសប្បដិយេស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អនិទស្សន-
អប្បដិយោ ទទ្ធា សនិទស្សនសប្បដិយាធំ ចិត្តស-
មុត្តាធានំ រូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-
សន្ធិត្តាលោ អនិទស្សនអប្បដិយោ ទទ្ធា សនិទស្ស-
នសប្បដិយាធំ កុដត្តារូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អនិទស្សនអប្បដិយោ ទទ្ធា
ពុរេជាតស្ស ឥមស្ស សនិទស្សនសប្បដិយេស្ស
កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវសេសា
បរិ បច្ឆា ឯវំ វិគ្គារេត្យា សហជាតា បច្ឆាជាតា ។

[៧០១] សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្ស-
នសប្បដិយេស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ពុរេជាតំ រូប អនិច្ចតោ . . . គោមនស្សំ ឧប្បន្នតិ
និរុទ្ធ ចត្តុយា រូបំ . . . រូចាយតធំ ចត្តុវិញ្ញាណស្ស
អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧០២] អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិ-
ទស្សនសប្បដិយេស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អនិទស្សនសប្បដិយេ ឯកំ មហាក្ខតំ

[៧០០] អនិទស្សនអប្បដិយេធមិ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនសប្ប-
ដិយេធមិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។
សហជាត គឺ ភ្នកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិយេ ជាបច្ច័យ នៃភ្នក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយេ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ភ្នក
ខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិយេ ជាបច្ច័យ នៃភ្នកកដក្ករូប ជាសនិទស្ស-
នសប្បដិយេ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងឈ្មោះនៃបដិសន្ធិ ។ បច្ឆា-
ជាត គឺ ភ្នកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិយេ ជាបច្ច័យ នៃកាយៈនេះ ជា
សនិទស្សនសប្បដិយេ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ប្រសាទ
ដ៏សស បណ្ឌិត កប្បឲ្យវិស្ណុរ ដូចសហជាត និងបច្ឆាជាតយ៉ាង
នេះចុះ ។

[៧០១] សនិទស្សនសប្បដិយេធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនសប្ប-
ដិយេធមិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់ពុរេជាត គឺ ទ្រព្យបំណងឡាយ ជា
ចំនឡើង . . . គោមនស្ស កើតឡើង ទ្រព្យ ដោយទំពូចកុ . . .
រូបាយនេះ ជាបច្ច័យ នៃចត្តុវិញ្ញាណ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៧០២] អនិទស្សនសប្បដិយេធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនសប្ប-
ដិយេធមិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ គឺ មហាក្ខត ១ ជាអនិទស្សនសប្បដិយេ

ទ្វីប្នំ មហាក្សត្រានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយេន ទ្វេ មហាក្សត្រា
 ឯកស្ស មហាក្សត្រស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយេន អនិ-
 នស្សនសប្បនិយម មហាក្សត្រា អនិទស្សនសប្បនិយម
 ធិតុសមុដ្ឋានំ រូបានំ កាដត្តារូបានំ ឧបាទារូបានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយេន ដោដ្ឋកាយតនំ ចត្វាយត-
 នស្ស វសយតនស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយេន ភាហិវ
 ... អាហារសមុដ្ឋានំ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហា-
 ក្សត្រំ ទ្វីប្នំ មហាក្សត្រានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយេន ទ្វេ
 មហាក្សត្រា ឯកស្ស មហាក្សត្រស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយេន ឧត្តសមុដ្ឋានំ មហាក្សត្រា អនិទស្សន-
 សប្បនិយម ឧបាទារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយេន
 អសញ្ញាសត្តានំ អនិទស្សនសប្បនិយម ឯកំ មហា-
 ក្សត្រំ ទ្វីប្នំ មហាក្សត្រានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយេន ទ្វេ
 មហាក្សត្រា ... ។

[៧០៣] អនិទស្សនសប្បនិយម ធម្មោ
 សនិទស្សនសប្បនិយមស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយេន បដិច្ចវារេ វិស្សយសនិសំ ។

ជាបច្ច័យ នៃមហាក្សត្រ ២ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្សត្រ ២ ជាបច្ច័យ
 នៃមហាក្សត្រ ១ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពួកមហាក្សត្រ ជាអនិទស្សនសប្បនិយមៈ
 ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន ពួកកដត្តារូប និងពួកឧបាទារូប ជា
 អនិទស្សនសប្បនិយមៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ដោយត្រាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ចត្វាយតនៈ និងវសយតនៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ភាហិវ... អាហារ-
 សមុដ្ឋាន ... ឧត្តសមុដ្ឋាន មហាក្សត្រ ១ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្សត្រ ២
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្សត្រ ២ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្សត្រ ១ ដោយអត្ថិ-
 ប្បច្ច័យ ពួកឧត្តសមុដ្ឋាន និងពួកមហាក្សត្រ ជាបច្ច័យ នៃពួកឧបាទារូប
 ជាអនិទស្សនសប្បនិយមៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្សត្រ ១ ជាអនិទស្សន-
 សប្បនិយមៈ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ត ជាបច្ច័យ នៃមហាក្សត្រ ២ ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្សត្រ ២ ... ។

[៧០៣] អនិទស្សនសប្បនិយម ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សន-
 សប្បនិយម ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ដូចក្នុងនិស្សយន្តច្ច័យ ក្នុង
 បដិច្ចវារៈវិវា ។

[៧០៤] អនិទស្សនអប្បដិយោ នោ ធម្មោ អនិទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន មច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតា អនិទស្សនអប្បដិយា មហាគូតា អនិទស្សនអប្បដិយានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ កាដន្តារូបានំ ឧបាទារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន មច្ចយោ យាវ អសញ្ញាសន្តា វិគ្គារេតត្វា ។ បុរេជាតំ កត្តំ ... កាយំ ... សន្នេ ... ដោជ្ជេន អនិច្ចតោ ... ដោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតំ ចក្ខាយកនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស ដោជ្ជក្ខាយកនំ កាយវិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន មច្ចយោ អវសេសា ចន្ទារោ មច្ឆា វិគ្គារេតត្វា បដិច្ចវិរ សហជាតសនិសា ធិន្ទានាករណា (១) ។

[៧០៥] អនិទស្សនអប្បដិយោ នោ ធម្មោ អនិទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន មច្ចយោ សហជាតំ មច្ឆាជាតំ អាហារំ វិជ្ជិយំ ។ សហជាតោ អនិទស្សនអប្បដិយោ ឋានោ ខន្ធា តិណ្ឌន្តំ ខន្ធានំ អនិទស្សនអប្បដិយានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន មច្ចយោ នេ ខន្ធា ...

[៧០៦] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអនិទស្សនអប្បដិយធមិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បាទដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ពួកមហាកូត ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន រូប ពួកកដន្តារូប និងពួកឧបាទារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បណ្ឌិត គប្បិវិចារិស្តា ហេតុដល់ពួកអសញ្ញាសក្កដន្តចុះ ។ បុរេជាត គឺ ខ្យល់ចក្ក ... ខ្យល់កាយ ... ខ្យល់កសិវ្យេន ... ខ្យល់ករោជ្ជនៈ បាទិខ្យេន ... ខេមនស្ស កើតឡើង ចក្ខាយកនៈ (ជាបច្ច័យ) ខៃចក្កវិញ្ញាណ ដោជ្ជក្ខាយកនៈ ជាបច្ច័យ ខៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ប្រសាសនសេស បណ្ឌិត គប្បិវិចារិស្តា ដូចគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងបដិច្ចវិរវិដា មិនមានការធ្វើឱ្យផ្សេង ។ គួរឡើយ ។

[៧០៧] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអនិទស្សនអប្បដិយធមិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បាទដល់សហជាត មច្ឆាជាត អាហារ និងវិជ្ជិយំ ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ជាឧទាហរណ៍ អនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ៣ ផង ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ...

បដិសន្ធិគ្រួសារ អាចោធាតុ អនិទស្សនអប្បដិយានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កងត្តារូបំ ឧបាទានំ
 អាចោធាតុ ឥន្ទ្រិយស្ស កាតឡិក្កាភហារស្ស^(១) ច
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ តាហិវ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ
 . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ អាចោធាតុ
 អនិទស្សនអប្បដិយានំ កងត្តារូបំ ។ បុរេជានតំ
 វត្ថុ . . . ឥន្ទ្រិយំ បុរិសិទ្ធិយំ ជីវិតិទ្ធិយំ អាចោ-
 ធាតុ . . . កាតឡិក្កាភំ អាហារំ អនិច្ចតា . . . គោម-
 នស្សំ ឧប្បជ្ជតិ វត្ថុ អនិទស្សនអប្បដិយានំ ឧបាទានំ
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជានា អនិទស្សន-
 អប្បដិយា ឧបាទានំ បុរេជានស្ស ឥមស្ស អនិទស្សន-
 អប្បដិយស្ស កាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 កាតឡិក្កាភោ អាហារោ ឥមស្ស អនិទស្សនអប្បដិ-
 យស្ស កាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ រូប-
 ជីវិតិទ្ធិយំ អនិទស្សនអប្បដិយានំ កងត្តារូបំ
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯវំ អវិសសា ច បច្ឆា
 វិភជិត្យា សហជានតំ បច្ឆាជានតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយម្បិ
 កាតត្វា ។

១. ម. ពត្តនិកាយ អាហារស្ស ច ។

អាចោធាតុ (ជាបច្ច័យ) នៃភូតចិត្តសមុប្បាទរូប ភូតកដ្ឋត្តារូប និង
 អាចោធាតុ ភូតឧបាទានរូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ក្នុងឧបាទាន
 បដិសន្ធិ ជាបច្ច័យ នៃឥន្ទ្រិយផង នៃកតឡិក្កាភហារផង ដោយ
 អត្ថប្បច្ច័យ តាហិវ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧត្តសមុដ្ឋាន . . .
 អាចោធាតុ របស់ភូតកសញ្ញាសត្វ (ជាបច្ច័យ) នៃភូតកដ្ឋត្តារូប ជាអនិ-
 ទស្សនអប្បដិយៈ ។ បុរេជាន គឺ នូវវត្ថុ . . . នូវឥន្ទ្រិយ បុរិសិទ្ធិយ
 ជីវិតិទ្ធិយ អាចោធាតុ . . . នូវកតឡិក្កាភហារ ចាមិនៈទៀត . . . គោម-
 នស្ស កើតឡើង វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃភូតឧត្ត ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
 ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាន គឺ ភូតឧត្ត ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
 ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ដែលកើតមុន ដោយ
 អត្ថប្បច្ច័យ ។ កតឡិក្កាភហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាអនិទស្ស-
 នអប្បដិយៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ ឯរូបជីវិតិទ្ធិយ ជាបច្ច័យ នៃភូត
 កដ្ឋត្តារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ប្រសា ៦
 ដំណើរ បណ្ឌិត គប្បីចែក យ៉ាងនេះចុះ ឯសហជាត្វប្បច្ច័យក្តី បច្ឆា-
 ជាត្វប្បច្ច័យក្តី អាហារប្បច្ច័យក្តី ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យក្តី បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ
 យ៉ាងនេះដែរ ។

[៧០៦] សនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សន-
 អប្បដិយោ ច ធម្មា អនិទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បុរោជានំ វុទ្ធាយតទក្ខ
 វេទុ ច អនិទស្សនអប្បដិយានំ ទទ្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ។

[៧០៧] អនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្ស-
 នអប្បដិយោ ច ធម្មា សនិទស្សនសប្បដិយស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អនិទស្សនអប្បដិយោ
 ទទ្ធា ច បហាគ្គតា ច សនិទស្សនសប្បដិយានំ
 ខិត្តសុត្តន្តានំ វុទ្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 មជ្ជិមនិកាយោ . . . ។ សង្ខតំ ។ អសញ្ញាសត្វានក្ខ
 វោតត្វា ។

[៧០៨] អនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្ស-
 នអប្បដិយោ ច ធម្មា អនិទស្សនសប្បដិយស្ស
 ធម្មស្ស . . . ។ សង្ខតំ ។

[៧០៩] អនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្ស-
 នអប្បដិយោ ច ធម្មា អនិទស្សនអប្បដិយស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជានំ បុរោ-
 ជានំ ។ សហជានា អនិទស្សនអប្បដិយោ ទទ្ធា ច

[៧០៦] សនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្កំ អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ក្កំ
 ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់បុរោ-
 ជាន គឺ វុទ្ធាយតទក្កំ វេទុក្កំ ជាបច្ច័យ នៃភូកខ្ខ ជាអនិទស្សន-
 អប្បដិយោ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៧០៧] អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្កំ អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ក្កំ
 ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនសប្បដិយធម៌ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ គឺ ភូក
 ខ្ខ ជាអនិទស្សនអប្បដិយក្កំ ភូកមហាគ្គតក្កំ ជាបច្ច័យ នៃភូក
 ចិត្តសុត្តន្តានុវច ជាសនិទស្សនសប្បដិយោ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . សេចក្តីបំប្រញ ។ (ឯភូកខ្ខ) របស់
 ភូកអសញ្ញាសត្វ បណ្ឌិត គប្បធ្វើផងចុះ ។

[៧០៨] អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្កំ អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ក្កំ
 នៃអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ . . . ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[៧០៩] អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្កំ អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ក្កំ
 ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហ-
 ជាន ខ័ងបុរោជាន ។ សហជាន គឺ ភូកខ្ខ ជាអនិទស្សនអប្បដិយក្កំ

មហាភូតា ន អនិទស្សនអប្បជ័យានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
 រូបានំ យាវ អសញ្ញាសត្តា កាតត្វា ។ បុរេជានំ
 ចត្វាយតនេវ វត្ថុ ច . . . ដោជ្ឈនាយតនេវ វត្ថុ ច
 អនិទស្សនអប្បជ័យានំ ទទ្ធានំ អត្ថិប្បច្ចៈយេន បច្ចយោ
 អវសេសា បច្ចៈ វិភជិតត្វា ។

[៣០០] សនិទស្សនសម្បជ័យោ ច អនិទស្ស-
 នសម្បជ័យោ ច តត្ថា អនិទស្សនអប្បជ័យស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចៈយេន បច្ចយោ បុរេជានំ រូបា-
 យតនេវ ចត្វាយតនេវ ចត្តវិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៣០១] សនិទស្សនសម្បជ័យោ ច អនិទស្ស-
 នសម្បជ័យោ ច អនិទស្សនអប្បជ័យោ ច តត្ថា
 អនិទស្សនអប្បជ័យស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចៈយេន
 បច្ចយោ សហជានំ បុរេជានំ រូបាយតនេវ ចត្វា-
 យតនេវ ចត្តវិញ្ញាណេវ ចត្តវិញ្ញាណសហគតានំ
 ទទ្ធានំ អត្ថិប្បច្ចៈយេន បច្ចយោ ។

នត្ថិវិតតប្បច្ចៈយំ អនន្តរសទិសំ ។

អវិតតប្បច្ចៈយំ អត្ថិសទិសំ ។

ពួកមហាភូតក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានបូរ ជាអនិទស្សនអប្ប-
 ជ័យៈ (ទទ្ធានំនោះ) បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យហួតដល់ពួកអសញ្ញា-
 សត្វផងចុះ ។ ឯបុរេជានំ គឺ ចត្វាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី . . . ដោជ្ឈនា-
 យតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកទទ្ធា ជាអនិទស្សនអប្បជ័យៈ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ប្រសា ដ៏សេស បណ្ឌិត គប្បីចែកផងចុះ ។

[៣១០] សនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ក្តី អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បជ័យធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់
 បុរេជានំ គឺ រូបាយតនៈក្តី ចត្វាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃចត្តវិញ្ញាណ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣១១] សនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ក្តី អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌
 ក្តី អនិទស្សនអប្បជ័យធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បជ័យធម៌
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជានំ និងបុរេជានំ គឺ ច្រាយ-
 តនៈក្តី ចត្វាយតនៈក្តី ចត្តវិញ្ញាណក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកទទ្ធា
 ដែលប្រកបដោយចត្តវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

នត្ថិប្បច្ច័យ និងវិតតប្បច្ច័យ ដូចគ្នានឹងអនន្តរាប្បច្ច័យ ។

អវិតតប្បច្ច័យ ដូចគ្នានឹងអត្ថិប្បច្ច័យដែរ ។

[៧០២] ហេតុយា សត្វ អាឡុយោ តីណិ អធិ-

បតិយា នវ អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហ-
ជាតេ ឯកវីស អក្កាមត្យោ ធម៌ ធិស្សយេ ឯកវីស
ឧបធិស្សយេ តីណិ បុរោជាតេ ធម៌ បច្ឆាជាតេ សត្វ
អាសវិនេ ឯកំ កឡេ សត្វ វិហារេក សត្វ អាហារេ
សត្វ ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ សត្វ មន្តេ សត្វ សម្ម-
យុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ អដ្ឋ អត្ថិយា បក្កាវីស នត្ថិ-
យា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ បក្កាវីស ។

[៧០៣] ហេតុប្បច្ចយា អធិបតិយា សត្វ . . .

សហជាតេ សត្វ អក្កាមត្យោ ឯកំ ធិស្សយេ សត្វ
វិហារេក សត្វ ឥន្ទ្រិយេ សត្វ មន្តេ សត្វ សម្ម-
យុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ សត្វ អត្ថិយា សត្វ អវិ-
គតេ សត្វ ។

[៧០៤] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងការប្តូរហេតុប្បច្ចយ

មានព័រៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានព័រៈ ៨ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយ មាន
ព័រៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ចយ មានព័រៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ មានព័រៈ
២១ ក្នុងអក្កាមត្យាប្បច្ចយ មានព័រៈ ៦ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ មានព័រៈ ២១
ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងបុរោជាតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៦
ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអាសវិនេប្បច្ចយ មានព័រៈ ១
ក្នុងកឡេប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិហារេកប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអាហារេ
ប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ មានព័រៈ ៨ ក្នុងឈានេប្បច្ចយ
មានព័រៈ ៧ ក្នុងមន្តេប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយ មាន
ព័រៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ៨ ក្នុងអត្ថិយាប្បច្ចយ មានព័រៈ ២៥
ក្នុងនត្ថិយាប្បច្ចយ មានព័រៈ ១ ក្នុងវិគតេប្បច្ចយ មានព័រៈ ១ ក្នុងអវិគតេប្បច្ចយ
មានព័រៈ ២៥ ។

[៧០៥] ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ព្រោះហេតុ-

ប្បច្ចយ . . . ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអក្កាមត្យាប្បច្ចយ
មានព័រៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិហារេកប្បច្ចយ
មានព័រៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងមន្តេប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧
ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧
ក្នុងអត្ថិយាប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិគតេប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ។

[៧០៤] ហេតុសហជាតនិស្សយអត្តិអវិកតតន្ត្រិ សត្ត ។

ហេតុសហជាតអត្តាមត្តា និស្សយអត្តិអវិកតតន្ត្រិ ឯកំ ។

ហេតុសហជាតអត្តាមត្តា និស្សយសម្បយុត្តអត្តិអវិកត-

តន្ត្រិ ឯកំ ។ ហេតុសហជាតនិស្សយវិចារយុត្តអត្តិអវិ-

កតតន្ត្រិ សត្ត ។ ហេតុសហជាតនិស្សយវិចារកអត្តិអវិ-

កតតន្ត្រិ សត្ត ។ ហេតុសហជាតអត្តាមត្តា និស្សយវិចា-

កអត្តិអវិកតតន្ត្រិ ឯកំ ។ ហេតុសហជាតអត្តាមត្តា-

និស្សយវិចារកសម្បយុត្តអត្តិអវិកតតន្ត្រិ ឯកំ ។ ហេតុ-

សហជាតនិស្សយវិចារកវិចារយុត្តអត្តិអវិកតតន្ត្រិ សត្ត ។

[៧០៥] ពាក្យថា សហជាតប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ

អត្តិប្បច្ច័យ និវេទនប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

ពាក្យថា សហជាតប្បច្ច័យ អត្តាមត្តាប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ អត្តិ-

ប្បច្ច័យ និវេទនប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

ពាក្យថា សហជាតប្បច្ច័យ អត្តាមត្តាប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ សម្ប-

យុត្តប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ និវេទនប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ព្រោះ

ហេតុប្បច្ច័យ ។ ពាក្យថា សហជាតប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ

វិចារយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ និវេទនប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ព្រោះ

ហេតុប្បច្ច័យ ។ ពាក្យថា សហជាតប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ

វិចារប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ និវេទនប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ព្រោះហេ-

តុប្បច្ច័យ ។ ពាក្យថា សហជាតប្បច្ច័យ អត្តាមត្តាប្បច្ច័យ និស្ស-

យប្បច្ច័យ វិចារប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ និវេទនប្បច្ច័យ មានព្រះ ១

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ពាក្យថា សហជាតប្បច្ច័យ អត្តាមត្តា-

ប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ វិចារប្បច្ច័យ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ

និវេទនប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ពាក្យថា

សហជាតប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ វិចារប្បច្ច័យ វិចារយុត្តប្បច្ច័យ

ហេតុសហជាតអត្តាមញ្ញនិស្សយវិចារកវិប្បយុត្តអត្តអវិ-
កតន្ត្រី ឯកំ ។ ឯវំ សុត្វោ ឥណ្ឌនវារេ ឥណ្ឌាត្វោ ។

អនុលោម ។

[៧១៥] សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិ-
ទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧១៦] អនិទស្សនសប្បដិយោ^(១) ធម្មោ អនិ-
ទស្សនសប្បដិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ សនិ-
ទស្សនសប្បដិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិ-
ទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ សនិទស្សនសប្ប-
ដិយស្ស ច អនិទស្សនអប្បដិយស្ស ច ធម្មស្ស

១ ម. អនិទស្សនសប្បដិយោ ។

ភាស្យថា សហជាតប្បច្ច័យ អត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ វិបាក-
ប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្ថប្បច្ច័យ និរិក្ខេតប្បច្ច័យ មានព័រៈ ១
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ព័រៈ នៃភាពចំ ទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្ប
ពង្ស យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៧១៧] សនិទស្សនសប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សន-
អប្បដិយធម៌ ដោយការកើតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៧១៨] អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សន-
សប្បដិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ ជា
បច្ច័យ នៃសនិទស្សនសប្បដិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។ អនិ-
ទស្សនសប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ដោយការកើ-
តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនសប្បដិយធម៌
ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនសប្បដិយធម៌ផង អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ផង

សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ អនិទស្សនសម្ប-
 ជ័យោ ធម្មោ អនិទស្សនសម្បជ័យស្ស ច អនិទស្ស-
 នអប្បជ័យស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ។ អនិទស្សនសម្បជ័យោ ធម្មោ សនិ-
 ទស្សនសម្បជ័យស្ស ច អនិទស្សនសម្បជ័យស្ស ច
 ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ អនិទស្ស-
 នសម្បជ័យោ ធម្មោ សនិទស្សនសម្បជ័យស្ស ច
 អនិទស្សនសម្បជ័យស្ស ច អនិទស្សនអប្បជ័យស្ស
 ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២០៧] អនិទស្សនអប្បជ័យោ ធម្មោ អនិទស្ស-
 នអប្បជ័យស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ចុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បន្ទាជាតប្បច្ច-
 យេន បច្ចុយោ តម្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អាហារប្បច្ច-
 យេន បច្ចុយោ វស្ស័យប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ អនិ-
 ទស្សនអប្បជ័យោ ធម្មោ សនិទស្សនសម្បជ័យស្ស
 ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បន្ទាជាតប្បច្ច-
 យេន បច្ចុយោ តម្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អាហារ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចុយោ វស្ស័យប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

ដោយសហជាតប្បច្ចយេន ។ អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ ជាបច្ច័យ នៃ
 អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ផង នៃអនិទស្សនអប្បជ័យធម៌ផង ដោយសហ-
 ជាតប្បច្ចយេន ។ អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនសម្ប-
 ជ័យធម៌ផង នៃអនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ផង ដោយសហជាតប្បច្ចយេន ។
 អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ផង
 នៃអនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ផង នៃអនិទស្សនអប្បជ័យធម៌ផង ដោយ
 សហជាតប្បច្ចយេន ។

[២០៨] អនិទស្សនអប្បជ័យធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្ប-
 ជ័យធម៌ ដោយការម្កណប្បច្ចយេន ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ចយេន
 ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន ជាបច្ច័យ ដោយចុរេជាតប្បច្ចយេន
 ជាបច្ច័យ ដោយបន្ទាជាតប្បច្ចយេន ជាបច្ច័យ ដោយតម្កប្បច្ចយេន ជាបច្ច័យ
 ដោយអាហារប្បច្ចយេន ជាបច្ច័យ ដោយវស្ស័យប្បច្ចយេន ។ អនិទស្សន-
 អប្បជ័យធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ ដោយសហជាត-
 ប្បច្ចយេន ជាបច្ច័យ ដោយបន្ទាជាតប្បច្ចយេន ជាបច្ច័យ ដោយតម្កប្បច្ចយេន
 ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ចយេន ជាបច្ច័យ ដោយវស្ស័យប្បច្ចយេន ។

អនិច្ចស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ អនិច្ចស្សនសប្បដិយស្ស
 ធម្មស្ស សហជាតប្បទ្វយេន បទ្វយោ បញ្ញាជាតប្ប-
 ទ្វយេន បទ្វយោ កុម្មប្បទ្វយេន បទ្វយោ អាហារ-
 វប្បទ្វយេន បទ្វយោ សង្ខ្រឹយប្បទ្វយេន បទ្វយោ ។
 អនិច្ចស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ សនិច្ចស្សនសប្ប-
 ដិយស្ស ច អនិច្ចស្សនអប្បដិយស្ស ច ធម្មស្ស
 សហជាតប្បទ្វយេន បទ្វយោ បញ្ញាជាតប្បទ្វយេន
 បទ្វយោ កុម្មប្បទ្វយេន បទ្វយោ អាហារវប្បទ្វយេន
 បទ្វយោ សង្ខ្រឹយប្បទ្វយេន បទ្វយោ ។ អនិច្ចស្ស-
 នអប្បដិយោ ធម្មោ អនិច្ចស្សនសប្បដិយស្ស ច
 អនិច្ចស្សនអប្បដិយស្ស ច ធម្មស្ស សហជាត-
 ប្បទ្វយេន បទ្វយោ បញ្ញាជាតប្បទ្វយេន បទ្វយោ
 កុម្មប្បទ្វយេន បទ្វយោ អាហារវប្បទ្វយេន បទ្វយោ
 សង្ខ្រឹយប្បទ្វយេន បទ្វយោ ។ អនិច្ចស្សនអប្ប-
 ដិយោ ធម្មោ អនិច្ចស្សនសប្បដិយស្ស ច អនិ-
 ច្ចស្សនអប្បដិយស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បទ្វ-
 យេន បទ្វយោ កុម្មប្បទ្វយេន បទ្វយោ អាហារ-
 វប្បទ្វយេន បទ្វយោ សង្ខ្រឹយប្បទ្វយេន បទ្វយោ ។

[illegible]

អនិច្ចស្សនអប្បជ័យោ ធម្មា សនិច្ចស្សនសម្បជ័យស្ស
 ច អនិច្ចស្សនសម្បជ័យស្ស ច ធម្មស្ស សហជាត-
 តប្បន្ទយេន បន្ទយោ បន្ទាជាតប្បន្ទយេន បន្ទយោ
 កក្កប្បន្ទយេន បន្ទយោ អាហារប្បន្ទយេន បន្ទយោ
 ឥន្ទ្រិយប្បន្ទយេន បន្ទយោ ។ អនិច្ចស្សនអប្បជ័យោ
 ធម្មា សនិច្ចស្សនសម្បជ័យស្ស ច អនិច្ចស្សនស-
 ម្បជ័យស្ស ច អនិច្ចស្សនអប្បជ័យស្ស ច ធម្មស្ស
 សហជាតប្បន្ទយេន បន្ទយោ បន្ទាជាតប្បន្ទយេន
 បន្ទយោ កក្កប្បន្ទយេន បន្ទយោ អាហារប្បន្ទ-
 យេន បន្ទយោ ឥន្ទ្រិយប្បន្ទយេន បន្ទយោ ។

(៧០៨) សនិច្ចស្សនសម្បជ័យោ ច អនិច្ចស្ស-
 នអប្បជ័យោ ច ធម្មា អនិច្ចស្សនអប្បជ័យស្ស
 ធម្មស្ស . . . បុរោជិតំ ។

(៧០៩) អនិច្ចស្សនសម្បជ័យោ ច អនិច្ចស្សន-
 អប្បជ័យោ ច ធម្មា សនិច្ចស្សនសម្បជ័យស្ស ធម្មស្ស
 សហជាតប្បន្ទយេន បន្ទយោ ។ អនិច្ចស្សនសម្បជ័-
 យោ ច អនិច្ចស្សនអប្បជ័យោ ច ធម្មា អនិច្ចស្សន-
 សម្បជ័យស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បន្ទយេន បន្ទយោ ។

អនិច្ចស្សនអប្បជ័យធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិច្ចស្សនសម្បជ័យធម៌ផង អនិ-
 ចស្សនសម្បជ័យធម៌ផង អនិច្ចស្សនអប្បជ័យធម៌ផង ដោយសហជាត-
 ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបន្ទាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកក្កប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

(៧១០) សនិច្ចស្សនសម្បជ័យធម៌ក្តី អនិច្ចស្សនអប្បជ័យធម៌
 ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃអនិច្ចស្សនអប្បជ័យធម៌ . . . បុរោជិតំ ។

(៧១១) អនិច្ចស្សនសម្បជ័យធម៌ក្តី អនិច្ចស្សនអប្បជ័យធម៌
 ក្តី ជាបច្ច័យ នៃសនិច្ចស្សនសម្បជ័យធម៌ ដោយសហជាតប្ប-
 ច្ច័យ ។ អនិច្ចស្សនសម្បជ័យធម៌ក្តី អនិច្ចស្សនអប្បជ័យធម៌ក្តី ជា
 បច្ច័យ នៃអនិច្ចស្សនសម្បជ័យធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

អនិទស្សនសច្ចដំណើរ ច អនិទស្សនអប្បដិដំណើរ ច
 ធម្មា អនិទស្សនអប្បដិដំណើរ ធម្មស្ស . . . សហ-
 ជានំ បុរេជានំ ។ អនិទស្សនសច្ចដំណើរ ច អនិ-
 ទស្សនអប្បដិដំណើរ ច ធម្មា សនិទស្សនសច្ចដំណើរ
 ច អនិទស្សនអប្បដិដំណើរ ច ធម្មស្ស សហជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនិទស្សនសច្ចដំណើរ ច
 អនិទស្សនអប្បដិដំណើរ ច ធម្មា អនិទស្សនសច្ច-
 ដំណើរ ច អនិទស្សនអប្បដិដំណើរ ច ធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនិទស្សនសច្ច-
 ដំណើរ ច អនិទស្សនអប្បដិដំណើរ ច ធម្មា សនិ-
 ទស្សនសច្ចដំណើរ ច អនិទស្សនសច្ចដំណើរ
 ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនិ-
 ទស្សនសច្ចដំណើរ ច អនិទស្សនអប្បដិដំណើរ ច
 ធម្មា សនិទស្សនសច្ចដំណើរ ច អនិទស្សនសច្ច-
 ដំណើរ ច អនិទស្សនអប្បដិដំណើរ ច ធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧២០] សនិទស្សនសច្ចដំណើរ ច អនិទស្ស-
 នសច្ចដំណើរ ច ធម្មា អនិទស្សនអប្បដិដំណើរ
 ធម្មស្ស . . . បុរេជានំ ។

អនិទស្សនសច្ចដំណើរ ច អនិទស្សនអប្បដិដំណើរ (ជាបច្ច័យ) ចៃ
 អនិទស្សនអប្បដិដំណើរ . . . បានដល់សហជាត និងបុរេជានំ ។
 អនិទស្សនសច្ចដំណើរ ច អនិទស្សនអប្បដិដំណើរ ជាបច្ច័យ ចៃសនិ-
 ទស្សនសច្ចដំណើរ ចៃអនិទស្សនអប្បដិដំណើរ ដោយសហ-
 ជាតប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនសច្ចដំណើរ ច អនិទស្សនអប្បដិដំណើរ
 ជាបច្ច័យ ចៃអនិទស្សនសច្ចដំណើរ ចៃអនិទស្សនអប្បដិដំណើរ
 ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនសច្ចដំណើរ ច អនិទស្សន-
 អប្បដិដំណើរ ជាបច្ច័យ ចៃសនិទស្សនសច្ចដំណើរ ចៃអនិទស្សន-
 សច្ចដំណើរ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនសច្ចដំណើរ
 ក្តី អនិទស្សនអប្បដិដំណើរ ជាបច្ច័យ ចៃសនិទស្សនសច្ចដំណើរ
 ផង ចៃអនិទស្សនសច្ចដំណើរ ចៃអនិទស្សនអប្បដិដំណើរ ដោយ
 សហជាតប្បច្ច័យ ។

[៧២១] សនិទស្សនសច្ចដំណើរ ច អនិទស្សនអប្បដិដំណើរ
 ជាបច្ច័យ ចៃអនិទស្សនអប្បដិដំណើរ . . . បានដល់បុរេជានំ ។

[៧២១] សនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ ច អនិទស្សន-
 សម្បជ័យធម៌ ច អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ ច ធម្មា
 អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧២២] នហេតុយា បញ្ចវិស នអារម្មណ ប្រា-
 វិស នអធិបតីយា បញ្ចវិស នអនន្តរេ បញ្ចវិស
 នសមនន្តរេ បញ្ចវិស នសហជាតេ ប្រាជស នអញ្ញ-
 មញ្ញ បញ្ចវិស ននិស្សរេ នវ ននុបនិស្សរេ
 បញ្ចវិស នបុរេនាតេ តាវិស នបច្ឆានាតេ បញ្ចវិស
 នអានេវិន បញ្ចវិស នគកម្ម បញ្ចវិស នវិចារតេ
 ចតុវិស នអហារេ បញ្ចវិស នន័ត្រ័យេ តវិស
 នឈានេ បញ្ចវិស នមក្កេ បញ្ចវិស នសម្បយុត្ត
 ចតុវិស នវិប្បយុត្តេ តាវិស នោអន្តិយា នវ នោនន្តិ-
 យា បញ្ចវិស នោវិគតេ បញ្ចវិស នោអវិគតេ នវ ។

[៧២៣] នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណ តាវិស
 បថមតមនសទិសំ ។ . . . នោអវិគតេ នវ ។

[៧២១] សនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ក្តិ អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌
 ក្តិ អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ក្តិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនសម្បជ័យធម៌
 ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៧២២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានព័រៈ២៥ ក្នុងអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ មានព័រៈ២២ ក្នុងអធិបតីប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២៥ ក្នុង
 នអនន្តរេប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២៥ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ច័យ មានព័រៈ២៥
 ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានព័រៈ១២ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានព័រៈ២២
 ក្នុងនិស្សរេប្បច្ច័យ មានព័រៈ៩ ក្នុងនុបនិស្សរេប្បច្ច័យ មានព័រៈ២១
 ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២២ ក្នុងបច្ឆានាតប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២៥
 ក្នុងអានេវិនប្បច្ច័យ មានព័រៈ២៥ ក្នុងគកម្មប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២៥
 ក្នុងវិចារកប្បច្ច័យ មានព័រៈ២២ ក្នុងអហារេប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២៥
 ក្នុងនត្រ័យប្បច្ច័យ មានព័រៈ២៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២៥
 ក្នុងមក្កប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២៥ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២២
 ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានព័រៈ២២ ក្នុងនោអន្តិប្បច្ច័យ មានព័រៈ៩
 ក្នុងនោនន្តិប្បច្ច័យ មានព័រៈ២៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២៥
 ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានព័រៈ៩ ។

[៧២៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានព័រៈ២២ ព្រោះនហេតុ-
 ប្បច្ច័យ ដូចក្នុងដំណើរទី ១ ដែរ ។ . . . ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ
 មានព័រៈ៩ ។

(៣២២) នរោត្តមប្បដ្ឋយា នអារម្មណប្បដ្ឋយា
 នអធិបតីយា តាវីស ... នអនន្តរេ តាវីស លសម.
 នន្តរេ តាវីស នសហជាតេ នវ នអញ្ញាមញ្ញេ តា.
 វីស ននិស្សយេ នវ នឧបនិស្សយេ ឯតាវីស នមុ.
 រេជាតេ តាវីស នបញ្ញាជាតេ តាវីស ។ សង្ខតំ ។
 នសម្បយុត្តេ តាវីស នវិប្បយុត្តេ តាវីស នោអត្ថិយា
 នវ នោនត្ថិយា តាវីស នោវិភតេ តាវីស នោអវិ.
 ភតេ នវ ។ ឯវំ កលោតត្ថំ ។

ច្បង ។

(៣២៣) រោត្តមប្បដ្ឋយា នអារម្មណ សត្ត ...
 នអធិបតីយា សត្ត នអនន្តរេ សត្ត នសមនន្តរេ
 សត្ត នអញ្ញាមញ្ញេ សត្ត នឧបនិស្សយេ សត្ត នមុ.
 រេជាតេ សត្ត នបញ្ញាជាតេ សត្ត ។ សង្ខតំ ។ សត្តត្ថ
 សត្ត នសម្បយុត្តេ សត្ត នវិប្បយុត្តេ ឯតំ នោនត្ថិ.
 យា សត្ត នោវិភតេ សត្ត ។

(៣២៤) ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២២ ព្រោះហេតុ.
 ប្បដ្ឋយ នឹងនអារម្មណប្បដ្ឋយ . . . ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ ២២ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២២ ក្នុងនសហជាតប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៨ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២២ ក្នុងនឧបនិស្សយ.
 ប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៨ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២២ ក្នុង
 នមុរេជាតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២២ ក្នុងនបញ្ញាជាតប្បដ្ឋយ មានព្រះ
 ២២ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២២ ក្នុង
 នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២២ ក្នុងនោនត្ថប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៨ ក្នុង
 នោវិភតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២២ ក្នុងនោវិភតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២២ ក្នុង
 នោអវិភតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៨ ។ បណ្ឌិត គប្បកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។
 ចប់ ច្បង ។

(៣២៥) ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ព្រោះហេតុ.
 ប្បដ្ឋយ . . . ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៧ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៧ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនមុរេជាតប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៧ ក្នុងនបញ្ញាជាតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ។ សេចក្តីចម្រើន ។
 ក្នុងប្បដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានព្រះ ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនោនត្ថប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ ៧ ក្នុងនោវិភតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ។

[៧២២] ហេតុសហជាតិជិស្សយអត្ថអវិភតត្ថិ ធី-

អាម្មណេ សត្ត . . . ធម្មនន្តរេ សត្ត ធសមនន្តរេ

សត្ត ធម្មញ្ញមញ្ញេ សត្ត ។ វិនិច្ឆ័យ សង្ខត្តំ ។ ធសម្ម-

យុត្ត សត្ត ធិប្បយុត្តេ ឯកំ លោកត្ថិយា សត្ត

លោកតេ សត្ត ។

[៧២៣] ហេតុសហជាតិអញ្ញមញ្ញជិស្សយអត្ថ-

អវិភតត្ថិ ធម្មាម្មណេ ឯកំ សត្វត្ថ ឯកំ . . .

លោកតេ ឯកំ ។ ឯវំ កលោតវំ ។

អនុលោមប្បវឌ្ឍន៍ ។

[៧២៤] ធម្មាម្មណេ តិណិ . . .

អនិបតិយា ធម្ម ធម្មនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ

សហជាតេ ឯកវិស អញ្ញមញ្ញេ ធី ជិស្សយេ ឯក-

វិស ឧបជិស្សយេ តិណិ ឧបជាតេ ធី បច្ឆាជាតេ

សត្ត អាសេវនេ ឯកំ កក្កេ សត្ត វិចារកេ សត្ត

[៧២៥] ក្នុងការម្ស្នកប្បវឌ្ឍន៍ មានវារៈ៧ ព្រោះហេតុប្បវឌ្ឍន៍

សហជាតប្បវឌ្ឍន៍ ធីស្សយប្បវឌ្ឍន៍ អត្ថប្បវឌ្ឍន៍ និងអវិភតប្បវឌ្ឍន៍ . . .

ក្នុងអនន្តរេប្បវឌ្ឍន៍ មានវារៈ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បវឌ្ឍន៍ មានវារៈ ៧

ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បវឌ្ឍន៍ មានវារៈ ៧ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ក្នុងទីនេះ ។

ក្នុងសម្បយុត្តប្បវឌ្ឍន៍ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបជិស្សយប្បវឌ្ឍន៍ មានវារៈ ១

ក្នុងនោវត្ថប្បវឌ្ឍន៍ មានវារៈ៧ ក្នុងនោវត្ថប្បវឌ្ឍន៍ មានវារៈ ៧ ។

[៧២៦] ក្នុងការម្ស្នកប្បវឌ្ឍន៍ មានវារៈ១ ព្រោះហេតុប្បវឌ្ឍន៍

សហជាតប្បវឌ្ឍន៍ អញ្ញមញ្ញប្បវឌ្ឍន៍ ធីស្សយប្បវឌ្ឍន៍ អត្ថប្បវឌ្ឍន៍

និងអវិភតប្បវឌ្ឍន៍ ក្នុងប្បវឌ្ឍន៍នាំដំណើរ សុទ្ធតែមានវារៈ១ . . . ក្នុង

នោវត្ថប្បវឌ្ឍន៍ មានវារៈ១ ។ ឯណ្ឌិត គប្បីរក យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បវឌ្ឍន៍ ។

[៧២៧] ក្នុងការម្ស្នកប្បវឌ្ឍន៍ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុ-

ប្បវឌ្ឍន៍ . . . ក្នុងអនិបតិប្បវឌ្ឍន៍ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរេប្បវឌ្ឍន៍

មានវារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បវឌ្ឍន៍ មានវារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បវឌ្ឍន៍

មានវារៈ ៦១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បវឌ្ឍន៍ មានវារៈ ៦ ក្នុងធីស្សយប្បវឌ្ឍន៍

មានវារៈ ៦១ ក្នុងឧបជិស្សយប្បវឌ្ឍន៍ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបជាតប្បវឌ្ឍន៍

មានវារៈ ៦ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បវឌ្ឍន៍ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនេប្បវឌ្ឍន៍

មានវារៈ ១ ក្នុងកក្កេប្បវឌ្ឍន៍ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិចារកេប្បវឌ្ឍន៍ មានវារៈ ៧

[៧២២] ហេតុសហជាតនិស្សយអត្ថអវិភតត្ថិ ធម៌

អាម្ពុណ សត្វ . . . ធម៌ធម៌រ សត្វ ធម៌ធម៌ធម៌រ

សត្វ ធម៌ធម៌ធម៌រ សត្វ ។ ឥន្ទ្រិយ សត្វ ។ ធម៌ធម៌

យុត្ត សត្វ ធម៌ធម៌ធម៌រ ឯកំ ធម៌ធម៌ធម៌រ សត្វ

ធម៌ធម៌រ សត្វ ។

[៧២៣] ហេតុសហជាតអញ្ញ មញ្ញ និស្សយអត្ថ

អវិភតត្ថិ ធម៌ធម៌ធម៌រ ឯកំ សត្វ ឯកំ . . .

ធម៌ធម៌រ ឯកំ ។ ឯកំ ធម៌ធម៌ធម៌រ ។

អនុលោមប្បវត្តន៍ ។

[៧២៤] ធម៌ធម៌ធម៌ធម៌រ អាម្ពុណ តិណ្ឌ . . .

អនិច្ចតិយា ធម៌ ធម៌ធម៌រ ឯកំ សមធម៌ធម៌រ ឯកំ

សហជាត ឯកំវិស អញ្ញ មញ្ញ ធម៌ និស្សយ ឯកំ

វិស ឧបនិស្សយ តិណ្ឌ ឧបនិស្សយ ធម៌ បញ្ញាជាត

សត្វ អាស្រវន ឯកំ កត្តេ សត្វ វិចារក សត្វ

[៧២៥] ក្នុងការម្ស្នកប្បវត្តន៍ មានវិបាក ព្រោះហេតុប្បវត្តន៍

សហជាតប្បវត្តន៍ និស្សយប្បវត្តន៍ អត្ថប្បវត្តន៍ និងអវិភតប្បវត្តន៍ . . .

ក្នុងអនុធម៌ប្បវត្តន៍ មានវិបាក ក្នុងសមធម៌ប្បវត្តន៍ មានវិបាក ក្នុង

ក្នុងអញ្ញប្បវត្តន៍ មានវិបាក ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ក្នុងទីនេះ ។

ក្នុងសម្បជ័យប្បវត្តន៍ មានវិបាក ក្នុងនិម្មយប្បវត្តន៍ មានវិបាក ។

ក្នុងនោតប្បវត្តន៍ មានវិបាក ក្នុងនោតប្បវត្តន៍ មានវិបាក ។

[៧២៦] ក្នុងការម្ស្នកប្បវត្តន៍ មានវិបាក ព្រោះហេតុប្បវត្តន៍

សហជាតប្បវត្តន៍ អញ្ញប្បវត្តន៍ និស្សយប្បវត្តន៍ អត្ថប្បវត្តន៍

និងអវិភតប្បវត្តន៍ ក្នុងប្បវត្តន៍នៃអស្ថិរភាព មានវិបាក ។ . . . ក្នុង

នោតប្បវត្តន៍ មានវិបាក ។ ឯកំ ធម៌ធម៌ធម៌រ ឯកំ ធម៌ធម៌ធម៌រ ។

ឯកំ អនុលោមប្បវត្តន៍ ។

[៧២៧] ក្នុងការម្ស្នកប្បវត្តន៍ មានវិបាក ព្រោះហេតុ

ប្បវត្តន៍ . . . ក្នុងអនិច្ចតិប្បវត្តន៍ មានវិបាក ក្នុងអនុធម៌ប្បវត្តន៍

មានវិបាក ក្នុងសមធម៌ប្បវត្តន៍ មានវិបាក ក្នុងសហជាតប្បវត្តន៍

មានវិបាក ក្នុងអញ្ញប្បវត្តន៍ មានវិបាក ក្នុងនិស្សយប្បវត្តន៍

មានវិបាក ក្នុងនិម្មយប្បវត្តន៍ មានវិបាក ក្នុងបុរាណប្បវត្តន៍

មានវិបាក ក្នុងបញ្ញាជាតប្បវត្តន៍ មានវិបាក ក្នុងអាស្រវនប្បវត្តន៍

មានវិបាក ក្នុងកម្មប្បវត្តន៍ មានវិបាក ក្នុងវិបាកប្បវត្តន៍ មានវិបាក ក្នុង

អភិធម្មបំណិក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

អាហារេ សត្ត ឥន្ទ្រិយេ ឈរ ឈានេ សត្ត មន្តេ
 សត្ត សម្មយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ អដ្ឋ អត្ថិយា
 បញ្ចវីស ធន្តិយា ឯកំ វិភតេ ឯកំ អវិភតេ
 បញ្ចវីស ។ ឯវំ គណេតត្ថំ ។

បច្ចនិយានុលោមំ ។

បញ្ចវារោ និដ្ឋិតោ ។

សនិទស្សនសប្បដិយត្ថិកំ ពាវីសនិមំ និដ្ឋិតំ ។

អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ បច្ចមំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបំណិក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ក្នុងភាហាយ្យច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានព្រះ ៨ ក្នុង
 ឈានប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងមន្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងសម្ម-
 យុត្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ៨ ក្នុងអត្ថប្បច្ច័យ
 មានព្រះ ២៥ ក្នុងធន្តិប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ក្នុងវិភតប្បច្ច័យ មានព្រះ ១
 ក្នុងអវិភតប្បច្ច័យ មានព្រះ ២៥ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនិយានុលោម ។

ចប់ បញ្ចវារៈ ។

ចប់ សនិទស្សនសប្បដិយត្ថិកៈ ទំ ២២ ។

ចប់ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន ខាងចុងបំណិក ។

អភិធម្មបិដកេ
បដ្ឋានស្ស ធម្មោ ភាគោ

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា អង្គ

បរិវារម្មណត្ថិកា

បដិច្ចវារៈ	១
អនុលោម	"
បច្ចនិយំ	២
អនុលោមប្បច្ចនិយំ	២
បច្ចនិយាអនុលោម	៣
បក្ខវារៈ	"
អនុលោម	"
បច្ចនិយំ	២៧
អនុលោមប្បច្ចនិយំ	៣១
បច្ចនិយាអនុលោម	"

ហិនត្ថិកា

បដិច្ចវារៈ ៣៣

អភិធម្មបិដកេ
បដ្ឋាន ធម្មភាគ
សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា ទំព័រ

បរិវារម្មណត្ថិកា

បដិច្ចវារៈ	១
អនុលោម	"
បច្ចនិយំ	២
អនុលោមប្បច្ចនិយំ	៦
បច្ចនិយាអនុលោម	៣
បក្ខវារៈ	"
អនុលោម	"
បច្ចនិយំ	២៧
អនុលោមប្បច្ចនិយំ	៣១
បច្ចនិយាអនុលោម	"

ហិនត្ថិកា

បដិច្ចវារៈ ៣៣

អភិធម្មបិដក
បដ្ឋានស្ស ធម្មោ ភាគោ
— — —
មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា អង្គ

បរិវារម្មណត្ថិកៈ

បដិច្ចវារៈ	១
អនុលោម	"
បច្ចនិយ័	២
អនុលោមប្បច្ចនិយ័	២
បច្ចនិយោនុលោម	៣
បក្ខវារៈ	"
អនុលោម	"
បច្ចនិយ័	២៧
អនុលោមប្បច្ចនិយ័	៣១
បច្ចនិយោនុលោម	"

ហិសត្ថិកៈ

បដិច្ចវារៈ	៣៣
----------------------	----

អភិធម្មបិដក
បដ្ឋាន ធម្មភាគ
— — —
សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា ទំព័រ

បរិវារម្មណត្ថិកៈ

បដិច្ចវារៈ	១
អនុលោម	"
បច្ចនិយ័	២
អនុលោមប្បច្ចនិយ័	៦
បច្ចនិយោនុលោម	៣
បក្ខវារៈ	"
អនុលោម	"
បច្ចនិយ័	២៧
អនុលោមប្បច្ចនិយ័	៣១
បច្ចនិយោនុលោម	"

ហិសត្ថិកៈ

បដិច្ចវារៈ	៣៣
----------------------	----

មាតិកាស្រោង

មាតិកា	អង្កេត
អនុសាមី	៣៣
មិច្ឆត្តតិកា	
បដិច្ចករណ៍	៣៥
អនុសាមី	"
ចច្ចនីយ៍	៣៨
អនុសាមីច្បងនីយ៍	៤០
ចច្ចនីយាអនុសាមី	"
ចច្ចយករណ៍	៤១
អនុសាមី	"
ចច្ចនីយ៍	៤២
អនុសាមីច្បងនីយ៍	៤៧
ចច្ចនីយាអនុសាមី	"
សំសង្កតករណ៍	"
អនុសាមី	"
ចច្ចនីយ៍	៤៨
អនុសាមីច្បងនីយ៍	៥១

សម្លេងប្រែប្រួល

មាតិកា	ទំព័រ
អនុសាមី	៣៣
មិច្ឆត្តតិកា	
បដិច្ចករណ៍	៣៥
អនុសាមី	"
ចច្ចនីយ៍	៣៨
អនុសាមីច្បងនីយ៍	៤០
ចច្ចនីយាអនុសាមី	"
ចច្ចយករណ៍	៤១
អនុសាមី	"
ចច្ចនីយ៍	៤២
អនុសាមីច្បងនីយ៍	៤៧
ចច្ចនីយាអនុសាមី	"
សំសង្កតករណ៍	"
អនុសាមី	"
ចច្ចនីយ៍	៤៨
អនុសាមីច្បងនីយ៍	៥១

មាតិកាបត្រានិ

មាតិកា	អង្កេត
បច្ចុប្បន្នយានុសាសន៍	៥១
បច្ច្យាគីរេ	៥២
អនុសាសន៍	"
បច្ចុប្បន្នយ័	៧២
អនុសាសន៍បច្ចុប្បន្នយ័	៧៧
បច្ចុប្បន្នយានុសាសន៍	"

មង្គលប្បណត្តិក

បដិច្ចករេ	៧៧
អនុសាសន៍	"
បច្ចុប្បន្នយ័	៨៣
អនុសាសន៍បច្ចុប្បន្នយ័	៨១
បច្ចុប្បន្នយានុសាសន៍	"
បច្ច្យាគីរេ	៨២
អនុសាសន៍	"
បច្ចុប្បន្នយ័	១១០
អនុសាសន៍បច្ចុប្បន្នយ័	១១៤

លង្វើប្រព្រឹត្តិក

មាតិកា	ទំព័រ
បច្ចុប្បន្នយានុសាសន៍	៥១
បច្ច្យាគីរេ	៥២
អនុសាសន៍	"
បច្ចុប្បន្នយ័	៧២
អនុសាសន៍បច្ចុប្បន្នយ័	៧៧
បច្ចុប្បន្នយានុសាសន៍	"

មង្គលប្បណត្តិក

បដិច្ចករេ	៧៧
អនុសាសន៍	"
បច្ចុប្បន្នយ័	៨៣
អនុសាសន៍បច្ចុប្បន្នយ័	៨១
បច្ចុប្បន្នយានុសាសន៍	"
បច្ច្យាគីរេ	៨២
អនុសាសន៍	"
បច្ចុប្បន្នយ័	១១០
អនុសាសន៍បច្ចុប្បន្នយ័	១១៤

រោងរោបត្ថានី

មាតិកា អង្កេត

ចក្ខុវិស័យនុលោម ១១៥

ឧប្បន្នតិកា

ចក្ខុវិស័យ ១១៦

អនុលោម "

ចក្ខុវិស័យ ១២៧

អនុលោមចក្ខុវិស័យ ១២៨

ចក្ខុវិស័យនុលោម "

អតីតតិកា

ចក្ខុវិស័យ ១៣០

អនុលោម "

ចក្ខុវិស័យ ១៣៧

អនុលោមចក្ខុវិស័យ ១៤០

ចក្ខុវិស័យនុលោម ១៤១

អតីតវិស័យតិកា

ចក្ខុវិស័យ ១៤២

អនុលោម "

សង្ខេបប្រែប្រួល

មាតិកា ទំព័រ

ចក្ខុវិស័យនុលោម ១១៥

ឧប្បន្នតិកា

ចក្ខុវិស័យ ១១៦

អនុលោម "

ចក្ខុវិស័យ ១២៧

អនុលោមចក្ខុវិស័យ ១២៨

ចក្ខុវិស័យនុលោម "

អតីតតិកា

ចក្ខុវិស័យ ១៣០

អនុលោម "

ចក្ខុវិស័យ ១៣៧

អនុលោមចក្ខុវិស័យ ១៤០

ចក្ខុវិស័យនុលោម ១៤១

អតីតវិស័យតិកា

ចក្ខុវិស័យ ១៤២

អនុលោម "

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	អង្កេត
បច្ចុទ្ទិយ៍	១៤៣
អនុសាមប្បច្ចុទ្ទិយ៍	១៤៧
បច្ចុទ្ទិយានុសាម	"
បច្ច្យាគរា	១៤៨
អនុសាម	"
បច្ចុទ្ទិយ៍	១៤៧
អនុសាមប្បច្ចុទ្ទិយ៍	១៤៧
បច្ចុទ្ទិយានុសាម	"

អង្គប្បត្តិកៈ

បដិច្ចករា	១៧០
អនុសាម	"
បច្ចុទ្ទិយ៍	១៧៣
អនុសាមប្បច្ចុទ្ទិយ៍	១៧៤
បច្ចុទ្ទិយានុសាម	"
បច្ចុយករា	១៧៥
អនុសាម	"

សង្ខេបប្រាសាទ

មាតិកា	ទំព័រ
បច្ចុទ្ទិយៈ	១៤៣
អនុសាមប្បច្ចុទ្ទិយៈ	១៤៧
បច្ចុទ្ទិយានុសាម	"
បច្ច្យាគរា	១៤៨
អនុសាម	"
បច្ចុទ្ទិយៈ	១៤៧
អនុសាមប្បច្ចុទ្ទិយៈ	១៤៧
បច្ចុទ្ទិយានុសាម	"

អង្គប្បត្តិកៈ

បដិច្ចករា	១៧០
អនុសាម	"
បច្ចុទ្ទិយៈ	១៧៣
អនុសាមប្បច្ចុទ្ទិយៈ	១៧៤
បច្ចុទ្ទិយានុសាម	"
បច្ចុយករា	១៧៥
អនុសាម	"

មាតិកាបណ្ណ

មាតិកា	អង្ក
ចក្ខុវិស័យ	១៨០
អនុលោមច្បាប់ចក្ខុវិស័យ	១៨២
ចក្ខុវិស័យអនុលោម	"
ចក្ខុវិស័យ	"
អនុលោម	"
ចក្ខុវិស័យ	២០១
អនុលោមច្បាប់ចក្ខុវិស័យ	២០៣
ចក្ខុវិស័យអនុលោម	២០៤

អង្គការបណ្ណ

ចក្ខុវិស័យ	២០៥
អនុលោម	"
ចក្ខុវិស័យ	២០៦
អនុលោមច្បាប់ចក្ខុវិស័យ	២០៨
ចក្ខុវិស័យអនុលោម	"
ចក្ខុវិស័យ	២០៩
អនុលោម	"

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
ចក្ខុវិស័យ:	១៨០
អនុលោមច្បាប់ចក្ខុវិស័យ:	១៨២
ចក្ខុវិស័យអនុលោម	"
ចក្ខុវិស័យ:	"
អនុលោម	"
ចក្ខុវិស័យ:	២០១
អនុលោមច្បាប់ចក្ខុវិស័យ:	២០៣
ចក្ខុវិស័យអនុលោម	២០៤

អង្គការបណ្ណ

ចក្ខុវិស័យ:	២០៥
អនុលោម	"
ចក្ខុវិស័យ:	២០៦
អនុលោមច្បាប់ចក្ខុវិស័យ:	២០៨
ចក្ខុវិស័យអនុលោម	"
ចក្ខុវិស័យ:	២០៩
អនុលោម	"

បាឋកថាបិដក

មាតិកា	ទំព័រ
ចក្ខុវិស័យ	២២០
អនុសាសន៍ចក្ខុវិស័យ	២២១
ចក្ខុវិស័យអនុសាសន៍	"

សនិទស្សនសម្បជ័យត្ថិកា

ចក្ខុវិស័យ	២២៣
អនុសាសន៍	"
ចក្ខុវិស័យ	២២០
អនុសាសន៍ចក្ខុវិស័យ	២២៤
ចក្ខុវិស័យអនុសាសន៍	"
ចក្ខុវិស័យ	២២៨
អនុសាសន៍	"
ចក្ខុវិស័យ	២៧២
អនុសាសន៍ចក្ខុវិស័យ	២៨០
ចក្ខុវិស័យអនុសាសន៍	២៨១

សនិទស្សនសម្បជ័យត្ថិកា

មាតិកា	ទំព័រ
ចក្ខុវិស័យ	២២៤
អនុសាសន៍ចក្ខុវិស័យ	២២៦
ចក្ខុវិស័យអនុសាសន៍	"

សនិទស្សនសម្បជ័យត្ថិកា

ចក្ខុវិស័យ	២២៧
អនុសាសន៍	"
ចក្ខុវិស័យ	២២០
អនុសាសន៍ចក្ខុវិស័យ	២២៨
ចក្ខុវិស័យអនុសាសន៍	"
ចក្ខុវិស័យ	២២៨
អនុសាសន៍	"
ចក្ខុវិស័យ	២៧២
អនុសាសន៍ចក្ខុវិស័យ	២៨០
ចក្ខុវិស័យអនុសាសន៍	២៨១

វិទ្យាវិទ្យុបត្តិ

វិទ្យុបាហោ	អវិទ្យុបាហោ	អង្កេត	លេខាយ
សម្បយុត្តកាន់	សម្បយុត្តកាន់ ខន្ធន៍	៨	១០
ចេតោវិយញ្ញាណ	ចេតោវិយញ្ញាណ	១១	៧
ធម្មា	ធម្មា	៤១	៤
ហេតុប្បច្ចរយេន	ហេតុប្បច្ចរយេន	៧២	៧
អរិយាមគ្គា	អរិយាមគ្គា	១០៥	៧
អតតិគ្គិក	អតតិគ្គិក	១៣៧	១
បដិច្ចករសទិសា	បដិច្ចករសទិសា	១៥៧	៥
បស្សយ	បស្សនាយ	"	១៧
និម្មាគរណំ	និម្មាគរណំ	១៧៥	១០
បរត្ថិ បដិសន្ធិបិ	បរត្ថិប្បដិសន្ធិបិ	១៨១	៣
បដិច្ចករបច្ចនិយេ	បដិច្ចករបច្ចនិយេ	"	១៣
អនិច្ចតោ	អនិច្ចតោ . . .	១៧២	៧
អនាមរោ	អនាមរោ	២១៦	១៥
អវិគតេ ។	អវិគតេ ទេ ។	២២២	៣
អនិទស្សនអប្បដិញ្ច	អនិទស្សនអប្បដិញ្ច	២៣២	៧
ចិត្តស	ចិត្តស-	២៣៥	២

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
កប្បបដិសន្ធិ	កប្បដិសន្ធិ	២	១៣
កងខណៈ ២៩	កងខណៈ ២៩	៣	១៣
នូវខន្ធ ២ . . .	នូវខន្ធ ២ . . . ។	៤	១០
បតញ្ញាណ	បតញ្ញាណ	១២	៧
អារម្មណ៍ប្បច្ច័យ	អារម្មណ៍ប្បច្ច័យ	១៣	៣
អនន្តប្បច្ច័យ	អនន្តប្បច្ច័យ	១៨	១២
ដែលដែល	ដែល	២៥	៨
អហេតុកប្បបដិសន្ធិ	អហេតុកប្បដិសន្ធិ	៣៨	៥
កង្ក្រង្គ្រ	កង្ក្រង្គ្រ	៣៧	១៦
ដែលមិនទៀង	ដែលមិនទៀង នឹងខន្ធ ២ . . . ២១		៨
ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ . . .	ពឹងផ្អែក	"	១០
ខុសនឹងទៀងផង ។	ខុសនឹងទៀងផង	២២	១០
និងមគ្គប្បច្ច័យ	និងមគ្គប្បច្ច័យ	២៦	១៦
ប្រដៅតិច្ឆ័យ	ប្រដៅតិច្ឆ័យ	៧១	១៦
ខន្ធ ២ . . .	នូវខន្ធ ២ . . . ។	៨៥	១៧
"	"	៨៦	៦

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
អាម្ពណ៍	អាម្ពណ៍	៧៣	៦
សហជាតាធិបតី	សហជាតាធិបតី	៧៧	១៤
ដែលមគ្គ	ដែលមានមគ្គ	១០១	១៥
មានមគ្គអធិបតី	មានមគ្គជាអធិបតី	១០៧	១៣
នានាណ៍កៈ	នានាណ៍កៈ	១០៧	១៤
មានព័រៈ ១១	មានព័រៈ ២១	១១០	៥
"	"	"	៨
បក្ខបទិស្ស័យ	បក្ខបទិស្ស័យ	១២២	៧
... ក្នុងនោះគឺប្បច្ច័យ	ក្នុងនោះគឺប្បច្ច័យ	១២៨	១១
គឺ វិបាកក្នុង ១	គឺ ឡូវវិបាកក្នុង ១	១២៣	៥
បដិសន្ធិដែលប្រព្រឹត្តទៅ	បវត្តប្បដិសន្ធិ	"	៦
ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ	ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ	១២៥	១៣
ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ	ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ	១២៦	៣
អតីតាម្ពណ្ណតិកៈ	អតីតាម្ពណ្ណតិកៈ	១៥៧	១
ជាអតីតាម្ពណ្ណណ៍	ជាអតីតាម្ពណ្ណ	"	៧
អនិច្ចាទុបស្សប្បនា	អនិច្ចាទុបស្សនា	"	១៣

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
និងអនត្តាទុបស្សនា	និងអនត្តាទុបស្សនា	១៥៧	១៤
ឡូវមហាក្កត	ឡូវមហាក្កត	១៧០	១៦
នៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ	នៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ	២០៦	៥
អនិច្ចស្សនសប្បដិយធម៌ផង	ឡូវអនិច្ចស្សនសប្បដិយធម៌ផង ២៣០		៥
អនិច្ចស្សៈ	ជាអនិច្ចស្សៈ	២៣៥	២
ដោយចេតនា បរិយញ្ញាណ	ដោយចេតនាបរិយញ្ញាណ	២៥១	១៥
ក្នុងទីបំផុត	ក្នុងទីបំផុត ១	២៦៤	៦

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយប្រាក់អំណោយនៃ
អ្នកខាងក្រោមនេះ ៖

Printing costs were kindly met by the following organizations

Sigeru Urawa
852-3 Matsue-cho, Souka-shi, Saitama Japan

この本は次の方によって復刻されました。

浦和 穰
埼玉県草加市松江町872-3

ព្រះត្រៃបិដក ភាគទី ១១០ " អភិធម្មបិដក "

ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ, ភ្នំពេញ

ការបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ របស់សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

បោះពុម្ព ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សហប្រតិបត្តិការរៀបរៀង និងបោះពុម្ពនៅប្រទេសជប៉ុន

TRIPITAKA VOL.99

"ABHIDHAMMA PITAKA"

Published by the Buddhist Institute, phnom Penh

Reproduced with the kind cooperation of the

TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE

First edition 1994

printed in Japan by Hirosaki Sogo Printing Ltd.

トリピタカ（南伝大蔵経）全110巻・アビダルマピタカ第99巻

発行：ブノンベン仏敎研究所

復刻救済：カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵経）復刻救済委員会

発行：1994年12月8日

印刷・製本：弘前県印刷製本株式会社

製作にあたり弘前県印刷製本株式会社の多大な協力を得ました